

Tilinpäätös 2022

1. TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	7
1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	8
1.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys	8
1.3.2 Joensuun ja seutukunnan kehitys	10
1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA TILI- KAUDELLA 2022	13
1.4.1. Tuloperusteiden muutokset	13
1.4.2 Muutokset kaupungin toiminnassa ja tehtävissä	14
1.4.3 Olennaiset poikkeamat talousarviossa	17
1.4.4 Yhteenveto talousarvion toteutumisesta kaupunginvaltuuston asettamilla sivouusasoilla	21
1.5 KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ	22
1.6 YMPÄRISTÖASIAT	23
1.7 MUUT EI TALOUDELLISET ASIAT	32
1.7.1 Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat	32
1.7.2 Hyvinvointi ja terveys	33
1.8 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	37
1.9 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA	39
2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	46
2.1 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN	46
2.2 RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN	48
2.3 SISÄISEN VALVONNAN PUUTTEET JA KEHITTÄMINEN	49
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	51
3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	51
3.2 TOIMINNAN RAHOITUS	55
3.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	59
3.4 KOKONAISTULOT JA -MENOT	63
4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	64
4.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTUVISTÄ YHTEISÖISTÄ.....	64
4.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	64
4.3. STRATEGIASTA JOHDETTUIEN VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIER TAVOITTEIDEN TOTEUTUMAT.....	66
4.4 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	72
4.5 ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	73
4.6 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ VUONNA 2022	74
4.7 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	80
4.7.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	80

4.7.2	Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	81
4.7.3	Konsernitase ja sen tunnusluvut	82
5.	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	83
5.1.	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	83
5.2	TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET.....	83
6.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	84
6.1	PERUSKAUPUNGIN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	85
	Kaupunginvaltuusto	85
	Tarkastuslautakunta	86
	Kaupunginhallitus	88
	Osallisuus- ja vetovoimalautakunta.....	118
	Hyvinvoinnin toimiala	125
	Kaupunkiympäristön toimiala	158
6.2	MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN.....	180
	6.2.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	180
	6.2.2 Investointien toteutuminen	184
	6.2.3 Rahoitusosan toteutuminen	194
	6.2.4 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	194
7.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	195
7.1	TULOSLASKELMA.....	196
7.2	RAHOITUSLASKELMA	197
7.3	TASE.....	198
7.4	KONSERNILASKELMAT.....	200
	7.4.1 Konsernituloslaskelma	200
	7.4.2 Konsernirahoituslaskelma	201
	7.4.3 Konsernitase.....	202
8.	KONSERNIN JA KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	204
8.1	KUNNAN JA KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	205
	8.1.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	205
8.2	TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	210
8.3	TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	212
	8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	212
	8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	217
	8.3.3 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseeseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	220
	8.3.4 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	222

9. ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	224
9.1 LIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	224
Joensuun Vesi –Liikelaitos.....	225
9.2 RAHASTOJEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	258
Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelmaosan toteutuminen.....	259
Elinkeinorahasto	260
Tulevaisuusrahasto.....	266
9.3 TASEYKSIKÖIDEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	272
295 Tilakeskus-taseyksikkö	273
9.4 ERIYTETYT TULOSLASKELMAT	285
9.4.1 Kirjanpidollisesti eriytettyjen toimintojen tuloslaskelmien laadintaperiaatteet	286
9.4.2 Hyvinvoinnin toimialan eriytettyt toiminnot.....	287
9.4.3 Kaupunkiympäristön toimialan eriytetty toiminnot.....	288
10. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	289
11. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA.....	291

1 Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Sosiaali- ja terveystalouden menojen nopea kasvu ja heikko sijoitusvuosi painoivat kaupungin tuloksen alijäämäiseksi

Vuosi 2022 oli kahden edellisen vuoden tavoin poikkeuksellinen monella tapaa. Kun maailma alkoi vähitellen toipua koronapandemiasta rokotuskattavuuden kasvun myötä, Venäjän hyökkäys helmikuun lopulla aiheutti hetkessä valtavaa inhimillistä kärsimystä ja samanaikaisesti talouden ennusteet heikkenivät ja epävarmuus kasvoi. Vuoden 2021 puolella kiihtynyt inflaatio vauhdittui entisestään. Erityisesti energian hinta kohosi ja energian riittävyteen liittyvät riskit kasvoivat. Inflaation kiihtymisen myötä keskuspankit sekä EU:ssa että Yhdysvalloissa nostivat ohjaukorkoja ja korkotasot nousi poikkeuksellisen nopeasti. Haastavasta tilanteesta huolimatta vuosi 2022 oli talouden mittareilla koko maan tasolla kuitenkin kohtuullisen hyvä ja BKT kasvoi 2,1 %. Erityisesti työllisyyden kehitys oli myönteistä. Talouden kasvu hidastui kuitenkin loppuvuodesta ja vuonna 2023 kasvu on jäämässä vaisuksi. Julkisen talouden näkymät ovat heikot eikä odotettavissa oleva talouskasvu riitä tasapainottamaan alijäämäistä ja velkaantunutta julkista taloutta. Julkisessa taloudessa vallitseekin edelleen rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino.

Kuntatalouden tilanne heikkeni kokonaisuutena hieman edellisvuoteen nähden, mutta tilikauden tulos on ennakkolisten tilinpäätöstietojen mukaan 1,3 mrd. euroa positiivinen. Tulosta selittää kuitenkin merkittävät kertaluontoiset erät, kuten yhtiöittämiset ja sote-kiinteistöjen myynneistä kertyneet myyntivoitot. Jos kertaluontoisten erien vaikutusta ei huomioida, on kuntatalouden tilanne selvästi heikompi. Taustalla on nopea menokasvu ja kuntien talouden tilanteen eriytyminen. Kuntien nettomenot kasvoivat ennakkolisten tietojen mukaan 7,4 % ja tilikauden tulos jäi negatiiviseksi noin 90 kunnassa. Kuntien lainakanta kasvoi edelleen.

Vuosi 2022 oli kaupungin taloudessa vaikea ja tilikausi muodostui 6,8 milj. euroa alijäämäiseksi. Tulosta heikensi erityisesti sosiaali- ja terveystalouden menojen nopea kasvu ja kaupungin rahastojen heikko kehitys. Inflaation kiihtyminen näkyi myös kaupungin taloudessa. Kaupungin nettomenot kasvoivat vuoden aikana jopa 37 milj. euroa, 8,8 %. Oman toiminnan menot kasvoivat runsaat 11 milj. euroa (7,5 %). Siun soten sote-palvelujen, pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon palveluiden menot kasvoivat yli 31 milj. euroa (+11,5 %). Vuodelta 2022 kertyi hyväksytyjen maksuosuuksien lisäksi katettavaa alijäämää yhteensä 27 milj. euroa. Lisäksi kuntien maksettavaksi tuli vuoden 2021 tilinpäätöksen mukainen alijäämä, josta Joensuun osuus oli noin 7 milj. euroa.

Talouden tilannetta paransi verotulojen ennakoitua vahvempi kasvu myönteisen työllisyyskehityksen saattamana. Verotuloja kertyi 313 milj. euroa, mikä oli 5,7 % edellisvuotta enemmän. Verotulojen kasvu ylsi vahvan yhteisöverokehityksen johdosta koko maata korkeammaksi. Valtionosuuksia kertyi 175,3 milj. euroa, joka oli +6,3 % edellisvuotta enemmän. Valtionosuuskehitys heijastelee kuitenkin kohonnutta kustannustasoa ja kuntien lisääntyneitä tehtäviä eikä varsinaisesti tuonut liikkumavaraa kaupungin talouteen.

Vuosi 2022 oli varsin haasteellinen sijoitusmarkkinoilla. Kaupungin rahastojen markkina-arvo laski runsaalla 12 milj. eurolla edellisvuoteen nähden. Rahastojen tilikauden tulos jäi 5,2 milj. euroa alijäämäiseksi. Joensuun Veden tilikauden tulos jäi myös asetetusta tavoitteesta. Tulosta heikensi nopeutunut menokasvu.

Kaupungin investointitaso on ollut viime vuodet korkea. Vuonna 2022 kaupunki investoi 40 milj. eurolla. Toimitilainvestoinneista merkittävimmät hankkeet olivat Karsikon alakoulu ja Mehtimäkihalli, jotka otettiin käyttöön vuoden aikana sekä Sirkkalan yläkoulu ja liikuntakeskushankkeen ja Pekkalan pelastusaseman rakentamisen käynnistyminen. Kaupunkirakennepalveluiden kehittämishankkeista merkittävimmät hankkeet olivat Haapajoen ja Multimäen asuinalueiden katuverkon rakentaminen, Penttilänrannan alueen kehittäminen, Vehkalahdentien, Uutelantien ja Mutalan alueen katuverkon peruskorjaukset, Mehtimäen tekonurmen uusinta, Koulukadun peruskorjaus ja Ratapihan melusuojaustoimet.

Kaupungin lainakanta säilyi edellisvuoden tasolla. Asukaskohtainen lainakanta oli vuoden 2022 lopussa 3 034 euroa, kun se vuotta aiemmin oli 3 041. Kokonaisuutena lainaa oli 235 milj. euroa. Lainakanta ei kasvanut heikosta talouden kehityksestä huolimatta, koska Siun soten alijäämä maksetaan vasta vuoden 2023 puolella. Lainakanta jää edelleen koko maan keskiarvoa matalammalle tasolle.

Toimintaympäristön kehitys oli vuoden 2022 aikana myönteistä. Kaupungin väestömäärä oli ennakkotietojen mukaan vuoden lopussa 77 521. Kasvua edellisvuoteen nähden oli 260 henkilöä. Työllisyyslanteen koheneminen jatkui. Koko vuoden keskimääräiseksi työttömyysasteeksi muodostui 13,4 %, kun keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2021 oli 14,9 %. Rakentamisen taso on monivuotiseen kehitykseen nähden normaalilla tasolla. Vuonna 2022 valmistui 454 asuntoa ja rakennuslupia myönnettiin 449 asunnon rakentamista varten.

Kaupungin toimintaa leimasi vuoden aikana poikkeusolosuhteet ja niihin varautuminen. Koronatilanne vaikutti toimintaan erityisesti alkuvuodesta, mutta rajoitustoimien vaikutus väheni vuoden edetessä. Kaupungin palveluiden kysynnän palautuminen koronaa edeltävälle tasolle jatkui vuoden aikana. Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuun lopulla heikensi talouden ja toimintaympäristön näkymiä ja heijastui yleiseen turvallisuustilanteeseen, valmius- ja varautumistoimintaan sekä kaupungin palveluiden kysyntään, joka näkyi erityisesti varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa.

Kaupunginvaltuuston vuoden 2021 loppupuolella hyväksymän kaupungin uuden strategian Idän houkuttelevin toteuttaminen käynnistyi. Vuoden aikana hyväksyttiin useita strategian toimeenpano-ohjelmia, jotka konkretisoivat strategian tavoitteiden toteuttamista. Vuoden 2022 aikana valmistauduttiin hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymiseen vuoden 2023 alusta lukien. Hyvinvointialueiden perustaminen merkitsi merkittävää muutosta kuntien taloudessa ja toiminnassa vuoden 2023 alusta lukien, kun sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille. Hyvinvointialueiden perustaminen merkitsi muutoksia myös yhdyspintoihin Siun soten ja kuntien välillä – keskeisimmät muutokset koskivat kuntouttavaa työtoimintaa ja erityisasumiseen liittyviä tehtäviä. Lisäksi logistiikan palvelut siirtyivät hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvän lainsäädännön johdosta Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:lle. Tämä turvaa sen, että kuljetusten yhdistämiset voidaan jatkossakin hyödyntää koordinoitusti ja tehokkaasti kaupungin ja hyvinvointialueen kesken.

Työllisyyttä koskevat asiat olivat aiempien vuosien tapaan keskeisessä asemassa. Valmistelutyö vuoden 2025 alusta toteutuvaan TE-palveluiden järjestämisvastuun siirtymiseen kunnille käynnistyi. Edunvalvontatyötä Joensuun saavutettavuuden parantamiseksi jatkettiin ja lentoliikenne jatkuu edelleen valtion rahoituksen turvin. Itärata Oy perustettiin suunnittelemaan Lentorata-Porvoo-Kouvola raideyhteyttä, joka parantaisi puolestaan Joensuun saavutettavuutta junaliikenteen osalta.

Vuoden aikana toteutettiin myös muun muassa avustuskäytäntöjen uudistus, pilotoitiin osallistavaa budjetointia ja valmisteltiin päätösten ennakkovaikutusten arviointi. Oppivelvollisuuden laajenuksen

vaiheittainen toimeenpano sekä Lapsiystävällinen kunta -työskentely jatkuivat ja harrastamisen Suomen malli vakiintui turvaten lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukset tukivat edelleen merkittävästi koronasta aiheutuvien oppimiserojen tasaamisessa sekä koulutus- että varhaiskasvatuspalveluissa

Kolme viimeistä vuotta ovat olleet varsin raskaita henkilöstölle ja luottamushenkilöille poikkeuksellisissa olosuhteissa koronapandemian keskellä ja Ukrainan tilanteen varjostaessa näkymää. Toimintaympäristössä on edelleen merkittävästi epävarmuustekijöitä, jotka heijastuvat kaupungin toimintaan myös tulevaisuudessa. Vaikeista olosuhteista huolimatta kaupungin luottamushenkilöt, viranhaltijat ja työntekijät ovat suoriutuneet hyvin tehtävistään ja tavoitteistaan. Lausun heille parhaat kiitokset hyvästä ja tuloksellisesta työstä Joensuun alueen puolesta.

Joensuussa 20.3.2023

Kaupunginjohtaja Kari Karjalainen

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnallisvaalit järjestettiin 13.6.2021 ja valitun kaupunginvaltuuston toimikausi alkoi elokuussa 2021. Kaupunginvaltuuston jäsenmäärä on 59 ja kaupunginhallituksen 11.

Kaupunginvaltuuston ja –hallituksen poliittiset voimasuhteet vuoden 2022 lopussa olivat:

	Valtuusto	Hallitus
SDP	14	3
KESK	13	3
KOK	9	2
VIHR	7	1
VAS	5	1
PS	8	1
KD	2	0
Liike Nyt	1	0

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat olivat:

Puheenjohtaja	Merja Mäkisalo-Ropponen (SDP)
1. varapuheenjohtaja	Timo Elo (KOK)
2. varapuheenjohtaja	Asseri Kinnunen (PS)

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat olivat:

Puheenjohtaja	Juha Mustonen (KESK) 30.6.2022 saakka Jere Nuutinen (KESK) 1.7.2022 alkaen
1. varapuheenjohtaja	Seppo Eskelinen (SDP)
2. varapuheenjohtaja	Sari Koskinen (VIHR)

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja.

Kaupunginvaltuusto, joka muodostuu 59 valtuutetusta, vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. 11 jäsenisen kaupunginhallituksen tehtäviin kuuluu mm. ohjata ja seurata kaupungin toimintaa, taloutta ja päätöksentekoa, kehittää kaupungin kilpailukykyä, elinvoimaa ja imagoa, valmistella valtuustossa käsiteltävät asiat lautakuntien esitysten pohjalta sekä panna valtuuston päätökset täytäntöön ja valvoa kaupungin oikeutta ja edustaa kaupunkia. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii henkilöstö- ja työllisyysjaosto sekä omistajaohjausjaosto.

1.8.2021 alkaen kaupungin organisaatioon on kuulunut osallisuus- ja vetovoimalautakunta, joka vastaa kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä asukaslähtöisyyden edistämisestä, kaupungin vetovoimaisuuden ylläpitämisestä ja kasvattamisesta sekä kaupungin viestinnästä ja markkinoinnista. Lautakunnassa on yksitoista jäsentä ja esittelijänä lautakunnassa toimii henkilöstö- ja yhteysjohtaja.

Hyvinvoinnin toimialalla toimi vuonna 2022 kaksi lautakuntaa: kasvatus- ja koulutuslautakunta sekä kulttuuri- ja liikuntalautakunta. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, lasten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä nuorisopalvelut. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimialaan kuuluvat kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä konservatorion ja kansalaisopiston toiminnan järjestäminen. Lautakunnan toimialaan kuuluvat myös museot, kaupunginorkesteri, seutukirjasto ja urheiluakatemian toiminnan koordinointi. Hyvinvoinnin toimialalle sijoitui myös sosiaali- ja terveystalouden neuvottelukunta, jonka tehtävänä oli mm. Pohjois-Karjalan

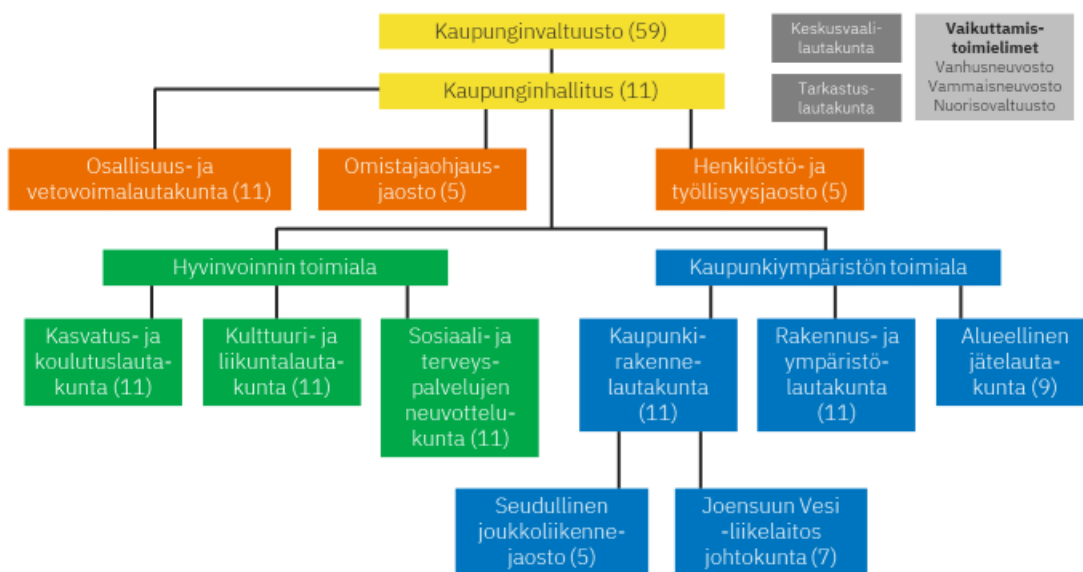
sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän ja Joensuun kaupungin palvelujen rajapintaan liittyvien toimintojen yhteensovittaminen. Lisäksi neuvottelukunta toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä kunnassa.

Kaupunkiympäristön toimialalla luottamustoimielimet ovat kaupunkirakennelautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta ja alueellinen jätelautakunta sekä Joensuu Vesi – liikelaitoksen johtokunta. Kaupunkirakennelautakunnan alaisuudessa toimii alueellinen joukkoliikennejaosto. Tilakeskus sijoituu kaupunkiympäristön toimialan alle. Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä. Kaupunkirakennelautakunta vastaa Tilakeskuksen toiminnasta ja taloudesta, mutta toimitilainvestointien osalta vastaava toimielin on omistajaohjausjaosto.

Kaupungin luottamuselinorganisaatioon kuuluu myös tarkastuslautakunta sekä keskusvaalilautakunta. Vaikuttamistoimieliminä toimivat vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto.

Tilivelvolliset viranhaltijat on esitelty toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen yhteydessä toimielimittäin sekä tulosalueittain.

Joensuun kaupungin luottamushenkilöorganisaatio 1.8.2021

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Vuonna 2022 talouteen vaikutti merkittävästi Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Sota nosti jo valmiiksi korkealla tasolla olleita energian ja raaka-aineiden hintoja ja laaja-alainen hintojen nousu näkyi niin julkisen talouden kuin kotitalouksien tilanteessa. Myös pitkään matalalla ollut korkotaso lähti nousuun vuoden aikana.

Haasteellisesta talouden toimintaympäristöstä huolimatta Suomen bruttokansantuote kasvoi 2,1 % vuonna 2022. Vuodelle 2023 kuitenkin ennakoidaan bruttokansantuotteen laskevan lievästi.

Vuonna 2022 kansantalouden kokonaiskysyntä kasvoi 13,2 % edellisestä vuodesta. Vienti, kulutus ja yksityiset sekä julkiset investoinnit kasvoivat. Samaan aikaan kuluttajahinnat kasvoivat jyrkästi, kun vuoden 2022 keskimääräinen inflaatio oli 7,1 %. Inflaatio on viimeksi ollut näin korkealla tasolla 1980-luvun alussa. Vuonna 2022 inflaatiota kiihdyttivät etenkin lainakorkojen nousu sekä energia- tuotteiden ja elintarvikkeiden kallistuminen.

Työllisyys toipui Suomessa nopeasti koronavuodesta. Työllisyysaste oli 73,8 % vuonna 2022, kun se vuonna 2021 oli 72,3%. Työllisiä oli 65 000 enemmän kuin vuonna 2021. Tilastokeskuksen seurannan mukaan työttömyysaste oli vuonna 2022 keskimäärin 6,8 % eli 0,9 %-yksikköä matalampi kuin vuonna 2021.

Vuoden 2023 ennusteisiin liittyy merkittävää epävarmuutta. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset maailmantalouteen ovat isot ja muutokset sotatilanteessa vaikuttavat myös talouteen. Sota ei kuitenkaan ole ainoa epävarmuuden lähde, vaan esimerkiksi Kiinan tilanne ja rahapolitiikan muutos vaikuttavat talouden kehitykseen. Lisäksi kuluttajahintojen nousu vaikuttaa kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen. Kuluttajien luottamus talouteen on erittäin alhaisella tasolla ja kulutuksen muutoksilla voi olla taloutta heikentävä vaikutus. Ennusteissa on kuitenkin lähdetty siitä, että inflaatio hidastuisi, jolloin myös kotitalouksien kulutus voisi toipua.

Kuntatalouteen osui vuonna 2022 paljon kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä. Vuoden 2022 tilinpäätöksen ennakkotietojen mukaan kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 1,3 mrd. euroa ylijäämäinen, joka selittyi kertaluontoisilla omaisuuden myyntivoitoilla ja yhtiöittämisillä. Kuntien ja kuntayhtymien menokehitys oli varsin nopeaa, kun menokasvu oli ennakkotietojen mukaan 5 %. Toimintatulot laskivat 1,9 % ja toimintakate heikkeni ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan -7,4 %. Toimintakuluista palkat ja palkkiot kasvoivat 2,0 % ja palvelujen ostot 12,0 %. Energian hinnan nousu näkyi myös kuntien ja kuntayhtymien taloudessa, kun energiakulut nousivat noin 8 %. Toimintakulujen kasvun taustalla olivat muun muassa väestön ikärakenteen muutoksen aiheuttama palvelutarpeen kasvu, vuoden 2022 palkkojen sopimuskorotukset, kuntien tehtävien laajennukset ja koronapandemian aiheuttamat menokasvut. Lisäksi Ukrainasta sotaa paenneiden henkilöiden palvelujen järjestäminen lisäsi kuntien menoja erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Toimintatuloja pienensi varhaiskasvatusmaksujen alentaminen 1.8.2021 lähtien ja koronatukien pienentyminen vuodesta 2021 noin -65 %. Kuntien ja kuntayhtymien koronasta aiheutuvien vaikutusten kompensoinniksi tehtävien tukitoimien määrä oli yhteensä 0,77 mrd. euroa vuonna 2022. Valtaosa koronatuella, noin 470 milj. euroa, oli STM:n kautta myönnettyä terveysturvallisuuden valtionavustusta. Lisäksi koronatukitoimia kohdennettiin vähäisessä määrin myös opetus- ja kulttuuritoimeen sekä suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen.

Kuntien tilannetta helpotti verotulojen hyvä kasvu, joka oli 5,3 % (1 360 milj. euroa). Kunnallisverotulot kasvoivat 5,0 % (1 035 milj. euroa). Työllisyys kasvoi selvästi ja palkkasumma kasvoi noin 6,5 % vuodesta 2021. Verokertymän määrään vaikutti myös kunnallisveroprosenttien muutokset (vaikutus kertymään noin -20 milj. euroa) ja veroperusteiden muutokset (noin -230 milj. euroa). Yhteisöverokertymä kasvoi koko maan tasolla 6,6 % (190 milj. euroa). Yhteisöveron kuntaryhmän määräaikainen jako-osuuden korotus päättyi vuoden 2021 lopussa, mutta yhteisöverokertymää kasvatti määräaikaisen korotuksen ”hännät”, minkä vaikutus oli noin +220 milj. euroa. Lisäksi yhteisöverokertymää lisäsi yhä 1.8.2021 toteutettu varhaiskasvatusmaksujen alennuksen kompensointi (kuntien

jako-osuuden muutos +1,25 %-yksikköä.) Tämä vaikutti vuoden 2022 yhteisöverokertymään noin +90 milj. euroa.

Kiinteistöverokertymä kasvoi 6,2 % (120 milj. euroa). Rakennuskustannusindeksin nousu ja siitä aiheutunut rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus nostivat kiinteistöveron verotusarvoja. Kiinteistöveroprosenttien muutosten vaikutus verotuloon oli hyvin pieni.

Valtionosuuksien määrä väheni 6,5 % (660 milj. euroa). Valtionosuuksien pienentymiseen vaikutti kustannustenjaon tarkistuksen poisto -564 milj. euroa. Lisäksi kiky-vähennys -234 milj. euroa, muutettiin pysyväksi leikkaukseksi valtionosuuksiin. Valtionosuuksiin tehtiin myös korotuksia 585 milj. euroa (mm. indeksitarkistukset ja tehtävien laajennukset). Verotulomenetysten kompensatio kasvoi 300 milj. euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien investoinnit olivat ennakkotietojen mukaan 5,76 mrd. euroa vuonna 2022. Investoinnit kasvoivat 8,0 %. Lainakanta kasvoi maltillisesti, noin 240 milj. euroa, 1,0 %. Lainakanta oli noin 24,4 mrd. euroa.

1.3.2 Joensuun ja seutukunnan kehitys

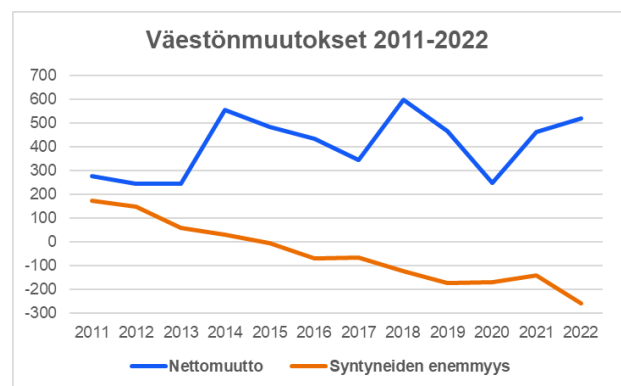
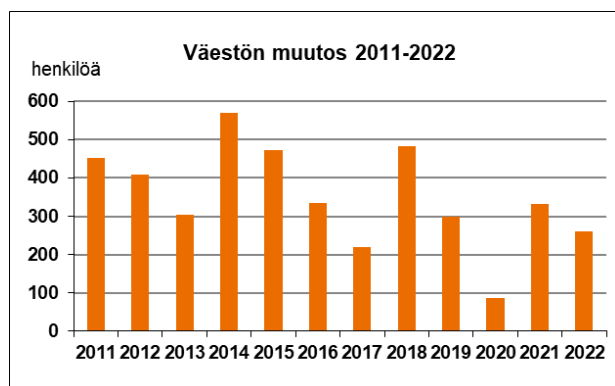
Väestö

Joensuun kaupunki on väestömäärältään mitattuna maan 12. suurin kaupunki. Kaupungin asukasluku oli vuoden 2022 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 77 521. Kasvua edellisvuoteen nähden oli 260 henkilöä (+0,3 %). Väestömäärän kasvu hidastui edellisvuodesta hieman, vuonna 2021 väkiluku kasvoi 0,4 %. Väestömäärän myönteistä kehitystä selittää edelleen positiivinen maahanmuutto. Ennakkotietojen mukaan nettomuutto oli vuonna 2021 maahanmuutto mukaan lukien 520, kun se vuonna 2020 oli 465.

Syntyneiden määrä laski edellisvuodesta, kun ennakkotietojen mukaan syntyneitä oli 576 lasta, 37 lasta edellisvuotta vähemmän. Kuolleiden määrä oli 833 (751). Vuonna 2022 kuoli selvästi enemmän ihmisiä kuin aiempina vuosina. Vuosittainen kuolleiden määrä on ollut 700-750 välillä. Julkisuudessa olleiden analyysien mukaan kuolleiden määrään vaikutti koronavirus koko maassa vuonna 2022.

Joensuun seutukuntaan kuului vuoden 2022 alussa kahdeksan kuntaa: Joensuun ja Outokummun kaupungit sekä Heinäveden, Kontiolahden, Liperin, Polvijärven, Ilomantsin ja Juuan kunnat.

Joensuun seudun väestömäärä laski 102 henkilöllä. Joensuun ohella Kontiolahden väestömäärä kasvoi, muissa kunnissa väestömäärä oli edellisvuotta pienempi.

Lähde: Tilastokeskus

Työpaikat ja työllisyys

Joensuussa oli vuoden 2020 lopussa 33 597 työpaikkaa. Työpaikkojen määrä laski edellisvuoteen nähden 724 työpaikalla eli -2,1 %. Työpaikkamäärän kehitykseen vaikutti maailmanlaajuinen koronapandemia ja sen torjumiseksi tehdyt rajoitustoimenpiteet, joilla on ollut merkittäviä työllisyyttä koskevia vaikutuksia. Työpaikkamäärä kasvoi määrällisesti eniten koulutuksen (133), hallinto- ja tukipalvelutoiminnan (284) sekä informaation ja viestinnän (155) toimialoilla. Vastaavasti eniten työpaikkamäärä väheni teollisuudessa (-450) ja majoitus- ja ravitsemistoiminnassa (-249). Joensuun seudulla oli vuoden 2020 lopussa 47 696 työpaikkaa, yhteensä 705 työpaikkaa edellisvuotta vähemmän. Työpaikkojen määrä kasvoi vain Kontiolahdella ja Liperissä.

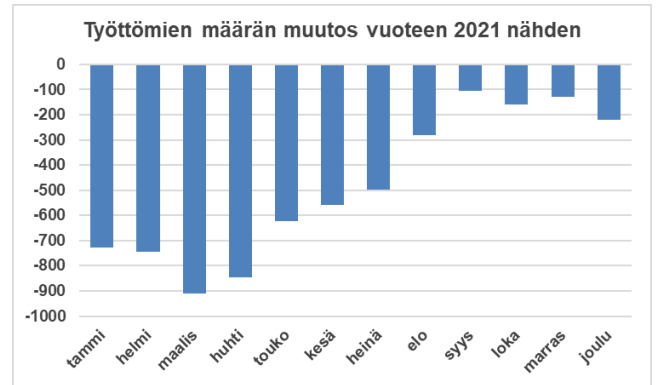
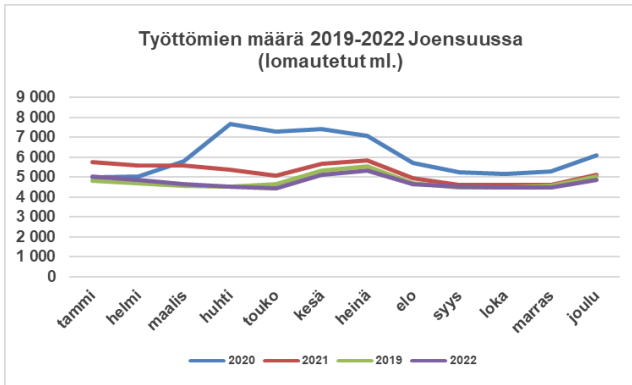
Joensuun työpaikoista 36,6 % sijoittuu julkisen hallinnon ja maanpuolustuksen toimialalle. Toimialan osuus on pysynyt vuosien 2015–2020 aikana suurin piirtein samalla tasolla, mutta työpaikkojen määrä on kasvanut. Teollisuuden työpaikkojen osuus on 12,2 % kaikista työpaikoista, osuus on laskenut hieman. Tukku- ja vähittäiskaupan, kuljetuksen ja varastoinnin sekä majoitus- ja ravitsemustoiminnan osuus on 18,5 % kaikista työpaikoista.

Joensuun työpaikkakehitys oli ennen vuotta 2018 hyvä verrattuna suurten kaupunkien työpaikkamäärän suhteelliseen kehitykseen. Vuonna 2018 työpaikkamäärä kasvoi kuitenkin hitaammin kuin suurissa kaupungeissa keskimäärin ja vuonna 2019 suurten kaupunkien työpaikkamäärä kasvoi hieman, kun Joensuun työpaikkamäärä laski. Vuonna 2020 suurten kaupunkien työpaikkamäärä väheni keskimäärin 3,8 %, kun Joensuussa vähennys oli 2,1 %. Voidaan sanoa, että koronan vaikutus työpaikkojen vähennykseen ei ollut yhtä jyrkkä Joensuussa kuin suurissa kaupungeissa keskimäärin. Tämä näkyi myönteisesti myös kaupungin verotulojen kehityksessä koko maahan nähden. Tilastokeskuksen tilastotuotantoon liittyvän viiveen takia vuoden 2021 vastaavia lukuja ei ole vielä käytävissä.

Pohjois-Karjalan Trendit –julkaisun mukaan maakunnan yritysten liikevaihdon kasvu jatkui vuoden 2022 alkupuoliskolla, vaikka kasvuvauhti hidastuikin. Tammi-kesäkuussa liikevaihdon kasvu oli 10,2 % ja liikevaihtoa kertyi 389 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla. Liikevaihdon kasvuprosentiksi muodostui 10,2 %, kun koko maan kasvu oli selvästi suurempi eli 17,3 %. Joensuun seudun yritysten kasvu oli hitaampaa kuin maakunnassa keskimäärin, mutta silti 8,9 %. Vienti kasvoi 9 % ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mikä jäi Pohjois-Karjalan 22 %:n kasvusta selvästi. Maailmantalouden tilanne onkin vaikuttanut merkittävästi Joensuun seudun vientiyrityksiin. Joensuun seudulla toimialoista eniten kasvoivat elintarviketeollisuus (22,5 %) ja puun sahaus (20,4 %).

Työttömyysaste oli joulukuussa 13,8 %, mikä oli 0,7 %-yksikköä pienempi kuin vuoden 2021 vastaavana ajankohtana. Työttömiä työnhakijoita oli 4879 ja avoimia työpaikkoja 1303. Työttömistä työnhakijoista oli naisia 39,6 % (1923), alle 25-vuotiaita 13,7 % (669) ja yli vuoden työttömänä olleita 34,4 % (1679). Työttömien määrä aleni kaikissa ryhmissä edellisvuoteen verrattuna. Merkittävin muutos oli yli vuoden työttömänä olleissa, joita oli 204 henkilöä eli 2,4 %-yksikköä edellisvuotta vähemmän.

Koko vuoden keskimääräiseksi työttömyysasteeksi muodostui 13,4 %, kun keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2021 oli 14,9 %. Työttömien määrässä mitattuna muutos oli 483 henkilöä.

Lähde: Tilastokeskus

Joensuun seutukunnan työttömyysaste oli joulukuussa 13,3 % (ed. vuonna 13,8 %). Koko vuoden keskimääräinen työttömyysaste oli 12,6 % (ed. vuonna 14,0 %).

Joensuun tavoin myös muissa suurissa kaupungeissa työllisyystilanne on parantunut vuoden 2022 aikana. Vertailukaupungeista Kuopion vuoden 2022 keskimääräinen työttömyysaste oli 9,8 % (-1,4 %-yks.), Lappeenrannan 10,1 % (-1,3 % -yks.) ja Jyväskylän 12,4 % (-1,8 %-yks.). Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 9,5 %, kun se vuotta aiemmin oli 11,4 %.

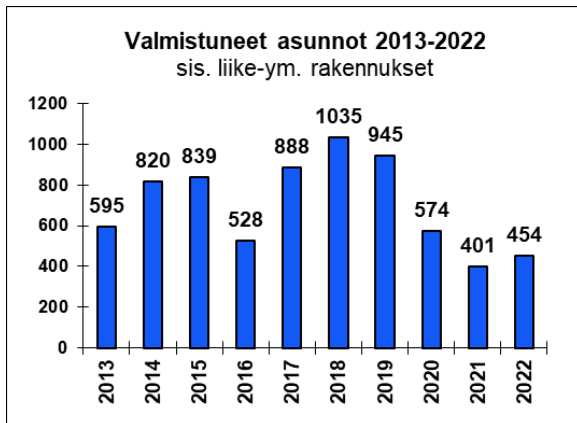
Rakentaminen

Rakentaminen Joensuussa on vuonna 2022 normaalia tasoa monen vilkkaan vuoden jälkeen. Rakentaminen on keskittynyt Joensuun keskustan alueelle, ja haja-asutusalueella rakentaminen on ollut vähäistä.

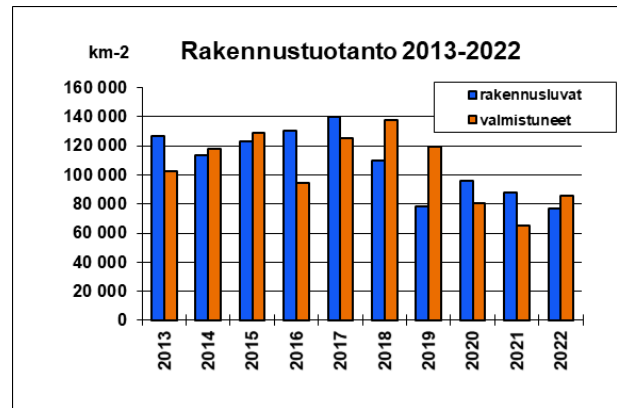
Vuonna 2022 valmistui 454 asuntoa, kun vuonna 2021 valmistuneiden asuntojen määrä oli laajenus- ja muutoshankkeet huomioiden 401 asuntoa. Valmistuneiden rakennusten yhteenlaskettu kerrosala oli vuonna 2022 vajaat 85 000 m², kun edellisvuonna vastaava oli noin 65 000 m².

Rakentamisen määrän tasaantuminen huippuvuosista näkyy myös myönnettyjen rakennuslupien määrässä. Rakennuslupia myönnettiin laajennus- ja muutoshankkeet sekä muut rakennukset huomioiden 449 asunnolle, kun vuonna 2021 lupia myönnettiin 492 asunnolle. Kerrosalassa mitattuna rakennuslupia myönnettiin vuonna 2022 noin 77 000 m², kun edellisvuonna määrä oli noin 88 000 m².

Vuoden 2022 aikana valmistuneista asunnoista 360 valmistui kerrostaloihin, 33 rivi- ja ketjutaloihin ja 61 erillisiin pientaloihin. Valmistuneiden asuntojen määrä kasvoi kerros-, rivi- ja ketjutaloissa, mutta väheni erillisissä pientaloissa edellisvuoteen nähden.

Lähde: Joensuun kaupunki

1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa tilikaudella 2022

1.4.1 Tuloperusteiden muutokset

Verotuloja kertyi 313,1 milj. euroa. Verotulokertymä ylitti muutetun talousarvion 1,1 milj. eurolla loppuvuoden ennakoitua parempien verotilitysten johdosta. Joensuun verotulojen kasvu vuoteen 2021 nähden oli 5,7 %, kun kuntien yhteenlaskettu verokertymä kasvoi 5,3 %.

Tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit olivat vuoden 2021 tasolla. Tuloveroprosentti oli 20,50 % ja kiinteistöveroprosentit olivat seuraavat: yleinen kiinteistövero 1,10 %, vakituiset asuinrakennukset 0,45 %, muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,00 % ja voimalaitosrakennukset 2,85 %.

Kunnallisverotilitykset kasvoivat koko maan tasolla 5,0 %. Joensuun verotulot kasvoivat 4,3 % ollen 252,2 milj. euroa. Koko maan tasolla verokertymää kasvatti työllisyyden kasvu ja palkkasumman kasvu. Työllisten määrä kasvoi koko maan tasolla 65 000 henkilöllä ja palkkasumma kasvoi 6,5 %. Kunnallisverokertymää alensi veroperustemuutosten vaikutus (koko maan tasolla -230 milj. euroa).

Koko maan tasolla yhteisöverokertymän kasvu oli vuonna 2022 vahvaa ja kasvua kertyi 6,6 % (noin 190 milj. euroa). Vuodelle 2021 kuntien jako-osuutta nostettiin osana kuntatalouden koronapandemiaan liittyvää tukipaketti määräaikaaisesti 10 % -yksiköllä. Vuonna 2022 kunnille kertyi tästä korotuksesta vielä ns. verohäntiä noin 220 milj. euroa. Yhteisöverokertymää nosti myös varhaiskasvatustmaksujen alennus 1.8.2021 alkaen, jonka vaikutusten kompensointi kunnille toteutettiin korottamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 1,25 %-yksiköllä. Muutos nosti kuntien yhteisöverokertymää 90 milj. eurolla vuonna 2022. Kaupungin yhteisöverokertymä oli 37,9 milj. euroa, kasvua 16,8 %. Koko maata suurempi kasvu selittyy kaupungin jako-osuuden kasvulla vuoteen 2021 nähden.

Kiinteistöverokertymä kasvoi koko maan tasolla 6,2 % eli noin 120 milj. euroa vuoteen 2021 nähden. Rakennuskustannusindeksin nousu ja siitä aiheutunut rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus nostivat kiinteistöveron verotusarvoja. Kiinteistöveroprosenttien muutosten vaikutus verotuloon oli koko maan tasolla hyvin pieni. Joensuun kiinteistöverokertymä vuonna 2022 oli 22,96 milj. euroa, 4,5 % edellisvuotta suurempi.

Valtionosuuksia kertyi 175,3 milj. euroa, kun talousarviossa määräksi arvioitiin 175,2 milj. euroa. Kaupungin saamat valtionosuudet kasvoivat edellisvuoteen nähden 6,3 % eli 10,5 milj. euroa. Koko

maan tasolla valtionosuudet kasvoivat 6,5 %, 660 milj. euroa. Kaupungin valtionosuuksissa kasvoivat peruspalvelujen valtionosuus 3,2 milj. euroa, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 0,9 milj. euroa ja veromenetysten kompensatio 5,3 milj. euroa. Myös opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus parani ollen -1,1 milj. euroa, kun se vuonna 2021 oli -2,0 milj. euroa. Valtakunnan tasolla valtionosuuksien pienentymiseen vaikutti kustannustenjaon tarkistuksen poisto -564 milj. euroa. Lisäksi kiky-vähennys -234 milj. euroa, muutettiin pysyväksi leikkaukseksi valtionosuuksiin. Valtionosuuksiin tehtiin myös korotuksia 585 milj. eurolla (mm. indeksitarkistukset ja tehtävien laajennukset). Verotulomenetysten kompensatio kasvoi 300 milj. euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien koronasta aiheutuvien vaikutusten kompensoinniksi tehtävien tukitoimien määrä oli yhteensä 0,77 mrd. euroa vuonna 2022. Valtaosa koronatuesta, noin 470 milj. euroa, oli STM:n kautta myönnettyä terveysturvallisuuden valtionavustusta, mikä Pohjois-Karjalassa maksettiin suoraan Siun Sote-kuntayhtymälle. Lisäksi koronatukitoimia kohdennettiin vähäisessä määrin myös opetus- ja kulttuuritoimeen sekä suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen. Nämä tuet kohdentuivat kaupungin taloudessa hyvinvoinnin sekä kaupunkiympäristön toimialoille.

Kaupungin päätösvallassa olevia asiakasmaksuja korotettiin vuodelle 2022 pääsääntöisesti keskimäärin 2 %:lla. Osana koko maan hallituksen työllisyystoimia alennettiin varhaiskasvatusmaksuja 1.8.2021 alkaen, mikä vaikutti vuoden 2022 maksutuottojen kertymään alentavasti. Uudistuksen tavoitteena oli lisätä työnteon kannustimia parantamalla työstä saatavaa taloudellista hyötyä ja parantaa pieni- ja keskituloisten perheiden asemaa. Kaupungin varhaiskasvatusmaksutuotot alentuivat 19,4 % eli noin 0,5 milj. euroa edellisestä vuodesta.

1.4.2 Muutokset kaupungin toiminnassa ja tehtävissä

Vuotta 2022 leimasi edelleen poikkeusolosuhteet ja niihin varautuminen. Koronatilanne vaikutti toimintaan erityisesti alkuvuodesta, mutta rajoitustoimien vaikutus väheni vuoden edetessä. Kaupungin palveluiden kysynnän palautuminen koronaa edeltävälle tasolle jatkui vuoden aikana. Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuun lopulla heikensi talouden ja toimintaympäristön näkymiä ja heijastui yleiseen turvallisuustilanteeseen, valmius- ja varautumistoimintaan sekä kaupungin palveluiden kysyntään.

Kaupunginvaltuuston hyväksyi kaupungin strategian Idän houkuttelevin marraskuussa 2021. Tämän jälkeen valmisteltiin strategian toimeenpano-ohjelmat, jotka ohjaavat strategian toteuttamista. Tammikuussa 2022 aikana hyväksyttiin osallisuutta, vaikuttamismahdollisuuksia sekä maaseudun kehittämistä ohjaavat Osallisuusohjelma sekä Maaseutuohjelma. Tammikuussa hyväksyttiin myös Ilmasto-ohjelma vuosille 2022-2025, jossa asetetaan tavoitteita ja esitetään konkreettisia toimenpiteitä päästöjen vähentämiseksi, jotta Joensuu on strategian mukaisesti hiilineutraali vuonna 2025.

Kesäkuussa hyväksyttiin Urheilukaupunki Joensuu ohjelma. Ohjelman keskeisinä tavoitteina on parantaa urheilun ja liikunnan asemaa kaupungissa, edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia liikunnan keinoin sekä parantaa Joensuun näkyvyyttä urheilun ja liikunnan avulla. Kesäkuussa hyväksyttiin myös kaupungin ensimmäinen Digiohjelma, joka tähtää digitalisaation hyödyntämiseen kaupungin palveluissa ja niiden kehittämisessä. Tavoitteena on luoda entistä parempia sekä helppokäyttöisempiä palveluita, lisäksi digitalisaation laajempi hyödyntäminen edistää kaupungin elinvoimaa ja luo mahdollisuuksia uudelle yritystoiminnalle. Digiälykäs kaupunki edellyttää, että henkilöllä on tarvittava osaaminen tuottaa ja kehittää palveluja sekä käytettävissä on tarvittavat resurssit.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tammikuussa kotoutumisen edistämistä koskevan lain (1386/2010) mukaisen kotouttamisohjelma, jonka tavoitteena on tukea kansainvälisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä edistää myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä. Ohjelma vuosille 2022 – 2025 valmisteltiin yhdessä kuntalaisten, kaupungin toimialojen ja toimijoiden kanssa. Kotoutumisen edistämisen ohjelma sitoutuu Joensuun strategiassa 2021-2025 määriteltyihin yhteisiin arvoihin, joita ovat toimiminen yhdessä, yhdenvertaisesti, rohkeasti ja kestävästi. Ohjelma toimeenpääsee strategian tavoitteita maahanmuuton ja kotouttamisen osalta ja se pohjaa kuntastrategian toimintaympäristön kuvaukseen.

Kaupungin investointitaso on ollut poikkeuksellisen korkea viime vuosina ja muutokset kaupunkiympäristössä ja kaupungin palveluverkossa ovat olleet merkittäviä. Investointitaso oli edelleen korkealla tasolla. Kaupunkirakennepalveluiden ja tilakeskuksen investoinnit ovat tukeneet kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamista. Symmetrisen kaupungin kehittäminen jatkui edelleen suunnitelmallisesti. Symmetrisen kaupungin kehitysvision mukaisiin toimiin panostettiin edelleen ja toimenpiteisiin saatiin myös ulkopuolista rahoitusta. Green Park alueen liikenneverkko valmistui Euroopan aluekehitysrahaston tukemana ja samalta taholta saatiin rahoitusta myös Ukoniemen sataman laajennukseen. Kaupunkirakennepalveluiden kehittämishankkeista merkittävimmät hankkeet olivat Haapajoen ja Multimäen asuinalueiden katuverkon rakentaminen, Penttilänrannan alueen kehittäminen, Vehkalahdentien, Uutelantien ja Mutalan alueen katuverkon peruskorjaukset, Mehtimäen tekonurmen uusinta, Koulukadun peruskorjaus ja Ratapihan melusuojaustoimet.

Tulevien vuosien toimitilahankkeista kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden aikana Hammaslahden koulun hankesuunnitelman ja kustannusarvion sekä Pohjois-Karjalan museon sijoittumista kaupungintalolle koskevan hankesuunnitelman ja kustannusarvion ja kaupunginhallitus Niinivaaran ulkoliikkumiskeskuksen huoltorakennuksen hankesuunnitelman ja kustannusarvion. Rakennuskustannusten nopea nousu nosti vuoden 2022 aikana myös kaupungin toimitilahankkeiden kustannuksia. Kaupunginvaltuusto hyväksyi hyväksytyjen hankesuunnitelmien kustannusarvioihin muutoksia, pääosin talousarviomuutoksen sekä vuoden 2023 talousarvion yhteydessä. Sirkkalan liikkumiskeskuksen kustannusarvioon vaikutti myös suunnitteluprosessin aikana esille tulleet toiminnalliset muutostarpeet sekä rakennuksen kuntoon liittyvät korjaustoimenpidetarpeet.

Niinivaaran vesitorin rakentamista koskeva hankesuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa tammikuussa. Valmistelussa oli arvioitu kahden vaihtoehtoisen mallin toteuttamista. Uuden vesitornin toteuttamisen perusvaihtoehdon lisäksi tarkasteltiin rinnakkaista vaihtoehtoa, jossa uuden tornin yläosa sisältäisi monikäyttötilat, jotka hyödyntäisivät uuden vesitornin keskeisen sijainnin Niinivaaran mäellä sekä tornimaisen korkeuden tuoman esteettömän maiseman. Kaupunginvaltuusto päätti äänestyksen jälkeen vaihtoehtoon, jossa vesitorni rakennetaan vain vesilaitoksen vesisäiliökäyttöön.

Vuoden 2022 aikana järjestettiin tarjouskilpailu valituista sosiaali- ja terveystalouden kiinteistöistä. Tarjouskilpailuun saatiin vain yksi indikatiivinen tarjous, joka sisälsi ehtoja, joihin ei ollut mahdollista sitoutua. Koska myyntiä tavoitelleella toimeksiannolla ei saavutettu kaupungin edunmukaista tavoitetta toteutettua, selvitetään hyvinvointialueen käytössä olevien kiinteistöjen siirtämistä perustettavaan yhtiöön sote-uudistuksen ja Kuntalain edellyttämällä tavalla.

Vuoden 2022 aikana 10 asema- tai ranta-asemakaavaa sai lainvoiman, samoin kuin Niva-Ohvana osayleiskaava. Keskustan suojelukaava sai osittaisen lainvoiman. Merkittävimpiä vuonna 2022 valmistuneita asemakaavoja ovat olleet Keskustan suojelukaava, Suvantokatu 21 ja Penttilänkatu 7- 9.

Keskustan suojelukaava on Suomen mittakaavassa ainutlaatuinen kaava, jolla suojeltiin yli 30 Joensuun ruutukaava-alueen arvokasta rakennusta.

Vuoden 2022 aikana valmistauduttiin hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymiseen vuoden 2023 alusta lukien. Hyvinvointialueiden perustaminen merkitsi merkittävää muutosta kuntien taloudessa ja toiminnassa, kun sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille. Muutos merkitsi osin tarkennuksia kaupungin ja Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän väliseen tehtävien jakoon ja yhdyspintarakenteisiin nähden. Kaupunginhallitus käsitteli sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannuttamista annetun lain mukaisen kunnan selvityksen sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista sekä antoi arvion hyvinvointialueelle arvio siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta. Keskeisimmät muutokset kohdistuivat kuntouttavaan työtoimintaan sekä erityisasumiseen liittyviin tehtäviin, jotka siirtyivät hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialueiden perustamisen myötä myös kaupungin logistiikan palveluiden järjestämisessä tehtiin muutoksia. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistäminen merkitsi, että kaupunki ei voi enää tuottaa hyvinvointialueille kuuluvia tukitehtäviä. Tämä koski kaupungin logistiikan osalta sosiaali- ja terveyspalvelujen henkilökuljetuksien organisointia ja Pohjois-Karjalan Matkojenyhdistelykeskuksen (MYK) toimintaa. Kaupungin logistiikan palvelut siirrettiin lokakuun 2022 alusta lukien Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:lle, jotta kuljetusten yhdistäminen voidaan jatkossa hyödyntää koordinoitusti ja tehokkaasti.

Kaupunginvaltuusto käsitteli kesäkuussa ympäristöterveydenhuoltoa koskevan sopimuksen sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannuttamista annetun lain (616/2021) mukaisesti. Sopimuksen mukaisesti hyvinvointialue ja kunnat sopivat, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue hoitaa sopijakuntien puolesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetun lain (410/2009) 1 §:ssä tarkoitetut ympäristöterveydenhuollon tehtävät. Sopimuksen piiriin kuuluvat terveydensuojelulain mukaiset kunnan viranomaistehtävät (kunnan terveydensuojeluviranomainen), elintarvikelain mukaiset kunnan viranomaistehtävät (kunnan elintarvikevalvontaviranomainen), tupakkalain mukaiset kunnan lupa- ja valvontaviranomaistehtävät, lääkelain mukaiset kunnan lupa- ja valvontaviranomaistehtävät, eläinlääkintähuoltolain ja eläinsuojelulain mukaiset kunnan tehtävät. Sopimus on voimassa voimaannuttamislain mukaisesti 1.1.2023-31.12.2027 ja tämän jälkeen se on voimassa toistaiseksi.

Siun soten toiminta kuntayhtymänä päättyi vuoden 2022 lopussa hyvinvointialueiden perustamisen myötä. Voimaannuttamislain mukaisesti Siun soten toiminta siirtyi hyvinvointialueille suoraan lain nojalla ja kaikki niille kuuluneet sitoumukset, varat ja velat siirtyvät yleisseuraantona hyvinvointialueille. Edelleen lain mukaan kuntayhtymien jäsenkuntien oli katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle kuntayhtymän viimeisessä, vuodelta 2022 laadittavassa tilinpäätöksessä. Kuntayhtymän tilinpäätöksen mukaan kunnille tuli vuodelta 2022 talousarviossa päätettyjen maksuosuuksien lisäksi katettavaa alijäämää 39,64 milj. euroa, josta Joensuun kaupungin osuus oli 16,85 milj. euroa. Tämän lisäksi kuntayhtymä teki pakollisen varauksen 24,1 milj. euroa palkkaharmonisaatiovelan kattamiseksi. Tästä Joensuun kaupungin osuus oli 10,15 milj. euroa. Lisäksi Siun sotella oli vuoden 2021 tilinpäätöksessä 17,1 milj. euroa katettavaa alijäämää, joka tuli kuntien katettavaksi. Joensuun osuus tästä oli runsaat 7 milj. euroa.

Alijäämä katettiin kuntien kesken keväällä 2022 hyväksytyin Siun soten perussopimusta koskevan muutoksen mukaisesti. Siun soten perussopimusta tarkastettiin keväällä 2022 alijäämän kattamista tai ylijäämän palauttamista koskevien säännösten. Tarkistetun perussopimuksen mukaan vuoden 2021 tilinpäätöksen mukainen alijäämä katetaan osalta kuntayhtymän lakkautuessa hyvinvointialueiden perustamisen yhteydessä vuoden 2021 kuntakohtaisten sosiaali- ja terveystalouden toteutuneiden nettokustannusten mukaisessa suhteessa ja vuodelta 2022 kertyvä ali-/ylijäämä jaetaan vuoden 2022 kuntakohtaisten sosiaali- ja terveystalouden toteutuneiden nettokustannusten mukaisessa suhteessa. Alkuperäisen perussopimuksen mukaan alijäämä olisi katettu tai ylijäämä jaettu peruspääomaosuusien suhteessa. Kuntakohtaisten peruspääomaosuusien suhde ei kuitenkaan vastannut enää palveluiden käytön jakautumista. Koska perussopimuksen mukaan kuntien maksuosuudet sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen ovat perustuneet palvelujen käyttöön, katsottiin perustelluksi, että myös mahdollinen alijäämä katetaan tai ylijäämä palautetaan peruspääoman sijaan palvelujen käytön mukaisesti kuntayhtymän toiminnan lakkautuessa vuonna 2022.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteiden päivityksen. Rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteet -asiakirja määrittelee rahoitus- ja sijoitustoimintaa ohjaavat periaatteet sekä toimintaa rajaavat tekijät. Rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteet on asiakirjassa jaettu rahoituksen perusteisiin ja sijoitustoiminnan perusteisiin. Rahoituksen perusteisiin on määriteltä kaupungin ottolainaukseen ja antolainaukseen liittyvät käytännöt sekä periaatteet takausten myöntämiseen ja korkoriskin hallintaan. Sijoitustoiminnan perusteissa on määriteltä sijoitustoiminnan yleiset periaatteet. Sijoitustoiminnan yleisten periaatteiden päivityksen johdosta tarkastettiin myös tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen sääntöjä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa hallintosääntöön päivityksiä. Muutostarve aiheutui hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisestä ja Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän lakkautumisesta. Uudessa tilanteessa sosiaali- ja terveystalouden neuvottelukunnan tehtävät vähenevät eikä erilliselle neuvottelukunnalle enää ole tarvetta, minkä johdosta neuvottelukunta lakkautettiin vuoden 2023 alusta lukien. Neuvottelukunnan jäljellä olevat tehtävät jaettiin nykyisille toimielimille. Hallintosääntöön päivityksen yhteydessä tarkennettiin myös erilaisten suunnitelmien ja ohjelmien hyväksyntää, lisättiin kaupunginhallituksen tehtäviin oikeus päättää siitä, pidättääkö kunta itselleen oikeuden päättää kunnallisverosta ja kiinteistöveroista vapauttamista hakemuksista sekä täsmennettiin viranhaltijaorganisaation tehtäviä. Lisäksi valtuustoa koskeviin säännöksiin lisättiin nuorisovaltuuston nimeämisen jäsenen läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuuston kokouksissa, täsmennettiin poikkeusolojen ja normaaliolojen häirintätalanteita koskevia toimivaltuuksia sekä tehtiin eräitä muita yksittäisiä täydennyksiä, tarkennuksia ja selvennyksiä käytännössä havaittujen tarpeiden pohjalta

Kaupungin takausvastuiden määrä laski vuoden 2022 aikana. Takausvastuiden määrä 31.12.2022 oli 151,8 milj. euroa, kun vuotta aiemmin takausvastuiden määrä oli 158 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto myönsi vuoden 2022 aikana yhden uuden takauksen. Takaus myönnettiin Joensuun Yrityskiinteistöt Oy:n lainalle, joka käytetään teollisuustilojen rakentamiseen Tuupovaaran alueelle sekä Taitotalo teollisuushallin ja tukitilojen muutostöiden rahoitukseen.

1.4.3 Olennaiset poikkeamat talousarviossa

Peruskaupungin vuoden 2022 talousarvio oli talousarviomuutosten jälkeen 9,0 milj. euroa alijäämäinen. Liikelaitos ja rahastot huomioiden muutettu talousarvio oli 9,4 milj. euroa alijäämäinen.

Alkuperäisen talousarvion mukainen peruskaupungin alijäämä oli 5,0 milj. euroa. Ulkoinen tuloslaskelma (sis. liikelaitos ja rahastot) oli tasapainossa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvioon muutoksia lokakuun kokouksessaan. Talousarviomuutoksessa myönnettiin lisämäärärahoja kiihtyneen menokasvun vuoksi. Määrärahojen lisäyksiä tehtiin erityisesti Siun Soten maksuosuuksien tulosalueelle (22,0 milj. euroa), kasvatus- ja koulutuslautakunnan (5,0 milj. euroa), kulttuuri- ja liikuntalautakunnan (0,2 milj. euroa) ja kaupunkirakennelautakunnan (0,7 milj. euroa) talousarvioon. Vero- ja valtionosuusarvioita korotettiin yhteensä 17,4 milj. euroa. Rahastojen tilikauden tulostavoitetta laskettiin erittäin heikon sijoitusvuoden takia -3,0 milj. euroon, kun alkuperäisen talousarvion tulostavoite rahastoille oli 2,4 milj. euroa. Näiden lisäksi tehtiin muita pienempiä muutoksia.

Kaupungin vuoden 2022 tilikauden tulos on -9,2 milj. euroa alijäämäinen. Tilikauden alijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen on -6,8 milj. euroa. Kokonaisuutena kaupungin talouden tilanne heikkeni vuoden 2022 alkuperäiseen tasapainossa olevaan talousarvioon nähden ennakoitua nopeamman menokasvun sekä sijoitusmarkkinoiden heikon tilanteen johdosta. Verotulojen ennakoitua myönteisempi kehitys kuitenkin paransi osaltaan talouden tilannetta.

Peruskaupungin vuoden 2022 talousarvio toteutui kokonaisuutena budjetoitua paremmin. Tilikauden alijäämä oli 3,8 milj. euroa, kun talousarvion mukainen alijäämä oli 9,0 milj. euroa. Talousarviota parempi toteutuma on kuitenkin pääosin seurausta kirjausten tarkentumisesta Siun soten alijäämän kattamisen osalta.

Kaupunginvaltuuston toimintakate alittui 0,08 milj. euroa. Tarkastuslautakunnan talousarvio ylittyi 852 euroa.

Kaupunginhallituksen toimialueella talousarvio alittui kaikilla tulosalueilla. Yleishallinnon toteutuma oli 0,5 milj. euron budjetoitua parempi. Tonttien myyntivoittoa kertyi alle tavoitteen 2 milj. euroa eli 0,9 milj. euroa. Tämä aiheutui yhden tonttikaupan peruuntumisesta. Yleishallinnon toimintatuotot toteutuivat budjetoitua parempina hanketoiminnan tuottojen vuoksi, toisaalta myös toimintakulut ylittivät. Talousarvion alittumista selittää erityisesti ekosysteemisopimuksen toteuttamisen viivästyminen, minkä johdosta vuodelle 2022 varattua määrärahaa jäi käyttämättä. Konsernipalveluiden tulosalueella säästöjä talousarvioon nähden kertyi 0,4 milj. euroa. Säästöä kertyi palveluiden ostoista 0,1 milj. euroa ja muista toimintakuluista 0,2 milj. euroa ja tuloja kertyi 0,1 milj. euroa arvioitua enemmän.

Siun Soten maksuosuuksien tulosalueella muutettu talousarvio alittui 1,1 milj. euroa. Siun Soten maksuosuuksiin kirjattiin kuntayhtymän vuoden 2022 alijäämästä Joensuun osuutta 16,8 milj. euroa sekä vuoden 2022 palkkaharmonisaatioon kohdistuva pakollinen varaus 4,7 milj. euroa. Vuoden 2021 palkkaharmonisaatioon kohdistuva pakollinen varaus 5,4 milj. euroa kirjattiin taseeseen kertyneen yli-/alijäämätilin oikaisuksi. Vuoden 2022 talousarviomuutos sisälsi palkkaharmonisaatioarvion kokonaisuutena, myös vuoden 2021 osuuden. Kirjausten tarkentuminen selittää siten talousarvion alittumista, koska kokonaisuutena Siun soten katettava alijäämä ylitti syksyllä 2022 arvioidun.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan osalta kaupunginvaltuuston asettama sitovuustaso (lautakunta yhteensä) ylittyi 1,7 mil. euroa. Lautakunnan tulosalueista hyvinvointipalveluiden talous ja hallintopalvelut toteutui talousarvion mukaisesti (alitus 3000 euroa), kun muut tulosalueet ylittivät talousarvion. Hyvinvoinnin edistämisen palvelut ylitti talousarvion 0,1 milj. euroa, mikä aiheutui erityisesti vammaisten lasten opetuksen ja tuen sijaistarpeen kasvusta. Koulutuspalvelut ylitti talousarvio 0,34

milj. euroa. Valmistavan opetuksen tarve kasvoi merkittävästi Ukrainan sodan seurauksena. Valmistavan opetuksen rahoitusmallin mukaisesti tulot kertyvät myöhemmin. Lisäksi opettajien sijaiskustannukset kasvoivat lisääntyneiden sairaspöissaolojen vuoksi. Varhaiskasvatuksen tulosalueen ylitys 0,9 milj. euroa johtui henkilöstökulujen kasvusta (sairaspöissaolojen kasvu, uusien yksiköiden avaaminen, varhaiskasvatuslain muutokset hoitajamitoitukseen), kotihoidon tuella olleiden lasten suuremmasta määrästä ja koronaan liittyvistä suojavarustehankinnoista.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan osalta kaupunginvaltuuston asettama sitovuustaso (lautakunta yhteensä) ylittyi 0,2 milj. euroa. Kulttuuripalveluiden talousarvio toteutui 0,2 milj. euroa talousarviota parempana ja liikuntapalveluiden 0,4 milj. euroa talousarviota heikompana. Liikuntapalveluiden talousarvioon oli arvioitu tuloja Motonet Areenasta, jotka eivät toteutuneet kokonaan. Muiden tuottojen kasvu korvasi osittain tätä. Lisäksi sijaiskustannusten ja yleisen kustannustason nousu vaikuttivat talousarvion ylitykseen.

Kaupunkirakennelautakunnan osalta valtuuston nähden sitova käyttötalousosan tulosalueiden 210, 240, 245, 270 ja 280 (kaupunkirakennepalvelut) yhteenlaskettu toimintakate toteutui noin 1,9 milj. euroa talousarviota parempana. Kaikkien tulosalueiden toimintakatteet toteutuivat talousarviota parempina. Toimintatulot toteutuivat kaikissa tuloryhmissä talousarviota korkeampina. Toimintamenot kokonaisuutena alittivat talousarvion. Tilakeskuksen (tulosalue 295) valtuuston nähden sitova tilikauden tulos toteutui 0,05 milj. euroa talousarviota heikompana. Ylitys aiheutui pääosin siitä, että Kettuvaarantien siirtopäiväkotimoduulin vesivahingosta aiheutuneessa vakuutuskorvauskirjauksessa varauduttiin siihen, ettei vakuutusyhtiö korvaa kaikkia kustannuksia. Peruspääomalle maksettiin vaadittu korko 5,49 milj. euroa sekä kirjattiin käytöstä poistuneista rakennuksista lisäpoistoja ja arvonalentumisia 0,04 milj. euroa. Rakennus- ja ympäristölautakunta ylitti 0,02 milj. eurolla kaupunginvaltuuston asettaman sitovuustason.

Verotuloja kertyi 313,1 milj. euroa, mikä ylitti muutetun talousarvion 1,1 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion 23,3 milj. eurolla. Verotulot kasvoivat 5,7 % edellisvuoteen nähden. Kunnallisverotuloja kertyi 252,2 milj. euroa, 0,8 milj. euroa arvioitua vähemmän mutta 4,3 % edellisvuotta enemmän. Yhteisöverokertymä toteutui talousarviota parempana, kun toteuma oli 37,9 milj. euroa, 1,9 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Yhteisöveroja kertyi 5,4 milj. euroa eli 16,7 % edellisvuotta enemmän, mitä selittää hyvän talouden kehityksen ohella vuoden 2021 koronatuen häntä ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentamisen kompensointi yhteisöveron jako-osuutta korottamalla. Kiinteistöveroja kertyi 22,9 milj. euroa, 0,04 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua vähemmän ja 1,0 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Verotulojen muutosta on kuvattu myös luvussa 1.4.1.

Valtionosuuksia kertyi 175,3 milj. euroa, 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän ja 10,5 milj. euroa (6,3 %) edellisvuotta enemmän. Valtionosuuksien muutosta on kuvattu tarkemmin luvussa 1.4.1.

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 0,2 milj. euroa budjetoitua paremmin. Pitkäaikaista uutta lainaa nostettiin 4 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua vähemmän, mikä vaikutti osaltaan korkomenojen toteutumiseen. Lisäksi kaupungin vaihtuvakorkoisissa lainoissa korontarkistukset painottuivat loppuvuoteen, minkä vuoksi kohonnut korkotaso ei vielä koko vuoden ajalta vaikuttanut korkomenoihin.

Peruskaupungin vuosikate oli 21,6 milj. euroa, kun talousarvion mukainen vuosikate oli 17,3 milj. euroa.

Peruskaupungin osalta suunnitelman mukaisia poistoja kertyi 27,6 milj. euroa, 0,6 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän. Arvioitua pienempiä poistoja selittää suurelta osin investointimenojen arvioitua pienempi toteutuma vuodelta 2022. Käytöstä poistettujen kiinteistöjen ja osakesijoitusten tasearvojen alaskirjauksia kirjattiin 0,3 milj. euroa.

Peruskaupungin investointimenojen toteutuma oli 31,9 milj. euroa, 3,1 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienempi. Myös investointien nettomenot olivat talousarviossa arvioitua pienemmät (3,9 milj. euroa). Nettomenojen alitusta talousarvioon nähden selittää investointimenojen toteutuman ohella talousarviossa arvioitua suurempina toteutuneet rahoitusosuudet (toteuma 0,7 milj. euroa) sekä pysyvien vastaavien hyödykkein luovutustulot (toteuma 1,3 milj. euroa).

Joensuun Veden tilikauden tulos ennen satunnaisia eriä ja varauksia oli 1,9 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen 2,2 milj. euroa. Talousarvion mukainen tavoite ennen satunnaisia eriä ja varauksia oli 2,65 milj. euroa. Liikelaitoksen maksama korvaus peruspääomasta oli talousarvion mukainen 0,818 milj. euroa. Inflaation vaikutukset käyttötalousmenoihin, veden myyntimäärien pientyminen sekä energiaverotuksen muutokset Kuhasalon jätevedenpuhdistamon osalta vaikuttivat siihen, että tulostavoite ei täyttynyt. Joensuun Veden tilinpäätös kokonaisuudessaan on esitetty luvussa 9.

Rahastojen muutetun talousarvion mukainen tulostavoite -3,0 milj. euroa alittui, kun rahastojen yhteenlaskettu tilikauden tulos oli -5,2 milj. euroa. Rahastojen yhteenlaskettu markkina-arvio oli vuoden lopussa 103,0 milj. euroa, joka oli 12,2 milj. euroa, 10,6 % edellistä vuodenvaihdetta korkeammalla tasolla. Elinkeinorahaston tulos oli -0,5 milj. euroa ja tulevaisuusrahaston -4,7 milj. euroa. Rahastojen sääntöjen mukaista tulevaisuusrahaston tuloksesta tehtävää siirtoa rahastopääomaan ei voitu alijäämäisen tuloksen vuoksi tehdä. Sijoitusvuosi oli erityisen vaikea, mikä vaikutti rahastojen heikkoon tulokseen.

Rahoituslaskelman antolainojen lisäys oli 0,4 milj. euroa ja sisältää Joensuun Kodeille myönnetty kolmassijalainat sekä siirto- ja palautuskelpoiset liittymismaksut. Talousarviossa antolainojen lisäykseksi oli arvioitu 0,5 milj. euroa. Antolainasaamiset vähenivät 1,45 milj. euroa.

Vuoden 2022 aikana nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa 35,0 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 35,0 milj. eurolla. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 0,25 milj. euroa. Kaupungin lainakanta oli 235,2 milj. euroa, 3 034 euroa/asukas. Lainakanta pysyi lähes ennallaan vuoteen 2021 nähden, jolloin lainaa oli 235 milj. euroa, 3 041 euroa/asukas. Lainakanta jäi muutetussa talousarviossa arvioitua pienemmäksi erityisesti sen johdosta, että investointimenojen toteutuma jäi arvioitua pienemmäksi.

1.4.4 Yhteenvedo talousarvion toteutumisesta kaupunginvaltuuston asettamilla sitovuustasoilla

Yhteenvedo kaupunginvaltuuston sitovuustasoista

Taloudelliset tavoitteet, 1 000 euroa

		TA 2022	Muutokset	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama		
Käyttötalous								
Kaupunginvaltuusto								
100	Valtuusto	tulosalue	toimintakate	-436	0	-436	-364	72
Tarkastuslautakunta								
110	Talouden ja hallinnon tarkastus	tulosalue	toimintakate	-110	0	-110	-111	0
Kaupunginhallitus								
120	Yleishallinto	tulosalue	toimintakate	-7 910	-332	-8 242	-7 709	533
140	Työllistäminen	tulosalue	toimintakate	-15 400	0	-15 400	-15 198	202
150	Konsernipalvelut	tulosalue	toimintakate	-4 651	-159	-4 810	-4 413	397
170	Siun soten maksuosuudet	tulosalue	toimintakate	-275 574	-22 000	-297 574	-296 492	1 082
184	Elinvoimapaalvelut	tulosalue	toimintakate	-2 350	0	-2 350	-2 460	-110
190	Pohjois-Karjalan hankintatoimi	tulosalue	toimintakate	0	0	0	45	45
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta								
310	Osallisuus- ja vetovoimapaalvelut	tulosalue	toimintakate	-2 215	46	-2 169	-2 043	126
Hyvinvoinnin toimiala								
46	Kasvatus- ja koulutuslautakunta	toimielin	toimintakate	-120 383	-5 039	-125 422	-126 786	-1 364
47	Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	toimielin	toimintakate	-23 566	-202	-23 768	-23 959	-191
Kaupunkiympäristön toimiala								
75	Kaupunkirakennelautakunta pl. 295 Tilakeskus	toimintakate	toimintakate	-6 885	-433	-7 318	-5 383	1 935
295	Tilakeskus	tulosalue	tilikauden tulos	-110	-267	-157	-213	-56
810	Alueellinen jätelautakunta	tulosalue	toimintakate	0	0	0	0	0
85	Rakennus- ja ympäristölautakunta	toimielin	toimintakate	-242	0	-242	-260	-18
Joensuun vesi	liikelaitos	tilikauden tulos	tilikauden tulos	2 650	0	2 650	2 196	-454
Joensuun vesi	liikelaitos	korvaus peruspääomasta	korvaus peruspääomasta	818	0	818	818	0
Investointiosa								
120	Yleishallinto	tulosalue	investointimenot	-2 390	50	-2 340	-1 281	1 059
150	Konsernipalvelut	tulosalue	investointimenot	0	-50	-50	-49	1
310	Osallisuus- ja vetovoimapaalvelut	tulosalue	investointimenot	-20	-27	-47	-43	4
410	Koulutuspalvelut	tulosalue	investointimenot	-1 296	0	-1 296	-1 211	85
440	Varhaiskasvatuspalvelut	tulosalue	investointimenot	-66	0	-66	-53	13
660	Kulttuuripalvelut	tulosalue	investointimenot	-87	-313	-400	-352	48
690	Liikuntapaalvelut	tulosalue	investointimenot	-300	-189	-489	-382	107
210	Kaupunkirak.toimialan hallinto ja talo	tulosalue	investointimenot	-493	0	-493	-493	0
280	Yhdyskuntateknikka	tulosalue	nettoinvestoinnit	-13 020	0	-13 020	-12 256	764
295	Tilakeskus	tulosalue	investointimenot	-13 322	-3 290	-16 612	-15 372	1 240
Tulos- ja rahoituslaskelma								
Korkomenojen ja muiden rahoitusmenojen yhteissumma				-7 100	200	-6 900	-6 761	139
Rahoituslaskelman antolainojen lisäys				-500	0	-500	-440	60
Pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus				9 100	-5 000	4 100	-7	-4 107

1.5 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärän kehitys

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2022 oli 2641 henkilöä, josta vakinaisen henkilöstön osuus oli 1810. Määräaikaista henkilöä oli 831, vuoden aikana työllisyyspalveluiden kautta työllistettiin 226 henkilöä eri pituisiin työsuhteisiin. Henkilöstöstä osa-aikaisia oli 433 ja sivuviroissa toimi 68 henkilöä. Henkilöstömäärä sisältää myös työ- ja virkavapaalla olevat henkilöt. Vuoden 2021 henkilöstömäärä oli 2620. Henkilöstömäärä kasvoi 21 henkilöllä edelliseen vuoteen nähden.

Henkilötyövuosia kertyi vuonna 2022 yhteensä 2305, joka oli 62 henkilötyövuotta edellisvuotta enemmän. Vuonna 2021 henkilötyövuosien määrä oli 2243. Vuoden 2022 henkilötyövuosien kasvu johtui erityisesti lakimuutosten myötä tulleista mitoitusvaatimuksista, koronan aiheuttamista toimintamuutoksista sekä poissaoloista ja Ukrainan tilanteen tuomista muutoksista.

Organisaatio	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä		HTV2		HTV2
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	muutos 2021-2022
Kaupunginhallituksen toimiala	76	84	218	210	294	294	249	275	26
Kaupunkiympäristö	201	185	14	14	215	199	209	204	-5
Hyvinvointipalvelut	1443	1497	619	604	2052	2101	1738	1778	40
Varhaiskasvatus	483	497	210	219	689	716	590	618	28
Koulutus	523	534	153	147	669	681	627	605	-22
Kulttuuri- ja liikunta	271	272	102	80	370	352	301	296	-5
Joensuun Vesi	46	44	3	3	49	47	48	48	0
Yhteensä	1766	1810	854	831	2620	2641	2244	2305	61

Henkilöstömäärässä tilanpäivä on 31.12.2022, henkilötyövuosi ajalta 1.1.-31.12.2022. Tämän vuoksi HTV-kertymä voi olla jossain yksikössä, esimerkiksi kaupunkiympäristön toimialalla, suurempi kuin 31.12.2022 henkilöstömäärä. Raportit on otettu kuntatyönantajan antamien suositusten mukaisesti, joten raportoinnissa on eroja aikaisempien vuosien esitettyihin raportointeihin. Vertailuarvot on ajettu tilinpäätökseen ja henkilöstöraporttiin uusien suositusten mukaisesti.

Palkallisten henkilötyövuosien kehitys

Palkallisten henkilötyövuosien määrä vuonna 2022 oli 2305 henkilötyövuotta. Kaupungin henkilötyövuosien määrä nousi edellisvuoteen nähden 62 henkilötyövuodella.

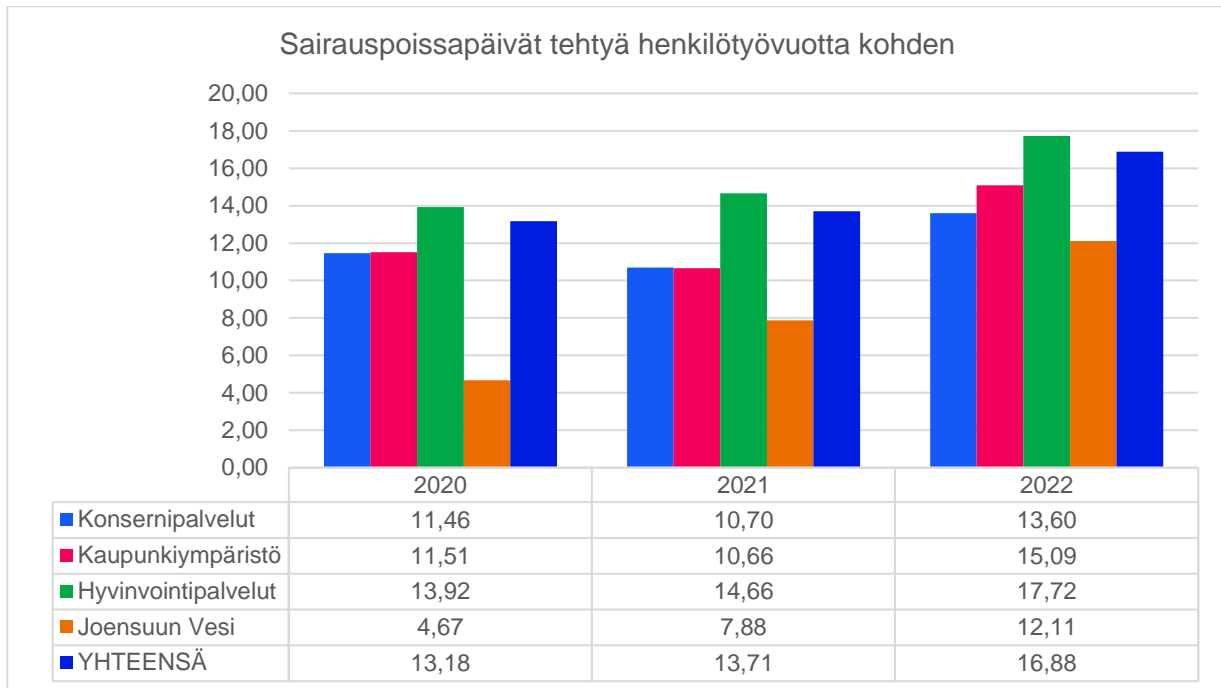
Henkilöstökulujen kehitys

Henkilöstökulut olivat vuonna 2022 yhteensä 110,9 miljoonaa euroa, joka on 4,9 miljoonaa euroa edellistä vuotta enemmän. Henkilöstökulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,6 %, kasvu johtui palkkojen yleiskorotuksista sekä henkilömäärän kasvusta.

Työkyvyttömyyden kustannukset

Koko henkilöstön sairauspoissaolopäivät tehtyä henkilötyövuotta kohden olivat vuonna 2022 yhteensä 16,3 päivää/henkilötyövuosi. Sairauspoissaoloja kertyi 37602 kalenteripäivää koko kaupungin tasolla, joista yleisvaarallisen tartuntatautikoodille kirjautui 5424 kalenteripäivää poissaoloja. Tämä on 14,4 % kaikista sairauspoissaoloista.

Poissaolopäivien määrä on noususuuntainen edelliseen vuoteen verrattuna ja kasvua on 3,2 päivää/henkilötyövuotta kohden. Eniten poissaoloja henkilötyövuosiin suhteutettuna on hyvinvointipalveluiden toimialalla.

Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2022 olivat 795 632 euroa ja vastaavasti vuonna 2021 666 066 euroa, kasvua 129 566 euroa. Vuonna 2022 henkilöä kohden työterveyshuollon kustannukset olivat 304 euroa (vuonna 2021 270 euroa). Työterveyshuollon kustannuksissa on mukana peruskaupungin ohella Joensuun Vesi -liikelaitoksen kulut.

1.6 Ympäristöasiat

Johdanto

Tähän yhteenvetoon on koottu vuoden 2022 aikana toteutuneet toimenpiteet, jotka ovat kohdistuneet ensisijaisesti ympäristönsuojeluun, energiatehokkuuteen ja ilmastotyöhön ja niihin kohdistuneet tulot ja menot. Kaikki luvut on esitetty arvonlisäverottomina eivätkä ne sisällä poistoja.

Merkittävimmit kustannukset muodostuvat keväisestä hiekotushiekkojen poistosta, jätevesien käsittelystä, ulkovalaistuksen uusimisesta sekä ilmastotavoitteiden toteuttamisen hanketoiminnasta. Tulot muodostuvat pääasiassa Joensuun Vesi -liikelaitoksen jätevesimaksujen tuotoista. Tuloissa näkyvät myös materiaalien kierrätyksen tulot, hanketoiminnan avustukset ja lupa- ja valvontamaksut sekä valtionosuudet investointimenoihin.

Tähän yhteenvetoon ei ole sisällytetty kaupunkikonsernin tytä- tai osakkuusyhtiöiden tietoja, sillä ne raportoivat oman toimintansa erikseen. Tällaisia ympäristöasioihin liittyviä tunnuslukuja ovat esimerkiksi jätteiden käsittelyn kustannukset ja tulot sekä rakentamiseen liittyvät energiatehokkuusinvestoinnit.

Lisäksi yhteenvedossa tarkastellaan ympäristö- ja ilmastotavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista erilaisten mittareiden ja indikaattoreiden avulla. Kaupunginhallitus hyväksyi Joensuun ilmasto-ohjelman päivityksen 10.1.2022 § 6.

1. Päästöt, hiilinielut ja päästöhyvitykset

Indikaattorit: kasvihuonekaasupäästöt, hiilinielut ja päästöhyvitykset, kustannushyötyanalyysit

Vuoden 2021 tietojen mukaan kasvihuonekaasupäästöt olivat 425,7 kt CO₂-ekvivalenttia. Vuonna 2022 kasvihuonekaasupäästöt olivat ennakkotiedon mukaan ilman teollisuutta ja työkoneita 252 kt CO₂-ekv, joka on hieman vuotta 2021 pienempi. (CO₂-raportti, Sitowise). Kasvihuonekaasujen vähenemisen hidastuminen johtuu liikenteen päästöjen kasvusta ja turpeen energiakäytön luopumisen hidastumisesta Venäjältä tuodun hakkeen käytön loppumisesta.

Kulutuslähtöisiä päästöjä selvitettiin ensimmäistä kertaa Kulma-hankkeessa, jonka mukaan kulutusperäiset päästöt Joensuussa olivat vuonna 2020 yhteensä 637 kt CO₂-ekv. Vuoden 2022 laskelmat valmistuvat keväällä 2023.

CO₂-raportin mukaan Joensuun hiilinielut olivat yhteensä 125,4 kt CO₂-ekv vuonna 2018. Sitowisen vuonna 2021 laatiman selvityksen mukaan vuonna 2018 puusto muodosti Joensuussa noin 88 kt CO₂-ekv nielun ja maankäyttösektori yhteensä noin 135 kt CO₂-ekv nielun. Uudet laskelmat vuoden 2020 tilanteesta valmistuvat keväällä 2023.

Kaupungin omistamien metsien kasvusta puun myynnin kautta poistui 52 % eli hiilinielut kasvoivat 48 %:lla metsien kasvusta, joka tarkoittaa sitä, että Joensuun kaupungin omiin metsiin sitoutui enemmän kasvihuonekaasupäästöjä (CO₂ ekv) vuonna 2022 kuin hakkuissa poistui hiilinieluja.

Kaupungin lentomatkojen päästöjen osalta siirrettiin ilmastotilille lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokaupan vuoden 2022 keskihintaa vastaava summa, jolla rahoitetaan paikallisia hiilinieluhankkeita. Ilmastotilillä on tällä hetkellä varoja 11 147 euroa.

Tulot ja menot: Ilmastotilin tulot ja menot. Muiden päästövähennyksiin, hiilinieluihin ja päästöhyvityksiin liittyvien toimenpiteiden kustannukset koostuvat seuraavissa osioissa eritellyistä liikenteen, energian, kiertotalouden ja kestävän kulutuksen toimenpiteiden kustannuksista.

2. Liikenne ja liikkuminen

Indikaattorit: ajoneuvohankinnat, joukkoliikenteen matkamäärät, jalankulun ja pyöräilyn kulkutapaosuudet, joukkoliikenteen käyttö matkamäärinä (kpl/v) oman paikallisliikenteen kulkuneuvoilla, kunnan virkakäytössä olevien vähäpäästöisten (täyssähkö ja biokaasu) autojen osuus käytössä olevista autoista (%)

Kaupungille ei hankittu yhtään sähkö- tai hybridiautoa. Hankinnat tullaan tekemään vuonna 2023, kun hallinto siirtyy uusiin tiloihin. Kunnan virkakäytössä olevista autoista 16 % oli vähäpäästöisiä (täyssähkö- tai hybridiautoja). Joukkoliikenteen matkamäärät lisääntyivät noin 20 % vuodesta 2021, ja olivat 2022 yhteensä 2,27 milj. Jalankulun ja pyöräilyn kulkutapaosuus oli Joensuun kaupunkiseudulla 42 % vuonna 2022 eli samaa luokkaa kuin aikaisemmissa selvityksissä (Itä-Suomen liikkumiskysely).

Pyöräily ja jalankulun kehittämissuunnitelman mukaisesti toteutettiin vuonna 2022 useampia hankkeita, jotka on raportoitu kaupunkirakennepalveluiden toimintakertomuksessa.

Tulot ja menot: joukkoliikenteen kehittämiskustannukset, jalankulun ja pyöräilyn infrarakentamisen kustannukset ja Traficomien valtionosuudet tulona

3. Energian tuotanto ja energiatehokkuus

Indikaattorit: öljylämmitys kaupungin kiinteistöissä, energiatehokkuussopimus, teollisuuden energiankulutus, fossiilisten polttoaineiden käyttö kaukolämmöntuotannossa, lämmitysmuodon vaihtaminen öljylämmitteillä kiinteistöillä, uusiutuvan energian (lämpö ja sähkö) osuus kuntaorganisaation energianhankinnasta (%), kunnan kiinteistöjen energian kulutus (MWh/v)

Kaupungin omistamien öljylämmitteisten kiinteistöjen määrä oli yhteensä 17. Näistä 12:stä öljy oli lämmitysmuotona, ja 5:ssä varalla. Kiinteistöjen määrä oli vuonna 21 kpl vuonna 2021. Energiatehokkuussopimuksen seuranta tehdään erillisenä ja raportoidaan vuosittain Energiavirastolle. Tilakeskuksen kiinteistöjen lämmönkulutus oli vuonna 2022 yhteensä 56 28,53 MWh ja ominaiskulutus 32,70 kWh/m³. Molemmat olivat edellisvuotta pienempiä. Ominaiskulutus vaihtelee rakennustyyppin ja iän mukaan välillä ja kokonaiskulutukseen vaikuttaa rakennusten lukumäärä ja niiden ikä.

Aurinkosähkövoimaloita rakennettiin kaupungin kiinteistöihin 3 kappaletta.

Vuonna 2022 toteutettuja energiatehokkuustoimenpiteitä olivat mm. ulkovalaistuksen uusimisia, valaisimien vaihtoa led-valaisimiin, ja automaatiojärjestelmien uusimisia. Ulkovalaistuksesta noin 80 % on jo Led valaisimia.

Vuonna 2022 teollisuuden ja työkoneiden energiankulutus oli 4630,6 GWh ja teollisuuden sähkönkulutus 886,9 GWh molemmissa oli kasvua (CO₂-raportti). Uusiutuvien osuus kaukolämmöntuotannossa oli vuonna 2022 67 % vähenemä 4 % johtui edellä mainitusta hakkeen tuonnin loppumisesta. (Savon Voima). Öljylämmityksestä luopuneita kotitalouksia oli vuonna 2022 Joensuussa arviolta noin 50 kpl.

Tulot ja menot: energiatehokkuustoimenpiteiden kustannukset ja säästöt, lämmitysjärjestelmän muuttamisen kustannukset/säästöt kaupungin kiinteistöissä.

4. Kiertotalous ja kestävä kulutus

indikaattorit: ympäristökriteerit hankinnoissa, kotitalousjätteen kierrätysaste, Circwaste-hankkeen tuottamat kotitalousjätteen määrä (tn/v) ja kierrätysaste (%), kunnan omiin verkostoihin liittyneiden vedenkulutus (l/asukas/v), syntyneen ruokahävikin määrä kunnan järjestämissä ruokapalveluissa (kg/v), kasvisruoan osuus kunnan järjestämien ruokapalveluiden tarjonnasta (%)

Ympäristökriteerit otettiin huomioon 96 %:ssa hankinnoista, joissa Joensuun kaupunki oli mukana (edellisvuoteen verrattuna + 1 %). Joensuun kaupungin työllisyys palvelut pitää yllä kierrätyskeskus Kiertämöä Salpakadulla. Myös kaupungin omien kalusteiden ja muiden materiaalien kierrätystoiminta oli käynnissä.

Vuonna 2021 kotitalousjätteen määrä Joensuussa oli 275 kg/asukas ja kotitalousjätteen kierrätysaste 47 %. Molemmat kasvoivat hieman. (Circwaste-hanke 2021) Vuonna 2022 lautashävikki kouluissa oli 11 589 kg (- 2500 kg vuoteen 2021) keskiarvo 15 g/ruokailija (ennallaan) ja päiväkodeissa

8 304 kg (- 4 800 kg vuodesta 2021) keskiarvo 37 g/ruokailija (- 5 g). Kotimaisuusaste syys- joulukuussa 83 % (Polkka Oy).

Toiminta-alueellamme verkostoihin liittyneiden vedenkulutus vuonna 2021 oli n. 153 l/asukas/päivä (vuonna 2021 n.189 l/asukas/päivä).

Tulot ja menot: Materiaalien ja kaluteiden sekä laitteiden myynti uudelleenkäyttöön, tavaroiden ja kalusteiden kuljetusten kulut.

5. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja luonnon monimuotoisuus

Indikaattorit: hulevedet, viherkatot, Vieraslajien torjuntaan kuntaorganisaation käyttämät resurssit (€/v)

Vuonna 2021 Joensuulle laadittiin hulevesisuunnitelma, jonka mukaisia toimenpiteitä on toteutettu. Kaupunki perusti uuden luonnonsuojelualueen Hammaslahden Kerolaan (METSÖ). Kaupungin omistamasta metsäpinta-alasta on nyt suojeltu 6,45 % (tavoite 2028 vähintään 7 %). Murtosuo- lintuvesi kosteikko valmistui syksyllä 2022 (SOTKA hanke), tehtiin luonto- ja maisemaselvityksiä sekä vesistö- ja perhosseuranta. Elovaaran käyttö- ja hoitosuunnitelmaa toteutettiin. Vieraslajitorjuntaa tehtiin ympäristöministeriön avustuksella ympäri kaupunkia ja vieraslajien torjuntaan käytettiin noin 13 000 euroa. Joensuun kaupunki on pilottikuntana mukaan SYKE:n luonnonhaitan hyvittämi- seen (ekologista kompensatio) koskevassa hankkeessa. Joensuun kaupunki lähti mukaan Hiiliestä kiinni hankekokonaisuuteen kuuluvaan Kuntanielu hankkeeseen (Maa- ja metsätalousministeriö). Viherkattoja ei rakennettu.

Tulot ja menot: luonto- ja maisemaselvitysten kulut, vieraslajien torjunnan kulut, vesistö- ja perhos- seurantojen kulut, vieraslajien torjunnan valtionavustus (Kainuun ELY-keskus), Kuntanielu avustus (MMM), Elovaaran käyttö- ja hoitosuunnitelman avustus (ELY-keskus).

6. Ympäristön tila

Indikaattorit: ilmanlaatu, melutaso, kunnostetut pilaantuneen maaperän alueet

Vuonna 2022 tehtiin jatkuvaa ilmanlaadunmittausta. Ympäristömelua mitataan jatkuvasti kuudessa eri pisteessä. Pilaantuneiden maiden kunnostusta tehtiin Sirkkalan liikuntahallin työmaalla. Oma vesistöseuranta tehtiin viidellä eri järvellä. Varaslammen kunnostusta (vesikasvien poisto) jatkettiin.

Tulot ja menot: hiekoitushiekkojen poisto, pölyn sitominen, ilmanlaadunseuranta, roskaantumisen kulut, jätehuollon kulut, pilaantuneen maaperän puhdistustöiden kulut, vanhojen käytöstä poistettu- jen kaatopaikkojen pinta- ja pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten seurannan kulut, melunmittauslait- teiston ylläpito- ja asiantuntijapalveluiden kustannukset, melu- ja ääriäselvitykset, melusuojausten rakentaminen asuntoalueille, säteilyltä suojaamisen kulut, Joensuun veden jätevesimaksutuotot, Jo- ensuun Veden jätevesien käsittelyyn liittyvät kulut, ml. jätevesien käsittely- ja puhdistuskustannukset sekä pintavesitutkimukset ja -selvitykset ja kosteikkojen rakentamisen kustannukset.

7. Hallinto ja kehittäminen

Indikaattorit: hankkeet (kpl), resurssit (htv), ilmastokumppaneiden määrä (kpl)

Toimenpiteet: Ilmastoviestintä, verkostot ja resurssit

Vuonna 2022 oli käynnissä 2 ilmastohanketta. Marraskuussa kuussa päättyi Ympäristöministeriön rahoittama ilmastokumppanuuden kehittämishanke. Ilmastokumppaneiden määrä kasvoi vuonna 2022 kolmella ja oli vuoden lopussa 44. Syyskuun alussa käynnistyi ympäristöministeriön rahoittama HIKKA – hiilineutraali ilmastokaupunki hanke.

Määräaikainen ilmastokoordinaattori oli palkattuna koko vuodeksi. Ilmastotyön tukena toimi konsernin sisäinen kestävä kehityksen yhteistyöryhmä. Ympäristönsuojelulla työskenteli vuoden 2022 aikana 2 harjoittelijaa.

Aktiivista työskentelyä kansallisissa ja kansainvälisissä ilmastotyön verkostoissa jatkettiin. FISU-verkoston erillishankkeissa kehitettiin ilmastobudjetointia. Joensuun kaupunki liittyi kansainväliseen kestävä kehityksen ICLEI-verkostoon.

Ilmastoviestintää toteutettiin aktiivisesti Joensuun kaupungin ja Climate Joensuun verkkosivujen ja somekanavien kautta.

Tulot ja menot: hankkeisiin saatu rahoitus ja kaupungin osuus, muut konsulttityöt ja selvitykset, ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaiset valvonta ja lupamaksut, ympäristönsuojelun lakisäästeisten ja muiden ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien hoitamisen kulut, sekä ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan rakennus- ja ympäristölautakunnan kulut.

Yhteenveto ympäristö ja ilmastotoimenpiteiden kustannuksista 2022		
	Menot (1000 €)	Tulot (1000 €)
1. Päästöt, hiilinielut ja kompensaatiot		5,02
2. Liikenne ja liikkuminen	1682,84	213,31
3. Energian tuotanto ja energiatehokkuus	1100,34	0
4. Kiertotalous ja kestävä kulutus	0	34,24
5. Ilmastomuutokseen sopeutuminen ja luonnon monimuotoisuus	43,45	9,76
6. Ympäristön tila	6052,39	8996,85
7. Hallinto ja kehittäminen	373,52	103,85
Yhteensä	9252,55	9363,02

Kaupungin ilmastotavoitteet ja toimenpiteet

Joensuun tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2025. Tavoitteeseen on tarkoitus päästä vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä kaikki alueen toimijat huomioiden vähintään 60 % vuodesta 2007 vuoteen 2025 mennessä. Keskeisimmät keinot päästöjen vähentämiseksi ovat uusiutuvien energialähteiden osuuden lisääminen, energiatehokkuus ja fossiilittoman liikenteen edistäminen. Loput päästöistä si-
dotaan hiilivarastoihin hiilinielujen avulla. Tämä toteutetaan paikallisilla päästökompensaatiohankkeilla. Toimenpiteet konkretisoidaan valtuustokausittain päivitettävässä ilmasto-ohjelmassa. Il-
masto-ohjelma vuosille 2022–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.1.2022. Joensuun ilmas-
toasioista kerrotaan kattavasti Climate Joensuu -ilmastoportaalissa sekä Joensuun ilmastovahti-pal-
velussa. Jaksolla 2026-2030 saavutetaan hiilnegatiivisuus, jos vuodelle 2025 asetetut päästövähennystavoitteet saavutetaan, edetään kohti vuodelle 2030 asetettuja päästövähennystavoitteita ja metsien hiilinielut ovat suuremmat kuin päästöt.

Ilmastobudjetti yhdistää kaupungin ilmastotyön talousarviomenettelyyn ja raportointiin tilinpäätöksen yhteydessä. Ilmastobudjetoinnissa talousarviossa olevat ilmastotoimenpiteet ja -tavoitteet kootaan

yhteen. Tavoitteena on tuoda näkyväksi kaupungin toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi, sekä mahdollistaa avoin keskustelu ja seurata toimenpiteiden riittävyttä.

Ilmastobudjetin toteumaan on eritelty kaupunkiorganisaation tavanomaisesta budjetista käyttötalouden ja investointien osalta ne erät, jotka on suunnattu ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden osalta tarkastellaan ainoastaan investointeja.

Kaupungin ilmastobudjetin käyttötalouden toteutuminen (1 000 euroa)

Vastuutaho	Toimenpide	TA2022	Toteuma 2022	Toteuma
Joukkoliikenne ja logistiikka	Joukkoliikenteen palvelutason parantaminen	193	212 Palvelutaso toteutui tavoitteen mukaisesti ja lisäksi otettiin käyttöön muutamia täsmävuoroja työmatkayhteyksien parantamiseksi.	toteutui
Joukkoliikenne ja logistiikka	Puhtaat käyttövoimat joukkoliikenteessä	148	58 paikallisliikenteessä otettiin käyttöön 13 sähköbussia kesän 2022 aikana. Paikallisliikenteen kaluston 7 dieselbussin osalta oli alustavasti sovittu siirtyminen HVO:n käyttöön. Tämä ei kuitenkaan toteutunut vielä vuoden 2022 aikana. Palveluliikenne Nouto-poika on liikennöity 1.8.2022 alkaen 2 pikkubussilla, jotka käyttävät HVO:ta.	toteutui osittain
Joukkoliikenne ja logistiikka	Puhtaat käyttövoimat ostetuissa kuljetuspalveluissa	15	14 Uusiutuva biodiesel (HVO) otettiin käyttöön kotipalveluaterioiden kuljetuksissa, Kontiolahden alueen ruoan jakelussa ja Palveluautoliikenteessä.	toteutui
Joukkoliikenne ja logistiikka	Ajoneuvokannan uudistaminen vähäpäästöiseksi, henkilö- ja pakettiautot	7	15 Uusiutuva biodiesel (HVO) otettiin käyttöön dieselkäyttöisissä henkilö- ja pakettiautoissa. Uudet ajoneuvot ovat EURO6 päästötason kalustoa. Kaupunkirakennepalveluihin on tilattu ensimmäinen täyssähköpakettiauto.	toteutui
Yhdyskuntatekniikka	Puhtaat käyttövoimat työkoneissa	11	0 Uusiutuvan biodieselin tankkausjärjestelmä ei ole vielä sopiva työkoneissa käytettyyn menetelmään.	ei toteutunut

Kaupungin ilmastobudjetin investointiosan toteutuminen (1 000 euroa)

Vastuutaho	Toimenpide	TA2022	Toteuma 2022	Toteuma
Yhdyskunta- tekniikka	Kävely- ja pyöräilyteiden rakentaminen	1 055	1 595	toteutui
Yhdyskunta- tekniikka	Ajoneuvokannan uudistaminen vähäpäästöiseksi, työkoneet ja kuorma-autot	400	371 Vähäpäästöisenä kalustona hankittiin 2 ympäristöhoitokonetta ja avolavapakettiauto.	toteutui
Tilakeskus	Öljylämmityksestä luopuminen kaupungin kiinteistöissä	200	209 Onttolan varikon muutos kaukolämpöön, joka jatkuu vielä vuonna 2023	toteutui
Tilakeskus	Uusiutuvan energiatuotannon lisääminen olemassa olevissa rakennuksissa	100	40 Karsikon koulun aurinkosähkölaitteiden asennus. Toteuma pienempi kuin TA, koska rahoitusta jouduttiin kohdistamaan päiväkotien jäähdytyksiin ja aurinkokatoksiin.	toteutui
Joensuun Vesi	Vesihuoltolaitoksen aurinkoenergiajärjestelmien toteuttaminen	100	152 (netto) Aurinkoenergiaprojektit (Onttolan alikalointilaitos ja Erolanniemen vedentottamo) saatiin toteutettua. Niiden arvioitu energiantuotanto on yhteensä n. 80 000 kWh/vuosi. Tavoite toteutui energian tuotannon kasvattamisen osalta mutta vain osittain eurotavoitteen osalta.	toteutui toteutui osittain
Yhdyskunta- tekniikka	Ulkovalaistuksen uusiminen led-valaistukseksi	400	485 Led-valaisimiksi muutettiin 225 kappaletta.	toteutui
Yhdyskunta- tekniikka	Polkupyörien liityntäpysäköintiä lisätään joukkoliikenteen saavutettavuuden parantamiseksi	100	0 Yhtään liityntäpysäköintikohdetta ei toteutunut	ei toteutunut

Muut toimenpiteet

Tässä taulukossa esitetään toimenpiteet, joilla on myönteisiä vaikutuksia ilmastotavoitteiden saavuttamiseen, mutta joiden kustannusvaikutusta tai päästövähennysvaikutuksia ei pystytä arvioimaan.

Vastuutaho	Toimenpide	Toteuma 2022	Toteuma
Yhdyskuntasuunnittelu	Kaavojen toteutumisen kasvi- huonekaasupäästöjen selvittäminen	Laskentamalli toteutetaan yhteistyössä mm. Helsingin kanssa v.2023	ei toteutunut
Yhdyskuntatekniikka	Kävely- ja pyöräteiden kunnossapito	Toteutui kunnossapitoluokituksen mukaisesti	toteutui
Tilakeskus	Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen	Energiakulutus kuutiota kohti parempi.	toteutui
Joensuun Vesi	Vesihuoltolaitoksen varastohallinnan kehittäminen	Varastohallinnan kehittämisessä saatiin järjestelmä otettua käyttöön. Lisäksi toteutettiin varastotuotteiden inventointia.	toteutui
Joensuun Vesi	Jätevedenpuhdistamon bio-kaasugeneraattorin tehokas hyödyntäminen	Kuluvana vuonna jätevedenpuhdistamon sähkön- ja lämmöntuotanto ovat olleet hyvällä tasolla. Vuoden aikana tuotettiin sähkö- ja lämpöenergiaa 4369 MWh.	toteutui
Yhdyskuntatekniikka	Uusiomateriaalien (betonimurske, pohjatuhka) käytön lisääminen rakentamisessa	Uusiomateriaalin käyttöä on selvitetty useissa hankkeissa. Rakennuskohteissa käyttö ei kuitenkaan ole toteutunut suunnitellusti. Betonimursketta on välivarastoitu tulevaisuuden tarpeisiin.	toteutui osittain
Yhdyskuntatekniikka	Rakentamisessa ja korjaamisessa syntyvän kiviaineksen uusiokäytön lisääminen	Hyödyntämiskelpoisen materiaalin hyötykäyttö tutkitaan jokaisessa rakennuskohteessa.	toteutui
Yhdyskuntatekniikka	Suunnittelussa ja rakentamisessa suositaan vettä läpäiseviä pintoja ja korvataan vettä läpäisemättömiä päällystettyjä pintoja esimerkiksi viherkaistoilla	Muutokset ovat siirtyneet toteutukseen vielä melko hitaasti.	toteutui osittain
Yhdyskuntatekniikka	Luonnon monimuotoisuus huomioidaan selvittämällä sen vaalimisen ja lisäämisen mahdollisuudet kaikissa hankkeissa, joilla on vaikutusta luonnonympäristöön	Vihersuunnittelussa luonnon monimuotoisuus huomioidaan kaikessa suunnittelussa.	toteutui

Kaupungin tytäryritysten ilmastobudjetin toimenpiteet vuonna 2022

Vastuutaho	Toimenpide	Toteuma 2022	Toteuma
Joensuun Kodit Oy	Öljylämmityksestä luopuminen kiinteistöissä	Muutokset tehty kahdessa kohteessa; Papintie 16 ja liksenvaarantie 37	toteutui
Joensuun Kodit Oy	Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen, rakennusten peruskorjaus	Hankkeet tehty kolmessa kohteessa; Innantie 2, Noljakankaari 10, Huvimäentie 16	toteutui
Joensuun Kodit Oy	Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen rakennusautomaatio	Muutokset tehty kuudessa kohteessa; Riihisärkänkatu 1, Hyttitie 14, Talastie 2, Kotakuja 1, Mustosenkatu 34 ja liksenvaarantie 37 SAVE-järjestelmän purku, LJK uusiminen, rakennusautom. uusiminen, LJ-venttiilien vaihto, tasapainotus	toteutui
Joensuun Kodit Oy	Sähköautojen latauspisteet	Tehty, yht. 20 kpl latauspisteitä	toteutui
Joensuun Kodit Oy	Uusiutuvan energian tuotannon lisääminen olemassa olevissa rakennuksissa	Muutokset tehty kahdessa kohteessa; Papintie 16 (kaukolämpö hakelämmityksellä) ja liksenvaarantie 37 (Ilma-vesilämpöpumppujärjestelmällä)	toteutui
Joensuun Pysäköinti Oy	Metropolin pysäköintitalon valaistuksen muutos led-valaistukseksi ja valaistuksen älykäs ohjaus	Hanke toteutetaan vuonna 2023	ei toteutunut
Joensuun Pysäköinti Oy	Niskaparkin sähköauton latauspiste	Sähköautojen latauspisteet toteutetaan markkinaehtoisesti	toteutui osittain
Joensuun Pysäköinti Oy	Hallitien pysäköintitalon aurinkosähköselvitys	Joensuun Pysäköinti Oy osallistui Business Joensuun Mehtimäen alueen energiaselvitykseen kesällä 2022, jossa osana oli aurinkosähköselvitys mm. Pysäköintitalon osalta	toteutui
Opiskelija-asunnot Oy Jns Elli	Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen	Tilikaudella 2022 Ei ollut peruskorjauksia eikä merkittäviä energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä.	ei toteutunut

Vastuutaho	Toimenpide	Toteuma 2022	Toteuma
Business Joensuu Oy	Led-valaistuksen lisääminen ja valaistuksen älykäs ohjaus	Led-valaistusta on lisätty useassa paikassa mm. pääaulan ja sisäänkäynnin valaistus on muutettu kokonaan led-valoille, myös ulkovaloja uusitaan syksyn aikana ledeille. Suurin osa valoistamme toimii liiketunnistimilla ja hämäräkytkimillä, jolloin vältetään turhaa valojen palamista. Tilojen lämpötilan laskeminen yhdellä asteella alemmaksi energian säästämiseksi.	toteutui
Business Joensuu Oy	Yhteiskäyttö ja leasing polkupyörät	Tiedepuistolla on asiakkaiden käytössä yhteiskäyttöisiä polkupyöriä ja sähköpotkulautoja.	toteutui
Puhas Oy	Itsepalvelujäteaseman rakentaminen uusiomateriaaleja hyödyntäen	Rakentaminen valmistui vuoden 2022 loppuun, jäteasema otetaan käyttöön vuonna 2023.	toteutui

1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

1.7.1 Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöstä. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa ja sillä on erilaisia ilmenemismuotoja. Joensuun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita ajantasaistettiin ja muutettiin organisaatiomuutoksen vuoksi vuonna 2019. Kaupunginvaltuusto hyväksyi asiakirjan 16.12.2019 § 163. Kaupunginhallitus hyväksyi 2.12.2019 § 473 riskienhallintasuunnitelman, joka täydentää ja konkretisoi kaupunginvaltuuston hyväksymiä riskienhallinnan perusteita. Näillä asiakirjoilla luodaan puitteet järjestää ja yhdenmukaistaa kaupunkikonsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmä, vahvistetaan hyvää hallinto- ja johtamistapaa ja ehkäistään väärinkäytöksiä. Eri toimijoiden tehtäviä ja vastuita sekä konkreettisia toimintatapoja sisäisen valvonnan osalta määritetään myös kaupungin hallintosäännössä, sisäisen valvonnan toimintaohjeessa, kaupungin riskienhallintasuunnitelmassa sekä hyvän valmistelun ohjeissa. Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen on noudatettava Joensuun kaupungin konserniohjetta.

Lahjonnalla tarkoitetaan lahjuksen tai muun perusteettoman edun saamista tai edes sen mahdollisuuden pyytämistä, tarjoamista, antamista, vaatimista tai hyväksymistä joko suoraan tai välillisesti siten, että se vaikuttaa joko kohdehenkilön tehtävien asianmukaiseen suorittamiseen tai siihen, miltä hänen toimintansa ulkopuolisista vaikuttaa. Edun taloudellisesta arvosta yksinään ei voi päätellä, onko kyse lahjonnasta tai luottamusta vaarantavasta edusta. Myöskään rikoslaissa lahjan tai edun luonnetta tai arvoa ei ole määritelty.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 21.12.2012 Joensuun kaupungin vieraanvaraisuus-, edustuskäytäntö- ja menettelytapaohjeet, jotka linjaavat kaupungin vieraanvaraisuuden yleiset periaatteet. Lisäksi kaupunki on ohjeistanut Kuntaliiton ohjeiden mukaisesti erityisesti johtavia viranhaltijoita

vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista. Ohjeistuksen tarkoituksena on vastata siihen, mitä asioita kaupungin viranhaltijoiden ja henkilöstön sekä luottamushenkilöiden on otettava huomioon, jos he tarjoavat tai heille tarjotaan etuisuuksia sidosryhmäyhteistyössä tai muussa toiminnassa. Ilmoitusvelvolliset johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset.

Kaupungin toimialoja ja konserniyhtiöitä on pyydetty raportoimaan, miten toimialat ja konserniyhtiöt ovat noudattaneet annettuja ohjeistuksia ja huomioineet korruption ja lahjonnan torjunnan omassa toiminnassaan. Lisäksi on pyydetty raportoimaan, onko korruptiota tai lahjontaa havaittu toimialalla tai konserniyhtiössä vuoden 2022 aikana. Toimialat ja konserniyhtiöt ovat vastauksissa kertoneet noudattaneensa annettuja ohjeistuksia, eikä toimialoilla tai konserniyhtiöissä ole havaittu korruption tai lahjontaan viittaavaa toimintaa. Toimialat ja konserniyhtiöt ovat kertoneet keskittäneensä hankinnat tehtäväksi hankintatoimen kautta, jolloin hankintaprosessiin vaikuttamisen mahdollisuudet pienentyvät. Lisäksi hallintopalvelut raportoi, että vuoden 2023 aikana laaditaan Joensuun kaupungin eettiset ohjeet.

Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia edistetään kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla, joka perustuu tasa-arvolakiin, yhdenvertaisuuslakiin sekä Eurooppalaiseen peruskirjaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta paikallishallinnossa. Kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty 15.12.2020. Suunnitelma päivitetään vuoden 2023 aikana.

1.7.2 Hyvinvointi ja terveys

Hyvinvoivat ja terveet kaupunkilaiset ylläpitävät kaupungin elinvoimaisuutta ja kestäväää taloutta. Päätöksenteossa ja toiminnassa tulisi kohdistaa erityistä huomiota kaupunkilaisten eriarvoisuuden kaventumiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn sekä kestävään hyvinvointiin. Varhainen tuki ja ehkäisevä toiminta tukee parhaiten kaupunkilaisten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn säilymistä ja vähentää raskaiden palveluiden tarvetta.

Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön tavoitteita ohjaa tieto asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilanteesta. Joensuun Hyvinvointikertomus -ja suunnitelma 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 7.12.2020 § 121. Hyvinvointikertomuksessa on kuvattu joensuulaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilannetta, ja suunnitelmassa on asetettu kaupunkilaisten hyvinvointia edistävät tavoitteet vuoteen 2025 saakka. Toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi asetetaan vuosittain talousarvion- ja toimintasuunnitelman yhteydessä. Toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan valtuustokauden lopussa.

Tavoitteet on pyritty asettamaan pääsääntöisesti määrälliseen muotoon, jolloin niiden arviointi on läpinäkyvää. Lähtötasoa kuvaavana mittarina on käytetty vuonna 2020 saatavilla ollutta tuoreinta tietoa. Suurin osa lähtötason mittareista on peräisin kansallisista tilastolähteistä tai laajoista kyselytutkimuksista, joihin tiedot päivittyvät viiveellä. Viive heijastuu täten myös vuoden 2022 toteuman arviointiin.

Alla olevaan taulukkoon on koottu Joensuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen

- tavoitteet vuoteen 2025 mennessä
- tavoitetta kuvaavan mittarin lähtötaso (suluissa vuosiluku miltä mittarin tieto on)
- tavoitteen toteuma vuonna 2022 (suluissa vuosiluku miltä mittarin tieto on) sekä
- tavoitteen vastuutaho kaupungilla.

Tavoite 2025	Lähtötaso	Toteuma 2022	Vastuutaho kaupungilla
Kestävä talous ja elinvoima			
Maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten määrä kasvaa vähintään 150 henkilöllä vuosittain.	2 390 ulkomaan kansalaista (2019)	2 736 ulkomaan kansalaista (2021) Määrä kasvanut vuodessa 227 henkilöllä	Konsernipalvelut
Vuonna 2023 kaupunki on saanut Unicefin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen.	Unicefin ja Joensuun yhteistyö käynnistyi Unicefin koulutuksilla ja Joensuun koordinaatioryhmän järjestäytymisellä (2020)	Unicefin hyväksymän toimenpanosuunnitelman toimenpiteet ovat toteutuneet suunnitellussa aikataulussa (2022)	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä ikäihmisten kohtaamispaikkojen määrä kasvaa tai säilyy vähintään ennallaan. Kohtaamispaikoista tehty tiedotussuunnitelma, joka toteutunut.	13 ikäihmisille sopivaa kohtaamispaikkaa, joissa henkilökuntaa aina läsnä. (2020)	Kohtaamispaikkojen määrä lisääntynyt yhdellä. Ikäihmisille soveltuvista kohtaamispaikoista koko Joensuun alueella on tehty paperikartta ja verkkosivu. Kartta julkaistiin Joensuun Uutiset -lehdessä. Kohtaamispaikoissa järjestetty "avoimia ovia". (2022)	Hyvinvoinnin toimiala
Vähintään 2 järjestötapaamista/vuosi ja vähintään 60 järjestöä osallistuu. Laadittu kaupunki-järjestö yhteistoiminnan asiakirja, jossa kuvattu yhteistoiminnan rakenteita ja toimintoja. Kaupungin yhdistystoiminnan viestintää kehitetään yhdessä järjestöjen kanssa.	Yksi järjestötapaaminen pidetty, jossa 64 osallistujaa (2020)	Kolme tapaamista pidetty, osallistujamäärät 101, 35 ja 103. Verkkosivu luotu, sisällöt valittu järjestöjen toiveiden pohjalta, sisältöjä täydennetään. (2022)	Hyvinvoinnin toimiala

Tavoite 2025	Lähtötaso	Toteuma 2022	Vastuutaho kaupungilla
Eriarvoisuuden kaventuminen ja syrjäytymisen ehkäisy			
Vuoteen 2025 mennessä vähintään 77 % 1-5-vuotiaista osallistuu varhaiskasvatukseen.	74,5 % (2018)	83 % (2022)	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä 0-17-vuotiaista kodin ulkopuolelle on sijoitettu enintään 2 %.	2,2 % (279 lasta vuonna 2018)	2,2 % (298 lasta vuonna 2021)	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä vähintään 83 % viidesluokkalaisista on luetun	79,17 % (51,61 % ikäistensä tasolla ja 27,56 % ikäisiään parempia, vuosi 2019)	69 % (48 % ikäistensä tasolla ja 21 % ikäisiään parempia, vuosi 2022)	Hyvinvoinnin toimiala

ymmärtämisessä ikäistensä tasolla tai ikäisiään parempia.			
---	--	--	--

Tavoite 2025	Lähtötaso	Toteuma 2022	Vastuutaho kaupungilla
Eriarvoisuuden kaventuminen ja syrjäytymisen ehkäisy			
Vuonna 2025 vähintään kerran viikossa kiusattujen 4. ja 5. luokan oppilaiden osuus on enintään 4,5 %.	6,5 % (2019)	6,7 % (2021)	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä 2-6-vuotiaista ylipainoisia on enintään 12 % tytöistä ja 22 % pojista.	tytöt 13 % pojat 23 % (2018)	tytöt 15 % pojat 24 % (2020)	Hyvinvoinnin toimiala
Suurimmalla osalla hammastarkastetuista ikäluokista on puhtaat hampaat ja terveet ikenet (eli CPI=0).	DMF-indeksin keskiarvo on 12-vuotiailla Pohjois-Karjalassa 0,5, kun koko Suomen keskiarvo on 0,9. (Vuonna 2018) CPI-indeksissä eri ikäluokissa hampaiden puhtaudessa ja ikenien terveydessä on hajontaa. (2018) Poispudokas-malli on käytössä. (2018)	DMF-keskiarvo 11-vuotiailla koko Pohjois-Karjalassa 0,43: Joensuu 0,4. (2021) Puhdashampaisten osuus kasvanut hieman 11-vuotiaiden ikäryhmissä ja muissa ikäryhmissä pysynyt jokseenkin samana Joensuussa (2021) Poispudokas-malli on vakiinnuttanut paikkansa. (2021)	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä 1. ja 2. vuoden ammatillisen oppilaitoksen päivittäin nuuskaa käyttävien miesopiskelijoiden osuus on enintään 15 %.	21,9 % (2019)	15,9 % (2021)	Hyvinvoinnin toimiala

Tavoite 2025	Lähtötaso	Toteuma 2022	Vastuutaho kaupungilla
Työttömyysaste laskee vuoden 2023 loppuun mennessä vähintään valtakunnalliselle tasolle.*	Joensuu 13,4 (2019) Koko maa 9,2 (2019)	Joensuu 13,8 (joulukuu 2022) Koko maa 9,9 (joulukuu 2022)	Konserni-palvelut
Vuoteen 2025 mennessä vähintään 200 myönnettyä EU:n vammaiskorttia ja vähintään 16 vammaiskorttikohdetta.	Kortteja myönnetty 146 kpl ja kohteita 8 (2020)	Kortteja myönnetty 251 kpl ja kohteita 28 (2022)	Konserni-palvelut

Tavoite 2025	Lähtötaso	Toteuma 2022	Vastuutaho kaupungilla
Kestävä hyvinvointi			
Tyytyväisyys juomaveden laatuun säilyy vähintään ennallaan.	4,71 (2020)	4,76 (2022)	Kaupunki- ympäristön toimiala
Vuoteen 2024 mennessä jalankulun ja pyöräilyn yhteismäärä Pielisjoen ylittävien siltojen mittauspisteissä on yhteensä vähintään 2,7 miljoonaa.	2,5 milj. (2018)	2,26 milj. (2022)	Kaupunki- ympäristön toimiala
Vuoteen 2024 mennessä joukkoliikenteen matkamäärä JOJO-alueella vuosittain vähintään 2,8 miljoonaa matkaa. **	2,3 milj. (2018)	2,4 milj. (2019) 1,7 milj. (2020) 1,9 milj. (2021) 2,3 milj. (2022)	Kaupunki- ympäristön toimiala

* Huom! Koronapandemian johdosta tavoitetta tarkistettu strategiaan siten, että tavoitetila vuonna 2025 valtakunnan keskiarvo

** Huom! Koronapandemian johdosta tavoitetta tarkistettu strategiaan 2,6 miljoonaan matkaan vuonna 2025

Vuonna 2020 Joensuussa valmisteltiin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2021–2025 yhdessä Kontiolahden kunnan ja Siun soten keskisen alueen kanssa. Lapsiin ja nuoriin liittyvät tavoitteet sisällytettiin Joensuun Hyvinvointikertomus- ja suunnitelmaan 2021–2025 ja on esitetty edellä olevassa taulukossa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2021–2025 vuoden 2022 toteumaraportti käsiteltiin kasvatus- ja koulutuslautakunnassa 27.9.2022 § 81 sekä lähetettiin tiedoksi kaupunginhallitukselle 3.10.2022 § 358.

Joensuun Hyvinvointikertomus- ja suunnitelmassa 2021–2025 asetettujen tavoitteiden lisäksi kaupungin toimialoilla ja palveluissa oli vuodelle 2022 myös muita toiminnallisia tavoitteita, jotka tukevat kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on arvioitu osavuosikatsauksissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät vuoden 2023 alusta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle. Vuoden 2022 aikana hyvinvointialueen valmistelun tueksi perustetussa kumppanuustyöryhmässä ja sen alatyöryhmissä valmisteltiin mm. kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyörakenteita, järjestöavustusten jakokriteereitä sekä osallisuusasioita.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuosi 2022 oli kahden edellisen vuoden tavoin poikkeuksellinen monella tapaa. Kun maailma alkoi vähitellen toipua koronapandemiasta rokotuskattavuuden kasvun myötä, Venäjän hyökkäys helmikuun lopulla aiheutti hetkessä valtavaa inhimillistä kärsimystä ja samanaikaisesti talouden ennusteet heikkenivät ja epävarmuus kasvoi. Vuoden 2021 puolella kiihtynyt inflaatio vauhdittui entisestään. Erityisesti energian hinta kohosi ja energian riittävyyteen liittyvät riskit kasvoivat. Inflaation kiihtymisen myötä ohjauksorkoja nostettiin ja korkotaso nousi poikkeuksellisen nopeasti. Toimintaympäristön haasteellisuudesta huolimatta talouden kehitys oli koko maan tasolla suhteellisen vahvaa ja erityisesti työllisyys kehittyi myönteisesti. Talouden kasvu kuitenkin hidastui loppuvuotta kohden ja vuoden 2023 kasvunäkymä on heikko. Talouden kasvuennusteet osoittavat BKT:n hieman laskevan vuoteen 2022 nähden. Toimintaympäristöön liittyy kuitenkin edelleen merkittävästi epävarmuustekijöitä, jotka vaikuttavat yleiseen talouden kehitykseen ja sitä kautta myös kaupungin taloudelliseen tulokseen. Erityisesti meneillään oleva Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan vaikuttaa merkittävästi maailmantalouteen ja Suomen talouteen.

Kuntatalouden tilanne oli vuonna 2022 ennakollisten tilinpäätöstietojen mukaan kohtuullisen hyvä, mutta vain paperilla, koska tulos sisälsi merkittävästi kertaluonteisia tulosta parantavia myyntivoittoja ja yhtiöittämisistä. Koko maan tilanteesta poiketen Joensuun talouden kehitys oli vuonna 2022 heikko. Joensuun osalta tulosta heikensivät kiihtynyt menojen kasvu sekä erityisen heikko sijoitusvuosi. Rahastojen tulos oli poikkeuksellisen heikko ja heikensi kertaluonteisesti tulosta. Toisaalta vertailuvuonna 2021 kaupungin hyvä tulos sisälsi kertaluonteisen myyntivoittotulon, joten sekään ei antanut täysin oikeaa kuvaa kaupungin talouden tilanteesta.

Vuosi 2022 oli viimeinen vuosi, jolloin sotepalveluiden rahoitus- ja järjestämisvastuu oli kunnilla. Vuoden 2023 alusta sotepalvelut siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi ja niiden rahoitus tulee valtiolta. Tämä muutos vaikuttaa merkittävästi kuntien tunnuslukuihin, kun kuntien toimintamenot ja verorahoitus pienenevät. Tilinpäätöksen laadinnan hetkellä näyttää siltä, että Pohjois-Karjalassa sotemenojen kasvu on ollut muuta maata korkeammalla tasolla vuonna 2022, mikä vaikuttaa kuntien tulevaan rahoitukseen edelleen heikentävästi vuodesta 2024 lähtien. Sote-uudistukseen liittyvät laskelmat tarkistetaan vuoden 2023 aikana. Tarkistuksessa huomioidaan siirtyvien palveluiden vuoden 2022 toteutuneet menot sekä siirtyvät tulot, ja kuntien valtionosuudet oikaistaan näitä vastaavasti vuodesta 2024 alkaen. Ennakollisten tietojen mukaan kaupungin valtionosuuksien taso tulee alenemaan selvästi vuoteen 2023 nähden Siun soten vuoden 2022 nopean menokasvun seurauksena. Tämä heikentää merkittävästi kaupungin taloudellista tilannetta. Lopulliset laskelmat ovat tiedossa vasta syksyllä 2023, mikä luo edelleen epävarmuutta kaupungin talouden suunnitteluun. Sote-uudistukseen liittyy edelleen myös muiltakin osin epävarmuustekijöitä, esimerkiksi Siun soten palkkaharmonisaation lopulliseen vastuuseen ja sen kohdentumiseen kunnille.

Sote-uudistuksen myötä nykyiset velat ja vastuut jäävät kaupungille, vaikka tuloista siirtyy yli puolet valtiolle. Tämä tarkoittaa, että suhteellinen velkaantuneisuus yli kaksinkertaistuu. Lainakantaan liittyvät riskit kasvavat, mitä edelleen kasvattaa kohonnut korkotaso. Lisäksi kaupungin omistuksessa olevat, sotepalveluiden käyttöön vuokratut kiinteistöt jäävät kaupungin omistukseen. Näiden kiinteistöjen yhtiöittämisestä tehdään selvitys vuonna 2023.

Vuoden 2023 talousarvio on laadittu 13,9 milj. euroa ylijäämäiseksi. Talous vahvistuu kuitenkin vain väliaikaisesti, koska sote-uudistukseen liittyy kuntataloutta väliaikaisesti vahvistavia vaikutuksia. Vuonna 2024 kaupungin tulokertymä alenee ns. ”verohäntien” vaikutusten poistuessa sekä

valtionosuuksien sote-uudistukseen liittyvän jälkikäteistarkastuksen seurauksena. Vuonna 2023 tavoitellaan ylijäämäistä tulosta, joka antaa aikaa sopeuttaa menorakennetta vuoden 2024 laskevaan tulotasoon. Taloussuunnitelmakauden vuosittainen sopeutustarve mitoitetaan huomioiden vuodelta 2023 kertyvä ylijäämän suuruus. Tavoite vuodelle 2023 on, että sopeutustarve vuodesta 2024 alkaen olisi mahdollisimman pieni. Talouden seuranta tiivistetään ja vuoden 2023 talousarvioon ei tehdä talousarviomuutoksia, jotka lisäävät koko kaupungin tasolla nettomenojen määrää. Kevään aikana valmistellaan myös kaupungin strategian väliarviointi, jonka yhteydessä tarkistetaan myös talouden linjaukset. Strategian väliarviointi tuodaan valtuustolle käsiteltäväksi elokuussa 2023, mutta tavoitteena on, että talouden linjaukset käsitellään valtuustossa jo kesäkuussa 2023.

Talousarvion vuoden 2023 talousarviomuutoksia koskevista tavoitteista huolimatta talousarvion toteutumiseen liittyy myös riskejä. Esimerkiksi kuntien ja hyvinvointialueiden henkilöstön työehtosopimukseen liittynyt perälautaratkaisu saatiin sovittua maaliskuun alussa 2023 ja se vaikuttaa vuoden 2023 toteutumiseen. Sopimuksen vaikutus henkilöstömenoihin on aiemmin sovitun mukaan arviolta noin 1,8 % (191 milj. euroa) koko valtakunnan tasolla. Myös edelleen korkeana jatkuva inflaatio aiheuttaa paineita talousarvion toteutumiselle. Lisäksi meneillään oleva Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan vaikuttaa merkittävästi paitsi talouden näkymiin, myös kaupungin palveluiden kysyntään. Sodan myötä kaupungin palveluiden kysyntä on kasvanut ja aiheuttaa edelleen epävarmuustekijän kaupungin talouden ja toiminnan näkökulmasta.

Talousarvion toteutumiseen liittyy riskejä myös kaupungin tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen tavoitteiden toteutumisen osalta. Rahoitus- ja sijoitusmarkkinoilla on ollut paljon liikehdintää vuonna 2022 ja liikehdintä jatkuu vuonna 2023. Maaliskuussa 2023 nähty yksittäisten yhdysvaltalaisen pankkien kaatuminen ja sveitsiläisen pankin kriisitilanne ovat vaikuttaneet epävarmuutta lisäävästi. Kaupungin sijoitusomaisuuden tavoitteiden toteutumiseen liittyy siten edelleen merkittävää epävarmuutta. Korotilanne muuttuu edelleen, kun keskuspankit nostavat ohjaukorkoja yhä korkealla tasolla pysyttelevän inflaation hallitsemiseksi. Kohoava korkotaso vaikuttaa kaupungin talouteen menoja lisäävästi, koska kaupungin lainoista kiinteistöleasing huomioiden 60,3 % on vaihtuvakorkoista, jolloin koron-tarkistukset nostavat korkomenoja. Koska koronnostoja on tehty paljon, talousarviovuoden sekä tulevien vuosien korkomenojen ennuste voi olla liian pieni kaupungin talousarviossa. Korkomenojen hallinnan näkökulmasta on olennaista, että investointimenojen tasoa pystytään edelleen laskelmaan kohti tasoa, jolla kaupungin velkaantuminen pysähtyy. Huomioiden investointitarpeet ja -toiveet tähän liittyy kuitenkin merkittävää epävarmuutta.

Eduskunta on hyväksynyt hallituksen lakiesityksen TE-palvelujen uudistuksesta 1.3.2023 eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnön mukaisena. TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle 1.1.2025. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. TE-palveluiden järjestämistä valmistellaan Pohjois-Karjalan kuntien yhteistyönä ja lokakuussa 2023 valtio tekee päätökset tulevista TE-palvelualueista. TE-uudistuksen rahoitusmalli on leikkaamassa edelleen Pohjois-Karjalan kuntien rahoitusta, mikä asettaa lisää haasteita kuntien taloudelle. Ennakollisten laskelmien mukaan Joensuun siirtyvät menot ovat lähes 2 milj. euroa suuremmat kuin kaupungin saama valtionosuus.

Eduskuntavaalit pidetään 2. huhtikuuta. Uuden hallituksen järjestäytyttyä valmistellaan tulevia vuosia koskeva hallitusohjelma, joka linjaa tulevien vuosien tavoitteita ja asettaa myös julkista taloutta koskevat suuntaviivat. Julkisen talouden heikko lähtötilanne ja sopeutustarpeiden suuruus huomioiden tämä aiheuttaa epävarmuutta myös kaupungin talouteen.

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ajantasaistetun sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -asiakirjan 16.12.2019 § 163. Kaupunginhallitus hyväksyi 2.12.2019 § 473 riskienhallintasuunnitelman, joka täydentää ja konkretisoi kaupunginvaltuuston hyväksymiä riskienhallinnan perusteita.

Riskikartoituksen avulla on tunnistettu joukko erilaisia riskejä, jotka on jaettu strategisiin riskeihin, operatiivisiin riskeihin, vahinkoriskeihin ja finanssiriskeihin. Suurimmat riskit on nimetty, kuvattu ja arvioitu vaikutuksen, todennäköisyyden ja riskienhallinnan nykytilan pohjalta. Riskienhallintatoimenpiteet, vastuutahot ja määrääjat on määritelty kunkin keskeisimmän riskin osalta. Riskeissä tapahtuvia muutoksia arvioidaan vuosittain ja tehdään tarvittavat muutokset. Joensuun kaupunki toteutti kokonaisvaltaisen riskikartoituksen vuoden 2019 aikana Pohjola vakuutuksen asiantuntijoiden tukeamana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet koskevat kaikkia valvonnasta vastuussa olevia kaupungin toimielimiä ja johtoa. Kaupunkikonserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen kuuluu voimassa olevan konserniohjeen mukaisesti (KV 25.2.2019 § 25) tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle (konserniohje). Raportoinnista on annettu ohjeet. Konsernipalvelujen, toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhtiöiden on raportoitava vuosittain merkittävistä riskeistä, riskienhallinnan järjestämisestä ja tehdyistä toimenpiteistä sisältäen mahdolliset puutteiden korjaukset. Raportoinnin yhteydessä kerättiin lisäksi kehitysehdotuksia riskienhallintaprosessin päivittämiseksi vuoden 2022 aikana.

Riskienhallintakeinot:

1. torjuminen, esim. pidättäytymällä riskejä aiheuttavasta toiminnasta
2. riskin ottaminen tai lisääminen jonkin mahdollisuuden saavuttamiseksi
3. riskin syyn poistaminen
4. riskin toteutumisen todennäköisyyteen vaikuttaminen
5. riskin toteutumisen seurauksiin varautuminen tai vaikuttaminen
6. riskin jakaminen osittain tai kokonaan yhden tai useamman osapuolen kesken
7. tilanteen säilyttäminen sellaisenaan.

Strategiset riskit ovat epävarmuuksia, jotka voivat lyhyellä ja/tai pitkällä aikavälillä vaikuttaa strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai jopa organisaation olemassaoloon. Strategiset riskit voivat johtua esim. virheellisistä/epäonnistuneista päätöksistä, toimintamalleista, johtamisesta, valvonnasta tai hitaasta reagoinnista sisäisiin/ulkoisiin muutoksiin. Strategisiin riskeihin tavoitteisiin pääsemiseksi otetaan usein riskejä, joihin liittyy sekä positiivinen mahdollisuus että negatiivinen uhka. Strategisiin tavoitteisiin kohdistuvien uhkien ja mahdollisuuksien arviointi ja hallinta ovat yleensä organisaation ylimmän johdon vastuulla.

Riskienhallintaraporttiin pyydettiin tiedot Joensuun kaupungin toimialojen johdolta ja tytäryhtiöiltä, mutta riskienhallintaa on toteutettu myös konserniseminaarin yhteydessä olleella työpajalla sekä suurten vaikutusten mutta pienen todennäköisyyden riskien kartoituksella. Riskien hallintatoimenpiteiden raportointimalli on tuttu ja sen perusteella on havaittavissa toimialojen ja tytäryhtiöiden hallintatoimenpiteet.

Riskienhallinnassa tyypillisimmät raportoidut keinot ovat vuonna 2022 olleet torjuminen riskitietoisuutta lisäämällä, resursoimalla ja varautumalla palvelun jatkuvuuden turvaamiseen häiriötilanteessa. Riskeissä on tunnistettu myös uhkia, jotka voivat toteutua useamman vuoden kuluttua (esim. AMK-rahoitusmallin muuttuminen, TE- palvelujen siirto kunnille).

Kaupungin valmiusjohtoryhmä on kokoontunut vuoden 2022 aikana lähes viikoittain. Heikkoja signaaleja pyritään havaitsemaan säännöllisillä tilannekuva -kyselyillä, joista tehdään kooste valmiusjohtoryhmän käyttöön. Elokuussa 2022 pyydettiin kaupungin toimialojen johdolta ja tytäryhtiöiltä pienten todennäköisyyksien vuoksi toissijaiseksi jääneistä, mutta toteutuessaan merkittävistä riskeistä tietoja haavoittuvuuksien havaitsemiseksi ja siten riskienhallinnan parantamiseksi. Konserniseminaarin yhteydessä syyskuussa toteutettiin työpaja, jossa käsiteltiin strategiaan kohdistuvia riskejä PESTEL -viitekehityksessä, eli riskit teemoitettiin poliittisiin, taloudellisiin, sosiaalisiin, teknologisiin, ympäristö- ja lainsäädäntöriskeihin. Osallistujat toivat esille erityisesti talous-, sosiaali- ja poliittisia uhkia. Talous- ja sosiaaliuhkat kohdistuvat laajasti strategian painopisteisiin, poliittisten riskien voi tulkita painottuvan Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu -tavoitteisiin. Lisäksi strategiassa on tavoitteita, joiden saavuttaminen ei ole mahdollista toimintaympäristön muutoksen vuoksi.

Tällä vuosikymmenellä toimintaympäristön muutokset ovat edistäneet etenkin varautumistoimenpiteiden toteuttamista kriittisten palvelujen turvaamiseksi. Varautuminen terveysturvallisuuden häiriöihin, sotaan, kyberhäiriöihin ja energiapulaan on työllistänyt merkittävästi koko konsernia. Varautumisen osin matalaa tasoa on parannettu useilla hankinnoilla ja hankintoja on jaoteltu tuleville vuosille.

Joensuun konsernistrategiaan tehdään puolivälitarkastelu kevään 2023 aikana. Tässä yhteydessä strategiaan tehdään tarvittavat toimintaympäristökehityksen ja oman tavoiteasettelun edellyttämät muutokset. Strategiapäivityksellä on keskeinen merkitys strategisen tason riskienhallinnan kannalta. Merkittävän strategisen riskin muodostaa esimerkiksi se, että onnistutaanko Joensuun kaupungin väkilukukehitys pitämään kasvu-uralla. Toinen strateginen riski on Joensuun taloustilanteen kehitys, jolle erittäin raskaaksi taakaksi jäävät Siun Soten toiminnan alijäämäisyys viimeisten vuosien ajalta sekä palkkaharmonisointikulut. Strategisen riskin kaupungin toimintojen kannalta muodostaa myös vaikeutunut työvoiman saatavuus.

Globaalit ja kansalliset uhkat ovat lisääntyneet johtuen kiristyneestä maailmanpoliittisesta tilanteesta. 24.2.2022 Venäjä hyökkäsi Ukrainaan ja laajensi siten sotilaallista toimintaansa Itä-Ukrainasta ja Krimiltä muualle maahan. Pitemmällä aikavälillä muiden maiden asukkaiden liikehdintä eri puolilla Eurooppaa tai itärajamme yli Suomeen voi vaikuttaa myös turvapaikanhakijoiden määrän lisääntymiseen.

Joensuun strategiset painopisteet 2021-2025:

- Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu
- Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu
- Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu
- Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu
- Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu
- Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu

Investointien priorisoinnin periaatteet: Yhdyskuntatekniikka, Toimitilat.

Valtuustokauden tulevaisuusinvestoinnit: Joensuun syväsatama. Musiikki- ja kulttuuritalo.

Muita johtamiseen, päätöksentekoon ja maineenhallintaan liittyviä riskejä on hallittu perehdyttämällä ja kouluttamalla yhtiöiden hallitusten jäseniä, kehittämällä raportointia ja viestintää, viemällä asiat kunnalliseen päätöksentekoprosessiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, tekemällä konserni-yhtiöiden tulos ja tavoitesopimukset, laatimalla hyvinvointikertomus, parantamalla väestöennusteiden keräämistä ja tietojen tulkintaa, tarkentamalla hankkeiden aikataulutusta, vaatimalla rakennusurakoissa riittävä vakuus urakoitsijan toiminnan päättymisen varalta, sekä sopimalla pelastuslaitoksen kanssa valmius- ja turvallisuuspäällikkö -resurssista.

Konsernin eri tasoilla harjoiteltiin erilaisia häiriötilanteita. Harjoitusten avulla lisättiin osaamista ja riskitietoisuutta, sekä tunnistettiin hankintatarpeita. Alla merkittävimmät harjoitukset

Vuonna 2023 on päivitettävä kaupungin ohjeistukset riskienhallinnasta. Lisäksi tulee arvioitavaksi, tarvitaanko järjestelmällisen riskienhallinnan toteuttamiseksi yhdistää olemassa olevia tietokantoja yhteen riskienhallintaohjelmistoon, vai pystytäänkö olemassa olevia tietoja hyödyntämällä johtamaan riittävän kustannustehokkaasti myös riskienhallintaa. Kolmantena kehitystarpeena on tunnistettu tarve käynnistää riskienhallinnan tai turvallisuuden ydinryhmän toiminta, joka vastaa kokonaisvaltaisesti kaupunkikonsernin riskienhallinnan, turvallisuuden ja valmiusasioiden kehittämisestä.

Toimintaympäristöön liittyviä riskejä on hallittu päivittämällä investointisuunnitelmaa ja analysoimalla investointeja yksityiskohtaisesti, seuraamalla kohteiden käyttöasteita ja tekemällä riskien kartoittamista yhteistyökumppaneiden toiminnan muutosten vaikutusten turvaamiseksi. Kumppanien toimintaa seurataan säännöllisesti varmistuen myös toimivat varajärjestelyt. Lisäksi toimintaympäristön muutoksiin on reagoitu valmistautumalla TE-palvelu-uudistukseen, varmistamalla yhteistyöverkoston vaikuttamistyöllä lentoyhteyksien jatkuvuutta ja edistämällä Joensuu-Imatra rataosuuden kehitystoimenpiteitä. Lisäksi Itärata Oy:n perustaminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti.

Työllisyyden ja toimeentulon riskejä on hallittu vahvistamalla kansainvälisten työntekijöiden ja opiskelijoiden Joensuuhun kiinnittymistä tukevia palveluja sekä kv-rekrytoinnin palveluja yhteistyössä Business Joensuun, työllisyyspalvelujen ja oppilaitosten kanssa, edistämällä uusien yritysten Invest In -toimintaa.

Hyvinvoinnin edistämistä on toteutettu ylläpitämällä vähävaraisten harrastamisen tukihanketta, maksutonta taiteen perusopintojen opiskelua, tukemalla perheitä mm. perhe- ja Icehearts-työntekijöiden avulla ja osallistumalla verkostopilottihankkeeseen, jossa on selvitetty ikäänntyneiden asumistarpeisiin varautumista, sekä tukemalla maahanmuuttajaväestöä entistä vahvemmin erilaisin matalan kynnyksen tukitoimin ja vakinaistamalla maahanmuuttajapalvelujen henkilöstöresurssia.

Taloudellisiin riskeihin on pyritty varautumaan pitämällä kaupungin talous tasapainossa. Vuosien 2020 ja 2021 ylijäämäinen tulos kerryttivät kaupungin talouden puskuria, mutta vuoden 2022 alijäämäinen tulos söi tuota puskuria. Vuoden 2023 talousarvio on laadittu ylijäämäiseksi, mikä turvaa lähtökohtia tuleviin vuosiin, joissa odotettavissa on merkittäviä muutoksia kuntien rahoituksen tasoon. Vuodesta 2024 lähtien Joensuun kaupungin talouteen kohdistuu merkittäviä tulojen leikkauksia, minkä vuoksi talouden sopeutustoimia lähdetään valmistelemaan vuonna 2023.

Taloudelliset riskit tarkoittavat organisaation vakavaraisuuteen, pääomien riittävyyteen ja rahaprosessien toimivuuteen liittyviä epävarmuuksia, joilla voi olla positiivisia tai negatiivisia vaikutuksia

pääomien riittävyteen, maksuvalmiuteen sekä kannattavuuteen. Taloudelliset riskit voivat johtua muutoksista esim. pääomien saatavuudessa ja rakenteessa sekä koroissa.

Taloudellisia riskejä on hallittu tekemällä riskianalyysit investointipäätösten yhteydessä, seuraamalla infraomaisuuden kuntoa ja tarkastamalla vuosittain korjauskohteet tuleville kolmelle vuodelle, toteuttamalla kiinteistökohteiden salkutus 2021 ja vähentämällä soluasuntojen määrää, sekä tarkastelemalla kriittisesti asutuskeskuksista kaukana sijaitsevia investointeja, joiden markkina-arvot voivat laskea alas, päivittämällä sijoituspolitiikka ja kilpailuttamalla tulevaisuusrahaston varainhoitaja, raportoimalla konsernijohdolle korkoherkistä lainoista, ja suojautumalla korkoriskeiltä kiinteäkorkoisilla lainoilla.

Yleisellä talouskehityksellä ja valtion toimenpiteillä on merkittäviä vaikutuksia kaupungin talouteen mm. vero- ja valtionosuuskehityksen kautta. Talouskehitykseen liittyvät riskit ovat viime vuosina lisääntyneet koronapandemian ja Ukrainan tilanteen myötä. Inflaatio on vuoden 2023 alussa korkealla tasolla ja korkotasot ovat nousseet vuonna 2022 ja ovat noususuunnassa edelleen vuoden 2023 alussa. Toimintaympäristön ja lainsäädännön muutoksen tuomiin taloudellisiin riskiin varaudutaan erityisesti pitämällä kaupungin talous tasapainossa.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta. Muutos vaikuttaa erittäin voimallisesti kuntiin kokonaisuutena ja vaikeuttaa tulevien vuosien kuntatalouden ennustettavuutta. Vuoden 2025 alussa voimaan tuleva TE -palvelujen siirto kunnille sisältää vielä paljon epävarmuuksia.

Mittavan investointiohjelman myötä kaupungin lainakanta ja rahoitusriskit ovat viime vuosina kasvaneet voimakkaasti. Kaupungin talouden hallinnan kannalta keskeisessä asemassa on investointitason mitoittaminen kestäväen talouden mahdollistamalle tasolle. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on toteuttaa kaupungin vieraan pääoman hankinta mahdollisimman kustannustehokkaasti kuitenkin niin, että siihen liittyvät riskit tunnistetaan ja ne pyritään pitämään hyväksyttävällä tasolla. Tavoitteena on turvata kaupungin maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa. Riskienhallinnan kannalta keskeistä on korkoriskin, saatavuusriskin ja jälleenrahoitusriskin hallinta. Rahoitukseen liittyviltä riskeiltä pyritään suojautumaan hajauttamalla rahoitusta mm. laina-ajan pituuden, lyhennystavan, rahoituslähteen ja korkoperusteen mukaan.

Vahinkoriskit tarkoittavat odottamattomien ulkoisten tekijöiden aiheuttamaa uhkaa tapahtumasta, joka toteutuessaan aiheuttaa negatiivisia seurauksia ja välillisiä seurannaisvahinkoja ja ne muodostavat uhkaa henkilöille, omaisuudelle, ympäristölle ja palveluntuotannolle. Vahinkoriskien hallinta mahdollistaa organisaation häiriöttömän toiminnan. Vahinkoriskien taloudellisia seuraamuksia voidaan usein siirtää ainakin osittain vakuutusyhtiölle.

Työturvallisuusriskejä ehkäistään työpaikkojen sekä työsuojeluhenkilöstön välisellä yhteistyöllä. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan työhyvinvointikyselyin.

Vuonna 2022 päivitettiin valmiussuunnitelman operatiivisia osia (laajamittainen maahantulo, sähkönjakeluhäiriö) ja toteutettiin henkilöstöhallintajärjestelmää hyödyntäen poikkeusolojen organisaation henkilöressissuunnittelua. Varautumisen yhteensovittamiseksi Joensuun pyynnöstä luotiin maakuntaan sekä maahantulotilanteen että sähkönjakeluhäiriön maakunnalliset seurantaryhmät. Kansallisen varautumisen parantamiseksi Joensuun kaupunki yhdessä Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen ja Sisäministeriön kanssa loi vuodenvaihteessa 2021-2022 kansallisen teemapäivän mallin varautumiselle, joka laajeni valtakunnalliseksi 7.2.2023.

Avainhenkilöriskin hallintaa parannettiin päivittämällä tehtävänkuvia ja huomioimalla siten äkillisten poissaolojen riskit. Vuonna 2022 jatkettiin kaupungin käytössä olevien rakennusten kriittisyysluokitte-
telua ja toteutettiin hankintoja ja harjoituksia, joiden avulla parannetaan palvelun jatkuvuutta ja mah-
dollistetaan asukkaiden palvelujen turvaaminen myös häiriötilanteessa.

Pelastussuunnitelmat ovat rakennusten, toimintojen tai tapahtumien turvallisuussuunnitelmia, joiden päivittämistä on tehty vuosittain. Vuonna 2022 toteutettiin järjestelmällinen varhaiskasvatuksen pe-
lastussuunnitelmien päivittäminen, jossa vastuuhenkilöille koulutettiin turvallisuusasioita ja päivitettiin
pelastussuunnitelmat. Lisäksi laadittiin viiteen kouluun tilapäismajoitussuunnitelmat, joiden avulla on
helpompi turvallisesti majoittaa ihmisiä suurtapahtumien aikaan, mutta samalla on myös varauduttu
äkilliseen evakointeihin liittyvään majoittamistarpeeseen.

Paloturvallisuusriskiä on hallittu laatimalla rakennushankkeissa erilliset palokatkosuunnitelmat ja
huollattamalla palovaroittimet vuosittain sekä uusimalla paloilmoinjärjestelmiä.

Julkisten rakennusten ja niiden ympäristön turvallisuutta parannettiin sydäniskurihankinnalla. Laite-
hankinta kohdennettiin henkilömäärältä suuriin kohteisiin tai avun saatavuuden kannalta haastaviin
kohteisiin. Hankintaan sisällytettiin laitekoulutus.

Sisäilmaongelmiin liittyviä riskejä on hallittu ylläpitämällä sisäilmatyöryhmän toimintaa, luopumalla
sisäilmaltaan huonoista vuokrakohteista, huomioimalla asbestirakenteet ja kosteusongelmat purku-
töissä, toimimalla sisäympäristöohjeen mukaisesti ja sitouttamalla henkilöstöpalveluita ja työterveys-
huoltoa moniammatilliseen ratkaisutapaan.

Riskejä on hallittu myös ylläpitämällä vakuutukset ja riskikartoitukset ajan tasalla. Vedenjakelun ja
hulevesiriskin hallintaa on toteutettu huomioimalla lisääntyvät sademäärät ja tulvariskit infran suun-
nittelussa ja laatimalla kaupungin hulevesiohjelma sekä toteuttamalla vesihuollon riskienarvioinnin
(WSP) toimenpideohjelman mukaisia parannustoimenpiteitä.

Tila- ja alueturvallisuutta on kehitetty parantamalla kulunvalvonnan toimivuutta, aitaamalla alueita
sekä lisäämällä muita kohdesuojauksia, ehkäisemään ilkivaltaa kameravalvonnalla ja valaistuksella
sekä kehittämällä kameravalvontaa käyttäjätarpeiden mukaan.

Työntekijöiden osaamista on parannettu kouluttamalla henkilöstöä (ensiapuvalmiudet, työturvalli-
suuskortit, tulityökortit, alkusammutuskoulutus), käsittelemällä palveluissa Läheltä piti -tilanteet ja
tapaturmat on henkilöstön kesken sekä toteuttamalla korjaavat toimenpiteet ja työturvallisuuskäve-
lyt. Näiden lisäksi tilannetta on parannettu ottamalla käyttöön työturvallisuushavaintojen sähköinen
ilmoituskäytäntö. Turvalliseen toimintaan on kuulunut myös perehdytykset mm. työmaiden turvalli-
suus- ja perehdytystoimenpiteisiin.

Omaisuusriskit

Merkittävä yksittäinen ongelma on ollut useiden koulujen ja päiväkotien kunto ja huono sisäilma. Jo
useiden vuosien ajan on tehty merkittäviä uudisrakentamis- ja peruskorjausinvestointeja tavoitteena
hyvät ja puhtaat toimitilat niin lapsille kuin työntekijöille. Mittava investointiohjelma on lisännyt kau-
pungin velkaantuneisuutta ja rahoitukseen liittyviä riskejä.

Toiminnalliset riskit

Operatiivinen riski on seuraus tapahtumasta, joka aiheutuu riittämättömistä tai toimimattomista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä tai ihmisistä. Operatiiviset riskit ovat organisaation toimintoihin liittyviä välittömien tai välillisten vahinkojen riskejä tai vahingollisia seurauksia maineelle, jotka voivat seurata virheistä tai puutteista organisaation sisäisissä prosesseissa.

Toiminnallisia riskejä on hallittu vuonna 2021 järjestämällä asukaskysely, keräämällä asiakaspalautetta ja kehittämällä uusia monikanavaisia palautejärjestelmiä, reagoimalla nopeasti asiakas- ja kumppaneiden palautteisiin.

Hankintoihin liittyviä riskejä on hallittu käyttämällä kilpailutuksissa entistä enemmän hankintatoimea, kouluttamalla henkilöstölle hankinta-asioita ja velvoittamalla suurimmat konserniyhtiöt on käyttämään hankintatoimen palveluja.

Sopimuksiin liittyviä riskejä on hallittu käyttämällä merkittävien sopimusten valmistelussa juristeja konsultteina ja keskustelemalla sopimuksista koko henkilöstön kanssa ennen sopimusten allekirjoituksia, käyttämällä sopimus pohjia, joissa otetaan huomioon takuu- ja vakuusasiat, seuraamalla säännöllisissä työmaakokouksissa infran rakentamisessa sopimustoimittajien tilaa, seuraamalla säännöllisesti kumppaneiden taloustilannetta ja tilaajavastuulain alaisia asioita sekä kilpailuttamalla sopimuksia uudestaan sekä arvioimalla sopimuskantaa.

Toiminnallisia riskejä on hallittu ylläpitämällä tilannekuvaa seuraamalla toimialakohtaista valtakunnallista tiedottamista, antamalla lausuntoja erilaisiin lausuntopyyntöihin ja seuraamalla aktiivisesti lainsäädäntömuutoksia.

Toimintaa on turvattu (varauduttu) hankkimalla kiinteistöjen sähkövarmistukseen varavoimakalustoa. Toimintaa on turvattu parantamalla omaa liikennepolttoaineen varastokapasiteettia ja ylläpidetty yhteistyötä häiriötilanteen polttoainejakelun varmistamiseksi alueella.

Palveluiden tuottaminen

Erityisesti sisäilmaongelmiin liittyvät riskit ovat tuoneet häiriötilanteita palvelujen tuottamiseen toimialoilla. Ongelmia on ratkaistu tapauksesta riippuen kuitenkin siten, että palvelutuotanto on pystytty turvaamaan kaikissa tilanteissa.

Luonnonilmiöiden aiheuttamat häiriöt (myrskyt, tulva, ukkonen), joihin liittyy sähkön saanti ja tietoliikenneyhteydet, tuovat riskejä palveluiden tuottamiseen. Riskeihin on varauduttu toimivilla varajärjestelmillä.

Tietohallinnon toimivuus

ICT –palveluihin liittyviä riskejä ovat mm. ulkoiset uhkat kuten palvelunestohyökkäykset, hakkerointi, tietojen kalastelu, haittaohjelmat sekä sisäisen toiminnan aiheuttamat riskitilanteet. Lisäksi haasteena ovat palveluna hankitut järjestelmät (SaaS) sekä pilvipalvelut, jotka toimivat palveluntarjoajan palvelimilla ja joita käytetään internet-yhteyden yli. Toiminnan kannalta yhä tärkeämpää tietoa on näiden palveluiden piirissä, joten myös palveluntarjoajien tulee huolehtia korkeasta käytettävyydestä eri häiriötilanteissa.

Henkilökuntaa on ohjeistettu ja koulutettu tietoturvaa ja tietosuojaa koskevissa asioissa.

Sopimusriskit

Kaupungilla on käytössä Dynasty asianhallintajärjestelmän sopimushallintaosio, jonne tallennetaan toimialojen sopimukset sopimuseurannan varmistamiseksi. Sopimusrekisteri ei ole vielä kaikilta osin aivan ajantasainen.

Sopimusriskejä on hallittu seuraamalla sopimustoimittajien tilaa säännöllisissä työmaakokouksissa, käyttämällä asiantuntijoiden apua sopimuksia laadittaessa, kilpailuttamalla osa sopimuksista uudelleen sekä käsittelemällä sopimusasioita henkilöstön kanssa ennen allekirjoituksia.

Dynasty 10 asianhallinta otettiin käyttöön syyskuussa 2020 ja sopimushallinta sisältyy asianhallintajärjestelmään. Asianhallintatiimi perustettiin vuoden alusta 2020 ja asianhallintatiimi vastaa sopimushallinnan ohjeistamisesta ja seurannasta. Dynasty 10:n käyttöönotto on parantanut sopimushallintaa ja erityisesti seurantaa ja sopimusten säilyttämistä sekä arkistointia. Vastuu sopimusten sisällöstä ja erityislainsäädännön tuntemuksesta on toimialoilla. Käytössä on sopimusohjelmat, joissa otetaan huomioon takuu- ja vakuusasiat. Kumppaneiden taloustilannetta ja tilaajavastuulain alaisia asioita on seurattu säännöllisesti.

Varautumiseen liittyvissä sopimuksissa on huomioitu yleisten sopimusehtojen vajeisuus ja pyritty löytämään ratkaisuja oman toiminnan tai ostetun palvelun varmistamiseksi siten, että sopimuksen yli-voimainen este pystyttäisiin ehkäisemään.

Muut riskit

Taloudellisia riskejä voi liittyä oikeudenkäyntiprosesseihin. Siun Sote-kuntayhtymän palkkaharmonisaatiokiistan ratkaisuun on varauduttu tilinpäätöksessä 2022, jossa on tehty yhteensä 10,1 milj. euron pakolliset varaukset. Vireillä olevista oikeusprosesseista myös yhteen työsuhderiitaan on tammikuussa saatu 2023 ratkaisu, jonka mukaan kaupunki veloitettiin maksamaan korvausta työsuhteen päättämisestä. Oikeudenkäynneistä kesken on käräjäoikeudessa edelleen korttelia 40 koskeva vahingonkorvausriita. Kaupunki on osapuolena myös yhdessä kesken olevassa työsuhteen päättämisestä koskevassa oikeudenkäynnissä. Näiden lisäksi on vireillä joitakin hallintopäätöksistä tehtyjä valituksia hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Maankäyttö

Maankäytön osalta voidaan pitää riskeinä, että mahdolliset tehdyt kaavavalitukset hidastavat kehittämistoimia ja sitä, että rakentaminen hidastuu ja kaupungin tekemiä investointeja ei päästä hyödyntämään.

2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kaupungissa järjestetty. Selonteon laatimisvelvollisuus perustuu Kuntalakiin ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta.

Selonteko perustuu hallintopalvelun, henkilöstöpalvelun, talouspalvelun, kaupunkirakennepalvelun, Joensuun Tilakeskuksen, hyvinvoinnin toimialan sekä lupa- ja viranomaistoimintojen antamiin selvityksiin. Hyvinvoinnin toimialaan kuuluu kaksi lautakuntaa ja näiden molempien osalta vastaukset ovat yhdistettynä antamassaan raportissa. Myös hallinto-, henkilöstö- ja talouspalvelujen vastaukset ovat koottuna raporttina. Joensuun Vesi -liikelaitoksen selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on esitetty erikseen tilinpäätösasiakirjassa.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö valmisteli selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sisäisen tarkastuksen toimikunnan käsiteltäväksi ja edelleen kaupungin tilinpäätöksen toimintakertomuksessa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

2.1 Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa kaupungille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen, toiminnan ollessa taloudellista ja tuloksellista. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on myös varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja, että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena sekä väärinkäytösten ehkäisynä. Sisäistä valvontaa voidaan lisäksi toteuttaa sisäisen tarkastuksen toiminnon avulla.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö toimii kaupunginhallituksen/kaupunginjohtajan alaisuudessa. Yksikkö avustaa kaupungin johtoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla ja tarkastamalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä, toimintojen lain- ja päätöksenmukaisuutta sekä tarkoituksenmukaisuutta. Yksikkö raportoi toiminnastaan sisäisen tarkastuksen toimikunnalle. Lisäksi yksikkö avustaa tarkastuslautakuntaa sekä ylläpitää sen tehtävänä olevaa sidonnaisuusrekisteriä.

Valvontaympäristö ja valvontatoimenpiteet

Toimialat ovat kuvanneet olennaisilta osin valvontatoimenpiteitään (erilaiset kontrollit, suojaukset, sopimuksen hallinta)

Toimialat tekevät itse vuosittain omia sisäisiä tarkastuksiaan ja raportoivat niistä sisäisen tarkastuksen yksikölle erillisellä raportilla. Tarkastusten kohteet toimialat määrittelevät itse vuosittain. Vuonna 2022 valvontaympäristö ja valvontatoimenpiteisiin on kirjattu muun muassa:

- taloudellinen valvonta talousraportoinnin yhteydessä, ja olennaisista poikkeamista raportointi lautakunnalle
- sopimushallinta Dynasty-järjestelmässä
- henkilöiden tehtäväkuvauksien ylläpito vuosittain kehityskeskustelujen yhteydessä kunkin toimiminen tehtävänsä mukaisesti.
- kattavat tiedonohjaussuunnitelmat
- tilinkäyttäjien ja eri projektien vastuuhenkilöiden nimeäminen
- viranhaltijapäätösten jatkuva seuranta
- vuosittain henkilöstön kanssa yhteistyössä tehtävä työpaikan riskienarviointi
- toimivallan delegointipäätös
- konserniyhtiöiden tavoite- ja tulossopimukset sekä raportointi

Aiempien vuosien tapaan todetaan, että hankinnat tehdään Pohjois-Karjalan hankintatoimen kautta ja valvontaa tehdään sisäisen tarkastuksen suunnitelman mukaisilla tarkastuksilla. Kaupunkiympäristön toimialalta tuotiin esiin myös raportissa uuden työajanseurannan käyttöönotto. Myös Tilakeskus tuo raportissaan esille vuoden 2022 lopussa siirtymisen kyseiseen Nepton-järjestelmään. Tämän järjestelmän käyttöönotto mahdollistaa esihenkilöiden suoran työtuntien tarkastuksen, samalla helpottaen Tilakeskuksen toimitilahallinnon kiinteistösihteerin työkuormaa. Toki raportissa todetaan, että uuden järjestelmän käyttöönotossa esiintyy vielä haasteita, mutta käytön myötä ohjelmiston tunnettavuus paranee.

Tieto ja tiedonvälitys sekä niiden seuranta

Toimialat ovat kuvanneet olennaisilta osin toimialansa tiedonvälitystä (avoimuutta, raportointia, viestintää sekä niiden seurantaa).

Kaupunkirakennepalvelut tuovat esiin raportissaan muun muassa tietosuojaohjeistukset sekä riskien hallinnan ja raportoinnin Riski-Arvi-ohjelmiston avulla.

Konsernipalveluista kerrotaan, että viestintää (sekä sisäistä että ulkoista viestintää) tehdään yhteistyössä kaupungin viestintäyksikön kanssa. Tiedonvälityksen todetaan olevan avointa ja toimivaa. Yleisesti ottaen tiedotuksessa hyödynnetään Intranettia (esim. kokousmuistiot), Teamsia, sähköpostia, työpaikkakokouksia sekä henkilökohtaisia yhteydenottoja.

Kehittämiskohteiden tuloksellisuuden seuranta

Kaupunkirakennepalveluista kerrotaan edelleen, että strategiasta johdettujen kehittämiskohteiden seuranta on säännöllistä ja niistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä. Toimialan sisäistä kehittämistä seurataan työpaikkakokouksissa sekä kaupunkiympäristön johtoryhmässä. Konsernipalvelut toteavat tuloksellisuuden seurannan tapahtuvan raportoinnin yhteydessä ja tarvittaessa niiden välillä.

Lupa- ja viranomaispalveluista todetaan, että sisäisen valvonnan tiedonvälitykseen liittyen ei ole erillistä suunnitelmaa. Keskeiset havainnot käydään läpi kaupunkiympäristön johtoryhmässä sekä lupa-

ja viranomaisyksikön ajankohtaisryhmässä. Tarvittava ohjeistus muistioissa ja tiedonvälitys niin työpaikkakokouksissa kuin myös esimiesten kautta.

2.2 Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kaupungin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportointiseksi. Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi 19.12.2022 § 482 vuoden 2022 Riskien nykytilan ja toimenpiteiden seurantaraportin. Tämä raportti sisältää toimialojen riskienhallinnan toimenpiteiden tilanteen arvioinnin.

Vastuutus ja asiantuntemus

Toimialat ottavat kantaa, onko heidän toimialalla riskienhallinta ja seuranta selkeästi vastuutettua, sekä onko siihen riittävä asiantuntemus/osaaminen.

Hyvinvoinnin toimialalta kerrotaan aiempien vuosien tapaan, hyvinvointijohtajalla olevan kokonaisvastuu. Toimialalla johtoryhmä laatii vuosittain riskienhallintasuunnitelman arvioinnin, ja riskienhallintasuunnitelmassa vastuut on määriteltä. Lisäksi raportissa todetaan, että vastaavilla johtajilla on tehtäviinsä riittävä osaaminen.

Konsernipalvelut toteavat myös, että riskienhallinnan toteuttamiseen on riittävä asiantuntemus ja osaaminen. Lupa- ja viranomaispalveluista kerrotaan, että riskienhallinta on vastuutettu tulosalueille eli sinne, missä on myös asiaan liittyvä asiantuntemus.

Toimialojen riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus

Lupa- ja viranomaistoiminnot raportoivat edelleen muuttuvan toimintaympäristön tuovan tarkistus- tarpeita. Konsernipalvelut kertovat riskikartoituksen ja kuvatut riskikohteet olevan ajan tasalla. He tuovat esiin kuitenkin myös, että riskienhallintajärjestelmää ollaan uudistamassa ja samassa yhteydessä tarkennetaan konsernipalvelujen riskikohteet.

Kaupunkirakennepalvelut toteavat, että riskienkartoitus tehdään kahdella eri tasolla. Kaupungin koko toimintoja kattavaa riskikartoitusta tehdään konsernipalveluiden johdolla säännöllisesti ja itse työpaikan riskienkartoitusta päivitetään työhyvinvointipäällikön ohjeistuksen mukaisesti. Kaupunkirakennepalveluista kerrotaan myös arjen turvallisuuden parantamiseen liittyvistä yhteispalavereista yhdessä poliisin kanssa.

Toteutuvien riskien ennakoitimet

Toimialat kertovat, ovatko he onnistuneet toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa. Sekä miten asiaan on reagoitu, jos on ollut puutteita?

Kaupunkirakennepalvelut raportoivat pääosin onnistuneen, mutta riittävästi eivät ole pystyneet ennakoimaan muuttuneesta maailmantilanteesta johtuvaa energiahinnan ja rakennuskustannusten äkillistä nousua. Tämä on johtanut lisärahoituksen hakuun lisätalousarvion yhteydessä tai hankkeiden ajalliseen siirtämiseen. He tuovat myös esiin kuten aiemmin, rekrytoinnin ja osaavan työvoiman saatavuuden haasteet.

Konsernipalvelut tuovat esiin Ukrainan hyökkäyssodan vaikutukset, joita ei ymmärrettävästi ole pystytty kaikilta osin ennakoimaan. On pyritty toimimaan tilanteen edellyttämällä tavalla, tekemään nopeita päätöksiä tilanteen niin vaatiessa ja päätökset on tällöin saatettu hyväksyttävä jälkikäteen kaupunginhallituksessa. Päätösprosessi on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Raportissa tuodaan myös esiin sosiaali- ja terveyspalvelujen menokasvu ja Siun soten palkkaharmonisaation toteuttamisen erimielisyydet. Omistajaohjausjaostolle, kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle on raportoitu talousarvion ylittymisestä. Siun soten omistajaohjaustapaamisissa asia on myös ollut esillä.

Tilakeskuksen salkutuksessa kiinteistöt on jaettu viiteen eri ryhmään; strategisesti tärkeisiin omistuksiin, kehitettäviin-, realisoitaviin-, kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin-, sekä käytön kannalta tärkeisiin rakennuksiin. Tämän salkutuksen päivytystä on tehty aina vuosittain sisäisesti Tilakeskuksen toimesta. Tilakeskuksen raportissa todetaan, että tämän salkutuksen ulkopuolinen tarkastelu on nyt kuitenkin ajankohtainen, ja kuluvana vuonna toteutetaan salkutuksen ja rakennusten tunnuslukujen ulkopuolinen laskenta ajantasaisuuden varmistamiseksi.

Hyvinvoinnin toimiala toteaa onnistuneen toimialansa toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa.

2.3 Sisäisen valvonnan puutteet ja kehittäminen

Joensuun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaan Joensuun kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Toimiva sisäinen valvonta ehkäisee väärinkäytöksiä ja on paras menetelmä väärinkäytösten paljastamisessa. Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Väärinkäytöksenä pidetään erilaisia epärehellisiä, epäeettisiä tai kaupunkikonsernin ohjeita rikkovia taikka lainvastaisia tekoja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osaamisen varmistaminen

Kaupunkiympäristöstä kerrotaan esimiesten roolista ja siitä, että työpaikkojen riskien arvioinnissa on mukana henkilöstön edustus, samalla henkilöstön oppiessa asiasta. Pehdytyksen ja koulutuksen tärkeyttä osana normaalia toimintaa korostetaan Konsernipalveluista.

Hyvinvoinnin toimialalta kerrotaan, että keskeiset riskit he ovat huomioineet sisäisen valvonnan suunnitelmassa ja raporttiin tulevat huomiot he käyvät läpi joulukuun rehtorikokouksessa. Tällöin he luonnostelevat seuraavan lukukauden sisäisen valvonnan suunnitelman.

Tilakeskus raportoi, että Tilakeskuksen henkilöstöä koulutetaan jatkuvasti vastaamaan alati muuttuviin kiinteistöalan vaatimuksiin, ja näin myös ennakoimaan riskejä. Raportissa todetaan kuitenkin, ettei hyvällä varautumisellakaan pystytä aina välttymään kaikilta riskeiltä. Kustannusten arvioinnin

vaikeus vuonna 2022 johtuen Venäjän hyökkäyssodasta ja energian hinnan noususta on ollut merkittävä tiettyjen rakentamisen ja materiaalien kohdalla. Raportissa tuodaan esiin erityisesti automaatiikan komponenttipula, joka on nostanut hintoja sekä osittain tehnyt hankkeiden edistämisen mahdottomaksi. Toiminnan suureen volyymiin katsottuna, Tilakeskus toteaa kuitenkin onnistuneensa hyvin riskienhallinnassa. Edellä mainittuihin riskeihin joudutaan puuttumaan kuitenkin entistä suuremmilla hankevarauksilla, koska hintojen alenemista ei ole näkyvissä. Tilakeskus tuo esiin raportissaan myös vuokraustoiminnan riskien kasvamisen. Siun soten kanssa 1.1.2022 solmitussa vuokrasopimuksessa, Siun sote voi päättää välittömästi vuokrasuhteen ilman irtisanomisaikaa, mikäli vuokrauskohteessa olevaa sisäilmanongelmaa ei ole korjattu riittävän nopeasti.

Mahdollisten väärinkäytösten ehkäiseminen

Kaupunkiympäristöstä todetaan toimivaltuuksien ja vastuiden olevan selkeitä ja mitään merkittäviä väärinkäytöksiä ei ole havaittu. Konsernipalveluista ja lupa- ja viranomaistoiminnoista todetaan, ettei väärinkäytöksiä ole ollut. Konsernipalvelut raportoivat lisäksi, että väärinkäytöksiä ehkäistään riittäväällä valvonnalla.

Hyvinvoinnin toimiala kertoo, että tunnistetuissa väärinkäytöksissä on toimittu ohjeiden mukaisesti, ja että ohjeistuksella ja valvonnalla ehkäistään mahdollisia väärinkäytöksiä.

Sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa havaitut puutteet ja niiden korjaamiseksi tehdyt toimenpiteet

Konsernipalveluista kerrotaan, että hallintopalveluissa on tarkastettu vuonna 2022 matkalaskuja. Todetaan, että pääsääntöisesti ne on kirjattu annettujen ohjeiden mukaisesti. Puutteena on ollut lisämatkustajien nimen kirjaaminen matkalaskulle. Puutteet on korjattu ja asiasta muistutettu hallintopalvelujen henkilöstöä. Muutoin pääsääntöisesti toimialoilta todetaan, että aikaisempina vuosina havaitut epäkohdat on korjattu. Tilakeskus raportoi, että toimintavuoden aikana yksittäisissä laskuissa on havaittu sopimuksen vastaista laskutusta, joista on reklamoitu toimittajaa, ja pyydetty hyvitykset sekä oikaisut.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittäminen voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Lupa- ja viranomaistoiminnoista kerrotaan, että olennaisia puutteita ei ole havaittu, ja tarvittaessa muistutetaan voimassa olevista ohjeista. Uutta kehittämissuunnitelmaa ei ole tarkoitus toimialalla tehdä. Kaupunkiympäristö toteaa, että heillä on tarkoitus jatkaa aiempaa menettelyä.

Konsernipalvelut kertovat, että yleishallinnon yksi toiminnallinen tavoite talousarviossa 2023 on se, että "Joensuun kaupungin eettiset ohjeet ovat valmiina ja ne viedään käytäntöön". Näiden eettisten ohjeiden myötä kehitetään myös riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa.

Johtopäätökset

Selonteoissa toistuvat lähestulkoon samat asia kuin aiempina vuosina. On ilmeistä, että toimialoilla sisäinen valvonta on pääosin kunnossa, ja hoituu rutiinomaisesti. Lisäksi aiempaan raporttiin viitaten, jotkut asiat voivat kestää kauankin korjaantuaakseen. Toki täytyy myös tuoda esiin ajatus siitä, onko toimialoilla selontekoihin varattuna tarpeeksi aikaa.

3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma

	2022 1 000 €	2021 1 000 €
Toimintatuotot yhteensä	78 266	74 893
Valmistus omaan käyttöön	5 096	5 523
Toimintakulut	-542 713	-502 712
Toimintakate	-459 351	-422 296
Verotulot	313 083	296 165
Valtionosuudet	175 268	164 812
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	386	320
Muut rahoitustuotot	4 140	13 916
Korkokulut	-1 245	-1 087
Muut rahoituskulut	-8 275	-798
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-4 994	12 351
Vuosikate	24 006	51 031
Poistot ja arvonalentumiset	-33 253	-35 363
Tilikauden tulos	-9 247	15 669
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys	-1 836	-364
Poistoeron vähennys	2 429	2 361
Varausten lisäys	0	-8 070
Varausten vähennys	1 836	364
Rahastojen lisäys	0	-4 426
Rahastojen vähennys	4	4
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 814	5 538
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot / toimintakulut (%)	14,6	15,1
Vuosikate / Poistot (%)	72,2	144,3
Vuosikate euroa / asukas	309,7	660,5
Asukasmäärä 31.12.	77 521	77 266

Tuloslaskelman analysointi

Kaupungin tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä, riittääkö kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Laskelmassa ovat mukana kaupungin, Joensuun Vesi –liikelaitoksen ja elinkeino- ja tulevaisuusrahaston ulkoiset tuotot ja kulut.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 9,2 milj. euroa alijäämäiseksi, mikä oli 24,9 milj. euroa edellisen tilikauden tulosta heikompi. Tilikauden alijäämä oli tuloksenkäsittelyerien jälkeen -6,8 milj. euroa, kun ylijäämä vuonna 2021 oli 5,5 milj. euroa. Tilikauden heikkoon tulokseen vaikutti erityisesti rahastojen huono kehitys ja Siun Sote-kuntayhtymän menojen kasvu.

Vuosien 2021 ja 2022 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia koronapandemian torjumiseksi tehtyjen rajoitustoimien ja niiden kaupungin palveluiden aiheuttamien muutosten johdosta. Rajoitustoimia toteutettiin myös vuonna 2021, vaikka niiden vaikutus oli pienempi kuin vuonna 2020. Vuonna 2021 ja 2022 valtion koronatukitoimet tukitoimet kohdentuivat suurelta osin valtionavustuksina ja kohdentuivat suoraan Siun sotelle ja vaikuttivat siten kaupungin Siun soten maksuosuuksiin, jotka kirjautuvat palvelujen ostoihin. Vuonna 2021 keskeinen tukitoimi oli yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuuden määräaikainen korotus, jonka vaikutus näkyi osittain vielä vuonna 2022 kuntien yhteisöverokertymissä ns. verohäntänä. Vuoden 2021 osuus Siun soten palkkaharmonisaation osuus on kirjattu kaupungin tilinpäätöksessä edellisten vuosien yli-/alijäämäerien kautta. Muutosta ei ole korjattu vuoden 2021 vertailutietoihin, mikä osaltaan vaikuttaa vuosien 2021-2022 vertailukelpoisuuteen.

Toimintatuottoja kertyi 78,3 milj. euroa, kun edellisvuonna toimintatuottojen määrä oli 74,9 milj. euroa. Muutos oli 3,4 milj. euroa, 4,5 %. Myyntituotoissa eniten kasvoivat joukkoliikenteen tuotot 1,1 milj. euroa, metsän myyntitulot 0,15 milj. euroa ja kotikuntakorvaukset 0,3 milj. euroa. Myös joissakin muissa myyntituottoerissä oli hieman kasvua. Maksutuotot kasvoivat 0,4 milj. euroa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain muutos alensi asiakasmaksuja, minkä vuoksi maksuja kertyi 0,5 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Koronapandemian helpottuminen näkyi erityisesti pääsymaksuissa ja kansalaisopiston kurssimaksujen kertymisessä. Pääsymaksuja ja kurssimaksuja kertyi kumpiakin 0,3 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Tuet ja avustukset kasvoivat edelleen 1,2 milj. euroa palkkatuen, valtiolta saatujen hanketukien ja koulumatkatuen kasvun vuoksi. Muut toimintatuotot kasvoivat 0,7 milj. euroa edellisestä vuodesta. Asuntojen vuokrat kasvoivat 0,3 milj. euroa, maa- ja vesialueiden vuokrat kasvoivat 0,5 milj. euroa, muut vuokratuotot kasvoivat 0,7 milj. euroa ja muut tuotot kasvoivat 0,6 milj. euroa. Eniten laskivat pysyvien vastaavien myyntivoitot, 1,6 milj. euroa. Tämä aiheutui pääasiassa yhden kauppahinnaltaan 1,25 milj. euron tonttikaupan peruuntumisesta.

Toimintakuluja kertyi 542,7 milj. euroa, 40,0 milj. euroa (8,0 %) edellisvuotta enemmän. Kasvusta lähes kaikki (39,1 milj. euroa) kohdistui peruskaupunkiin. Joensuun Veden toimintakulut kasvoivat 0,55 milj. euroa. Tiliryhmätasolla tarkasteltuna henkilöstömenot kasvoivat 4,9 milj. euroa (4,5 %). Henkilöstömenoja kasvattivat henkilöstömäärän kasvu, palkankorotukset ja sijaismenojen kasvu. Palvelujen ostot olivat 374,5 milj. euroa, kasvua oli 31,95 milj. eurolla (9,3%). Palvelujen ostojen muutoksesta Siun soten maksuosuuksien kasvu oli 25,7 milj. euroa, josta Siun Soten alijäämän kattamisen osuus oli 16,85 euroa ja palkkaharmonisaation vuoden 2022 osuus oli 4,7 milj. euroa, joka kirjattiin palvelujen ostoihin pakollisena varauksena. Muita merkittäviä kasvua selittäviä tekijöitä ovat esimerkiksi varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen kasvu (+1,1 milj. euroa), rakennusten rakentamis- ja kunnossapito (+0,5 milj. euroa), alueiden rakentamis- ja kunnossapito (+1,1 milj. euroa), majoitus- ja ravitsemispalvelut (+0,5 milj. euroa), kuljetuspalvelut (+2,3 milj. euroa) ja muut

yhteistoimintaosuudet (+1,8 milj. euroa). Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot kasvoivat 1,5 milj. eurolla (8,2 %). Kasvu jakautuu tasaisesti kaikille ko. tiliryhmän tileille, summina eniten kasvoivat elintarvikkeet, sähkö ja kaasu ja rakennustarvikkeet. Avustukset olivat 17,4 milj. euroa ja ne vähenivät 0,6 milj. euroa. Avustukset yhteisöille kasvoivat 0,5 milj. euroa, mutta työmarkkinatuen kuntasuus laski 1,0 milj. euroa ja oli 10,3 milj. euroa.

Valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelmassa kuluja oikaiseva erä, joka esitetään toimintatuottojen jälkeen ennen toimintakuluja. Tällä erällä aktivoidaan taseeseen kuluissa olevat investointimenot. Valmistus omaan käyttöön oli 5,1 milj. euroa, kun se edellisvuonna oli 5,5 milj. euroa. Peruskaupungin osuus oli 3,9 milj. euroa ja Joensuun Veden osuus oli 1,2 milj. euroa, mikä laski 0,4 milj. euroa.

Toimintakate kasvoi edellisvuoteen nähden 37,1 milj. euroa eli 8,8 %. Verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kasvu oli 5,9 %. Toimintakate kuvaa nettokäyttömenojen määrää, jotka jäävät rahoitettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Verotulokertymä kasvoi vuoteen 2021 nähden 16,9 milj. euroa, 5,7 %. Kunnallisverotuloja kertyi 252,2 milj. euroa, 0,8 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän, mutta 6,2 milj. euroa alkupeleistä talousarviota enemmän. Vuoteen 2021 nähden kunnallisveroja kertyi 10,5 milj. euroa eli 4,3 % enemmän. Yhteisöveroja kertyi 37,9 milj. euroa, 5,4 milj. euroa eli 16,7 % edellisvuotta enemmän, mitä selittää hyvän talouden kehityksen ohella vuoden 2021 koronatuen häntä ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentamisen kompensointi yhteisöveron jako-osuutta korottamalla. Kiinteistöveroja kertyi 22,96 milj. euroa, 0,04 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua vähemmän ja 1,0 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Verotulojen muutoksia on kuvattu tarkemmin luvussa 1.4.1.

Valtionosuuksia kertyi 175,3 milj. euroa. Valtionosuudet kasvoivat edellisvuoteen nähden 10,5 milj. euroa, 6,3 %. Valtionosuudet kasvoivat jokaisessa valtionosuuserässä. Valtionosuuksien muutoksia on kuvattu tarkemmin luvussa 1.4.1.

Rahoitustuottojen ja -kulujen toteuma oli -4,99 milj. euroa, -10,1 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Muutosta selittää rahastojen alijäämäinen tulos, mikä aiheutui ennätyksellisen heikosta sijoitusvuodesta. Edellisvuosi taas oli ennätyksellisen hyvä omaisuudenhoitajan vaihdoksesta kirjautuneen luovutusvoittotulon johdosta.

Kaupungin vuosikate oli 24,0 milj. euroa, kun se vuotta aiemmin oli 51,0 milj. euroa. Vuosikate on kaupungin rahoitustulos, jolla pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuvat kulut, eli pysyvien vastaavien poistot katetaan. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä.

Vuosikateprosentiksi muodostui 72 %, kun se edellisvuonna oli 144 %. Vuosikatteen riittävyyden mittarina pidetään kuntasektorilla 100 %:n tasoa, jos poistotaso vastaa vuosittaisia investointeja. Vuosikate ei kattanut poistoja eikä kaupungin talous ollut tällä mittarilla tasapainossa.

Suunnitelman mukaisia poistoja kertyi 32,97 milj. euroa, kun edellisvuonna niiden määrä oli 33,3 milj. euroa. Vuoden 2022 investointimenojen toteutuma jäi talousarviossa arvioitua pienemmäksi, mikä vaikutti osaltaan poistojen määrän alenemiseen. Arvonalentumisia tehtiin 0,3 milj. eurolla käytöstä kokonaan tai osittain poistetuista rakennuksista.

Tilikauden tulokseksi muodostui -9,2 milj. euroa. Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutosten jälkeen tilikauden alijäämä oli -6,8 milj. euroa. Peruskaupungin tilikauden alijäämä oli -3,8 milj. euroa, Joensuu Vesi –liikelaitoksen ylijäämä 2,2 milj. euroa ja rahastojen alijäämä -5,2 milj. euroa. Koko kaupungin tuloksen muodostuminen eroteltuna peruskaupungin, liikelaitoksen ja rahastojen osuuksiin tuloslaskelmamuodossa on esitetty luvussa 6.2. Tilikauden alijäämä vähentää taseen kertynyttä ylijäämää.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$=100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Tunnusluku osoittaa sen, kuinka suuri osuus toimintamenoista voidaan kattaa kunnan laskuttamilla toimintatuotoilla. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo, mikä osuus toimintamenoista on rahoitettava verotuloilla, valtionosuuksilla ja muilla tuotoilla.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$=100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % tai suurempi, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä.

Vuosikate euroa / asukas

$$= \text{Vuosikate} / \text{Asukasluku}$$

Tunnusluvulla vuosikate euroa / asukas arvioidaan tulorahoituksen riittävyttä. Sinällään luvulla ei ole kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa.

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	24 006	51 031
Tulorahoituksen korjaukset	-145	-365
	<u>23 861</u>	<u>50 666</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-40 190	-37 293
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	1 222	2 271
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	1 990	3 746
	<u>-36 978</u>	<u>-31 277</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 117	19 389
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-440	-597
Antolainasaamisten vähennys	1 450	1 470
	<u>1 010</u>	<u>873</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	35 000	30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-35 007	-34 400
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	237	772
	<u>231</u>	<u>-3 628</u>
Oman pääoman muutokset	-5 419	537
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-634	-179
Saamisten muutos	-205	-4 476
Korottomien velkojen muutos	18 879	3 117
	<u>18 040</u>	<u>-1 539</u>
Rahoituksen rahavirta	13 863	-3 757
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	122 096	121 351
Rahavarat 1.1.	121 351	105 718
	<u>746</u>	<u>15 633</u>
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-7 206,4	5 635,8
Investointien tulorahoitus (%)	61,6	145,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1,7
Lainanhoitokate	0,7	1,5
Kassan riittävyys (pv)	72	78
Asukasmäärä	77 521	77 266

Rahoituslaskelman analysointi

Rahoituslaskelmassa esitetään kaupungin tilikaudenaikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin eli sitä, miten kaupungin rahavarat muuttuvat toiminnan johdosta tilikauden aikana. Laskelmassa ovat mukana kaupungin, Joensuun Vesi –liikelaitoksen ja elinkeino- ja tulevaisuusrahaston erät.

Toiminnan rahavirta, tulorahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo siitä, kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen, kuten lainanlyhennyksiin. Tilikauden 2022 toiminnan rahavirta oli 23,9 milj. euroa, 26,8 milj. euroa edellisvuotta heikompi vuosikatteen heikentymisen seurauksena. Vuodelle 2022 ei kirjattu satunnaisia eriä. Tulorahoituksen korjauserissä toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja –tappiot huomioiden pakollisiin varauksiin kirjatut erät. Vuonna 2022 myyntivoittojen osuus oli 0,98 milj. euroa ja pakollisen varauksen osuus 0,57 milj. euroa.

Vuoden 2022 aikana purettiin pelastuslaitoksen varallaolokiistaa varten tehtyä pakollista varausta yhteensä 2,1 milj. euroa toteutuneita korvauksia vastaan. Alkuperäinen pakollinen varaus 2,15 milj. euroa tehtiin vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Loppu pakollinen varaus 0,04 milj. euroa purettiin tilinpäätöksen yhteydessä. Siun Soten vuoden 2021 alijäämän maksua vastaan purettiin tilinpäätöksessä 2020 tehty pakollinen varaus 5,32 milj. euroa ja tilinpäätöksessä 2021 tehty pakollinen varaus 2,115 milj. euroa. Siun Soten palkkaharmonisaattoriidan korvauksiin varautumisesta aiheutui uusi pakollinen varaus 10,15 milj. euroa, josta 5,4 milj. euroa kohdistuu vuoteen 2021 ja 4,7 milj. euroa vuoteen 2022.

Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja omaisuuden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin. Investointimenojen toteutuma oli 40,2 milj. euroa, kun edellisenä vuonna investointimenot olivat 37,3 milj. euroa. Vuoden 2022 investointimenot jäivät 2,6 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienemmiksi. Rahoitusosuuksia investointimenoihin saatiin 1,2 milj. euroa. Rahoitusta saatiin Pekkalan pelastusasemaan, Green Park -hankkeen jatko-toteutukseen, Karsikonrannan pyörätiehen, Sortavalankadun pyörätiehen, Ukkonniemen Sataman laajennukseen. Lisäksi rahoitusosuuksiin on kirjattu Joensuun Vesi- liikelaitoksen saamat yhteisviemäröintisopimuskomppaneiden rahoitusosuudet. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja kertyi 1,99 milj. euroa. Edellisenä vuonna luovutustulojen osuus oli 3,7 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 13,1 milj. euroa negatiivinen.

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka on tarvittu varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä rahoitusaseman muuttamiseksi tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirta toteutui päättyneellä tilikaudella 13,9 milj. euroa positiivisena. Isoimmat muutokset olivat antolainasaamisten vähentyminen, oman pääoman muutos ja muiden korottomien velkojen lisääntyminen. Oman pääoman muutokseksi kirjattiin Siun Soten palkkaharmonisaation vuoden 2021 osuus 5,4 milj. euroa. Muita korottimia velkoja lisäsi Siun Sote -kuntayhtymän alijäämän kirjautuminen siirtovelaksi 16,8 milj. euroa.

Antolainojen lisäys sisältää Joensuun Kodit Oy:lle (0,4 milj. euroa) vuoden 2022 aikana myönnetyt III-sijalainat. Tytäryhtiöiden antolainoja lyhennettiin 1,44 milj. euroa. Muut antolainasaamiset pieneivät 5 045 euroa.

Vuonna 2022 nostettiin uutta pitkäaikaista lainarahoitusta 35,0 milj. euroa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 35,0 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen määrä lisääntyi 0,2 milj. eurolla. Vuodenvaihteessa lyhytaikaista kuntatodistuslainaa ei ollut käytössä, kuten ei edellisen vuoden lopussakaan ollut. Kokonaisuutena kaupungin lainakanta kasvoi 0,2 milj. euroa. Lainakanta jäi arvioitua pienemmäksi erityisesti talousarviota pienempänä toteutuneiden investointimenojen johdosta ja vuoden 2023 puolelle siirtyneen Siun Soten alijäämän maksun vuoksi.

Oman pääoman muutokset olivat 5,4 milj. euroa. Siun Soten vuoden 2021 osuus palkkaharmonisaatiokustannuksista (5,4 milj. euroa) on kirjattu pakollisena varauksena aikaisempaa tilikautta koskevan olennaisen virheen oikaisuna oman pääoman erään edellisten tilikausien yli/alijäämä.

Muihin maksuvalmiuden muutoksiin sisältyy toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, saamisten muutos ja korottomien velkojen muutos. Toimeksiantojen varoihin on kirjattu Ely-keskuksen avustuksen osuudesta North Karelia Growth Fund-rahastoon maksettu 0,6 milj. euroa. Saamisten muutos oli -0,2 milj. euroa. Edellisvuoteen verrattuna erityisesti myyntisaamiset muilta kasvoivat olleen 1,6 milj. euroa. Arvonlisäveron palautus verottajalta väheni 1,2 milj. euroa edellisvuodesta joutuen siitä, että vuonna 2022 saamatta oli vain joulukuun alv-tilitys, kun taas vuonna 2021 tilinpäätöshetkellä saamatta oli marras- ja joulukuun tilitykset. Korottomien velkojen muutos oli 18,9 milj. euroa, mistä suurin osa tuli siirtovelkoihin kirjatusa Siun Soten alijäämän maksusta.

Kaupungin vuoden 2022 rahavarojen muutos toteutui 0,7 milj. euroa positiivisena. Kaupungin rahavarojen tilanne sisältää peruskaupungin, Joensuun Vesi –liikelaitoksen sekä rahastot ja oli vuoden lopussa 122,1 milj. euroa. Peruskaupungin rahavarojen muutos oli 6,7 milj. euroa positiivinen. Rahastojen rahavarat vähenivät 5,15 milj. euroa ja Joensuun Vesi-liikelaitoksen rahavarat vähenivät 0,8 milj. euroa. Tunnusluku kassan riittävyys 72 päivää sisältää yhteenlaskettuna kaupungin, Joensuun Vesi -liikelaitoksen sekä rahastojen rahavarat.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitus-vaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, (%)

=100* Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo, mikä osuus investoinneista on rahoitettu lainarahalla, pysyvien vastaavien myynneillä tai kassavarojen määrää alentamalla.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$=(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja laskennallisten lainanlyhennysten maksuun sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tunnusluvun laskennassa käytettävät laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus on riittävä lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate

$$=(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lainanlyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Kassan riittävyys päivää

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12 / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla tai muilla kassavaroihin luettavilla erillä. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Vastaavaa	2022 1 000 €	2021 1 000 €	Vastattavaa	2022 1 000 €	2021 1 000 €
Pysyvät vastaavat	525 055	521 625	Oma pääoma	317 230	329 466
Aineettomat hyödykkeet	1 782	2 264	Peruspääoma	223 037	223 037
Aineettomat oikeudet	229	452	Arvonkorotusrahasto	4 733	4 733
Muut pitkävaikutteiset menot	1 553	1 812	Muut omat rahastot	64 973	64 977
Aineelliset hyödykkeet	433 054	427 492	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	31 301	31 182
Maa- ja vesialueet	70 798	70 342	Tilikauden yli-/alijäämä	-6 814	119
Rakennukset	190 380	172 717	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	44 687	47 116
Kiinteät rakenteet ja laitteet	148 644	147 703	Poistoero	27 260	27 853
Koneet ja kalusto	5 927	6 130	Vapaaehtoiset varaukset	17 427	19 263
Muut aineelliset hyödykkeet	6 031	6 031	Pakolliset varaukset	10 155	15 004
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	11 275	24 569	Muut pakolliset varaukset	10 155	15 004
Sijoitukset	90 219	91 869	Toimeksiantojen pääomat	8 086	8 499
Osakkeet ja osuudet	70 892	71 533	Valtion toimeksiannot	3 192	3 690
Muut lainasaamiset	18 622	19 637	Lahjoitusrahastojen pääomat	2 383	2 296
Muut saamiset	704	700	Muut toimeksiantojen pääomat	2 510	2 513
Toimeksiantojen varat	5 604	5 383	Vieras pääoma	295 601	276 491
Valtion toimeksiannot	3 192	3 691	Pitkäaikainen	182 198	180 773
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 670	1 542	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	176 394	174 590
Muut toimeksiantojen varat	742	150	Saadut ennakot	2 275	2 700
Vaihtuvat vastaavat	145 099	144 148	Liittymismaksut ja muut velat	3 483	3 483
Saamiset	23 002	22 798	Siirtovelat	47	
Pitkäaikaiset saamiset	1 300	2 000	Lyhytaikainen	113 402	95 718
Muut saamiset	1 300	2 000	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 196	35 007
Lyhytaikaiset saamiset	21 702	20 798	Lainat muilta luotonantajilta	25 571	25 333
Myyntisaamiset	9 584	7 850	Saadut ennakot	1 491	320
Lainasaamiset	1 442	1 999	Ostovelat	12 634	13 357
Muut saamiset	1 854	2 885	Liittymismaksut ja muut velat	1 916	1 952
Siirtosaamiset	8 822	8 064	Siirtovelat	38 595	19 750
Rahoitusarvopaperit	99 989	105 155	Vastattavaa yhteensä	675 757	671 157
Osakkeet ja osuudet	244	244	Taseen tunnusluvut		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	12 478	13 241	Omavaraisuusaste (%)	53,9	55,6
Joukkovelkakirjalainasaamiset	57 517	56 749	Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	51,5	51,0
Muut arvopaperit	29 749	34 920	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), (1000 euroa)	24 486,6	31 301,0
Rahat ja pankkisaamiset	22 108	16 196	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas	316	405
Vastaavaa yhteensä	675 757	671 157	Lainakanta (milj.euroa)	235,2	234,9
			Lainakanta, euroa / asukas	3 034	3 041
			Lainat ja vuokravastuut (milj. euroa)	382,9	370,3
			Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	4 939	4 792
			Lainasaamiset 31.12. (1 000 euroa)	18 622	19 637
			Asukasluku 31.12.	77 521	77 266

Taseen analysointi

Tase kuvaa kaupungin omaisuus- ja pääomaeriä tilikauden päättymishetkellä ryhmiteltynä luonteensa mukaisesti omaisuus- ja pääomaeriin. Tase sisältää myös Joensuun Vesi –liikelaitoksen ja elinkeino- ja tulevaisuusrahaston omaisuus- ja pääomaerät.

Kaupungin taseen loppusumma vuoden 2022 lopussa oli 675,8 milj. euroa, mikä oli 4,6 milj. euroa enemmän kuin edellisen vuoden vaihteessa.

Siun Soten vuoden 2021 osuus palkkaharmonisaatiokustannuksista (5,4 milj. euroa) on kirjattu pakollisena varauksena aikaisempaa tilikautta koskevan olennaisen virheen oikaisuna oman pääoman erään edellisten tilikausien yli/alijäämä. Kirjanpitoa koskevien ohjeiden mukaisesti vastaava oikaisu on tehty myös vertailuvuotena olevan edellisen tilikauden päättävään taseeseen eli vuoden 2021 vertailutietoihin.

Taseen vastaavaa puolen merkittävin omaisuserä on pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet, jotka muodostavat 64,1 % taseen loppusummasta. Aineellisten hyödykkeiden vuoden lopun tasearvo kasvoi edellisvuoteen nähden 5,6 milj. eurolla. Rakennusten arvo nousi 17,7 milj. euroa edellisvuoteen nähden ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvo nousi 0,9 milj. euroa, kun taas kesken-eräisiin hankkeisiin kirjautui 13,3 milj. euroa vähemmän hankkeita kuin edellisvuonna.

Sijoituksissa osakkeiden ja osuuksien määrä oli 70,9 milj. euroa. Osakkuusyhteisöosakkeista myytiin KOy Torisuvannon osakkeet. Lainasaamiset, 18,6 milj. euroa, pienuivat 1,0 milj. eurolla erityisesti tytäryhtiöille annettujen lainojen lyhennysten myötä. Muut saamiset sisältävät Tilakeskuksen ja Joensuun Vesi –liikelaitoksen siirto- ja palautuskelpoisia liittymismaksuja.

Toimeksiantojen varat olivat 5,6 milj. euroa ja ne muodostuvat kaupungin hoitamista toimeksiantojen välitystehtävistä (aravalainat). Lisäksi toimeksiantojen varat sisältävät erityiskatteiset rahastot (Turtiaisen rahasto ja kaupungin lahjoitusrahasto) ja perintönä saatuja varoja.

Vaihtuvat saamiset olivat 23,0 milj. euroa, 0,2 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Pitkäaikaisten saamisten määrä pieneni 0,7 milj. eurolla ollen 1,3 milj. euroa, joka on asemanseutuun liittyvä maankäyttökorvaus VR-Yhtymältä. Lyhytaikaisten saamisten määrä kasvoi 0,9 milj. euroa ja oli 21,7 milj. euroa. Myyntisaamisten määrä kasvoi 1,7 milj. euroa ja lainasaamisten määrä laski 0,5 milj. euroa. Siirtosaamisten määrä kasvoi 0,8 milj. euroa edellisvuoteen nähden. Rahoitusarvopapereiden muutos edellisvuoteen nähden oli -5,2 milj. euroa elinkeino- ja tulevaisuusrahaston muutoksen myötä. Tilinpäätöshetkellä rahat ja pankkisaamiset kaupungin taseessa olivat 22,1 milj. euroa, 5,9 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Taseen vastattavien merkittävin erä on oma pääoma, joka oli 317,3 milj. euroa ja 46,9 % taseen loppusummasta. Oman pääoman määrä laski vuoden aikana 6,8 milj. euroa tilikauden alijäämän ja tehdyn oman pääoman oikaisun (Siun soten vuoden 2021 palkkaharmonisaatio) vuoksi. Kaupungin omavaraisuusaste oli 53,9 %, mikä jää kuntatalouden hyvästä 70 %:n tavoitetasosta. Taseen kertynyt ylijäämä oli 24,5 milj. euroa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset vähenivät 2,4 milj. eurolla poistoeron ja investointivarausten pientymisen seurauksena ja olivat 44,7 milj. euroa. Uusia investointivarauksia ei tehty kaupungin

alijäämäisen tuloksen vuoksi. Entisiä varauksia purettiin 1,8 milj. euron verran. Nämä on kuvattu tarkemmin luvussa 5.1.

Toimeksiantojen pääomat olivat 8,1 milj. euroa, joka oli 0,4 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Toimeksiantojen pääomiin on kirjattu kaupungin hoitamien toimeksianto- ja välitystehtävien osalta velan (vastuun) määrä, josta kaupunki vastaa toimeksiantajalle. Toimeksiantojen pääomat muodostuvat välitetyistä lainoista (aravalainat) sekä lahjoitusrahastojen pääomista. Lisäksi toimeksiantojen pääomiin on kirjattu Ely-keskuksen kaupungille maksama avustus 2,5 milj. euroa, joka sijoitetaan edelleen North Karelia Growth Fund -pääomasijoitusrahastoon.

Vieraan pääoman määrä kasvoi 19,1 milj. euroa edellisvuodesta. Pitkäaikaisen vieraan pääoman osuus kasvoi 1,4 milj. eurolla ja lyhytaikaisen vieraan pääoman määrä kasvoi 17,7 milj. euroa. Lyhytaikaisen vieraan pääoman määrää selittää Siun sotien alijäämä, joka tulee maksettavaksi vuonna 2023. Vuoden 2022 tilinpäätöshetkellä taseen pitkäaikaiset lainat olivat 176,4 milj. euroa. Lainakantaan luetaan lisäksi lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan siirretyt vuonna 2023 erääntyvät pitkäaikaisen lainojen lyhennykset (33,2 milj. euroa, -1,8 milj. euroa ed. vuoteen verrattuna) sekä konsernitilirahoitus (29,8 milj. euroa, +0,2 milj. euroa ed. vuoteen verrattuna). Lainakannaksi muodostui 235,2 milj. euroa, 3 034 euroa/asukas. Lainakanta kasvoi edellisvuoteen nähden 0,2 milj. euroa. Asukaskohtainen lainakanta aleni 7 euroa. Koko lainakanta (sis. kuntatodistukset ja konsernitilin käyttö) huomioiden keskiprosentti oli 1,58 %, kun se edellisvuonna oli 0,34 %. Kiinteäkorkoisten lainojen (lainat, joiden korko pysyy muuttumattomana vähintään yhden vuoden ajan) osuus oli 49,97 % ja vaihtuvakorkoisten (lainat, joiden korko muuttuu vähintään kerran vuodessa) osuus 50,03 %. Keskimääräinen pääomapainotettu korkositoumus oli 2 vuotta. Lainakannan lisäksi kaupungin talonrakennusinvestointeja on rahoitettu kiinteistöleasingrahoituksella. Vuoden 2022 lopussa kiinteistöleasingvastuu huomioiden sopimukseen sisältyvä vastuu jäännösarvosta oli 61,2 milj. euroa. Kaupungin kiinteistöleasingrahoitus on vaihtuvakorkoista. Rahoitussopimusten yhteenlaskettu suojausaste (lainakanta ja leasingvastuut) on noin 39,7 %.

Suhteellinen velkaisuusaste oli 51,5 %, mikä tarkoittaa sitä, että koko vuoden käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin 51,5 % kaupungin vieraan pääoman maksamiseksi. Edellisvuonna suhteellinen velkaantuneisuus oli 51,0 %.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste- %

=100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 % tai alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot)/käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Kertynyt yli- /alijäämä euroa

= (Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä))

Luku osoittaa kuinka paljon kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas,

= ((Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän.

Lainakanta ja lainakanta euroa/asukas

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan koko vieraspääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lainkanta euroa/asukas saadaan jakamalla lainakanta asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. ja lainat ja vuokravastuut euroa/asukas

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Lainat ja vuokravastuut per asukas saadaan jakamalla lainojen ja vuokravastuiden määrä asukasmäärällä.

Lainasaamiset

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

3.4. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat, ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Tulot	Milj. €	%	Menot	Milj. €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	78,27	12,83 %	Toimintakulut	542,71	86,51 %
Verotulot	313,08	51,32 %	- valmistus omaan käyttöön	-5,10	-0,81 %
Valtionosuudet	175,27	28,73 %	Korkokulut	1,25	0,20 %
Korkotuotot	0,39	0,06 %	Muut rahoituskulut	8,28	1,32 %
Muut rahoitustuotot	4,14	0,68 %	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot			Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			+/- pakollisten varausten muutos	-0,57	-0,09 %
- Pysyv.vastaavien hyödykk. myyntiv.	-0,98	-0,16 %	- Pysyvien vastaavien myyntitappio	-0,27	-0,04 %
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoiksi	1,22	0,20 %	Investointimenot	40,19	6,41 %
Pysyv.vastaavien hyödykk.luov. tulc	1,99	0,33 %			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	1,45	0,24 %	Antolainasaamisten lisäykset	0,44	0,07 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	35,00	5,74 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	35,01	5,58 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,24	0,04 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennykset	5,42	0,86 %
Kokonaistulot yhteensä	610,06	100,00 %	Kokonaismenot yhteensä	627,36	100,00 %

4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Joensuu-konserniin kuului vuoden 2022 lopussa 14 tytäryhtiötä ja viisi tytäryhtiön tytärtä sekä yksi kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalainen yhtiömies on tytäryhtiön tytär. Konsernitilinpäätöksen on yhdistetty emoyhteisön (Joensuun kaupunki) lisäksi 13 tytäryhtiötä (omistusosuus >50 %), viisi tytäryhtiön tytärtä ja yksi kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalainen yhtiömies on tytäryhtiön tytär sekä kaikki kolme kuntayhtymää, joiden toiminnassa kaupunki on jäsenenä. KOy Enon Jäähalli Oy:tä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

Kaupungilla on 10 osakkuusyhtiötä, joissa omistusosuus vaihtelee 20 – 50 % välillä. Yhden osakkuusyhteisön omistus myytiin vuoden 2022 aikana. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
<i>Yhtiöt</i>		
<i>Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt</i>	6 + 1*	1***
<i>Muut yhtiöt</i>	7 + 5**	
Kuntayhtymät	3	0
Osakkuusyhteisöt	10	0

* tytäryhtiön tytär Koy Jokikadun pysäköinti

** tytäryhtiön tytär Joensuun Satamarakennus Oy, Niskaparkki Oy, Photonics Center Oy, Joensuun Startup Kehitys Oy ja Startup -Rahasto Joensuu Ky, jonka vastuunalainen yhtiömies on tytäryhtiön tytär

*** Koy Enon Jäähalli

4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Joensuun kaupungilla katsotaan olevan kirjanpitolain mukaisesti määräysvalta konserniyhteisössä, kun sillä on

1. enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen; tai
2. oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä taikka sellaisen toimielimen jäsenistä, joilla on oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 1) kohdassa mainittu määräenemmistö; tai
3. kaupunki muuten tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa yhteisöissä.

Konserniohjauksen välineet ovat omistajapolitiikka, konserniohjeet, tavoite- ja tulossopimukset strategisesti merkittävimpien yhtiöiden kanssa, omistajaohjaus sekä konsernivalvonta.

Omistajapolitiikka on johtamisen väline, joka luo puitteet konsernijohtamiselle ja omistajaohjaukselle sekä konsernirakenteen määrittelylle kuten yhtiöiden perustamiselle, myymiselle, lopettamiselle,

fuusioimiselle. Joensuun kaupungin omistajapoliittinen ohjelma on hyväksytty valtuustossa 18.12.2017 § 156.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän konserniohjeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen. Konserniohjeen tavoitteena on kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen, kaupungin yhteisöistä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 25.2.2019 § 25 (muutos 30.9.2019 § 121). Konserniohje on käsitelty ja hyväksytty myös kaupungin tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa sekä muiden kaupungin määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Näin tytäryhteisö on sitoutunut konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

Kaupunginvaltuusto päättää konserniohjeiden hyväksymisen lisäksi, konserniin kuuluvan yhteisön perustamisesta, emon vakuuksien antamisesta sekä osakepääoman korottamisesta, ellei talousarvion sitovuusohjeista muuta johdu.

Tavoite- ja tulossopimukset vuosille 2022–2024 on hyväksytty kaupunginhallituksen omistajaohjausjaostossa alkuvuonna 2022. Myös yhtiöiden hallitukset ovat käsitelleet ja hyväksyneet sopimukset.

Kaupunginhallitus päättää kuntalain, hallintosäännön ja talousarvion puitteissa myös osakkeiden hankinnasta, myynnistä ja vaihtamisesta. Kaupunginhallitus päättää yhteisöjen pääomarakenteen muuttamisesta sekä antaa luvan tytäryhteisön käyttöomaisuuden luovuttamiseen silloin, kun kyseessä on tytäryhteisön kannalta merkittävä luovutus.

Kuntalain (410/2015) 48 § mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto, kaupunginjohtaja ja kansliapäällikkö. Hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto mm. vastaa konsernin omistajapolitiikan ja konserniohjeiden valmistelusta, konserniohjauksesta konserniohjeissa määriteltujen yritysten osalta, hyväksyy tytäryhteisöjen kanssa tehtävät tavoite- ja tulossopimukset ja huolehtii muutoinkin omistaja- ja konserniohjauksen kehittämisestä ja omistajuuteen liittyvästä edunvalvonnasta.

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa olivat vuonna 2022 seuraavat tytäryhteisöt:

- Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
- Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy
- Joensuun Kodit Oy
- Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli
- Joensuun Pysäköinti Oy
- Puhas Oy
- Business Joensuu Oy
- Joensuun Yrityskiinteistöt Oy

Lisäksi omistajaohjausjaosto on antanut ohjeet kaupungin edustajille seuraavissa yhtiöissä, joissa kaupunki on omistajana:

- Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy
- Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
- Meidän IT ja talous Oy
- Efetta Oy
- Polkka-Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy
- VisitKarelia Oy

Muut yhteisöt olivat hallintopalvelujen ohjauksessa.

Kaupunginjohtajalla ja kansliapäälliköllä tai määräämällään konsernipalvelujen viranhaltijalla on ollut oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen kokouksiin. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ja hallintopalvelujen ohjauksessa olevien tytäryhteisöjen hallitusten kokouskutsut ja muu kokousaineisto on lähetettävä kansliapäällikölle samaan aikaan kuin tytäryhteisön hallituksen jäsenille. Kansliapäälliköllä on ollut oikeus pyytää tytäryhteisön toimitusjohtajalta selonteko kokouksen asialistalla olevasta asiasta ennen kokousta.

Konsernipalvelujen yksiköiden johtajat voivat toimialallaan antaa yleisohjeita konserniohjeiden toteuttamiseksi.

4.3 Strategiasta johdettujen valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteumat

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy

Karelia-ammattikorkeakoulu on monialainen ammattikorkeakoulu, jonka lakisääteisiä tehtäviä ovat koulutus, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI-toiminta) sekä aluekehitystehtävä.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Yhtiö toimii merkittävänä alueen asiantuntija-ammattien kouluttajana sekä työ- ja elinkeinoelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttajana.	Valmistuneiden määrä <ul style="list-style-type: none"> • Amk-tutkinnot • Yamk-tutkinnot 	Valmistuneiden määrä <ul style="list-style-type: none"> • Amk: 623 • Yamk: 89
Alueen kehittämiseen suunnattu TKI-toiminta.	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatorahoitus.	TKI-rahoitus: 4,6 milj. euroa
Yhtiö luo kasvun mahdollisuuksia ja tuo merkittävää lisäarvoa opiskelijakaupunki Joensuulle.		Yhtiö toimii strategisen kehittämistavoitteen mukaisesti.

Talouden tavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Mahdollinen aiempien tilikauden alijäämä tulee kattaa ja tilikauden tulee olla ylijäämäinen.	Tilikauden yli-/alijäämä	Liiketappio –1,46 milj. euroa, tilikauden tappio –1,67 milj. euroa. Sijoitusmarkkinan voimakkaan laskun vuoksi v. 2022 jouduttiin kirjaamaan tappioksi v. 2020 ja 2021 kirjattuja sijoitustuottojen nousuja, n. 0,4 milj. euroa.

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy

Yhtiö järjestää kattavasti liikunta-alan koulutusta sekä tukee ja kehittää alueen liikuntaa, urheilua sekä niihin liittyviä palveluita yhteistyössä urheiluseurojen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Yhtiön järjestämä liikunta-alan koulutus on Suomen kärkeä. Yhtiö tukee kaupungin asukkaiden hyvinvointia ennaltaehkäisevästi ja tarjoaa mahdollisuuksia oman hyvinvoinnin edistämiseen. Yhtiö on vahvasti mukana Urheilukaupunki Joensuu -kehitysohjelmassa.	Opiskelijavuosien määrä/v Palvelutoimintaan osallistuneiden henkilömäärä.	Opiskelijavuosikertymä 114, joka tavoitteiden mukainen. Palvelutoiminnan ja VST-koulutuksen muutosten sekä tilastoinnin haasteellisuuden takia mittari ei tarkoituksenmukainen ja sitä muutetaan vuodelle 2023.
Talouden tavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Yhtiö laatii pidemmän aikavälin suunnitelman talouden kehityksestä siten, että tulorahoitus mahdollistaa toiminnan ja yhtiön kehityksen kannattavasti.	Tilikauden yli-/alijäämä	-14 000 euroa. Tulos arvioitun mukainen.

Joensuun Kodit Oy

Joensuun Kodit Oy omistaa ja vuokraa hallinnoimiaan vuokra-asuntoja. Yhtiö tarjoaa asuntoja kuntalaisille kaikissa elämän vaiheissa.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Yhtiö tukee toiminnallaan Joensuun kasvua ja elinvoiman kehittymistä. Yhtiö toteuttaa omalta osaltaan asuntopoliittista ohjelmaa.	Yhtiö kykenee tarjoamaan alueelle työn vuoksi muuttavalle asunnon vähintään kuukauden kuluessa, mikäli hakija täyttää asukkaan valintakriteerit.	67 hakijaa tehnyt sopimuksen/saanut asunnon. Sopimukset on tehty vähintään kuukauden kuluessa hakeuksen jättämisestä niiden kanssa, jotka ovat siihen olleet halukkaita. Kaikille valintakriteerit täyttävälle hakijoille on pystytty tarjoamaan asunto.

Talouden tavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Yhtiö laatii pidemmän aikavälin suunnitelman talouden kehityksestä, korjausvelan vähentämisestä ja tulevien uudisinvestointien toteuttamisesta.	Ohjelma on laadittu.	Ei toimenpiteitä.

Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli

Yhtiö rakentaa, ylläpitää ja vuokraa asuntoja joensuulaisille peruskoulun jälkeisille opiskelijoille.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Yhtiö palvelee opiskelijoita kilpailukykyisin asumisratkaisuin. Soluasuntojen määrä sopeutetaan vastaamaan kysyntää. Yhtiö tukee opiskelijakaupunki Joensuun imagoa.	Tilojen käyttöaste on korkea ja asuntoverkko vastaa kysyntää. Soluasuntojen ja muiden asuntojen käyttöaste.	Mäntyläntien kohteen peruskorjaus urakkalaskennassa ja soluasuntoja saadaan vähennettyä ja yksiöiden määrää lisättyä kysyntää vastaavammaksi. Soluasuntojen käyttöaste 73,0 % Muiden asuntojen käyttöaste 98,7 % Kaikkien käyttöaste yhteensä 93,0 %
Talouden tavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Yhtiön toiminta on kannattavaa. Pitkäaikaisten lainojen määrä laskee.	Tilikauden yli-/alijäämä. Pitkäaikaisten lainojen määrä.	Voitto ennen tilinpäätössiirtoja 1.809.547 euroa. Pitkäaikaisten lainojen muutos -261.462 euroa.

Joensuun Pysäköinti Oy

Yhtiön toimialana on pysäköintipaikkojen ja pysäköintilaitoksien rakentaminen, omistaminen ja ylläpitäminen sekä pysäköintipaikkojen myyminen tai vuokraaminen.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
<p>Yhtiö edistää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta.</p> <p>Yhtiö edistää toiminnallaan kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista.</p>	<p>Yhtiön ydinliiketoimintaan liittyvän energiatehokkuuden parantaminen ja hiilineutraaliuden edistäminen.</p>	<p>Pysäköintitaloissa, pysäköintialueilla sekä kadunvarsi-pysäköintipaikoilla käy Easy-Park - ja Parkman-sovellukset. Lyhytaikapysäköinneistä 49 % tehdään mobiilisovelluksilla.</p> <p>Mobiilisovelluksilla pyritään sujuvoittamaan keskustassa asiointia sekä mahdollistetaan pysäköinnin maksaminen ilman fyysistä kosketusta automaatteihin.</p> <p>Yhtiö alkaa selvittämään pysäköintimittareista luopumista osassa kadunvarsipysäköintialueissa sitä mukaa, kun pysäköintimittarien elinkaari päättyy. Jatkossa pysäköintimittarit kohdennetaan 1. ja 2. vyöhykkeelle</p> <p>Mehtimäen alueen energiaselvityksessä todettiin Hallitien pysäköintitalon katon olevan erinomainen paikka sijoittaa aurinkopaneeleja. Yhtiö alkaa selvittämään katon hyödyntämistä aurinkopaneelikäyttöön.</p> <p>Torikatu 29 valaistuksen ja kameravalvonnan uusimisen suunnittelu on aloitettu.</p>
Talouden tavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
<p>Yhtiön toiminta on kannattavaa.</p>	<p>Tilikauden yli-/alijäämä</p>	<p>Tulos 131 399,95 euroa, toteutuma on huomattavasti ennakoitua parempi.</p>

Puhas Oy

Yhtiö on viiden kunnan omistama jätehuollon palveluyhtiö.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
<p>Yhtiö edistää toiminnallaan kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista.</p> <p>Yhtiö toimii yhteistyökumppanina uusien bio- ja kiertotalousliikemahdollisuuksien edistämiseksi.</p>	Toteutetut toimenpiteet ja niiden vaikutukset	<p>Hiilineutraalisuustavoitetta on edistetty liikennebiokaasu-hankkeella. Biokaasua koskevaa tietoisuutta ja asenteita on parannettu (mm. Biokaasubiilet 26.8.2022) sekä biokaasu on otettu huomioon käyttövoimana hankinnoissa.</p> <p>Kontiosuolle rakennettavan itsepalveluaseman rakentaminen on edennyt suunnitelmien mukaan.</p>
Talouden tavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Jätehuollon toiminnan kehittäminen ja investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella.	Tilikauden yli-/alijäämä.	Toiminnan kehittäminen ja investoinnit on rahoitettu tulorahoituksella.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy

Yhtiön toimialana on ylläpitää tuotanto-, liike- ja palvelurakennuksia ja luovuttaa niitä edellä mainittujen palvelujen tuottamiseksi Joensuun alueella.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
<p>Yhtiö tuo lisäarvoa yrittäjäyyskaupunki Joensuulle.</p> <p>Yhtiö edistää Joensuussa jo toimivien ja meille sijoittuvien uusien yritysten kilpailukykyä tarjoamalla vetovoimaisia toimitiloja.</p>	Yritysten tarpeisiin räätälöidyt ja muokatut toimitilat asiakkaiden toiveiden mukaan, kilpailukykyinen vuokrataso.	<p>Yhtiö tuottaa omin toimin lisäarvoa yrittäjäyyskaupunki Joensuulle.</p> <p>Kaislacadulla remontoitiin hallitila uudelle asiakkaalle. Tilat valmistuivat elokuussa.</p> <p>Puronsuunkadulla remontoitu ja vuokrattu liikehuoneisto yrittäjälle keväällä. Syksyn aikana remontoitiin kahdelle muulle toimijalle huoneistot samassa kohteessa. Toinen valmistui lokakuussa ja toinen joulukuussa.</p> <p>Tuupovaarassa rakennettiin ja vuokrattiin asiakkaalle teollisuushalli. Kohde valmistuu joulukuussa.</p>
Talouden tavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Yhtiön toiminta on kannattavaa.	Tilikauden yli-/alijäämä	-248 000 euroa, tulos budjetoitua heikompi

Business Joensuu Oy

Yhtiö tuottaa kaupungille palveluita yritysten käynnistämiseen, kasvuun, kansainvälistymiseen, investointeihin ja sijoittumiseen alueelle.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Yhtiö tuo lisäarvoa yrittäjäyys-kaupunki Joensuulle. Yhtiö edistää Joensuun elinvoimaa työpaikkojen ja osaa- van työvoiman sijoittumisella seudun yrityksiin	Tuloksekkaat palvelut ja toimintamallit työnantajien houkuttelevuuteen, työnantaja-osaamiseen ja rekrytointeihin sekä osaajien osaajien houkutteluun maailmalta. Yrityksissä 200 työpaikkaa täytetty.	Yhtiö tuottaa strategiansa mukaisia yrityspalveluja seudun yrityksille ja alueelle sijoituville yrityksille. Uusien työpaikkojen määrä tot. 244 kpl
Talouden tavoitteet	Mittari	Toteutuma 2022
Yhtiön toiminta on kannattavaa.	Yhtiön liikevaihto ja tulos budjetin mukaiset.	Liikevaihto on hieman budjetoitua pienempi (projektien liikevaihto budjetoitua pienempi) Liikevaihto 11,9 milj. euroa, bud. 12,3 milj. euroa. Tulos 0,9 milj. euroa, budjetoitu 0,8 milj. euroa

Konserniyhtiöiden talouslukuja

Luvuista ei ole eliminoitu yhtiöiden ja kaupungin keskinäisiä eriä.

Yhtiö (1 000 euroa)	Liikevaihto 2022	Voitto/tappio 2022	Taseen loppusumma 2022	Lainakanta 31.12.2022	Takaukset 31.12.2022
Tytäryhteisöt					
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	2 029,6	-14,0	812,9	0,0	0,0
Jns Kodit Oy	29 806,1	-0,3	191 044,2	138 498,2	43 520,8
Ki Oy Jokikadun Pysäköinti	21,6	-40,4	499,6	0,0	0,0
Jns Pysäköinti Oy	1 206,4	131,4	11 236,1	1 550,0	1 240,0
Joensuun Niskaparkki Oy	121,4	-389,7	5 599,2	0,0	0,0
Joensuun Satama Oy	400,1	-93,5	613,1	29,3	0,0
Jns Satamarakennus Oy	64,4	0,0	439,7	0,0	0,0
Puhas Oy	11 793,8	725,2	22 227,0	0,0	0,0
Business Joensuu Oy	11 892,4	953,1	37 328,0	14 412,5	7 603,4
Jns Startup Kehitys Oy	50,0	29,7	90,6	0,0	0,0
Startup -Rahasto Joensuu Ky	0,0	-63,1	1 137,4	0,0	0,0
Photonics Center Oy	0,0	-80,0	272,6	0,0	0,0
Jns Yrityskiinteistöt Oy	2 660,7	-248,4	22 371,4	12 932,2	8 761,1
Ki Oy Heinävaaran Liikekulma	17,8	0,3	467,0	0,0	0,0
Opisk.asunnot Oy Jns Elli	17 146,6	0,0	120 711,2	93 336,8	88 654,3
Ki Oy Uimaharjunhaka	112,7	1,6	620,0	403,8	403,8
As Oy Enon Tuuliharju	59,9	-11,1	1 295,1	0,0	0,0
Kesk. Ki Oy Uimaharjun lähipalvelukeskus	70,4	-31,5	530,1	0,0	0,0
Ki Oy Enon Jäähalli	0,0	-1,1	0,2	0,0	0,0
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	29 984,0	-1 672,9	17 793,3	0,0	0,0
YHTEENSÄ	107 438,0	-804,8	435 088,5	261 162,7	150 183,3

Konserniyhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto oli 107,4 milj. euroa (105,5 milj. euroa vuonna 2021). Yhtiöiden yhteenlaskettu tulos oli kokonaisuudessaan -0,8 milj. euroa (3,5 milj. euroa vuonna 2021). Konserniyhtiöiden lainakanta oli 261,2 milj. euroa (265,7 milj. euroa vuonna 2021). Tästä 88,7 % kohdistuu vuokratyhtiöihin. Kaupungin takaukset tyttärille olivat 150,2 milj. euroa (156,3 milj. euroa vuonna 2021). Laskua edellisvuoteen nähden oli 6,1 milj. euroa.

Tytäryritysten yhteenlaskettu taseen loppusumma kasvoi edellisvuoteen nähden 1,7 milj. euroa ollen 435,1 milj. euroa vuoden 2022 lopussa.

4.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Koronapandemia vaikutti edelleen osittain kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaan ja talouteen vuonna 2022. Merkittävä vaikutus oli Venäjän Ukrainaa vastaan aloittamalla sodalla, joka näkyi kasvaneina kustannuksina ja yleisenä taloudellisena epävarmuutena. Konsernin tytäryhtiöiden osalta edellä mainittujen tekijöiden toiminnallinen ja taloudellinen merkitys vaihteli yhtiöstä riippuen. Strategisesti merkittävimpien tytäryhtiöiden tulos- ja rahoitusasema kehittyi pääosin kuitenkin melko suotuisasti.

Vuoden 2022 aikana kaupungin organisaatiossa aloitettiin uuden konsernistrategian toimeenpano-ohjelmien valmistelu. Osa toimeenpano-ohjelmista on hyväksytty vuonna 2022, osan valmistelu jatkuu edelleen vuonna 2023. Ohjelmat ohjaavat myös strategisia tytäryhtiöitä.

Alkuvuodesta 2022 laadittiin vuosia 2022–2023 koskevat strategisten tytäryhtiöiden tavoite- ja tulos-sopimukset. Tavoite- ja tulos-sopimuksia seurataan osavuositarkastusten rytmissä ja tarkempi tarkastelu tehdään tilinpäätöksen valmistuttua.

Strategisten tytäryhtiöiden hallituksille järjestettiin keväällä 2022 kaksiosainen yhtiökoulutus/-valmennus. Valmennuksen kouluttajana toimi FCG Oy.

Joensuun kaupungin yksin omistaman Kiinteistö Oy Uimaharjunhakan taloudellisia ongelmia on seurattu tarkoin vuodesta 2021 lähtien. Vuoden 2022 aikana todettiin, että yhtiön tilanne on parantunut ja yhtiö selviää taloudellisista velvoitteistaan ilman kaupungin avustusta. Yhtiön tilannetta seurataan edelleen aktiivisesti ja omistajaohjausjaosto pidetään tilanteen tasalla.

Kaupunginhallitus päätti 25.4.2022 § 156 hyväksyä Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:n osakaspohjan laajentamisen ja myydä Joensuun kaupungin omistamia Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:n osakkeita yhtiön osakkaaksi haluaville muille Pohjois-Karjalan kunnille. Järjestelyn taustalla oli hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen vuoden 2023 alusta lukien, mikä vaikutti kuntien mahdollisuuteen myydä ateria- ja puhtauspalveluita hyvinvointialueille. Muutoksen myötä kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 32,6 %, kun se aiemmin oli 40 %. Edelleen Polkka- Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:öön liittyen kaupunginhallitus päätti 6.6.2022 § 231, että kaupungin logistikan palvelut siirtyivät hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvän lainsäädännön johdosta Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:lle. Tämä turvaa sen, että kuljetusten yhdistämiset voidaan jatkosakin hyödyntää koordinoitusti ja tehokkaasti kaupungin ja hyvinvointialueen kesken.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 21.11.2022 § 428 ostaa Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymältä Kiinteistö Oy Tikkamäen Vuokratilojen osakkeita enintään 46

kappaletta hintaan 60 000 euroa/osake. Kauppa ei kuitenkaan edennyt, koska Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hallitus ei antanut suostumusta kaupan toteuttamiselle.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 19.12.2022 § 476 ostaa Siun työterveys Oy:n jäsenkunnille suunnatussa osakeannissa 10 kpl Siun työterveys Oy:n osakkeita hintaan 13,85 euroa/osake.

Vuoden 2022 aikana myytiin Kiinteistö Oy Torisuvannon osakkeet, joten osakkuusyhteisöjä on kymmenen.

4.5 Arvio tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa 1.1.2023. Muutos vaikuttaa merkittävästi kaupungin ja konsernin talouteen, kun kaupungin taloudesta siirtyy pois sosiaali- ja pelastustoimen menot sekä niitä vastaavat tulot. Sote-uudistuksen myötä nykyiset velat ja vastuut jäävät kuitenkin kaupungille, vaikka tuloista siirtyy yli puolet valtiolle. Tämän myötä suhteellinen velkaantuneisuus yli kaksinkertaistuu. Muutos vaikuttaa konsernin tulos- ja rahoituslaskelman sekä taseen lukuihin myös sitä kautta, että Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän tilinpäätöstietoja ei enää yhdistellä kaupunkikonsernin laskelmiin.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymiseen liittyen syyskaudella 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana on valmisteltu kuntien, maakuntaliiton sekä hyvinvointialueen yhdyspintatyötä koskevaa sopimusta. Sopimus on luonteeltaan puitesopimus, jossa sovitaan yhteistyön edellyttämistä yhteistointarakeista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta. Sopimus tuodaan päätöksentekoon kevään aikana.

Eduskunta on hyväksynyt hallituksen lakiesityksen TE-palvelujen uudistuksesta 1.3.2023 eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnön mukaisena. TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle 1.1.2025. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Pohjois-Karjalan kunnat ovat päättäneet perustaa yhteisen TE2024-valmisteluyksikön (KH 13.02.2023 § 47). Yksikön tehtävänä on valmistella kahta järjestämisvastuuseen liittyvää työllisyysaluevaihtoehtoa siten, että asia pystytään ratkaisemaan kunnissa TEM:n esittämässä aikataulussa. TE2024-valmisteluyksikkö sijoitetaan Joensuun Työllisyyspalvelujen yhteyteen. Uudistus vaikuttaa merkittäväällä tavalla kaupungin toimintaan ja rahoitusasemaan kuluvalle taloussuunnitelmakaudella.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi Itäisen Suomen kehittämissuunnitelman 13.2.2023 Joensuussa. Visiotyön alkusysäyksen aiheutti Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24.2.2022. Venäjän rajan sulkeutumisella on ollut nopea taloudellinen merkitys itäiselle Suomelle, kun rajan ylittävä kaupankäynti ja matkailu ovat pysähtyneet. Visiotyössä nostetaan esiin konkreettisia työkaluja ja toimintamalleja, joilla vahvistetaan Itäisen Suomen elinvoimaa yritysten, valtion ja alueiden tiiviissä yhteistyössä. Visiotyön käytännön vienti tulee huomioida Joensuun kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Etelä-Savon ELY-keskuksen valtakunnallista rahoitusta ja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton rahoitusmahdollisuuksia pyritään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti koko kaupunkikonsernin näkökulmasta.

Konsernistrategian päivitystyö on käynnistynyt alkuvuoden aikana. Konsernistrategiaa valmistellaan laajassa yhteistyössä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken. Konsernistrategia tuodaan valtuustolle käsiteltäväksi elokuussa 2023.

Joensuun kaupungin omistajapolitiittinen ohjelma uudistetaan vuoden 2023 aikana.

Kaupunkikonsernin riskienhallintaprosessi- ja suunnitelma uudistetaan vuoden 2023 aikana. Tämä tulee vaikuttamaan myös yhtiökohtaisiin riskienhallintasuunnitelmiin.

Helmikuussa 2022 alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan jatkuu edelleen ja vaikuttaa negatiivisesti maailmantalouteen sekä kiristää merkittävästi julkisen talouden tilaa. Maaliskuun puolivälissä Yhdysvalloissa kaatui kolme pankkia, mukaan lukien Silicon Valley Bank, mikä aiheutti laajaa hermostuneisuutta sijoitusmarkkinoilla. Sijoitusmarkkinoiden heilunta ja epävarmuus voivat osaltaan edelleen syventää ja vaikeuttaa julkisen talouden tilaa.

4.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä vuodelta 2022

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty. Selonteon laatimisvelvollisuus perustuu kuntalakiin ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatisesta.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö valmisteli selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä sisäisen tarkastuksen toimikunnan käsiteltäväksi ja edelleen kaupungin tilinpäätöksen toimintakertomuksessa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Toimintaa ohjaa muun muassa Joensuun kaupungin konserniohje.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto, kaupunginjohtaja ja kansliapäällikkö.

Kaupunginvaltuusto saa tytäryhteisöjä koskevia tietoja käyttöönsä mm. talousarvion ja tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa on otettu huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, kuten konserniyritysten merkittävimmät suunnitellut investoinnit ja lainakannan muutokset. Valtuusto on asettanut talousarvioon 2022 yhtiökohtaiset strategiset kehittämistavoitteet sekä talouden tavoitteet omistajapolitiittisessa ohjelmassa strategisiksi mainituille sekä kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa oleville yhtiöille. Lisäksi vuonna 2022 edellä mainittujen yhtiöiden tulee huomioida kaikessa toiminnassaan työllisyysnäkökulma. Tämä tarkoittaa yhtiön osallistumista työllisyystoimenpiteisiin esimerkiksi työkokeilun, palkkatukityöllistämisen tai hankintojen keinoin.

Konserniohjeiden mukaan valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille konsernistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta johdettuja toiminnan ja talouden tavoitteina. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin

tavoitteisiin. Yksityiskohtaisemmista tytäryhteisölle asetettavista tavoitteista sovitaan yhteisön kanssa tehtävässä tavoite- ja tulossopimuksessa.

Omistajaohjausjaoston tehtävänä on seurata tytäryhteisöjen ja konserniin kuuluvien säätiöiden toimintaa ja käsitellä niiden seurantaraportit. Lisäksi tehtävänä on määrätä kaupungin edustajat yhteisöjen ja säätiöiden yhtiö- ja vuosikokouksiin ja antaa heille toimiohjeet siltä osin, kun yhteisöt ja säätiöt ovat konserniohjeiden mukaan jaoston ohjauksessa tai jaosto konserniohjeen mukaan muuten vastaa edustajien määräämisestä ja toimiohjeiden antamisesta.

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto ja hallintopalvelut päättävät hallitusehdokkaiden nimeämisestä ohjauksessaan olevien tytäryhteisöjen hallitukseen. Hallitusjäsenehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen voidaan nimetä kaupunkikonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kaupunkikonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua. Kansliapäällikön tehtävänä on valmistella tytär- ja osakkuusyhtiöiden hallintoelinten jäsenien valinta ja kaupungin puhevallan käyttö yhtiö- ja vuosikokouksissa.

Omistajaohjausjaosto antoi 9.4.2018 sisäisen tarkastuksen täytäntöönpano-ohjeet osalle tytäryhteisöjä siitä, että kukin tytäryhteisö laatii vuosittain sisäisen tarkastuksen suunnitelman, joka käsitellään tytäryhteisön hallituksessa. Tarkastuksesta raportoidaan sekä tytäryhteisön hallitukselle että sisäisen tarkastuksen toimikunnalle tarkastuskauden lopussa, kuitenkin viimeistään seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Konserniohjeen mukaan sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja.

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi 19.12.2022 § 482 vuoden 2022 Riskien nykytilan ja toimenpiteiden seurantaraportin. Tämä raportti sisältää merkittävimpien tytäryhtiöiden riskienhallinnan toimenpiteiden tilanteen arvioinnin.

Selonteko pohjautuu kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa olevien tytäryhteisöjen johdon itsearviointeihin (Joensuun Yrityskiinteistöt Oy, Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy, Opiskelijasunnnot Oy Joensuun Elli, Joensuun Kodit Oy, Puhas Oy, Karelia Ammattikorkeakoulu Oy, Business Joensuu Oy ja Joensuun Pysäköinti Oy).

Toimivalta ja vastuunjako konserniohjauksessa

Yhtiöiden mukaan ohjeiden anto, tiedonkulku ja konserniohjeet ovat olleet riittävät

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy toteaa, että lisäohjeita on saanut pyytämällä. Viime vuonna kehitysehdotuksena ollut viestinnän tehostaminen hallituksen puheenjohtajan suuntaan on myös parantunut. Hyväksi todettiin myös, että viestinnän tehostamiseksi mukaan on tullut uusia kanavia (konsernikirje, konsernipäivät jne). Myös konserniohjeet ovat olleet riittävät, ja lisäohjeita on tähänkin saanut hyvin tarvittaessa.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy tuo esille, että ohjeiden anto yhtiölle on riittävää, samoin tiedonkulku. Konserniohjeet ovat riittävät yhtiön toiminnan toteuttamiseksi. Joensuun kaupungin uudet

konserniohjeet vahvistettiin käytettäväksi yhtiössä yhtiökokouksessa 2019. Business Joensuu Oy on tuonut lisää selkeyttä työnjaon vastuualueisiin elinvoimatoimijoiden välillä.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Yhtiöiden mukaan yhtiöille asetettu tavoiteasettelu on ollut tarkoituksenmukaista ja riittävää sekä myös konsernijohdon ohjaus tavoiteasettelussa on ollut riittävää.

Business Joensuu Oy kertoo, että konsernijohdon ohjaus tavoiteasettelussa on ollut riittävää, hyvässä yhteistyössä on huomioitu sekä yhtiön että kaupunkikonsernin näkökulmat.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy toteaa, että tavoiteasettelu on riittävä ja tarkoituksenmukainen. Joensuun kaupunki ja Joensuun Yrityskiinteistöt Oy ovat tehneet tavoite- ja tulosopimuksen vuosille 2022 - 2023, josta on tehty väliarviointi, joka on toimitettu kaupungille 8.8.2022.

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy tuo esille, että yhtiön tavoitteenasettelu on tarkoituksenmukainen ja linjassa ISLOn strategisten tavoitteiden kanssa. Yhtiöille asetettu tavoiteasettelu on ollut riittävä ja täyttää hyvän tavoitteenasettelun kriteerit eli on sopivan haastavia, mutta saavutettavissa. Tavoite- ja tulosopimus tehtiin huolellisesti, ja kuluvana vuonna ohjauksen tarvetta on ollut vähemmän – joten konsernijohdon ohjaus tavoiteasettelussa on ollut aivan riittävää.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta-, analysointi- ja raportointi

Yhtiöiden mukaan toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta-, analysointi- ja raportointijärjestelmät ovat olleet toimivia ja riittäviä

Business Joensuu Oy toteaa, että tilanne on parantunut vuoden 2022 aikana yhtiön siirryttyä käyttämään Netvisor ohjelmistoa. Yhtiö otti käyttöön 1.1.2023 Hubspot -ohjelmiston (crm, markkinoinnin automaatio), joka osaltaan myös parantaa tilannetta. Konsernin suuntaan toiminnasta on raportoitu usealla raportilla ja tätä kehitetään hyvässä yhteistyössä konsernijohdon kanssa.

Joensuun Pysäköinti Oy selventää, että yhtiön toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta-, analysointi- ja raportointijärjestelmät ovat olleet toimivia ja pääsääntöisesti riittäviä. Uusia analysointi ja seurantamittareita sekä helppoja seurantajärjestelmiä mietitään ja etsitään. Uuteen taloushallintajärjestelmään siirtyminen kesällä 2022 helpotti paljon talouden seuraamista sekä las-kuttamista.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy tuo esille, että yhtiön taloudellisen toiminnan seurannassa ja raportoinnissa on ollut haasteita, johtuen uuden ohjelman käyttöönotosta ja henkilöstövaihdoista Efettassa. Taloushallinnon hoitaa Efetta Oy, jonka kautta yhtiön taloushallinto kytkeytyy Joensuun konsernin taloushallintoon ja raportointiin. Yhtiön toiminnan tuloksellisuutta valvoo yhtiön hallitus, jonka kokouksissa on yhtenä pykälänä kunkin kuukauden tuloslaskelma.

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy mainitsee, että se mitä konsernin suuntaan tulee, niin kyllä ovat aivan toimivia ja riittäviä, ja raportoinnin rytmi myös aivan kunnossa. ISLOn sisäisiä menetelmiä kehitetään jatkuvasti.

Yhtiöiden mukaan konsernijohdolle raportoidaan investointisuunnitelmasta

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy kertoo, että yhtiö raportoi konsernijohdolle investointisuunnitelmista budjetin yhteydessä.

Business Joensuu Oy tuo esille, että yhtiö raportoi konsernijohdolle investointisuunnitelmista budjetoinnin ja toimintasuunnittelun yhteydessä ja mahdollisista budjettiin sisällyttämättömistä suurista investoinneista vielä erikseen.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy selventää, että konsernille raportoidut investointisuunnitelmat ovat arvioita ja investointien määrä saattaa vaihdella huomattavasti riippuen toimitilojen kysynnästä. Suunnitteilla olevat investoinnit ja kiinteistöjen myyntisuunnitelmat informoidaan Joensuun kaupunkikonsernin johdolle, jonka edustaja osallistuu yhtiön hallituksen kokouksiin.

Yhtiöiden mukaan pitkän aikavälin suunnittelu on nähty riittäväksi

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy selventää, että vuoden 2022 alussa julkaistiin ISLOn uusi strategia vuosille 2022 - 2025. Strategiakauden ensimmäinen vuosi on ollut oikein hyvä ja toiminta edennyt ja kehittynyt valittujen suuntaviivojen mukaisesti. Strategia on saatu hyvin jalkautettua. ISLOn toiminnan suunnitelmallisuus on kasvanut ja pidemmän aikavälin suunnittelu on vähintään riittävällä tasolla.

Business Joensuu Oy tuo esille, että yhtiön pitkän aikavälin suunnittelu on ollut pääosin riittävää. Yhtiön voimassa oleva strategia on antanut raamit toiminnalle. Vuoden 2022 aikana yhtiössä on määritelty uutta strategiaa kausille 2023 - 2025, siten että strategiaa tarkastellaan vuosittain. Yhtiön rahoitusta on arvioitu/ennustettu pitkällä aikavälillä. Kiinteistöön liittyvää korjaus- ja investointitarvetta ennustetaan/suunnitellaan myös pitkälle aikajaksolle tulevaisuuteen.

Joensuun Pysäköinti Oy selventää, että yhtiön pitkän aikavälin suunnittelussa parannettavaa löytyy. PTS kehitetään, mutta jotta PTS olisi todellinen, pitäisi konsernin pysäköintilinjaukset olla riittävästi tiedossa oman toiminnan suunnitteluvaiheessa.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy toteaa, että pitkän aikavälin suunnittelua on tehty yhtiön strategiassa konserniohjeistuksen pohjalta. Suunnittelu on riittävää, mutta suunnitelmiin voi tulla merkittäviäkin muutoksia, mikäli jollekin asiakasyritykselle tulee uusia, suuria toimitilatarpeita.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Yhtiöt ilmoittivat käyttävänsä mm. seuraavia keskitettyjä konsernitoimintoja ja -palveluja: Pohjois-Karjalan hankintatoimi, konsernitili, ICT-palvelut ja taloushallintopalvelut Meidän IT ja talous Oy sekä talouspalvelut Efetta Oy. Palveluja ostetaan myös Joensuun Vedeltä (vesi- ja jätevesipalvelut), Puhas Oy:ltä (jätehuoltopalvelut). Lisäksi käytetään kaavoituksen, kadunrakennuksen, tonttipalvelujen, rakennuslupaviranomaisen, kaupungin lakimiehen, tilakeskuksen sekä Joensuun Pysäköinnin palveluita.

Riskienhallinnan järjestäminen ja toimivuus tytäryhteisöissä

Yhtiöiden mukaan riskienkartoitus yhtiöissä on katsottu olevan ajan tasalla ja se on tehty riittävän kattavasti

Yhtiöiden mukaan riskienhallinta- ja seuranta on vastuutettu selkeästi ja riskienhallintaan on nähty olevan riittävä asiantuntemus

Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli toteaa, että riskienhallintaan on riittävä asiantuntemus ja tarvittaessa käytetään apuna asiantuntijoita.

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy toteaa, onko riskienhallintaan riittävä asiantuntemus, että ISLOn nykyisen toiminnan tasoa ajatellen on.

Joensuun Pysäköinti Oy mainitsee, että yhtiön riskienhallinta ja -seuranta on vastuutettu selkeästi, koska yhtiössä on yksi palkattu henkilö. Asiantuntemus on tyydyttävällä tasolla, mutta lisäkoulutus olisi hyväksi.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy kertoo, että strategian mukaisesti yhtiö rakentaa kohtuullisen hintaisia toimitiloja yrityksille siten, että yhtiö ei ota suuria taloudellisia riskejä. Riskinä voidaan pitää mahdollista pitkäaikaista ja syvää talouslammaa, joka vaikuttaisi vuokralaisyriyten talouteen ja vuokranmaksukykyyn sekä laskisi kiinteistöjen arvoa. Rajusti kohonneet rakentamiskustannukset vaikuttavat tuleviin investointeihin ja niiden toteutumisiin. Lainojen korkoriski on varauduttu tasapainottamalla yhtiön lainasalkku muuttuvakorkoisiin ja kiinteäkorkoisiin lainoihin. Tällä hetkellä painopiste on kiinteäkorkoisissa lainoissa. Kiinteäkorkoisia lainoja on 100 % ja vaihtuvakorkoisia lainoja on 0 % yhtiön lainakannasta. Korkeiden noustessa on 100 % yhtiön lainojen koroista vakioitu kiinteiksi kuluiksi. Kiinteä korko on sovittu lainakohtaisesti useimmiten kymmeneksi vuodeksi eteenpäin.

Yhtiöiden mukaan toteutuneiden riskien ennakoinnissa on onnistuttu ajallisesti ja rahamääräisesti

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy kertoo, että riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa on onnistuttu. Riskejä ei ole toteutunut ennakoitua enemmän.

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy kertoo, että kyllä siinä mittakaavassa, mitä tässä kriisien ja muutosten täyteisessä maailmassa on mahdollista.

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy ilmoittaa, että siinä määrin, kun riskit ovat olleet ennakoitavissa, esimerkiksi Venäjän hyökkäysota Ukrainassa ja sen välittömät seuraukset mm. opiskelijarekrytointeihin, hankkeisiin, sijoitustoimintaan ja kustannustason nousuun ei ollut ennakoitavissa.

Joensuun Pysäköinti Oy toteaa, että toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa on onnistuttu kohtuullisen hyvin.

Onko yhtiöiden sisäisessä valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja jos on, niin mitä ja onko ne korjattu? Kuinka kehittäisitte voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella sisäistä valvontaa?

Joensuun Kodit Oy selvää, että yhtiön sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu puutteita. Yhtiö kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella sisäistä valvontaa: talouden riskienhallinnan asiantuntemusta hankitaan lisää mm. tilintarkastajilta, konsernin taloushallinnolta ja rahoittajilta. Kiinteistöjen riskienhallinnassa hyödynnetään yhteistyökumppaneiden osaamista ja asiantuntijoita.

Konsernissa on otettu käyttöön Apollo lainaohjelma, jolla lainasalkun hallinnointia ja raportointia on parannettu.

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy tuo esille, että yhtiön sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu puutteita. Yhtiö kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella sisäistä valvontaa: kohteiden ajantasais-taminen / uudelleen muotoilu, sisäisen ilmoituskanavan pystyttäminen intran kehityksen yhteydessä.

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy toteaa, että sisäisen valvonnan raporteissa ei ole havaittu puutteita. Suunnittelua on laajennettu talouden valvonnasta muunkin toiminnan valvontaan ja sitä on tarkoitus jatkaa.

Business Joensuu Oy kertoo, että yhtiön vuoden 2022 sisäisessä tarkastuksessa ei ole havaittu varsinaisia virheitä, joitain kehitettäviä asioita löytyi. Tarkastuksen perusteella yhtiön toimintaa voi-daan pitää tavoitteiden, päämäärien, toimintaperiaatteiden, säädösten, määräysten ja ohjeiden mu-kaisena. Sisäistä tarkastusta tullaan jatkamaan aiempien vuosien tapaan.

Joensuun Pysäköinti Oy mainitsee, että yhtiön sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu puutteita ku-luneella tilikaudella. Toiminta on jo nykyään erittäin läpinäkyvää.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy kertoo, että on vuosittain yhtiön sisäinen tarkastus, jossa tarkastetaan ja valvotaan valitun kohteen riskit ja toiminnot. Vuonna 2022 tarkastuksen kohteena oli kiinteistöjen turvajärjestelmien ajanmukaisuus. Tarkastuksesta laaditaan raportti, joka annetaan/käsitellään hal-lituksessa helmikuussa 2023 ja annetaan tiedoksi kaupungille. Yhtiön hallitus käsittelee uuden tar-kastussuunnitelman vuodelle 2023 helmikuun kokouksessa.

Puhas Oy toteaa, että yhtiö on tehnyt sisäistä valvontaa, eikä siinä ole havaittu puutteita, mutta yhtiön prosesseja on pyritty parantamaan koko ajan. Yhtiö selventää, kuinka kehittäisivät voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella sisäistä valvontaa, että tällä hetkellä siinä ei ole kehittämistar-peita.

Johtopäätökset

Kaupungin sisäisen tarkastuksen yksikkö toteaa, että merkittävimmät ja raportoivat tytäryhtiöt ovat kehittäneet omaa sisäistä tarkastustaan, tekevät tarkastuksia yhtiön oman tarkastussuunnitelman mukaisesti, raportoivat tästä omistajaohjausjaoston päätöksen ja sovitun aikataulun mukaisesti ajal-laan. Kaupungin sisäisen tarkastuksen yksikkö antaa tytäryhtiöiden omat sisäisen tarkastuksen ra-portit kaupungin Sisäisen tarkastuksen toimikunnalle tiedoksi ja käsiteltäväksi.

4.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

4.7.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	394 705	377 919
Toimintakulut	-877 432	-819 075
Osuus osakkuusyritysten voitosta / tappiosta	-193	-27
Toimintakate	-482 921	-441 183
Verotulot	313 083	296 165
Valtionosuudet	230 631	220 252
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	705	786
Muut rahoitustuotot	4 645	14 628
Korkokulut	-4 229	-4 104
Muut rahoituskulut	-10 162	-662
Vuosikate	51 752	85 882
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunnitelman mukaiset poistot	-72 160	-64 712
Arvonalentumiset	-309	-3 854
Tilikauden tulos	-20 717	17 316
Tilinpäätössiirrot	352	-4 372
Tilikauden verot	-816	-931
Laskennalliset verot	-97	-265
Vähemmistöosuudet	-53	74
Tilikauden ylijäämä	-21 330	11 822
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot / Toimintakulut (%)	45,0	46,1
Vuosikate / Poistot, (%)	71,4	125,3
Vuosikate, euroa / asukas	667,6	1 111,5
Asukasmäärä	77 521	77 266

4.7.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022 1 000 €	2021 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	51 752	85 882
Tilikauden verot	-816	-931
Tulorahoituksen korjauserät	7 794	-1 207
Toiminnan rahavirta yhteensä	58 730	83 744
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-76 220	-74 641
Rahoitusosuudet investointeihin	4 297	5 678
Pysyvien vastaavien luovutustulot	2 837	4 320
Investointien rahavirta yhteensä	-69 086	-64 643
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 356	19 101
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainsaamisten lisäykset	-107	-23
Antolainasaamisten vähennykset	91	122
	-15	99
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	64 140	63 580
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-52 212	-56 107
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 532	-4 397
	7 396	3 076
Oman pääoman muutokset	-5 516	905
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 032	-1 117
Vaihto-omaisuuden muutos	1 158	-283
Saamisten muutos	-1 164	-7 162
Korottomien velkojen muutos	12 687	5 584
	11 650	-2 978
Rahoituksen rahavirta	13 515	1 102
Rahavarojen muutos	3 159	20 202
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	177 808	174 649
Rahavarat 1.1.	174 649	154 447
	3 159	20 202
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 euroa	-66 312,2	-70 844,4
Investointien tulorahoitus (%)	72,0	124,5
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1,2
Lainanhoitokate	1,0	1,5
Kassan riittävyys (pv)	63,6	66,8

4.7.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

Vastaavaa	2022	2021	Vastattavaa	2022	2021
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Pysyvät vastaavat	856 924	859 773	Oma pääoma	363 574	390 015
Aineettomat hyödykkeet	10 563	9 836	Peruspääoma	223 037	223 037
Aineettomat oikeudet	4 705	3 426	Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	22	22
Muut pitkävaikutteiset menot	5 858	6 410	Arvonkorotusrahasa	6 592	6 592
Aineelliset hyödykkeet	826 449	831 675	Muut omat rahastot	80 109	79 533
Maa- ja vesialueet	89 772	89 830	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	75 144	69 009
Rakennukset	525 066	519 665	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-21 330	11 822
Kiinteät rakenteet ja laitteet	154 962	153 825	Vähemmistöosuudet	10 287	11 187
Koneet ja kalusto	25 898	25 243	Pakolliset varaukset	22 269	13 749
Muut aineelliset hyödykkeet	6 408	6 420	Eläkevaraukset	46	51
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	24 342	36 691	Muut pakolliset varaukset	22 223	13 698
Sijoitukset	19 912	18 261	Toimeksiantojen pääomat	9 447	9 890
Osakkuusyhteisöosuudet	8 157	9 024	Vieras pääoma	696 274	675 999
Muut osakkeet ja osuudet	7 971	5 468	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	505 282	491 505
Muut lainasaamiset	2 986	2 975	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	6 029	6 244
Muut saamiset	799	794	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	53 449	59 723
Toimeksiantojen varat	4 284	3 695	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	131 513	118 527
Vaihtuvat vastaavat	240 642	237 371	Vastattavaa yhteensä	1 101 851	1 100 839
Vaihto-omaisuus	1 752	2 910	Konsernitaseen tunnusluvut		
Saamiset			Omavaraisuusaste, %	34,1	36,6
Pitkäaikaiset saamiset	2 185	2 302	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	73,6	75,0
Lyhytaikaiset saamiset	58 897	57 509	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	53 814	80 831
Rahoitusarvopaperit	118 242	127 135	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa / asukas	694	1 046
Rahat ja pankkisaamiset	59 566	47 514	Konsernin lainat, euroa / asukas	7 209	7 134
Vastaavaa yhteensä	1 101 851	1 100 839	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 euroa	558 840	551 228
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 euroa	723 299	706 652
			Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas	9 330	9 146
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	2 986	2 975
			Asukasmäärä 31.12.	77 521	77 266

5 Tilikauden tuloksen käsittely ja tasapainottamistoimenpiteet

5.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden -9 246 818,72 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- investointivaroja puretaan yhteensä 1 836 131,15 euroa seuraavasti:
  - ratapihan melusuojaus 954 228,12 euroa
  - Koulukadun kehittäminen 881 903,03 euroa
- tehdään edellä mainittuihin investointeihin kohdistuva poistoeron lisäys 1 836 131,15 euroa
- poistoeron vähennystä tehdään suunnitelman mukaan 2 428 912,54 euroa
- Kiihtelysvaaran kulttuurirahaston tilikauden käyttö 3 500,00 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi
- tilikauden alijäämä -6 814 406,18 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille.

5.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (*toimenpideohjelma*), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (*alijäämän kattamisvelvollisuus*).

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Joensuun kaupungilla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää. Aiemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää oli 31,3 milj. euroa, kun huomioidaan vuoden 2022 tilinpäätöksessä tehty oman pääoman oikaisu edellisten tilikausien yli-/alijäämäerän kautta. Tilikauden 2022 alijäämä oli 6,8 milj. euroa ja siten ylijäämää jää 24,5 milj. euroa alkaneelle vuodelle.

Kaupungintalous vahvistuu vuonna 2023 sote-uudistukseen liittyvien kuntataloutta väliaikaisesti vahvistavien vaikutusten seurauksena, mutta heikkenee merkittävästi jo vuodesta 2024 alkaen. Kaupunginvaltuusto päätti talousarviossa vuodelle 2023, että talouden seuranta tiivistetään vuoden 2023 aikana talouden kehitykseen liittyvien epävarmuustekijöiden ja ennakoitun talouden sopeutustarpeen johdosta. Lisäksi päätettiin, että talouden linjausten ja tasapainottamistoimenpiteiden valmistelu käynnistetään välittömästi vuoden 2023 alussa ja että vuoden 2023 talousarvioon ei tulla tekemään lisätalousarviota, jotka kasvattavat kokonaisuutena kaupungin nettomenot.

6 Talousarvion toteutuminen

6 Talousarvion toteutuminen

6.1 Peruskaupungin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto

100 Valtuusto

Tilivelvollinen: kaupunginlakimies Mikko Kärkkäinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää kaupunginvaltuuston toiminnan ja vaalit

Katsaus toimintavuoteen 2022

Vuonna 2022 järjestettiin ensimmäiset aluevaalit. Aluevaaleilla valittiin aluevaltuustot hyvinvointialueille, joiden vastuulla on sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäminen 1.1.2023 lukien. Hyvinvointialueella on itsehallinto ja ylintä päätösvaltaa alueen asioissa käyttää aluevaltuusto.

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2022 aikana yhdeksän kertaa. Johtuen koronapandemiasta valtuuston kokoukset pidettiin keväällä hybridikokouksina. Syksyllä siirryttiin takaisin läsnäolokokouksiin.

Helmikuussa valtuutetuille järjestettiin LAVA-koulutus. Valtuuston seminaareja/-iltakouluja järjestettiin vuoden aikana yhteensä kahdeksan. Aiheina olivat mm. museohanke, asuntopoliittinen ohjelma, talous, vaikuttamistoimielimien esittely ja liikennejärjestelmäsuunnitelma. Valtuutetuille järjestettiin myös toukokuussa mahdollisuus osallistua tutustumiskierroksille museoiden ja kaupungintalon tiloihin.

Elokuussa kaupunginvaltuusto teki opintomatkan Jyväskylään ja Seinäjoelle. Jyväskylässä tutustuttiin mm. Jyväskylän elinvoimapolitiikkaan ja liikuntapääkaupunkiin liittyviin asioihin. Seinäjoella elinvoimapolitiikan lisäksi kuultiin yrittäjyyden edistämisestä sekä brändimarkkinoinnista.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	90 000	0	90 000	173 923	83 923
Toimintakulut	-526 000	0	-526 000	-537 585	-11 585
Toimintakate	-436 000	0	-436 000	-363 662	72 338

Tarkastuslautakunta

110 Talouden ja hallinnon tarkastus

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Tavoitteet ja toimenpiteet 2022	Toteutuma	
Arviointisuunnitelman mukaan valtuustokaudella arvioidaan kaikkien kaupunkikonsernin yhteisöjen toimintaa niiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa.		
• Kaupungin strategian seuranta	Seuranta toteutuu tilinpäätöksessä.	toteutui
• Kaupunkialueiden (sis. maaseutualueet) palveluverkon seuranta	Kaupunkialueiden seuranta pitäjävierailun yhteydessä 16.3.2023.	toteutui
• Toimialueiden tavoitteiden ja investointiohjelmien seuranta	Seuranta toteutunut kuulemisten ja tilinpäätösseurannan kautta.	toteutui
• Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja erityisopetuksen resurssoinnin seuranta	Seuranta toteutunut kuulemisten ja tilinpäätösseurannan kautta.	toteutui
• Toiminnallisten tavoitteiden tarkoituksenmukaisuuden laajempi seuranta	Seuranta toteutunut kuulemista ja tilinpäätösseurannan kautta.	toteutui
• Henkilökunnan jaksamisen ja henkilöstöresurssien seuranta	Seuranta tehty kuulemisten ja tilinpäätösseurannan kautta. Tilannetta tulee seurata jatkossa laajemmin.	toteutui osittain
• Tuloksellisuuden arviointi johdon tueksi	Kuultu laajasti kaupungin viranhaltijoita, että luottamushenkilöitä.	toteutui
• Elinvoimaisuuden ja osallisuuden seuranta	Seuranta tehty kuulemisten ja tilinpäätösseurannan kautta. Tilannetta tulee seurata jatkossa laajemmin.	toteutui osittain

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-110 000	0	-110 000	-110 852	-852
Toimintakate	-110 000	0	-110 000	-110 852	-852

Kaupunginhallitus

Tilivelvollinen: kaupunginjohtaja Kari Karjalainen

Katsaus toimintavuoteen 2022

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata kaupungin kilpailukyvyn ja elinvoiman kehittämisestä sekä edunvalvonnasta, konsernistrategian ja muiden toimintaa linjaavien, koko konsernia koskevien suunnitelmien valmistelusta, talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja seuraamisen toimeenpanosta.

Kaupunginhallitus vastaa myös konsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä, antaa tarvittaessa ohjeet kaupungin edustajille kuntayhtymissä sekä sellaisissa seutuhallinnon toimielimissä, joissa kaupunki ei toimi isäntäkuntana, vastaa asuntopolitiikasta, päättää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta sekä määrittelee alueen, jolla vesihuoltolaitos huolehtii hulevesien viemäroinnistä.

Lisäksi kaupunginhallitus johtaa markkinointia, tiedottamista ja viestintää, huolehtii sisäisen valvonnan järjestämisestä, vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä sekä vastaa hankintatoimen järjestämisestä sekä sen seurannasta ja kehittämisestä.

Strategiassa määritettyjen avainmittareiden toteutuminen

Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
tilikauden yli/alijäämä	tilinpäätös 4,5 M€ ylijäämäinen (2020)	talous tasapainossa	ei toteutunut tilikauden alijäämä 6,8 M€	tasapainossa tai ylijäämäinen
nettomenojen muutos-%	nettomenot 396 M€ ja verorahoitus 445 M€ (2020)	nettomenot 433 M€ ja verorahoitus 464 M€	ei toteutunut nettomenot 459,4 M€ kasvoi 8,7 % ja verorahoitus 488,4 M€ kasvoi 5,9 %	korkeintaan verorahoituksen muutoksen verran
kaupungin laina- ja vuokravastuut €/asukas	lainakanta ja vuokravastuut 4650 €/asukas (2020), toteutuma 2021 4847 €/asukas	lainakanta ja vuokravastuut 5033 €/asukas	toteutui lainakanta ja vuokravastuut 4939 €/asukas	lainakanta ja vuokravastuut €/asukas ei kasva vuoteen 2021 nähden
kunnallisveroprosentti	20,50 % (2021) 21 suurimman kaupungin kunnallisveroprosentit 18,00-22,00 %, KA 20,43 % (ei painotettu)	20,50 % Joensuun asema isojen kaupunkien verrokkiryhmässä ei heikkene	toteutui Joensuun kunnallisveroprosentti oli 20,50 % ja C21 keski-arvo 20,45 %.	Joensuun suhteellinen asema isojen kaupunkien verrokkiryhmässä ei heikkene

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
korjausvelan määrä	toimitilat 36,7 M€ (2020) kadut 12,5 M€ (2020 arvio)	enintään 36 M€ enintään 12,4 M€	toteutui osittain Tilakeskus 35,8 M€ Kadut 14,7 M€, laskenta muuttunut	korjausvelan määrä alenee

Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
väkiluku	76 935 (2020)	77 701	ei toteutunut Ennakkotilaston mukainen väkiluku oli 77 521	80 000
työttömyysaste	17,1 (2020)	12,0	ei toteutunut Työttömyysaste ka. 13,4 % vuonna 2022	valtakunnan keskiarvo
työllisyysaste	63,2 (2019)	64,0	toteutui 64,2 % (2021)	nousee merkittävästi
nettomuutto	414 (2019)	478	toteutui 520	> 600
lentovuorojen lkm. arkipäivisin	2 (2021)	3	toteutui osittain 1-2. Vuorojen määrä oli riippuvainen käytettävissä olevan ostoliikennemäärärahasta riittävydestä ja lentokerosiinien hinnasta.	3
junavuorot / arkipäivä Joensuusta Helsinkiin, Pieksämäelle ja Nurmekseen	9 (11/2021)	10	toteutui 10. Kuusi suoraa Joensuu-Helsinki vuoroa. Lisäksi kaksi vuoroa Nurmekseen ja kaksi vuoroa Pieksämäelle. Pieksämäen kautta vaihtoyhteys edelleen Helsinkiin Savon radan kautta.	11
työpaikat	34 321 (2019)	35 661	ei toteutunut 33 597 (2020)	vähintään 37 000
yriytysten liikevaihto	4 973 M€ (2019)	inflaatio + 3 %	ei toteutunut 4 740 M€ (2020)	nousee reaalisesti

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
yritysten vienti (kaupunki-seutu)	1 800 M€ (2020)	1 880 M€	Uudempaa tietoa ei saatavilla.	2 000 M€
yrittäjien kuntabaro-metri (sijoitus yli 50 000 asukkaan kaupunkien joukossa)	4. (2020)	2.	ei toteutunut Sijoitus 10.	1. – 3.

Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
CO2 päästöt ja nielut	661 kt CO ² -ekv (2007)	432 kt CO ² -ekv	toteutui 425 kt CO ² -ekv (ennakkotieto)	265 kt CO ² -ekv
jojo-matkus-tajamäärät	1 688 367 (2020)	1 980 000 Ta-muutoksen mukainen tavoite 2 100 000	toteutui 2 629 876	2 600 000
luovutetut tontit	73 (2020)	73 Ta-muutoksen mukainen tavoite 58	ei toteutunut 47	80
keskustan tyhjät liikehuoneistot	59 (4/2021)	54	ei toteutunut 63	enintään 40

Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
elämänsä erittäin tai melko tyytyväisten lasten ja nuorten %-osuus ikäluokasta	4. ja 5. lk 85,1 % 8. ja 9. lk 71,7 % lukio 1. ja 2. lk 71,1 % Aol 1. ja 2. lk 75,6 % (2021)	ei tavoitetta vuodelle 2022, seuraava arviointi vuonna 2023	Toteumaa ei vuodelta 2022.	nousee merkittävästi

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
terveydentilansa erittäin tai melko hyväksi kokevien lasten ja nuorten %-osuus ikäluokasta	4. ja 5. lk 91,7 % 8. ja 9. lk 76,3 % lukio 1. ja 2. lk 77,3 % Aol 1. ja 2. lk 73,1% (2021)	ei tavoitetta vuodelle 2022, seuraava arviointi vuonna 2023	Toteumaa ei vuodelta 2022.	4. ja 5. lk 93 % 8. ja 9. lk 79 % lukio 1. ja 2. lk 82 % Aol 1. ja 2. lk 80 %
sijoittuminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin	99,5 % (2021)	100%	toteutui	100 %
jatkuvan oppimisen valmiuksien ja yhdenvertaisuuden edistäminen	vaihtelee 4,9-5,1 / 6 (2021)	ei tavoitetta vuodelle 2022, seuraava arviointi vuonna 2023	Toteumaa ei vuodelta 2022.	oppilaiden, opiskelijoiden ja henkilöstön arvio onnistumisesta on kaikilla osa-alueilla 5,3/6
syrijintää koulussa tai vapaa-ajalla kokevien nuorten %-osuus ikäluokasta	8. ja 9. lk 25,8 % lukio 1. ja 2. lk 19,9 % Aol 1. ja 2. lk 16,3 % (2021)	ei tavoitetta vuodelle 2022, seuraava arviointi vuonna 2023	Toteumaa ei vuodelta 2022.	nollatoleranssi
tutkintotavoitteisten opiskelijoiden lukumäärä	20 527 (2020)	20 732	toteutui 21 662	vähintään + 1 % vuodessa
opiskelukaupunkien nettosuositteluhaluuden sijoitus	11. (2020)	sijoitus 10.	ei toteutunut Sijoitus 13.	sijoitus vähintään 8.

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
ylipainoisten lasten osuus vähenee	2–6-vuotiaista tytöistä ylipainoisia 14 % ja pojista 22 % (2019)	2–6-vuotiaat tytöt enintään 13,5 % 2–6-vuotiaat pojat enintään 21,5	ei toteutunut Tavoitteen saavuttamiseen vaikuttaa voimakkaasti lapsen perheen ruoka- ja liikuntatottumukset, ei vain toiminta varhaiskasvatuksessa (ruoka- ja liikuntakasvatus). Tarvitaan yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Poikien luvut: 2019 22,1 %, 2020 24,3 % 2021 24,8 %, tyttöjen luvut: 2019 13,6 %, 2020 15,3 % 2021 15,7 % eli luvut ovat kasvaneet vuodesta 2019 vuoteen 2021. Vuoden 2022 lukuja ei ole vielä saatavilla.	tytöistä enintään 12 % ja pojista 20 %
tuetun leikin määrä ja laatu	selkeää mittaria ei ole	tuetun leikin määrä kasvaa 10 % vuoden 2021 tasosta	toteutui osittain Aikuiset tukevat tietoisesti ja säännöllisesti lasten leikkejä sekä sanoittavat ja rikastuttavat niitä. Väittämä toteutuu. Työntekijöiden itsearviointi. Erittäin huonosti 1 Huonosti 2 Kohtalaisesti 3 Hyvin 4 Erittäin hyvin 5 2021 ka 3,92 2022 ka 3,93 Tuettu leikki varhaiskasvatuksen painopisteenä toimintavuonna 22-23 ja 23-24.	tuetulle leikille on selkeä mittari ja tuetun leikin osuus on lisääntynyt

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuspalveluihin	huoltajien tyytyväisyys 4,4 (asteikko 1–5) (2020)	tyytyväisyys yli 4 (asteikko 1–5)	toteutui Huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun 4/2022 oli 4,4 ka ja eriteltynä kaupungin päiväkodit 4,5 ja yksityiset päiväkodit 4,3.	tyytyväisyys pysyy korkealla tasolla 4–5
varhaiskasvatuksen osallistumisaste 1–5-vuotiailla	osallistumisaste 78 % (2020)	osallistumisaste 79 %	toteutui Osallistumisaste: kevät 86 %, syksy 84 %, yhteensä 85 %. (osallistumisaste 2021 oli 83 %).	osallistumisaste 80 %

Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
vakituisten rekrytointien täyttö-% ja hakijamäärän keskiarvo	100 % (2020) 18 (2020)	100 % säilyy vähintään vuoden 2021 tasolla	ei toteutunut vakituisten rekrytointien täyttöaste 90,1 %, hakijamäärä ka. 16,1 (2021: 97 %, hakijamäärän keskiarvo 17)	100 % säilyy vähintään vuoden 2021 tasolla
työkyvyttömyyskustannukset ja suhteutus verrokkikaupunkeihin	4,1 % palkkasummasta / verrokkien keskiarvo 5,5 % palkkasummasta (2020)	4,05 % palkkasummasta / kustannukset alle verrokkien keskiarvon	ei toteutunut 2021 luku on ollut 4,46 % (verrokeilla 10,37%), vuoden 2022 luku oli 5,66. Verrokkien tietoa ei vielä saatavilla.	4,0 % palkkasummasta / kustannukset alle verrokkien keskiarvon
sairauspoissaolot / htv	13 päivää/ htv (2020)	13 päivää/ htv	ei toteutunut 16,3 pv/htv	12 päivää/htv

Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2022	Toteutuma	Tavoitetila 2025
äänestys-% kuntavaaleissa	47,6 % (2021), koko maa 55,1 %	ei kuntavaaleja	Toteumaa ei vuodelta 2022.	vähintään valtakunnan keskiarvo
tapahtumien lkm	3 315 (2019)	2 000	toteutui 2155	3 500
tapahtumien kävijämäärä	1 124 885 (2019)	675 000	toteutui tapahtumissa 700 489 kävijää	1 200 000
kaupungin ulkoistamat tuotannot	0	2	toteutui osittain Joen Yö (1)	10 /vuosi
ulkopuolisten tuotantojen toteuttamiseen suunnatut eurot	0 euroa	45 000	toteutui 40 000	250 000 euroa
liikunta-aktiivisuus	liikuntasuosituksen mukaan liikkuu 18,4 %	ei tavoitetta vuodelle 2022 (seuraava kouluterveyskysely tehdään 2023 ja seuraava liikunta-aktiivisuuskysely vasta vuonna 2025)	Toteumaa ei vuodelta 2022.	liikuntasuosituksen mukaan liikkuu 19,5 %
kunnan toiminta terveyden edistämässä tea-viisari*	pisteet 70	pisteet 71	toteutui LiikuntaTEA (aineisto päivitetty 25.1.2023)	pisteet 73
rekisteröidyt majoitusyöpymiset	179 000 (2019)	160 000	toteutui kotimaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä oli 178 000 (+24,2 %) ja ulkomaalaisten 22 500 (+174,9 %), eli yhteensä 200 000 (+32,4 %) rekisteröityä yötä.	> 220 000

*THL:n vertailutietojärjestelmä, jonka tiedot kuvaavat terveydenedistämisaktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

120 Yleishallinto

Tilivelvollinen: kansliapäällikkö Jenni Jokela

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää mm. kaupunginhallituksen toiminnasta aiheutuvat menot, sisäisen tarkastuksen menot, tonttien myyntivoitot, valtiolle maksettavat verotuskustannukset, edunvalvonnasta aiheutuvat menot, jäsenmaksut, yhteisöjen avustukset ja kansainvälisen toiminnan menot, käyttövarausmäärärahat eri tarkoituksiin sekä kehittämistoiminnan.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Tonttien myyntivoittotavoite 2,0 milj. euroa ei toteutunut. Tonttien myyntivoittoja toteutui 0,95 milj. euroa.

Jäsenmaksuja ja avustuksia maksettiin yhteensä 4,4 milj. euroa (v. 2021 n. 4,3 milj. euroa). Koronapandemia vaikutti tulosalueen määrärahojen toteutumiseen tulosalueelle kohdentuvien tapahtumien, vieraanvaraisuuksien ja suhdetoiminnan sekä kansainvälisen toiminnan määrärahojen osalta. Määrärahat toteutuivat talousarviossa arvioitua pienempänä, koska tapahtumia ja tilaisuuksia ei alkuvuoden rajoitustoimien vuoksi ollut mahdollista toteuttaa suunnitellusti. Kevään aikana rajoitukset poistuivat ja kaupungin toiminta normalisoitui.

Valtiolle maksettavat verotuksen kustannusosuudet olivat 1,64 milj. euroa (v. 2021 n. 1,75 milj. €). Lakkautuneisiin tai yhtiöihin siirrettyjen toimintojen eläkevastuita kohdistui tulosalueelle yhteensä 1,58 milj. euroa (v. 2021 n. 1,55 milj. €). Tulosalue sisältää kehittämishankkeisiin varatut määrärahat. Kehittämishankkeiden vastuualueen toteutuma jäi 0,8 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienemmäksi erityisesti ekosysteemisopimuksen käynnistymisen viivästymisen seurauksena.

Ukrainan sodan vaikutukset heikensivät vuonna 2022 merkittävästi Joensuun liikenteellistä saavutettavuutta. Joensuun lentoliikenteen haasteet vaikeutuivat, kun Venäjän ilmatila meni kiinni euroopalaisilta lentoyhtiöiltä sekä energiakriisi ja yleinen inflaatio nostivat lentokerosiin hintaa. Kuljetettavan teollisuuden toimintaedellytyksiin vaikutti negatiivisesti puolestaan Saimaan kanavan liikennöinnin pysähtyminen, mikä heijastui dramaattisesti Joensuun konserniyhtiöistä Joensuun Satama Oy:n toimintaan. Itärajan tavara- ja puukuljetusten sekä henkilöliikenteen romahtaminen on vaikuttanut laajasti negatiivisesti koko Joensuun talousalueeseen useilla toimialoilla.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Joensuun saavutettavuus paranee kaikilla liikennemuodoilla ja kaikkiin ilmansuuntiin sekä henkilö- että tavaraliikenteessä. Lentoliikenteen jatkuvuus turvataan ja Joensuun syväsatamaa kehitetään Saimaan kilpailukykyisimmäksi. Junaliikennettä nopeutetaan ja vuorotarjontaa lisätään. Tieverkolla tavoitteena on sujuva ja turvallinen henkilö- ja pitkämatkainen joukkoliikenne sekä teollisuuden kuljetukset. Venäjän läheisyys hyödynnetään.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoitetaso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Joensuun lentoliikenne jatkuu ostoliikenteenä elokuun puoleen väliin saakka, jonka jälkeen palataan kaupalliseen toimintaan	Kaupallinen operaattori on löytynyt. Arkipäivien lentovuoroja on kolme päivittäin	Konsernipalvelut	Poikkeuksellisena jatkunut toimintaympäristötilanne ei ole tukenut kaupallisen operaattorin löytymistä, vaikka neuvotteluja on pidetty kuukausittain. Tuloksetkaalla edunajamisella Joensuun lennot jatkuvat lisätalousarviorahoituksen turvin valtion ostoliikenteenä elokuusta 2023 huhtikuuhun 2024. Arkipäivien lentoja oli 1-2. Viikkotasolla vuoroparien määrä oli noin 10.	ei toteutunut
Itärata Oy on aloittanut toimintansa ja Joensuun junamatkustajamäärät ovat kasvussa	Itärata Oy on perustettu, toiminta on järjestäytynyt ja Porvoo-Kouvola -yhteyden suunnittelua valmistellaan. Vähintään kaksi yhteistoimintapaamista VR:n kanssa	Konsernipalvelut	Itärata Oy on perustettu ja avainhenkilöitä on rekrytoitu. Yhtiön toiminta etenee suunnitellusti. VR:n kanssa järjestettiin 3 yhteistyöpäällä. Joensuun matkustajamäärät kasvoivat. Lisävuorotarjonnan esteenä on vapaan ratakapasiteetin puute.	toteutui

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu				
Tavoitelinjaus: Olemme ilmastopolitiikan edelläkävijä. Toteutamme hiilineutraaliustavoitteen 2025 mennessä ja huomioimme ilmastovaikutukset kaikessa toiminnassa. Pyrimme ilmastoviisaan rakentamisen mallikaupungiksi ja turvaamme luonnon monimuotoisuutta.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Ilmasto-ohjelman toteuttaminen on käynnissä	Ilmasto-ohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa	Konsernipalvelut	Ilmasto-ohjelma hyväksytty kaupunginhallituksessa 10.1.2022. Ilmasto-ohjelma on strategian täytäntöönpanoa koskeva ohjelma, joka annettiin valtuustolle tiedoksi. Ohjelman toteuttaminen on käynnissä.	toteutui
Hiilinieluja vahvistava hanke on käynnistetty	Ilmastotilijärjestelyn avulla on aloitettu paikallinen kompensatiohanke	Konsernipalvelut	Joensuun kaupunki pilotoi MMM:n Hiilestä kiinni -ohjelmasta rahoitettavassa KUNTA-NIELU-hankeessa ilmastotilijärjestelyn käyttöä ja paikallista hiilinieluhanketta. Hanke on käynnissä 1.4.2022–30.9.2024 ja sitä johtaa SYKE, Luke, Helsingin yliopisto ja Turun kaupunki.	toteutui

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu				
Tavoitelinjaus: Edistämme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden kokemuksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kokeilemme osallistavaa budjetointia.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin käyttöönotto	Prosessi ja ohjeet on laadittu, ennakoarviointi ohjaa päätöksentekoa	Konsernipalvelut	Prosessi ja ohjeet valmiit joulukuussa 2022. Asian käsittely ja hyväksyntä kaupunginhallituksessa 23.1.2023 § 14.	toteutui
Kaupunginhallituksen alaisten avustusten prosessin uudistus	Prosessi ja ohjeet on laadittu, prosessi ohjaa avustusten hakemista ja myöntämistä	Konsernipalvelut	Prosessi on valmis ja se on huomioitu vuoden 2023 talousarviossa. Koko kaupungin avustusprosessin uudistus tehtiin laajassa yhteistyössä eri toimialojen kanssa.	toteutui

Tavoitelinjaus: Valmistelemme Urheilukaupunki Joensuu -ohjelman. Mehtimäen aluetta kehitetään Suomen hienoimmaksi kesellä kaupunkia sijaitsevaksi toiminnan ja palvelujen keskittymäksi.

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Toteutamme Urheilukaupunki Joensuu -ohjelmaa	Ohjelman toteutus käynnistynyt	Konsernipalvelut	<p>Urheilukaupunki Joensuu ohjelma valmistui ja lanseerattiin onnistuneesti Kalevan kisoissa elokuussa 2022.</p> <p>Ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi urheilun ja liikunnan toimijat ovat tiivistäneet vuorovaikutusta. Muutamia hankkeita on käynnistynyt ja isompi Joensuun testauspalveluympäristöön liitetyvä hankekokoaisuus on tarkoitus jättää EAKR-hakuun maaliskuussa 2023.</p> <p>Kaikilla urheilukaupunkitavoitteiden osa-alueilla toteutus ei vielä käynnistynyt vuoden 2022 aikana.</p>	toteutui osittain

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 838 224	0	2 838 224	5 537 294	2 699 070
Toimintakulut	-10 748 224	-332 000	-11 080 224	-13 246 787	-2 166 563
Toimintakate	-7 910 000	-332 000	-8 242 000	-7 709 493	532 507

140 Työllistäminen

Tilivelvollinen: työllisyyspäällikkö Riikka Vartiainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Joensuun työllisyyspalvelujen tehtävänä on vähentää ja ennaltaehkäistä työttömyyttä vaikuttavilla palveluilla yhteistyössä työllisyyttä edistävän palvelujärjestelmän ja muun verkoston kanssa. Työllisyyspalveluita tarjotaan sekä henkilö- että työnantaja-asiakkaiden tarpeisiin. Palveluvalikoimaan kuuluvat alle 30-vuotiaille matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa tarjoava Ohjaamo, ESR-hankkeet Luotsi ja Topakka, valmennusympäristö Taitamo, työllistämisen kuntalisä, palkkatukityöllistäminen, monialainen yhteispalvelu TYP sekä Joensuun seudun työllisyyden kuntakokeilu.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Joensuun työttömyys kääntyi jyrkemmästä loivempaan laskuun alkusyksystä 2022. Edelliseen vuoteen nähden työttömyys väheni vuoden aikana reilu neljä prosenttia, pitkäaikaistyöttömyys 10 %. Alle 25-vuotiaiden työttömyys laski vuodessa 13 %. Työmarkkinoilla esiintyvä kohtaanto-ongelma näkyi edelleen kasvaneena avoimien työpaikkojen määränä. Avoimiin työpaikkoihin oli aikaisempaa haastavampaa löytää osajia työttömistä työnhakijoista. Työllisyyspalveluissa kehitettiin uusia toimintatapoja vastaamaan nopeasti kasvaneisiin työvoimatarpeisiin. Työmahdollisuuksia ja palveluita kehitettiin myös uusille asiakasryhmille, kuten ukrainalaisille työnhakijoille.

Vuoden aikana Ohjaamo-toimintaan osallistui 750 nuorta. Yli puolet Ohjaamo-käynneistä liittyi työn ja koulutuksen kysymyksiin, noin kolmasosa terveyteen ja hyvinvointiin liittyviin asioihin. Avoimille työmarkkinoille ja koulutukseen suuntaaville asiakkaille ja työnantajille palveluita tarjoavan Luotsin asiakkuudessa oli 1050 henkilöä, palveluissa ja tapahtumissa oli 8500 käyntikertaa. Luotsin kautta työhön tai koulutukseen eteni 820 henkilöä. Topakka-hankkeen toiminta keskittyi sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa tehtävään kehittämistyöhön työttömien työ- ja toimintakyvyn palvelumallin kehittämiseksi. Topakan kautta eläkkeen tai muun pidempikestoisen ratkaisun saavutti noin 50 henkilöä.

Työnantajille työttömän palkkaamisesta maksettavia työllistämisen kuntalisiä myönnettiin 105 kpl. Työllistämisen kuntalisään varattu määräraha käytettiin loppuun jo elokuussa. Palkkatuella työllistettyinä kaupungin eri toimialueilla tai Taitamossa oli 350 henkilöä. Kaupungin palkkatuettuihin työsuhteisiin sisältyy yksilövalmennus ja niiden tehtävänä on kehittää asiakkaiden osaamista kohti avoimia työmarkkinoita. Vuoden 2022 aikana valmisteltiin kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuun siirtoa työllisyyspalveluilta hyvinvointialueelle mukauttamalla Taitamoa valmennusympäristöksi, johon osallistutaan työkokeilun tai palkkatukityön kautta. Hyvinvointialueen käynnistymisen myötä kaupungilta hyvinvointialueelle siirtyi 6 työntekijää, toimitiloja sekä ostopalveluun käytettävää määrärahaa 720 000 euroa.

Joensuun seudun työllisyyden kuntakokeilu palveli noin 8500 asiakasta Joensuun, Kontiolahden, Liperin, Outokummun ja Polvijärven alueella. Kuntakokeilun asiakasmäärä on kasvanut keväästä 2021 lähtien noin 1300 henkilöllä. Kasvaneen asiakasmäärän lisäksi toukokuun alussa käynnistynyt uusi asiakaspalvelumalli (POMA) aiheutti ruuhkaa ja hidasti lakisääteisiä palveluprosesseja.

Talouden osalta työllisyyspalvelujen toimintakulut toteutuivat arvioituna suurempina hallinnollisten ostopalvelujen ja henkilöstökulujen osalta. Talousarvioon nähden kasvaneet kulut kompensoituivat työllisyyspalvelujen arvioitua suuremmilla tuotoilla. Työmarkkinatuen kuntaosuus on ollut

laskusuunnassa maaliskuusta 2022 lähtien, mutta toteutui kuitenkin arvioidusta 320 000 euroa suurempana. Kokonaisuutena työllistämisen tulosalueen toteuma alitti talousarvion noin 200 000 euroa.

Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut siirtyvät valtiotoimijalta kunnalle vuoden 2025 alusta lähtien. Kaupunki teetti loppuvuodesta palvelujen järjestämistä vastuuseen liittyvän konsulttiselvityksen, minkä pohjalta käynnistetään neuvottelut Pohjois-Karjalan kuntien välisestä yhteistyöstä alkuvuodesta 2023.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu				
Tavoitelinjalus: Olemme valmiina kasvaviin työllisyyden edistämisen vastuuseen. Parannamme työllisyyttä kohti valtakunnan keskiarvoa ja pidämme kuntalaisten työttömyysjaksot lyhyinä. Panostamme osaamista ja työkykyä parantaviin palveluihin.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Työttömyys vähenee	Työttömyysaste, tavoite 12 % Pitkäaikaistyöttömien määrä, kääntynyt nousevasta laskevaksi	Työllisyyspalvelut	Työttömyysaste ka. v. 2022 13,4 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä laskenut yli 200 henkilöllä 12/21 verrattuna	ei toteutunut toteutui
Kaupungin työllisyyttä edistävä toiminta on vaikuttavaa	Työttömyyden katkeaminen 3 kk:n sisällä asiakkuuden alkamisesta, tavoitteena 60 % asiakkaista Asiakkuus päättyi avoimille työmarkkinoille (tutkintoon johtavaan koulutukseen tai muuhun toimeentuloon turvaavaan ratkaisuun esim. eläkkeelle), tavoite ratkaisuprosentti 70 %	Työllisyyspalvelut	Työttömyys katkesi 74 %:lla ESR-hankkeiden asiakkaista. Asiakkuus päättyi ratkaisuun 62 %:lla ESR-hankkeiden asiakkaista.	toteutui toteutui osittain

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Edistämme työllisyyttä tiiviissä verkostoyhteistyössä	<p>Työllisyyttä edistävät ESR-hankkeet sekä työllisyyden kuntakokeilu etenevät tavoitteiden mukaisesti, mittarina ESR-hankkeiden ja kuntakokeilun mittaristo.</p> <p>Työnantajakontaktien määrä 800 /vuosi ja niiden kautta tapahtuneet työllistymiset 200</p>	Työllisyyspalvelut	<p>ESR-hankkeet toteutuivat hankesuunnitelmien mukaisesti lukuun ottamatta arvioitua asiakasmäärää. Kuntakokeilussa uusi asiakaspalvelumalli (POMA) hidastanut palveluprosesseja.</p> <p>Työnantajakontaktien määrä 1932, joiden kautta tapahtuneet työllistymiset 214.</p>	<p>toteutui osittain</p> <p>toteutui</p>

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	880 000	0	880 000	1 798 219	918 219
Toimintakulut	-16 280 000	0	-16 280 000	-16 995 750	-715 750
Toimintakate	-15 400 000	0	-15 400 000	-15 197 531	202 469

150 Konsernipalvelut

Tilivelvollinen: kansliapäällikkö Jenni Jokela, talousjohtaja Satu Huikuri, henkilöstö- ja yhteysjohtaja Sari Lempiäinen 11.9.2022 saakka, 12.9.2022 alkaen vs. henkilöstö- ja yhteysjohtaja Satu Huikuri, strategijahtaja Sami Laakkonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Konsernipalvelujen tehtävänä on johtaa, ohjata, yhteensovittaa ja valvoa kaupunkikonsernin toimintaa kaupunginjohtajan johdolla. Konsernipalvelut vastaa kaupungin talouden johtamisesta, tarve- ja hankesuunnitelmien yhteensovittamisesta, henkilöstövoimavarojen johtamisesta, hallinnon kehittämisestä sekä johdon tuesta.

Konsernipalvelut muodostuvat hallintopalveluista, talouspalveluista sekä henkilöstöpalveluista. Lisäksi konsernipalveluissa on kaupunginjohtajan alaisuudessa strategijahtaja.

Hallintopalvelujen tehtäviin kuuluu konsernin omistajaohjaus sekä kaupungin lakipalveluiden tuottaminen. Hallintopalvelut vastaa kaupungin asianhallinnan, asiakirjahallinnon sekä arkistotoimen järjestämisestä sekä kehittämisestä. Myös asuntotoimen lakisäätteiset tehtävät, kuten asunto-olojen kehittäminen kuuluu hallintopalvelujen vastuualueelle. Lisäksi hallintopalvelut vastaa maahanmuuttajapalveluiden tuottamisesta sekä niiden kehittämisestä International House Joensuu-yksikössä.

Talouspalveluiden tehtävänä on vastata muun ohella tietohallinnon järjestämisestä, yhteensovituksesta ja ohjauksesta.

Henkilöstöpalvelut johtaa ja valvoo kaupungin henkilöstöhallintoa, vastaa henkilöstöpolitiikasta ja henkilöstösuunnittelusta, huolehtii henkilöstön uudistumiskyvystä ja osaamisen kehittämisestä sekä henkilöstön motivointi- ja kannustusjärjestelmistä. Henkilöstöpalvelut vastaa myös palvelussuhdeasioita koskevista työnantajaneuvotteluista, virka- ja työehtosopimusten tulkinnasta ja täytäntöönpanosta sekä vastaa henkilöstöpalveluiden, työhyvinvointiasioiden ja työsuojelun järjestämisestä. Lisäksi henkilöstöpalveluiden vastuulle kuuluu työterveyshuollon hankkiminen ja ohjaus sekä henkilöstöasioiden viestintä sekä johdon ja henkilöstön yhteistoiminnan kehittäminen.

Strategijahtajan johdolla valmistellaan koko konsernia ohjaava strategia, huolehditaan strategian jalkautuksesta ja ajantasaisuudesta sekä seurannasta. Strategijahtajan johdolla koordinoidaan myös varautumiseen ja valmiuteen liittyviä asioita.

Tietohallinnon, taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut ostetaan Meidän IT ja talous Oy:ltä, joka tuottaa em. palvelut hyväksytyjen palvelusopimusten mukaisesti.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Vuoden 2022 aikana valmistauduttiin tulevaan muutokseen.

Hallintopalveluissa asianhallintatiimi vastasi koko kaupungin asianhallinnasta. Tietosuojavastaavan tehtävä liitettiin osaksi asianhallintatiimiä. Asianhallintatiimi yhdenmukaisti kaupungin asianhallintaa

ja järjesti asianhallintaan liittyvää koulutusta Dynasty asianhallintajärjestelmän käyttäjille. Uudistettiin ennakkovaikutusten arviointiprosessi vuoden 2022 aikana.

Kaupunginlakimies tuotti lakipalveluja sekä kaupungin omalle organisaatiolle että merkittävimmille tytäryhtiöille.

Omistajaohjausta toteutettiin kaupunginjohtajan ja kansliapäällikön toimesta. Strategisesti merkittävimpien yhtiöiden hallituksille järjestettiin kaksiosainen koulutus yhteistyössä FCG:n kanssa ja heidän toiveitaan kuultiin omistajaohjaukseen liittyen. Omistajaohjausjaostolle valmisteltiin toimialaan liittyviä asioita, kuten talouden tilannekatsauksia. Omistajaohjausjaosto hyväksyi vuoden aluksi kahdeksan strategisen tytäryhtiön tavoite- ja tulossopimukset sekä seurasi niiden toteutumista vuoden aikana. Jaosto käsitteli useita hankesuunnitelmia mm. Niinivaaran uuden vesitornin-, Sirkkalan liikumiskeskuksen, Hammaslahden koulun ja Pohjois-Karjalan Museon sijoittaminen kaupungintalolle -hankesuunnitelmat. Lisäksi omistajaohjausjaosto hyväksyi Polkka Oy:n uuden osakassopimuksen, selvitti valittujen palvelukiinteistöjen omistamisjärjestelyjä sekä antoi omistajaohjausta Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Siun sotelle.

Asuntotoimi huolehti erityisryhmien asumisen järjestämisestä sekä kehittämisestä yhdessä Siun soten kanssa vuoden 2022 loppuun. Asuntotoimessa valmistauduttiin vuoden aikana erityisryhmien asumisen vastuun siirtymiseen 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle. Hissivastuksia ei haettu eikä myönnetty uusille alkaville kohteille. Kaupunginhallitukselle valmisteltiin lausuntoja annettavaksi ARA:lle investointiavustus- ja korkotukilainahakemuksiin.

Asuntopoliittista ohjelmaa valmisteltiin yhteistyössä hallintopalvelujen, asuntotoimen sekä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

International House Joensuu -yksikössä otettiin käyttöön keskitetty toimintamalli. Toimintamallin tavoitteena on työvoiman saatavuuden turvaaminen, maahan muuttaneiden parempi työllistyminen sekä kansainvälisten opiskelijoiden kiinnittyminen ja työllistyminen alueelle. Muutosta tuki myös Työ- ja elinkeinoministeriön rahoittama Joensuun seudun kotoutumistyön keskus -hanke, jonka tavoitteena on kehittää matalan kynnyksen ohjausta maahan muuttaneille ja parantaa palvelujen saavutettavuutta alueella. Joensuun seudun kotoutumistyön keskus -hanke jatkuu 31.8.2023 saakka. Hyvinvointialueudistukseen valmistauduttiin selkiyttämällä yhdyspintaa, vastuita ja rooleja. Tilapäistä suojelua saavat eivät vielä vuonna 2022 olleet IHJ:n asiakkuudessa (vastaanottokeskuksen palvelujen piirissä, ei kotikuntalaisuutta), mutta siitä huolimatta heille tarjottiin palveluohjausta ja neuvontaa heille kuuluvista palveluista.

Talospalveluissa valmisteltiin rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet ja rahastojen sääntöjen päivitykset, jotka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa. Kaupungin ensimmäinen digiohjelma valmistui ja siihen kirjattujen tavoitteiden sekä johtamismallin toteuttaminen aloitettiin. Keväällä 2022 oli käynnissä pilotti ostolaskujen käsittelystä tekoälyn avulla. Tekoäly jäi käyttöön pilotin jälkeen.

Henkilöstöohjelma hyväksyttiin keväällä 2022. Ohjelma tarkentaa henkilöstöjohtamisen ja henkilöstövoimavarojen valintoja, joilla kaupungin strategian toteutumista tuetaan. Tavoitteet ja toimenpiteet on asetettu strategian tavoitelinjausten mukaisesti. Ohjelmaa työstettiin yhdessä työsuojeluvaltuutettujen ja -asiamiesten sekä pääluottamusmiesten työpajoissa, esihenkilöpäivillä sekä työpaikoilla esihenkilöille annettujen 'kotitehtävien' myötä.

Vuoden 2022 aikana valmisteltiin kaupungin liikkumispolitiikka. Liikkumispolitiikka tukee kaupungin strategista tavoitetta olla hiilineutraali 2025. Liikkumispolitiikka huomioi monimuotoisen työmatkaliikkumisen. Poliitiikan toimenpiteiden valmistelua jatketaan vuoden 2023 aikana.

Vuoden aikana jatkettiin kaupungin sisäisten palvelussuhdeasioiden työprosessien ja työnjakojen kehittämistä huomioiden myös kaupungin digiohjelman tavoitteet. Sisäisen viestinnän toimintamallin uudistaminen eteni, mikä edistää henkilöstön tiedonsaantia ja vuorovaikutteista osaamista. Rekrytointikäytäntöjen kehittämistä jatkettiin, mm. anonymien rekrytointeja ja löytöpalkkiokäytäntöjä kokeillen. Uutena avauksena käynnistyi mentoritoiminta, pilotointi kohdentuu koulutus- ja varhaiskasvatustalouteihin. Osallistavan johtamisen prosessi käynnistyi.

Kaupunki oli syksyllä 2022 mukana Siun soten työterveyshuoltopalveluiden yhteiskilpailutuksessa. Prosessi ei edennyt odotetun mukaisesti ja päättyi tuloksettomana. Kaupungin oman henkilöstön työterveyshuoltopalveluiden kilpailutuksen valmistelu käynnistyi loppuvuodesta.

Strategian toimeenpano-ohjelmista hyväksyttiin Ilmasto-, maaseutu-, osallisuus-, digi- ja urheilukaupunki Joensuu -ohjelmat.

Globaalisti vaikeutunut turvallisuustilanne on aiheuttanut toimenpiteitä myös Joensuun kaupungin varautumisessa. Suunnitelmien ja toiminnan ajantasaisuutta on tarkistettu mm. sähkökatkovarautumisessa, poikkeusolojen johtamisjärjestelyissä, polttoaineiden saatavuudessa sekä muita kyber- ja hybridivaikuttamisen osa-alueita koskien.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digikyvykkyyden kehittämiseksi laaditaan digitalisaation kehitysohjelma. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoitetaso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Digiohjelma on valmistunut ja toteuttaminen on käynnissä	Ohjelma on hyväksytty ja toteuttaminen käynnistynyt.	Talospalvelut/tietohallinto	Digiohjelma valmistui kesällä 2022 ja siihen kirjattujen tavoitteiden sekä johtamismallin toteuttaminen on aloitettu syksyllä 2022.	toteutui
Tietojohdaminen ajantasaisilla tiedoilla on otettu osaksi jokapäiväistä johtamista	Esihenkilöt käyttävät raportteja säännöllisesti	Konsernipalvelut ja toimialat oman esihenkilöstönsä osalta	Raportteja ei ole saatu jokapäiväiseen käyttöön siinä laajuudessa kuin tavoiteltiin. Työskentely raporttien osalta jatkuu vuonna 2023.	ei toteutunut

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Laajakaistarakentamisen tukitilanne selvitetään yhteistyössä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kanssa	Selvitys laajakaistarakentamisen tukiin tulevista muutoksista ja vaikutuksista on tehty Laajakaistahankkeiden tuki arvioidaan mahdollisen lisätalousarvion käsittelyn yhteydessä	Talospalvelut/tietohallinto	Laajakaistarakentamisen tukimuodot käyty läpi yhdessä maakuntaliiton kanssa ja Joensuun alueella käynnissä olevia tuettuja laajakaistahankkeita edistetty yhteistyössä toteuttajan kanssa.	toteutui
Tavoitelinjaus: Vastuullinen omaisuuden hoito. Toimitilojen käyttöaste pidetään korkealla ja omaisuuden korjausvelka alhaalla ennakoivalla toimitila-, palveluverkko- ja investointisuunnittelulla.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Sijoitustoiminnan perusteiden linjaukset päivitetään. Arvioidaan tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen sääntöjen tarkistustarve ja valmistellaan tarvittavat muutokset.	Sijoitustoiminnan perusteiden linjaukset päivitetty. Tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen sääntöjen tarkistustarve arviointi ja tarvittavat muutokset valmisteltu.	Talospalvelut	Sijoitustoiminnan perusteet hyväksyttiin valtuustossa 12.12.2022 § 140 ja rahastojen säännöt tarkistettiin § 141.	toteutui

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Turvaamme työvoiman saatavuuden ja edistämme paikkariippumattoman työn tekemisen mahdollisuuksia. Edistämme koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa ja kotoutumista keskitetyllä toimintamallilla.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Asiakkaiden palveluohjauksen parantaminen ottamalla käyttöön keskitetty toimintamalli (International House Joensuu)	IHJ -verkkosivujen käyttöönotto, sivut valmiina käyttöön ottoon huhtikuun alussa Sivuston kävijämäärä, tavoitteena 6000 katsomiskertaa Etsitään palveluun soveltuva asiakaspalautemalli, mallin käyttöönotto syksyllä 2022	Hallintopalvelut/maahanmuuttopalvelut	Verkkosivut otettiin käyttöön touku-kuussa 2022 Sivustolla oli vuoden 2022 aikana 14 000 katselukertaa Palautemallia varten järjestettiin marras-kuussa asiakaspaneeli, jossa kartoitettiin palautetta palveluista sekä tapoja, joilla asiakkaat voivat voivansa antaa palautetta. Paneelin tuloksia käsiteltiin kehittämisspäivässä 7.2.2023	toteutui toteutui toteutui osittain

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Tehostetaan asiakas-hankintaa erityisesti työperäisten maahanmuuttajien osalta	Maahanmuuttaja-palvelujen uusien työperäisten muuttajien asiakas-määrä, 30 henkilöä	Hallintopalvelut/maahanmuuttopalvelut	Työoleskeluvalla olevia asiakkaita oli vuoden 2022 aikana yhteensä 20.	toteutui osittain
Edistetään kansainvälisten opiskelijoiden työllistymistä ja kiinnittymistä alueelle	Työllisyyspalvelujen ja oppilaitosten kanssa sovitut toimintamallit, toimintamallit on käytössä syksyllä 2022	Hallintopalvelut/maahanmuuttopalvelut	Yhteistyötä oppilaitosten ja työllisyyspalvelujen kanssa tiivistettiin. Järjestettiin mm. yhdessä työllisyyspalvelujen ja Luotsin kanssa infoja tilapäistä suojelua saaville sekä rekrytointitapahtumia maahan muuttaneille. Osallistuttiin kansainvälisten opiskelijoiden alueelle kiinnittymistä vahvistavan ESR-hankkeen suunnitteluun yhdessä oppilaitosten kanssa.	toteutui osittain

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu				
Tavoitelinjaus: Aktiivisella maapolitiikalla turvaamme vetovoimaisen ja monipuolisen tonttivarannon kasvavan kaupungin asuntojen ja yritystonttien tarpeeseen. Yhteensovittamme maa- ja asuntopoliittiset ohjelmat. Toteutamme symmetrisen kaupungin suunnitelman valmiiksi.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Laaditaan Joensuun kaupungille asuntopoliittinen ohjelma	Ohjelma on laadittu, ohjelma ohjaa rakentamisen ja asumisen suunnittelua	Hallintopalvelut	Asuntopoliittinen ohjelma on laadittu vuonna 2022. Lausuntojen käsittely ja ohjelman hyväksyminen kevään 2023 aikana.	toteutui osittain

Strateginen painopiste: Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu				
Tavoitelinjaus: Olemme veto- ja pitovoimainen kaupunkityönantaja. Hyödynnämme etätöiden mahdollisuudet.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Pilotoimme anonyymiä rekrytointia	Anonyymiä rekrytointia on pilotoitu vähintään viidessä rekrytoinnissa	Henkilöstöpalvelut	Anonyymiä rekrytointia toteutettiin kuusi kertaa	toteutui

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Osallistamme henkilöstömme löytöpalkkioin varhaiskasvatuksen rekrytointeihin	Löytöpalkkiorekrytointia on toteutettu	Henkilöstöpalvelut	Löytöpalkkiorekrytointia toteutettiin varhaiskasvatuksessa ja kaupunkiympäristön toimialalla yhteensä neljässä rekrytoinnissa	toteutui
Tavoitelinjaus: Edistämme henkilöstön työssä kehittymistä, osaamista ja työhyvinvointia. Tarjomme laadukkaat työterveyspalvelut.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Tuemme henkilöstömme tiedonsaantia ja vuorovaikutteista osallistumista uudistamalla sisäisen viestinnän prosessin. Samalla tehostamme ja selkeytämme Microsoftin M365-pilvipalveluiden käyttöä.	Sisäisen viestinnän uudistus on toteutettu Uusien toimintatapojen jalkauttaminen henkilöstölle on käynnistynyt	Henkilöstöpalvelut Viestintäpalvelut Tietohallinto	Uuden intran valmistelu tehty, Microsoft pilvipalveluiden käytön selkeyttäminen aloitettu. Uusi intra avattiin henkilöstölle tammikuussa 2023 ja uusien toimintatapojen jalkautus on aloitettu.	toteutui
Selvitämme ja mikäli tarkoituksenmukaista korvaamme varhaiskasvatuksen ja koulunkäynninohjaajien määräraaikaisia, erityisesti sijaistamiseen liittyviä työsuhteita vakituisilla työsuhteilla	Selvitys ja mahdolliset rekrytoinnit tehty	Henkilöstöpalvelut	Selvitys tehty ja yli sadalle aiemmin määräraaikaisessa työsuhteessa työkennelleelle työntekijällemme on tarjottu vakituista työsuhdetta.	toteutui
Monipuolistamme henkilöstömme palkitsemista	Esihenkilöiden käyttöön otetaan palkintokaappi henkilöstönsä palkitsemiseen ja sitä on käytetty vähintään 100 kertaa	Henkilöstöpalvelut	Esihenkilöiden palkintokaappia käytetty 280 kertaa.	toteutui
Tavoitelinjaus: Kehitämme toimintatapojamme sekä johtamista vahvistamaan osallistumista, vastuunottoa ja onnistumista.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Toteutamme osallistuvan budjetoinnin kokeilun työpaikoillamme	Osallistuvan budjetoinnin kokeilu on toteutettu kaikilla työpaikoilla	Henkilöstöpalvelut	Osallistuvan budjetoinnin ohjeet ja kokeiluraha annettiin kaikille työpaikoille.	toteutui
Jatkamme osallistavan johtamisen kehittämisen prosessia	Vähintään 3 esihenkilötilaisuutta välitehtävineen toteutettu	Henkilöstöpalvelut	Osallistavan johtamisen prosessi Rupimantteri aloitettu syksyllä, aktivointitehtäviä toteutettu kuukausittain	toteutui

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 137 023	0	4 137 023	4 253 513	116 490
Toimintakulut	-8 787 732	-159 000	-8 946 732	-8 666 235	280 497
Toimintakate	-4 650 709	-159 000	-4 809 709	-4 412 722	396 987

170 Siun Soten maksuosuudet

Tilivelvollinen: talousjohtaja Satu Huikuri

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää sosiaali- ja terveystalvelujen, pelastustoimen sekä ympäristöterveydenhuollon maksuosuudet Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymälle.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan järjestämis- ja tuottamisvastuun aiheuttamat nettokustannukset rahoitetaan jäsenkuntien suorittamalla korvauksella, kuntien maksuosuuksilla. Maksuosuuksilla kerättävän määrän muutos määrätään kuntien yhteisessä omistajaohjaukokouksessa.

Perussopimuksen mukaan sosiaali- ja terveystalveluissa kuntien maksuosuudet määräytyvät palvelujen käytön perusteella. Maksuosuuksien laskennassa huomioidaan kuluvan vuoden ennuste (Siun sote) ja kahden edellisen vuoden tilinpäätökset, joita painotetaan suhteellisesti seuraavasti; kuluva vuosi 50 %, edellinen 30 % ja sitä edellinen 20 %. Kuntien maksuosuuksien kasvu vuodelle 2022 oli sosiaali- ja terveystalvelujen osalta yhteensä 3,0 %.

Pelastustoimen maksuosuudet määräytyvät kunnan asukasluvun mukaisesti. Ensihoidon maksuosuudet määräytyvät puoliksi kunnan asukasluvun ja puoliksi toteutuneen palvelujen käytön mukaan. Kuntien maksuosuuksien kasvu vuodelle 2022 oli pelastustoimen palvelujen osalta yhteensä 6,2 %.

Ympäristöterveydenhuollon osalta terveystalvelun, hallinnon ja talteen otettujen eläinten palvelujen maksuosuudet määräytyvät asukasluvun perusteella. Eläinlääkintähuollon maksuosuuksien perusteena käytetään eläinten lukumääriä kunnissa. Eläinlääkintähuollon maksuosuuksista poiketen jäsenkunnat maksavat ne kustannukset, jotka aiheutuvat yhteistoiminta-alueella sen osallistumisesta ao. jäsenkunnan alueen kotieläimen omistajalle tai haltijalle eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 11 ja 13 §:ssä tarkoitetusta eläinlääkäripalvelusta aiheutuviin kustannuksiin. Kuntien maksuosuuksien kasvu vuodelle 2022 oli ympäristöterveydenhuollon palvelujen osalta yhteensä 2,0 %.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Siun soten toiminta kuntayhtymänä päättyi vuoden 2022 lopussa hyvinvointialueiden perustamisen myötä. Voimaantulon mukaisesti Siun soten toiminta siirtyi hyvinvointialueille suoraan lain nojalla ja kaikki niille kuuluneet sitoumukset, varat ja velat siirtyvät yleisseuraantona hyvinvointialueille. Edelleen lain mukaan kuntayhtymien jäsenkuntien oli katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle kuntayhtymän viimeisessä, vuodelta 2022 laadittavassa tilinpäätöksessä.

Siun soten vuoden 2022 tilinpäätös muodostui selvästi asetettuja tavoitteita heikommaksi. Kuntayhtymän tilinpäätöksen mukaan kunnille tuli vuoden 2022 alkuperäisessä talousarviossa päätettyjen maksuosuuksien lisäksi katettavaa alijäämää 39,64 milj. euroa, josta Joensuun kaupungin osuus oli 16,85 milj. euroa. Tämän lisäksi kuntayhtymä teki pakollisen varauksen 24,1 milj. euroa palkkaharmonisaatiovelan kattamiseksi, koska neuvottelut palkkaharmonisoinnin toteuttamisesta ovat edelleen kesken keskusneuvottelutasolla. Joensuun kaupungin osuus palkkaharmonisaation toteuttamisesta oli 10,15 milj. euroa.

Lisäksi Siun sotella oli vuoden 2021 tilinpäätöksessä 17,1 milj. euroa katettavaa alijäämää, joka tuli kuntien katettavaksi. Joensuun osuus tästä oli runsaat 7 milj. euroa. Kuntien syksyllä 2021 antaman yhteisen omistajaohjauksen mukaisesti alijäämää tuli pyrkiä pienentämään omaisuuden myynnillä. Tämän myötä kuntien rahoituksella hankitun omaisuuden hyöty olisi tullut kunnille. Omaisuuden myynti ei kuitenkaan toteutunut.

Vuoden 2022 aikana kertynyt alijäämä tulee rahallisesti maksettavaksi vuoden 2022 aikana. Vuoden 2021 alijäämän osuus on maksettu voimaanpanolain mukaisesti joulukuussa 2022. Lisäksi vuonna 2022 realisoitui maksettavaksi pelastustoimen varallaolokorvauksia 2,1 milj. euroa. Sekä vuoden 2021 alijäämää että pelastustoimen varallaolokorvauksia vastaan kuitenkin purettiin aiemmin tehtyä pakollista varausta, minkä seurauksena korvausten maksulla ei ollut vaikutusta vuoden 2022 tilikauden tulokseen.

Siun soten alijäämä jakautui kuntien kesken keväällä 2022 hyväksytyn perussopimuksen muutoksen mukaisesti. Tarkistetun perussopimuksen mukaan kuntayhtymän lakkautuessa hyvinvointialueiden perustamisen yhteydessä vuoden 2021 tilinpäätöksen mukainen alijäämä katetaan vuoden 2021 kuntakohtaisten sosiaali- ja terveystalvelujen toteutuneiden nettokustannusten mukaisessa suhteessa ja vuodelta 2022 kertyvä ali-/ylijäämä jaetaan vuoden 2022 kuntakohtaisten sosiaali- ja terveystalvelujen toteutuneiden nettokustannusten mukaisessa suhteessa. Alkuperäisen perussopimuksen mukaan alijäämä olisi katettu tai ylijäämä jaettu peruspääomaosuuksien suhteessa. Kuntakohtaisten peruspääomaosuuksien suhde ei kuitenkaan vastannut enää palveluiden käytön jakautumista. Koska perussopimuksen mukaan kuntien maksuosuudet sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämiseen ovat perustuneet palvelujen käyttöön, katsottiin perustelluksi, että myös mahdollinen alijäämä katetaan tai ylijäämä palautetaan peruspääoman sijaan palvelujen käytön mukaisesti kuntayhtymän toiminnan lakkautuessa vuonna 2022.

Tulosalueelle kohdistui myös sosiaali- ja terveystalvelujen ennen Siun soten perustamista aiheutuneet eläkemenoperusteiset maksut. Lisäksi tulosalueelle on kohdistunut vanhojen asiakas- ja potilastietojen siirrosta Kanta-arkistoon aiheutuvia kuluja.

Siun Soten maksuosuuksien tulosalueella muutettu talousarvio alittui 1,1 milj. euroa. Vuoden 2022 käyttötalouden menoksi Siun Soten maksuosuuksiin kirjattiin kuntayhtymän vuoden 2022 alijäämästä Joensuun osuutta 16,8 milj. euroa sekä vuoden 2022 palkkaharmonisaatioon kohdistuva pakollinen varaus 4,7 milj. euroa. Vuoden 2021 palkkaharmonisaatioon kohdistuva pakollinen varaus 5,4 milj. euroa kirjattiin taseeseen kertyneen yli-/alijäämätilin oikaisuksi. Vuoden 2022 talousarvionmuutos sisälsi palkkaharmonisaatioarvion kokonaisuutena, myös vuoden 2021 osuuden. Kirjauksen tarkentuminen selittää siten talousarvion alittumista, koska kokonaisuutena Siun soten katettava alijäämä ylitti syksyllä 2022 arvioidun.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	125 488	125 488
Toimintakulut	-275 574 000	-22 000 000	-297 574 000	-296 617 925	956 075
Toimintakate	-275 574 000	-22 000 000	-297 574 000	-296 492 437	1 081 563

184 Elinvoimapaalvelut

Tilivelvollinen: kansliapäällikkö Jenni Jokela

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Elinvoimapaalvelujen tulosalueen määrärahat koostuvat pääasiassa Business Joensuu Oy:n ostopalveluista. Business Joensuu Oy on seudullinen yrityskehitysorganisaatio, joka tuottaa yleisen edun mukaisia elinkeino- ja yrityspalveluita Joensuun alueella. Joensuun kaupunki omistaa Business Joensuu Oy:stä 89,89 %. Muita omistajia ovat Itä-Suomen Yliopisto (6,55 %), Joensuun Yliopiston tukisäätiö (1,86 %), Riveria koulutuskuntayhtymä (0,85 %) ja Karelia Ammattikorkeakoulu Oy (0,85 %).

Katsaus toimintavuoteen 2022

Business Joensuu Oy:n ostopalvelut toteutuivat kaupungin asettamien tavoitteiden mukaisesti. Business Joensuu Oy:n toimintavuoden projektitoiminnalle oli leimallista lukuisien vanhan EU-ohjelma-kauden projektin päättymisen ja uusien viivästyminen rahoittajien tietojärjestelmäongelmien vuoksi. Uusien yritysten neuvontapalvelu oli aktiivista huolimatta projektitoiminnan viivästyksistä.

Business Joensuun kasvupalvelut koostuvat tarkoin kohdistetuista yksilö- ja ryhmävalmennuspalveluista mikro- ja pk- yrityksille. Kaikki kasvupalvelut ovat tuotteistettuja ja keskittyvät elinkaariajattelun mukaisesti tukemaan eri siirtymävaiheissa olevien yritysten kasvua ja kilpailukykyä. Business Joensuun kasvupalvelut ovat yhtiön itse kehittämiä, toteuttamia ja tuotteistamia palveluita. Kasvupalveluiden asiakaspalaute ja tulokset ovat olleet erinomaisia (NPS >60).

- Start- valmennukset ovat ryhmävalmennuksia yritystoimintaa suunnitteleville tai yritystoiminnan alkuvaiheessa oleville henkilöille. Valmennuksen tuloksena syntyy liiketoimintasuunnitelma, jota on mahdollista aloittaa toteuttamaan jo valmennuksen aikana vertaisryhmän tukemana.
- V1rtaa, Grow2 ja Lead valmennukset ovat ryhmämuotoisia, joiden kohderyhmänä ovat eri kokoiset toimivat yritykset. Valmennuksissa kirkastetaan yritysten kasvustrategia ja liiketoiminnan fokus resurssitehokkaasti. Valmennuksien tuloksena syntyy yrityksen kasvusuunnitelma.
- Digi.Grow valmennuksien tavoitteena on kasvattaa yritysten digiosaamista, löytää uusia asiakkaita ja kasvattaa yritysten myyntiä sähköisissä kanavissa.

Kaikkiin Grow- kasvuvalmennuksiin osallistuneiden yritysten liikevaihdon kasvu on ollut vuonna 2022 keskimäärin 64,9 %. N=124 Samaan aikaan Joensuun kaupunkiseudulla kaikkien yritysten liikevaihto kasvoi keskimäärin 12,5 %.

Lisäksi Business Joensuu tuottaa HR- valmennuksia yksilö- ja ryhmävalmennuksina. Yksilövalmennuksien kohderyhmänä on mikroyritykset, joilla on osaamispuutetta rekrytointiosaamisessa ja työnantajana toimimisessa. Valmennuksen tavoitteena on tukea yrityksiä koko rekrytointiprosessin aikana niissä asioissa, joissa yrittäjällä on osaamisessa puutteita. Valmennuksen tuloksena syntyy rekrytointeja ja uusia työpaikkoja yrityksiin.

Joensuun seudulle sijoittui 103 yritystä vuonna 2022 ja näiden yritysten investoinnit olivat yhteensä noin 22,5 milj. euroa. Savon Voiman tontille rakentuva Joensuu Biocoal Oy:n biohiilitehdashanke etenee suunnitellusti, Neoen Renewables Finland Oy päätti käynnistää toimet teollisen mittakaavan aurinkovoimalaitoksen rakentamiseksi Biotien alueelle ja P2X Oy käynnisti esiselvityksen vihreän

vedyn voimalaitoksen rakentamisesta samaiselle alueelle, Savon Voiman kaukolämpölaitoksen välittömään läheisyyteen.

Business Joensuun rahoituspalvelut ovat olleet yrityksiä tukena kokoamassa erilaisia rahoituskonkaisuuksia investointien, kehittämisen ja sijoittumisen tueksi. Investoinnit koostuvat yleisesti useista eri rahoituslähteistä esim. julkinen tuki- ja kehittämisrahoitus ELY, Business Finland, pankkirahoitus, Finnveran lainat ja takaukset sekä Business Joensuun rahastot. Business Joensuun asiantuntijoiden edistämänä julkista rahoitusta generoitiin yrityksille yli 13,5 milj. euroa. Business Joensuun rahoituspalvelut on yrityksiä tukena vuosittain Joensuun kaupunkiseudulla noin kolmanneksessa kaikista Pohjois-Karjalan ELY- keskuksen yritysrahoituksissa.

Business Joensuu Oy:n asiakaskunta laajeni vuonna 2022, kun Keski-Karjalan kunnat Kitee, Rääkkylä ja Tohmajärvi päättivät yhteistyöstä Business Joensuu Oy:n kanssa. Kontiolahti sitä vastoin jättäytyi pois yhteistyöstä.

Vuonna 2021 Joensuun kaupungin sekä Työ- ja elinkeinoministeriön välille solmittu Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen valmistelu käynnistettiin kesäkuussa 2021 erillisellä valmistelevalla AKKE-hankkeella. Business Joensuu Oy oli em. hankkeen päätoteuttaja. Varsinainen ekosysteemisopimuksen toteutus (Innokaupunki Joensuu ryhmähanke) käynnistyi Joensuun kaupungin ja Business Joensuu Oy:n osalta ns. omalla riskillä ensimmäisen työpaketin osalta vasta marraskuussa 2022, sillä Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnoimaa EURA-järjestelmää ei saatu toimimaan. EURA-järjestelmän toimimattomuus on valtakunnallinen ongelma ja jatkuu edelleen maaliskuussa 2022. Innokaupunki Joensuu -ryhmähanke on kuitenkin saanut Pohjois-Karjalan maakuntaliiton maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) sitovan puoltavan lausunnon EU-rahoituksen myöntämisestä (15.12.2022 § 54). Edellä mainitun Ekosysteemisopimuksen ryhmähankkeen päätoteuttajana toimii Business Joensuu Oy. Muita osatoteuttajia ryhmähankkeessa ovat Karelia Ammattikorkeakoulu Oy, Itä-Suomen yliopisto ja Luonnonvarakeskus Luke.

Joensuun kaupunki rahoitti Start-Up Rahasto Joensuu Ky:n kautta vuonna 2022 Pohjois-Karjalaan sijoituvia startup yrityksiä 337 000 eurolla. Uusia rahoitettavia startupeja oli kaikkiaan neljä; eBike Finland Oy, Kodia Oy, SeeTrue Technologies Oy ja Aris4autism Oy. Lisäksi rahasto teki toukuussa lisäsijoituksen jo aikaisemmin rahoitettuun Kelluu Oy:öön. Kaupungin rahoitussitoumuksesta on käytetty yhteensä 0,896 milj. euroa. Sitoumusta on jäljellä 0,854 milj. euroa.

Joensuun kaupunki rahoitti North Karelia Growth Fundin kautta vuonna 2022 uusia start-uppeja 0,237 milj. eurolla. Rahoitettavia start-uppeja on kaiken kaikkiaan seitsemän, joista ensisijoitus vuoden 2022 aikana tehtiin kolmeen yhtiöön. Näistä uusista sijoituskohteista on toistaiseksi julkistettu katseenseurantateknologiaa kehittävä SeeTrue Technologies Oy sekä Ketokamu-nimellä toimiva elintarvikeyritys Keto - So Simple Oy. Sitoumuksesta on käytetty 0,3 milj. euroa ja sitoumusta on jäljellä 0,7 milj. euroa. Elyn osuus on 2,5 milj. euroa, josta on tähän mennessä käytetty 0,74 milj. euroa. Sitoumusta on jäljellä 1,76 milj. euroa.

Business Joensuu onnistui saamaan vuonna 2022 lähes 7 milj. euroa alueen ulkopuolista pääomaa Startup rahaston sijoituksiin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Tähtäämme Suomen yritysystävällisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntymisen. Vahvuutemme tunnetaan maailmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Seudun yritykset kasvavat ja kansainvälistyvät	Business Joensuu Oy:n (jatkossa BJOEn) kasvuvalmennuksissa olevien yritysten lukumäärä, tavoitetaso 250 kpl Uusia vientiyrityksiä BJOEn palveluista, tavoitetaso 25 kpl	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy	Kasvuvalmennuksessa yrityksiä 326 kpl Uusia vientiyrityksiä 9 kpl	toteutui osittain
Seudulle perustetaan uusia yrityksiä ja syntyy uusia työpaikkoja	Seudulla perustettujen yritysten lukumäärä, tavoitetaso 500 kpl, joista BJOEn palveluiden kautta, tavoitetaso 110 kpl Uusien työpaikkojen määrä BJOEn palveluista, tavoitetaso 200 kpl	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy	Seudulle perustettu yrityksiä 419 kpl, joista 89 kpl BJOEn palveluiden kautta Uusien työpaikkojen määrä 244 kpl (sis. työpaikat myös seudulle tulleista 108 kpl)	toteutui osittain
Tavoitelinjaus: Tähtäämme Suomen yritysystävällisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntymisen. Vahvuutemme tunnetaan maailmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Seudulle tulee uusia yrityksiä ja investointeja maakunnan ulkopuolelta	Seudulle tulleita investointeja, tavoitetaso 5 milj. euroa Seudulle tulleet uudet yritykset, tavoitetaso 65 kpl Seudulle tulleista yrityksistä uusia työpaikkoja, tavoitetaso 85 kpl	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy	Seudulle tullut investointeja 22,5 milj. euroa Seudulle tullut uusia yrityksiä 103 kpl Uusia työpaikkoja 108 kpl	toteutui
Fotoniikka-liiketoiminnassa (kärkiala)	Photonics Center:n ja BJOEn palveluiden avulla	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy	Fotoniikka -liiketoimintaan on syntynyt uusia yrityksiä 1 kpl.	toteutui osittain

synnytetään seudulle uutta liiketoimintaa	Joensuun seudulle syntyy fotoniikka -liiketoimintaan uusia yrityksiä, tavoitetaso 8 kpl (tulevat ja uudet käynnistyvät) Fotoniikka -liiketoiminnan yrityksiin syntyy uusia työpaikkoja, tavoitetaso 40 kpl		Venäjätilanteen vuoksi 8 kpl sijoitushanketta peruuntui. Fotoniikka -liiketoiminnan yrityksiin on syntynyt uusia työpaikkoja 29 kpl	
Bio- ja kiertotalouteen (kärkiala) synnytetään seudulle uutta liiketoimintaa	Bio- ja kiertotalouteen syntyy/tulee uusia yrityksiä, tavoitetaso 5 kpl (tulevat ja uudet käynnistyvät) Bio- ja kiertotalouteen synnytetään uutta liiketoimintaa, tavoitetaso 5 milj. euroa	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy	Bio- ja kiertotalouteen syntynyt/tullut uusia yrityksiä 6 kpl Bio- ja kiertotalouteen synnytetty uutta liiketoimintaa 5,5 milj. euroa	Toteutui

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	74 321	74 321
Toimintakulut	-2 350 000	-175 000	-2 525 000	-2 534 259	-9 259
Toimintakate	-2 350 000	-175 000	-2 525 000	-2 459 938	65 062

190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi

Tilivelvollinen: hankintapäällikkö Mika Purmonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää seudullisesta hankintatoimesta aiheutuvat menot ja tulot. Pohjois-Karjalan hankintatoimi vastaa yhteistyötahojen tavaroiden ja palveluiden yhteishankinnoista. Hankintatoimi kilpailuttaa myös yhteistyötahojen erillishankintoja tarpeen vaatiessa ja resurssien niin salliessa. Hankintatoimi mahdollistaa yhteistyötahoilleen avoimen, sähköisen kilpailuttamisen myös pienhankinnoissa tarjoamalla sähköisen pienhankintapalvelun sekä opastusta pienhankintojen kilpailuttamiseen.

Yhteistoimintasopimuksen on hyväksynyt 13 kuntaa, 11 seurakuntaa ja 46 muuta tahoa, joiden tulee noudattaa hankintalakia.

Pohjois-Karjalan hankintatoimen tärkeimpiä tavoitteita on tuottaa yhteistyötahoilleen laadukkaita julkisten hankintojen palveluja. Tuotamme asiakkaillemme lisäarvoa. Tavoitteemme on helpottaa julkisten hankintojen tekemistä, ja huomioimme myös asiakkaiden hankintoja koskevia strategisia linjauksia. Näin ollen yhteistyötahojen omatoimisen kilpailuttamisen tarkoituksenmukaisuus vähenee.

Tavoitteemme on edistää kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja sekä edistää sosiaalisten kriteerien käyttöä julkisissa hankinnoissa (mm. työllistyminen julkisten hankintojen avulla).

Katsaus toimintavuoteen 2022

Vuonna 2022 hankintatoimen palveluiden kysyntä jatkoi vahvaa kasvua. Kilpailutusten määrä ja arvo nousi huomattavasti vuodesta 2021. Hankintatoimi kilpailutti vuonna 2022 418 kilpailutusta (2021 345 kilpailutusta). Kilpailutusten arvo vuonna 2022 oli 287 miljoonaa euroa (2021 201 miljoonaa euroa).

Paikallisten tarjousten osuus vuonna 2022 kasvoi vajaat kaksi prosenttia edellisvuoteen verrattuna; paikallisten tarjousten osuus oli vuonna 2022 noin 46,3 %. Paikalliset tarjoajat tulivat myöskin valituiksi sopimustoimittajiksi 2,9 % useammin kuin edellisvuonna. Vuonna 2022 paikallinen tarjoaja valittiin sopimustoimittajaksi 409 kertaa (47,9 % valinnoista).

Hankintatoimen tilausjärjestelmän käyttöönotto on suoritettu ja järjestelmä on käyttöönotettavissa kaikilla hankintatoimen yhteistyötahoilla. Vuonna 2022 tilausjärjestelmällä tehtiin 132 tilausta.

Hankintatoimi pystyi edistämään kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja sekä edistämään sosiaalisten kriteerien käyttöä julkisissa hankinnoissa (mm. työllistyminen julkisten hankintojen avulla). Ympäristökriteerit otettiin huomioon noin 96 % kilpailutuksissa, joissa Joensuun kaupunki oli mukana. Sosiaaliset kriteerit otettiin huomioon 48 % kilpailutuksissa ja 9 % kilpailutuksissa, joissa Joensuun kaupunki oli mukana.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Toteutamme hankintamme laadukkaasti, tehokkaasti, kestävästi ja innovatiivisesti.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Hyödynnämme aktiivisesti tietopyyntöjä ja markkinavuoropuhelua hankinnan laadukkaassa valmistelussa	12 % hankinnoista on käytetty tietopyyntöä ja/tai markkinavuoropuhelua Paikallisten tarjousten osuus kaikista tarjouksista noin 65 %	Pohjois-Karjalan hankintatoimi	Julkaistu 37 tietopyyntöä/markkinavuoropuhelua, joka on noin 9 % hankinnoista. Paikallisten tarjousten osuus kaikista tarjouksista noin 46,3 %.	ei toteutunut
Avaamme hankintaprosessia tarkemmin asiakkaille sekä tarjoamme erilaisia vaihtoehtoisia menettelyjä ja hankinta-asiiantuntemusta asiakkaille hankinnan toteuttamiseksi	Asiakkaat kokevat saavansa lisäarvoa (hyötyä, helpotusta) hankintaprosessiinsa; tavoitearvo 4,35 (2021 ka. 4,3). Seuranta hankintatoimen asiakastytyväisyyskyselyllä.	Pohjois-Karjalan hankintatoimi	Tavoitearvoa ei saavutettu, tuloksena keskiarvo 3,9. Asiakastytyväisyyskyselyn vastaajien määrä yli kaksinkertaistui.	ei toteutunut
Edistämme hankintasopimusten käytettävyyttä ja selkeyttä tilaamisen näkökulmasta	Hankintatoimen tilausjärjestelmä on käytettävissä asiakastahoilla vuoden 2022 aikana Tarjoamme asiakaskohtaista sopimushallintajärjestelmän koulutusta sekä yleistä sopimushallintajärjestelmän koulutusta, joka on katsottavissa ajasta ja paikasta riippumatta	Pohjois-Karjalan hankintatoimi	Hankintatoimen tilausjärjestelmän käyttöä on laajennettu. Järjestelmä on käyttöön otettavissa kaikilla hankintatoimen asiakastahoilla. Asiakaskohtaisia sekä yleisiä sopimushallintajärjestelmän koulutuksia on järjestetty.	toteutui

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 086 271	0	1 086 271	1 231 396	145 125
Toimintakulut	-1 086 271	0	-1 086 271	-1 186 075	-99 804
Toimintakate	0	0	0	45 322	45 322

Kaupunginhallitus yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	8 941 518	0	8 941 518	13 020 231	4 078 713
Toimintakulut	-314 826 227	-22 666 000	-337 492 227	-339 247 030	-1 754 803
Toimintakate	-305 884 709	-22 666 000	-328 550 709	-326 226 799	2 323 910

Osallisuus- ja vetovoimalautakunta

310 Osallisuus- ja vetovoimapalvelut

Tilivelvollinen: henkilöstö- ja yhteysjohtaja Sari Lempiäinen 11.9.2022 saakka, 12.9.2022 lähtien vs. henkilöstö- ja yhteysjohtaja Satu Huikuri

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Osallisuus- ja vetovoimapalveluiden tehtävänä on vastata kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä asukaslähtöisyyden edistämisestä, kaupungin vetovoimaisuuden ylläpitämisestä ja kasvattamisesta sekä kaupungin viestinnästä ja markkinoinnista. Osallisuus- ja vetovoimapalveluihin sijoittuvat myös tapahtumapalvelut, maaseutualueiden palvelupisteet sekä maaseutuhallinnon viranomaispalvelujen yhteistyön järjestäminen.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Osallisuus- ja maaseutuohjelmat käsiteltiin kaupunginhallituksessa ja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa tammikuussa. Osallisuus- ja maaseutuohjelmien toimenpiteiden toteuttamista on tehty yhteistyössä kaupungin eri toimialojen kanssa. Huhtikuussa järjestettiin Lasten Parlamentin kokous, johon osallistui yli 40 alakoululaista lähes 20 eri koululta sekä koulujen oppilaskuntien ohjaavat opettajat. Enossa, Kiihtelysvaarassa, Pyhäselässä ja Tuupovaarassa järjestetyissä pitäjäkatselmuksissa kerättiin tietoa kaupungin osallistuvan budjetoinnin pilotteja varten, sekä edistettiin vuoropuhelua asukkaiden ja kaupungin viranhaltijoiden välillä. Pitäjäkatselmuksiin osallistui yhteensä 31 asukasta ja lisäksi viranhaltijoita hyvinvoinnin ja kaupunkiympäristön toimialalta, sekä konsernipalveluista. Lasten Parlamentin ja pitäjäkatselmusten lisäksi toteutettiin osallistuvan budjetoinnin pilotti Rantakylän viihtyisyyden parantamiseksi. Asukkaiden ideoita keräävään kyselyyn saatiin 344 vastausta. Rantakylään suunnatun kyselyn vastauksia sekä pitäjäkatselmuksissa ja Lasten Parlamentissa esille nousseita kehittämiskohteita käytiin läpi toimialat läpileikkaavassa palaverissa toukokuun lopussa. Palaverissa tehtiin suunnitelma etenemisestä ja sovittiin vastuutahoista kunkin toimenpiteen osalta. Toimenpiteitä toteutettiin pitkin syksyä ja osa jatkuu vuoden 2023 puolelle. Piloteista saatiin arvokasta kokemusta osallistuvan budjetoinnin Joensuun mallin kehittämiseksi.

Enon, Kiihtelysvaaran, Pyhäselän ja Tuupovaaran pitäjien alueilla järjestettiin vuoden 2022 aikana kaksi asukasiltaa, joissa asukkaat pääsivät keskustelemaan ajankohtaisista asioista kaupungin viranhaltijoiden ja muiden työntekijöiden kanssa. Asukasiltoihin osallistui yhteensä noin 150 pitäjien asukasta ja lisäksi 12 kaupungin työntekijää eri toimialoilta. Lisäksi Enossa jatkettiin uuden koulun suunnittelua yhdessä asukkaiden kanssa. Myös Hammaslahden uuden koulun suunnittelu käynnistyi oppilaiden, henkilöstön, alueen asukkaiden ja muiden tulevan koulun tilojen käyttäjien kanssa.

Perinteeksi muodostuneita koko kaupungin järjestötapaamisia pidettiin yhteensä kaksi kappaletta, joissa molemmissa oli yli 100 osallistujaa. Lisäksi pidettiin järjestöjen toiveesta uudenlainen tapaaminen, kotakahvit, jossa keskusteltiin järjestöjen välisestä yhteistyöstä. Kotakahveille osallistui 35 järjestöjen edustajaa.

Tuupovaarassa ja Kiihtelysvaarassa käynnistettiin säännöllinen kohtaamispaikkatoiminta, joiden tapaamisissa vieraili asukkaiden toiveiden mukaisesti sidosryhmiä erilaisista hankkeista yrityksiin, yhdistyksiin ja hyvinvointialueeseen. Tuupovaarassa kohtaamispaikkatoiminnassa tapahtui vuoden aikana 270 kohtaamista ja Kiihtelysvaarassa 53 kohtaamista.

Kiihtelysvaaran ja Tuupovaaran palvelupisteillä kokeiltiin alkuvuonna Kelan etäpalvelua ja hyvien kokemusten vuoksi palvelua päätettiin jatkaa toistaiseksi voimassa olevana ja elokuussa palvelua laajennettiin myös Enon palvelupisteelle. Kelan etäpalvelua käytettiin kolmessa kaupungin palvelupisteessä vuoden 2022 aikana yhteensä 42 kertaa.

Osallisuus- ja vetovoimalautakunnan alaisten avustusten hakuehdot uudistettiin osana kaupungin laajempaa avustusuudistusta. Avustusuudistusta tehtiin poikkihallinnollisesti toimialojen välillä huomioiden hyvinvointialueen järjestöavustusten valmistelu, sekä järjestöiltä saatu palaute.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valmistelun tueksi perustetussa kumppanuustyöryhmässä ja sen alatyöryhmissä valmisteltiin mm. kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyörakenteita, järjestöavustusten jakokriteereitä sekä osallisuusasioita.

Vuonna 2022 viestintä- ja tapahtumapalveluiden tehtävät koostuivat kaupungin viestinnän, kaupunkimarkkinoinnin ja matkailun sekä tapahtumien edistämisen tehtävistä. Viestintäpäällikkö aloitti virassa huhtikuussa 2022. Viestinnän tärkeimpiä kehityskohteita olivat sisäisen viestinnän uudistus, jossa keskityttiin uuden intran kehittämiseen, Joensuun Uutisten uudistus sekä pitäjäsivujen kehittäminen. Lisäksi uudistettiin viestinnän ja markkinoinnin sisäisiä prosesseja, työnjakoa ja työkaluja. Kaupunkimarkkinoinnin puolella suurimmat vuoden 2022 tehtävät liittyivät kaupungin strategian yhteydessä määritellyn brändin julkaisuun sekä Urheilukaupunki Joensuun julkaisuun valtakunnallisten yleisurheilun Kalevan Kisojen yhteydessä. Tapahtumien edistämisen osalta edistettiin koulutilojen käyttöä Suomen opettajaksi opiskelevien liitto SOOL ry:n järjestämien valtakunnallisten Talvipäivien yhteydessä sekä markkinoitiin Joensuuta opiskelijamyönteisenä kaupunkina. Loppuvuodesta toteutettiin pitäjien digitaalinen markkinointikampanja. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto myönsi REACT-EU -hankerahoitusta Talvimatkailun ja tapahtumatuotantojen uusi kasvusuunta -hankkeelle, jossa edistetään kaupungin talvimatkailu ja kokous- ja kongressitoimintaa. Hankkeen konkreettinen työ aloitettiin toukokuussa projektikoordinaattorin ja projektipäällikön rekrytoinnin myötä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu				
Tavoitelinjaus: Kehitämme Joensuuta kokonaisuutena monimuotoisesti, alueiden erilaisuus ja lähivirkistystarpeet huomioiden. Mahdollistamme turvallisen ja toimivan arjen sekä sujuvan liikenteen kaikenikäisille ja erityisryhmille.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Maaseutualuiden palvelupisteiden asukaslähtöinen kehittäminen	Konseptit kehitetty alueiden erilaisuus ja kehittävä arviointi huomioiden	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Palvelupisteiden kehittämiseksi järjestettiin kysely ja palveluita on kehitetty asukkaiden toiveet huomioiden. Kiihtelysvaaran palvelupisteellä toimi vuonna 2022 kesäkahvila ja Kelan etäpalvelu on otettu käyttöön Kiihtelysvaaran, Enon ja Tuupovaaran palvelupisteillä. Palvelupisteiden kehittäminen jatkuu vuonna 2023.	toteutui osittain

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Viihtyvyyttä parannetaan maaseutu- ja asuinalueilla	Toimintamalli luotu, testattu kahdella alueella, arvioitu	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Osallistuvan budjetoinnin pilottien seurauksena pitäjiin on hankittu kylästä kylään kiertävä pumtrack-rata, Enoon, Uimaharjuun ja Reijolaan on tullut luvallisia graffitiseiniä, pienpuustoa on kaadettu ja Kiihtelysvaaran koulun pihalle asennetaan keväällä 2023 uusia leikkivälineitä.	toteutui osittain
Sovitaan, mitä pitäjätasoa tarkoittaa Joensuussa	Asia selvitetty ja päätetty	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Pitäjänimitys on otettu käyttöön kaupungin viestinnässä ja Joensuun pitäjille on avattu oma verkkosivu.	toteutui

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu				
Tavoitelinjaus: Edistämme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden kokemuksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kokeilemme osallistavaa budjetointia.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Toteutetaan osallistuvan budjetoinnin kokeiluja	Kokeiluja tehty vähintään neljä ja toimivuutta arvioitu	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Osallistuvan budjetoinnin kokeiluja toteutettiin neljä ja niiden toimivuutta on arvioitu. Arvioinnin pohjalta on kehitetty Joensuun osallistuvan budjetoinnin malli.	toteutui
Aluekummitoiminta käynnistetään	Toimintamalli luotu ja testattu	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Arvioinnin perusteella todettiin, että aluekummitoiminnan käynnistäminen alun perin suunnitellussa muodossa ei ole tarkoituksenmukaista. Aluekummitoiminnan sijaan palvelupisteiden henkilöstön roolia vahvistetaan pitäjien osallisuuden edistämiseksi ja viestinnässä asukkaiden ja kaupunkiorganisaation välillä.	ei toteutunut
Lautakunnan alais-ten avustusten avoimuus	Periaatteet vahvistettu ja sähköinen haku on otettu käyttöön	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Asukasosallisuuden avustusten ja tapahtumatukien avustuseriaatteet on vahvistettu ja kerrottu avoimesti kaupungin verkkosivuilla. Sähköinen haku on otettu käyttöön.	toteutui

Tavoitelinjau: Vahvistamme Joensuun tunnettuutta tapahtumakaupunkina. Luomme mahdollistavan tekemisen meiningin, jossa tekijät ja kokijat kohtaavat. Karjalaisuus näkyy vahvasti. Vieraanvieraaisuutemme on voimavara				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Joensuun tapahtumien ja kävijöiden määrä palautuu koronaa edeltävälle ajalle	Vuoden 2022 tapahtumien ja niissä kävijöiden määrät verrattuna vuoteen 2019	Viestintä- ja tapahtumapalvelut	Tapahtumien määrän ja kävijämäärän arvioidaan kehittyneen myönteisesti edellisestä vuodesta, mutta määrät eivät ole palautuneet koronaa edeltävälle tasolle. Vuoden 2022 tapahtumien määrän ja kävijämäärän tilastointi julkaistaan alkuvuonna 2023 ja lopulliset määrät eivät ole tiedossa toimintakertomusta laadittaessa.	toteutui osittain
Kaupunki etsii joustavia toimintamalleja kaupungin tilojen hyödyntämiseen suur tapahtumissa	Toteutetaan kaksi kokeilua	Viestintä- ja tapahtumapalvelut	Kaupunki toimi Suomen opettajaksi opiskelevien liitto SOOL ry:n järjestämien valtakunnallisten Talvipäivien sekä Herättäjä-Yhdistys ry:n järjestämän Herättäjäjuhlien yhteistyökumppanina. Molemmissa tapahtumissa käytettiin laajasti kaupungin eri tiloja. Talvipäivien yhteydessä kartoitettiin tapahtuman tarvitsemia koulutiloja sekä niiden järjestelyjä. Koulujen käyttöön liittyvien suunnitelmien pohjalta kaupunki avasi tapahtumille koulujen tilapäisen käytön periaatteita. Vuoden lopussa käynnistettiin selvitystyö koulutumajoutuksen järjestämisen yleisistä ehdoista suur tapahtumien yhteydessä.	toteutui

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
<p>Vahvistamme Joensuun vetovoimaa markkinointi- ja viestinnän keinoin</p>	<p>Toteutetaan yksin tai yhdessä kumppaneiden kanssa ajankohdittaisia markkinointikampanjoita, joista yhtenä tehdään maaseutumarkkinointikampanja</p>	<p>Viestintä- ja tapahtumapalvelut</p> <p>Osallisuus- ja vetovoimapalvelut</p>	<p>Kaupunkia markkinoitiin Viritäydy vapaalle -matkamesseillä 22.-24.4.</p> <p>Joensuu toteutti markkinointikampanjan Suomen opettajaksi opiskelevien liitto SOOL ry:n Talvipäivien yhteydessä 22.-24.4. Kampanjassa markkinoitiin Joensuusta opiskelijamyönteisenä kaupunkina.</p> <p>Alkukesästä lanseerattiin Joensuun kaupungin Helppo hengittää -brändi julkaisemalla kappale ja musiikkivideo. Helppo hengittää -kappale sai mediassa valtakunnallista huomiota ja ensiesitys toteutettiin Suomen suven avauksessa. Joensuun brändityö palkittiin myöhemmin syksyllä valtakunnallisessa Finnish Comms Awards -gaalassa.</p> <p>Kesällä toteutettiin laaja yhteismarkkinoinnin kampanja Ilo-saarirock-festivaalin kanssa, jonka kohderyhmänä olivat nuoret Joensuussa opiskelusta kiinnostuneet henkilöt. Kampanja näkyi laajasti eri kaupungeissa ja sosiaalisessa mediassa.</p> <p>Elokuussa Joensuu toteutti laajan Urheilukaupunki Joensuun lanseerauksen Kalevan Kisojen yhteydessä 4.-7.8. Lanseerauksessa julkaistiin urheilukaupunki Joensuun ohjelma ja Joensuun ensimmäinen hikoiluagentti yhteistyössä Islon kanssa.</p> <p>Tämän lisäksi vuoden aikana Joensuu näkyi kumppanina lukuisissa yhteistyötapahtumissa ja osallistui kumppaneiden kanssa Studiamessuihin 23.-24.11.</p>	<p>toteutui</p>

			Marras-joulukuissa toteutettiin pitäjien tapahtumien ja uuden vuoden markkinointikampanja. Kampanjan avulla markkinoitiin pitäjissä olevia elämyksellisiä tapahtumia sekä pyrittiin aktiivoimaan Joensuun tapahtumakalenterin käyttöä.	
--	--	--	--	--

Tavoitelinjaus: Mahdollistamme matkailun kasvuloikan panostamalla saavutettaviin ja digitaalisesti myytävissä oleviin tapahtumiin, kulttuuriin sekä urheiluun. Nämä vetovoimatekijät yhdistettynä kestävästi kehittyviin luontokohteisiin ja ohjelmopalveluihin hyödyttävät alueemme matkailuliiketoimintaa ja investointeja

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Kaupungin kokous- ja kongressipalveluiden toteuttamista vahvistetaan yhteistyössä kumppaneiden kanssa	Alueen kokous- ja kongressipalveluiden tuottamiseksi on järjestäytytty ja haettu alueelle kaksi uutta kokous- ja kongressia yhteistyössä kumppaneiden kanssa	Viestintä- ja tapahtumapalvelut	Joensuun kaupunki haki Pohjois-Karjalan maakuntaliitosta REACT-EU -hankerahoitusta Talvimatkailun ja tapahtumatuotantojen uusi kasvusuunta -hankkeelle. Rahoituspäätös annettiin 28.2. Hankkeen myötä käynnistetään toimet kokous- ja kongressitoiminnan järjestäytymiseksi sekä uusien kokouksien ja kongressien hakemiseksi. Vuoden aikana varmistui yksi uusi valtakunnallinen kongressi Joensuuhun ja käytiin neuvotteluja valtakunnallisesta suur tapahtumasta. Toimintakertomuksen laadinnan aikaan neuvottelut valtakunnallisesta suur tapahtumasta on edelleen kesken.	toteutui
Kaupunkimatkailun vetovoimaa parannetaan	Suunnitellaan ja käynnistetään vähintään yksi kasvuun tähtäävä kaupunkimatkailuhanke	Viestintä- ja tapahtumapalvelut	Joensuun kaupunki haki Pohjois-Karjalan maakuntaliitosta REACT-EU -hankerahoitusta Talvimatkailun ja tapahtumatuotantojen uusi kasvusuunta -hankkeelle. Rahoituspäätös annettiin 28.2.	toteutui

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteutuma	Toteuma
Kaupunki parantaa Visit Joensuun ja matkailuneuvonnan palveluita	Matkailuneuvontaan pilotoitu uusia toimintamalleja	Viestintä- ja tapahtumapalvelut	<p>Vuoden 2022 aikana toteutettiin matkailuneuvontaa kaupapatorilla ja laadittiin uusia tuotteita ja välineitä. Laadittiin opas matkailuneuvontaan.</p> <p>Vuoden 2022 aloitettiin pitäjien matkailuinfotaulujen suunnittelu ja kuvattiin uusia markkinointimateriaaleja pitäjien kohdeista.</p> <p>Visit Joensuun sisältöjä ja markkinointia kehitettiin vuoden aikana laatimalla talvimatkailukaupungin markkinointisuunnitelma ja luomalla uutta verkkoon.</p> <p>Kesällä ja loppuvuodesta toteutettiin Visit Joensuuta markkinoivat digitaaliset kampanjat.</p>	toteutui

Strateginen painopiste: Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu

Tavoitelinjaus: Vahvistamme asemaamme opiskelijakaupunkina ja nostamme näkyvyytemme uudelle tasolle. Viestimme opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksista, palveluista ja tapahtumista yhteistyössä oppilaitosten ja opiskelijoiden kanssa. Laadimme opiskelijakaupunki Joensuu -ohjelman.

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Opiskelijakaupunki Joensuu -ohjelma valmistellaan ja hyväksytään vuonna 2022	Opiskelijakaupunki Joensuu – ohjelma on valmistunut ja hyväksytty	Konserni-palvelut	Opiskelijakaupungin ohjelman valmistelu eteni, mutta valmistuminen siirtyi vuoden 2023 puolelle.	ei toteutunut

Osallisuus- ja vetovoimalautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	112 000	0	112 000	96 123	-15 877
Toimintakulut	-2 327 000	46 000	-2 281 000	-2 138 733	142 267
Toimintakate	-2 215 000	46 000	-2 169 000	-2 042 610	126 390

Hyvinvoinnin toimiala

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

tilivelvollinen: hyvinvointijohtaja Riitta Huurinainen

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Strateginen painopiste: Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu				
Tavoitelinjaus: Mahdollistamme turvallisen kasvun polun. Lapset, nuoret ja perheet saavat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Olemme lapsi- ja perheystävällinen kaupunki. Lasten ja nuorten etu huomioidaan kaikessa päätöksenteossa.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoitetaso 2022	Vastuutaho	Toteutuma	Toteutuma
Unicef:n Lapsiystävällinen kunta -mallin eteenpäin vieminen toteutuu	Toimenpiteet on tehty tavoitteen mukaisesti.	Koko kaupungin hallinto, koordinointi HEP	Toimenpiteet ovat toteutuneet suunnitellussa aikataulussa.	toteutui
Koulutuspalvelujen toimintakulttuuri tukee elinikäisen oppimisen valmiuksia (halu oppia, yritteliäisyys, kansainvälisyys ja kyky käyttää teknologiaa) sekä yhdenvertaisuutta	Sijoittumistiedot: 100 % peruskoulun päättävistä sijoittuu syksyllä 2022 jatko-opintoihin.	Koulutuspalvelut (koulutusjohtaja, koordinoiva opinto-ohjaaja ja OPO-tiimi), HEP	100 %	toteutui
	Jokainen koulutuspalvelujen esihenkilö on kirjannut ensimmäisen version omasta johtamisen käyttöteoriasaan, jolla tukee koulutuspalvelujen arvojen toteutumista ja sen myötä yhteisen toimintakulttuurin kehittymistä.	Koulutuspalvelut (koulutusjohtaja ja koulutuspalvelujen esihenkilöt)	Ensimmäiset versiot kirjattiin ja ne käsiteltiin esihenkilöiden kanssa kootusti huhtikuun lopussa. Syksyllä esihenkilöt päivittivät käyttöteoriasaan.	toteutui
	Rehtori on varmistanut, että koulun koko henkilökunta hallitsee oman koulunsa positiiivisen pedagogiikan toimintamallin sekä koulutuspalvelujen teknologia-avusteisen oppimisen portaat.	Koulutuspalvelut (rehtori ja Mediakeskus)	Rehtorit ovat varmistaneet.	toteutui

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Koulutuspalvelujen toimintakulttuuri tukee elinikäisen oppimisen valmiuksia (halu oppia, yritteliäisyys, kansainvälisyys ja kyky käyttää teknologiaa) sekä yhdenvertaisuutta	Koulutuspalvelujen Y-tiimi on tehnyt yritteliästä asennetta ja omaa vastuuta tukevan toteutussuunnitelman koulujen tuottamien näkökulmien pohjalta keväällä 2022.	Koulutuspalvelut (Y-tiimi ja rehtorit)	Suunnitelma on tehty.	toteutui
	Koulutuspalvelujen globaalikasvatustiimi on perehdyttänyt kaikki koulut globaalin kestävän tulevaisuuden teemaan sekä koulutuspalvelujen yhdenvertaisuus- ja monikulttuurisuusmateriaaliin.	Koulutuspalvelut (Gloaalikasvatustiimi ja rehtorit)	Kaikki koulut on perehdytetty.	toteutui
Tuetun leikin määrän lisääntyminen päiväkodeissa	Tuetun leikin määrä kasvaa 10 %.	Varhaiskasvatus	Aikuiset tukevat tietoisesti ja säännöllisesti lasten leikkejä sekä sanoittavat ja rikastuttavat niitä. Väittämä toteutuu. Työntekijöiden itsearviointi. Erittäin huonosti -> 1 Huonosti -> 2 Kohtalaisesti -> 3 Hyvin -> 4 Erittäin hyvin -> 5 2021 -> ka 3,92 2022 -> ka 3,93 Tuettu leikki varhaiskasvatuksen painopisteenä toimintavuonna 22–23 ja 23–24.	toteutui osittain
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee	Osallistumisaste 79 %	Varhaiskasvatus	Osallistumisaste: kevät 2022 -> 86 % syksy 2022 -> 84 % yhteensä 2022 -> 85 %	toteutui
Huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatukseen pysyy hyvällä tasolla	Tyytyväisyys vähintään tasolla 4 (asteikko 1–5)	Varhaiskasvatus	Huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatukseen laatuun 4/2022 oli 4,4 ka ja eriteltynä kaupungin päiväkodit 4,5 ja yksityiset päiväkodit 4,3.	toteutui

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Ylipainoisten lasten osuus vähenee	2–6-vuotiaat tytöt enintään 13,5 % 2–6-vuotiaat pojat enintään 21,5 %	Varhaiskasvatus	Tavoitteen saavuttamiseen vaikuttaa voimakkaasti lapsen perheen ruoka- ja liikuntatottumukset, ei vain toiminta varhaiskasvatuksessa (ruoka- ja liikuntakasvatus). Tarvitaan yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Poikien luvut: 2019 - 22,1 %, 2020 - 24,3 % ja 2021 - 24,8 % tyttöjen luvut: 2019 - 13,6 %, 2020 -> 15,3 % ja 2021 - 15,7 % eli luvut ovat kasvaneet vuodesta 2019 vuoteen 2021. Vuoden 2022 lukuja ei vielä saatavilla.	ei toteutunut

Tavoitelinjaus: Edistämme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia sekä vahvistamme lasten ja nuorten hyvinvointia ja osallisuutta. Kehitämme ja lisäämme nuorten vapaa-ajanviettopaikkoja.

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteutuma	Toteuma
Yhdyspintarakenteet Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kanssa valmistuvat	Rakenteet on luotu kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspintatyöskentelyyn	Koko kaupungin hallinto, hyvo	Toteutunut	toteutui
Harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminta vakiintuu	Vähintään 26 koulussa toteutetaan mallin mukaista harrastustoimintaa.	HEP, koulu-, liikunta- ja kulttuuripalvelut	Toiminta käynnistynyt 25 koulussa, 26. Koulun mukaan tuloa valmistellaan niin että keväällä 2023 koulumäärä kasvaa. Kerhoja yhteensä 117.	toteutui osittain

Tavoitelinjaus: Vahvistamme asemaamme opiskelijakaupunkina ja nostamme näkyvyytemme uudelle tasolle. Viestimme opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksista, palveluista ja tapahtumista yhteistyössä oppilaitosten ja opiskelijoiden kanssa. Laadimme opiskelijakaupunki Joensuu -ohjelman.

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Sähköisen harjoittelupaikkajärjestelmän käyttöönotto varhaiskasvatuksessa	Sähköinen järjestelmä on käytössä varhaiskasvatuksen harjoittelupaikkojen jakamisessa.	HEP / vaka	käyttöönotto syksy 22 toteutunut	toteutui
Oppilaitosyhteistyön tiivistyminen	Opiskelijayhteistyöryhmä kokoontuu 3 kertaa.	HEP	Toteutunut	toteutui
	Aloitetaan vähintään yksi oppilaitosten ja kaupungin yhteinen tutkimusprojekti.	HEP/kopa	Toteutunut	toteutui
	Kaupunki osallistuu Soolin talvipäivien toteutukseen.	HEP/viestintä/kopa	Toteutunut	toteutui

Strateginen painopiste: Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu				
Tavoitelinjaus: Edistämme henkilöstön työssä kehittymistä, osaamista ja työhyvinvointia. Tarjoamme laadukkaat työterveyspalvelut.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Varhaiskasvatuk- sen sairauspoissa- olojen vähentämi- nen	Sairauspoissaolojen määrä vähenee 10 % vuoden 2021 ta- sosta.	Varhais- kasvatuk- sen johto, henkilös- töyksikkö	Varhaiskasvatuksen sairaus- poissaolot henkilötyövuotta kohden vuonna 2020 oli 22 ja vuonna 2021 luku oli edelleen 22. Vuonna 2022 sairauspois- saoloja henkilötyövuotta koh- den oli 24 eli suunta on nyt nouseva (korona ja flunssat).	ei toteu- tunut

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu				
Tavoitelinjaus: Edistämme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden kokemuksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kokeilemme osallistavaa budjetointia.				
Toiminnallinen ta- voite 2022	Mittari ja tavoite- taso 2022	Vastuu- taho	Toteutuma	Toteu- tuma
Järjestötapaamis- ten toteutuminen	Tapaamisten määrä/vuosi (väh. 2 tapaamista) ja osal- listuneiden järjestö- jen määrä (min 60 järjestöä).	HEP	Kolme tapaamista pidetty, osallistujamäärät 101, 35 ja 103.	toteutui
Harrastamisen Suomen mallia var- ten järjestetään lasten ja nuorten kuuleminen	Ainakin yksi kuule- miskierros toteutuu.	HEP	Toteutunut	toteutui

400 Hyvinvointipalvelujen talous- ja hallintopalvelut

Tilivelvollinen: talouspäällikkö Matti Karttunen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Talous- ja hallintopalvelut vastaa talouden ja hallinnon prosesseista toimialalla ja tuottaa hyvinvoinnin toimialan talouden ja toiminnan ohjauksessa tarvittavaa tietoa yhteistyössä palvelualueiden kanssa. Lisäksi se vastaa hyvinvoinnin toimialan taloushallintoa koskevien päätösten toimeenpanosta, hyvinvoinnin toimialan hankintojen valmistelusta ja toteuttamisesta sekä osallistuu hyvinvoinnin toimialan tilojen suunnittelu- ja rakentamisprosesseihin.

Talous- ja hallintopalveluihin kuuluvat taloustiimi, hyvo-tiimi, Carelicumin palvelupiste sekä hyvinvoinnin toimialan palveluita koskevat vahtimestaripalvelut.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Taloustiimissä yhtenäistettiin toimialan talouskäytänteitä edelleen ja jatkettiin toimintatapojen kehittämistä sekä otettiin uusia yhteisiä menettelytapoja käyttöön. Taloustiimissä vahvistettiin ja laajennettiin tiimin osaamista. Taloustiimi osoitti vuoden aikana työhön sitoutumisen ja yhteisen vastuun töiden aikatauluissa pysymisessä.

Hyvo-tiimissä päivitettiin koulusihteerien ja suunnittelijoiden tehtäväkuvat. Prosesseja kehitettiin laajalla rintamalla hyödyntäen esimerkiksi ohjelmistojen välisiä integraatiota sekä sähköisiä lomakkeita, joiden avulla tietojen siirtoa saatiin tehostettua. Asiakaspalveluun otettiin käyttöön tiketöntijärjestelmä ja sisäisten ohjeiden parantamiseen panostettiin.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Toimintatulot	267 567	1 038 000	1 005 500	1 024 141
Toimintamenot	-2 017 115	-1 976 000	-2 036 000	-2 051 339
Toimintakate	-1 749 548	-938 000	-1 030 500	-1 027 198
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	23	34	34	37

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 038 000	-32 500	1 005 500	1 024 141	18 641
Toimintakulut	-1 976 000	-60 000	-2 036 000	-2 051 339	-15 339
Toimintakate	-938 000	-92 500	-1 030 500	-1 027 198	3 302

405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

Tilivelvollinen: kehittämisjohtaja Jani Kaasinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Hyvinvoinnin edistämisen palveluiden palvelualueeseen kuuluu kasvun ja oppimisen tuen kokonaisuus. Oppimisen tuen muodostaa erityisopetus, koulunkäynninohjaajat, aamu- ja iltpäivätoiminta, opiskeluhuollon koordinaatio, varhaiskasvatuksen avustajat sekä kesäleikkikenttätoiminta. Palvelualueeseen kuuluu nuorisopalvelut, toimialan hankekoordinaatiota, hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuutta mm. hyvinvointikoordinaattorin tehtäväkentän muodossa, Yhteisötila Satama ja kerhotalo Rupla, koulutusvienti, oppilaitosyhteistyötä. Palvelualueen erityinen painopistealue on kunta-alaisten hyvinvointi ja sen tukeminen.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Korona näkyi palvelualueen toiminnassa hallinnossa etätöiden muodossa ja palveluissa muun muassa lisääntyneinä sairaspöissaoloina ja poikkeusjärjestelyinä. Yhteisötila Satamalla ja kerhotalo

Ruplalla toiminta ja yhteistyö verkostojen kanssa palautui loppuvuotta kohti koronaa edeltävälle tasolle rajoitusten poistuessa. Ruplan tiloja pintaremontoitiin kesän aikana ja Ruplalle rakennettiin avoin langaton verkko.

Lapsiystävällinen kunta -työskentely on jatkunut kaikkien viiden tavoitteen osalta aikataulussa. Kaupungin henkilökuntaa on perehdytetty lasten oikeuksiin, lapsivaikutusten arviointimalli on luotu ja sitä pilotoidaan, maksutonta harrastustoimintaa on tuotettu Harrastamisen Suomen mallin kautta ja kaupunki on aktiivisesti edistänyt syrjinnän ennaltaehkäisyä erilaisin koulutuksin ja laatimalla turvallisemman tilan pelisäännöt julkisiin tiloihinsa.

Varhaiskasvatuksen harjoittelupaikkojen järjestelyn automatisointiin on hankittu yhdessä Karelian, Riverian ja UEF:n kanssa järjestelmä, joka otettiin käyttöön syksyllä 2022. Järjestelmä on todettu toimivaksi ja säästää huomattavasti työaika.

Tammikuussa 2022 käynnistyi uusi valtion erityisavustuksen rahoituskausi varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi (Korona II) vuosille 2021–2022. Avustusta (226 000 euroa) käytettiin ylimääräisiin tukiovetustunteihin sekä suomi toisena kielenä -ohjaajien ja opettajien palkkaamiseen niin varhaiskasvatukseen kuin esi- ja perusopetukseen.

Kaupunki sai lukuvuodelle 2022–2023 opetushallituksen tukea kerhotoiminnan järjestämiseen 15 000 euroa. Tämä nivottiin yhteen kokonaisuuteen, johon kuuluu myös Harrastamisen Suomen malli.

Ehkäisevän päihdetyön koordinaatio siirtyi Jouni Erolan eläköitymisen myötä koordinaattori Hilikka Mäkiselle. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma vuosille 2022–2025 valmistui ja toteutus on käynnistetty keväällä 2022.

Kaupunki sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä myönteisen rahoituspäätöksen vuosille 2023–2024 koronan aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi (Korona III) yhteensä 709 000 euroa, josta varhaiskasvatukseen 226 880 euroa ja esi- perusopetukseen 482 120 euroa. Rahoituksen käyttäminen aloitetaan 1/2023.

Varhaiskasvatuksessa käytettiin valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen (1 282 000 euroa). Sitä käytettiin lisähenkilöstön palkkaamiseen (varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi, lastenhoitaja tai avustaja) sekä lapsiryhmien kokojen pienentämiseen. Tällä rahoituksella työskentelivät mm. mitoituksen ulkopuoliset kahdeksan lastenhoitajaa (lumikit ja lumiukot), kaksi perheohjaajaa sekä yksi kieli- ja kulttuuriryhmien opettaja.

Esi- ja perusopetuksessa käytettiin valtion erityisavustus tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen (825 000 euroa), jonka rahoituksesta normaalikoululle ohjautui noin 16 %. Rahoitusta käytettiin opettajien palkkaamiseen samanaikaisopettajiksi, ryhmien jakamiseen sekä avustajien palkkaamiseen. Rahoitusta käytettiin kohdennetusti mm. koulua käymättömien oppilaiden opetusjärjestelyihin.

Perusopetuksessa aloitettiin käyttämään vuosille 2022–2023 opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää sitouttavan kouluyhteisötyön rahoitusta (118 705 euroa). Hankkeessa työskenteli kolme hankkuraattoria, jotka työstivät yhdessä koulujen kanssa koulupoissaoloja ehkäiseviä malleja erityisesti luomalla toimenpiteitä kouluyhteisöön kiinnittymiseksi. Lisäksi kehitettiin poissaolojen

seurannan, riskiryhmien tunnistamisen, syiden selvittämisen ja varhaisen puuttumisen keinoja yhteistyössä oppilaiden ja kotien kanssa. Myös joustavia palveluihin ohjautumisprosesseja sekä toimenpiteiden koordinaation käytänteitä kehitettiin yhteistyössä oppilaiden, kotien ja monialaisen verkoston kanssa. Em. Hankkeen pohjalta 1.8.2023 astuu voimaan perusopetuslain 26§ muutos, jonka mukaisesti opetuksen järjestäjä on velvollinen poissaolojen seurannan lisäksi myös ennaltaehkäisemään ja puuttumaan poissaoloihin suunnitelmallisesti.

Perinteeksi muodostuneita järjestötapaamisia pidettiin yhteensä kaksi kappaletta, joissa molemmissa oli yli 100 osallistujaa. Lisäksi pidettiin järjestöjen toiveesta uudenlainen tapaaminen, kotakahvit, jossa keskusteltiin järjestöjen välisestä yhteistyöstä. Kotakahveille osallistui 35 järjestöjen edustajaa. Järjestöavustuksia myönnettiin yhteensä 63:lle sosiaali- ja terveysjärjestölle 68 700 eurolla.

Pitäjissä järjestettiin kaikille asukkaille avoimet pitäjäillat keväällä ja syksyllä. Lisäksi Enossa jatkettiin uuden koulun suunnittelua yhdessä asukkaiden kanssa. Myös Hammaslahden uuden koulun suunnittelu käynnistyi oppilaiden, henkilöstön, alueen asukkaiden ja muiden tulevan koulun tilojen käyttäjien kanssa.

Alakoululaisten Lasten Parlamentin kokoukseen osallistui yli 40 alakoululaista lähes 20 eri koululta sekä koulujen oppilaskuntien ohjaavat opettajat.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumista tarkasteltiin Siun soten ja Kontiolahden kunnan kanssa.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valmistelun tueksi perustetussa kumppanuustyöryhmässä ja sen alatyöryhmissä valmisteltiin mm. kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyörakenteita, järjestöavustusten jakokriteereitä sekä osallisuusasioita.

Nuorisotiloista useampi on keskellä muutosta. Nuorisokeskus Whisper (Torikatu 17) ja etsivän nuorisotyön toimisto (Koskikatu 7) muuttivat joulukuussa kauppakeskus Iso-Myyhyn ja toiminta alkaa uusissa tiloissa alkuvuodesta 2023. Sirkkalassa valmisteltiin uutta tilaa ja toimintatapaa suunnittelun merkeissä, Rantakylässä valmistelussa puolestaan oli remontti. Em. tilat valmistuvat käyttöön vuoden 2023 aikana. Enossa ja Hammaslahdessa suunnitellaan kokonaan uutta koulua, jonka osana nuorisotila toimii. Nuorisotilana ja kesäisin kotieläinpihana sekä teatteri Traktorin toimintaympäristönä toimivassa Sinkkolassa toteutettiin päärakennuksen kuntokartoitus syksyllä 2022, jonka pohjalta rakennuksen remonttiohjelma suunnitellaan ja aloitetaan 2023.

Avoimessa nuorisotyössä tavoitettiin yli 18 000 osallistujaa yli 900 toimintakerran aikana. Painopiste avoimessa nuorisotyössä oli avoimissa nuorten ja junnuilloissa sekä koulunuorisotyössä.

Nuorisovaltuustolla oli vaikuttava ja aikaansaava toimikauden viimeinen vuosi. Kärkiteemana he olivat nostaneet mielenterveysasiat, joihin ääressä verkostotyö alkoi tuottaa tulosta mm. Siun soten suuntaan ja näkyvimpänä tapahtumana maakunnalliset vesopäivät, joissa nuorisovaltuustolaiset puhuivat kokemusasiantuntijoina kaikille osallistujille. Ison yksittäinen tapahtuma oli Joensuun Maila ry:n kanssa yhdessä järjestetty Mehtimäkilive, jonne nuoret jakoivat lähes 1500 lippua. Syksyn loppuksi järjestettiin nuorisovaltuustovaalit.

Harrastepankkia järjestettiin 170 kertaa, lähes 900 osallistujalle. Suosituimpia aktiviteettejä olivat

erilaiset liikunnalliset harrasteet, joista oli myös tarjontaa eniten. Harrastepankin suuri kesän ponnistus vuosittain on Metsähallituksen kanssa yhteistyössä toteutettu Koloveden lammaspaimen kokonaisuus, jossa ensin leireilevät yläkouluikäiset nuoret ja loppuviikosta Harrastepankin osallistujat.

Etsivän harrastustoiminnan kautta tavoitettiin 446 nuorta, joista vakituinen asiakkuus muodostui 230 nuoren kanssa. Vuonna 2022 etsivässä nuorisotyössä järjestettiin koronatilanteen helpotuttua aiempaa runsaammin toimintaa, mm. Hyvä päivä- ja Luonnosta voimaa-ryhmiä, kesätoimintaa (mm. keilaus, ulkoilu, minigolf) ja Elämyksiä arkeen-toimintaa.

Sinkkolan kotieläinpiha tavoitti kesällä 2022 noin 32000 kävijää. Sinkkolan kotieläinpiha työllisti kesän aikana 2 meidän omaa kesätyöntekijäämme, 28 kaupungin kesätyöohjelman kesätyöntekijää, 2 kesätyöohjelman NY-yrittäjästä ja 6 kausityöntekijää.

Päätoimisen nuorisotyöntekijän palkkausavustusta myönnettiin yhdeksälle eri järjestölle yhteensä 57 547 euroa. Toimintaryhmäavustuksia jaettiin 17 järjestölle 981 ryhmätoimintaan. Muita toimintaavustuksia myönnettiin 13 järjestölle 28 leiriin, 11 tapahtumaan ja 3 koulutukseen.

Aseman lapset ry:n Walkers auto, eli Wauto toimi Joensuussa 2022 kesäkuusta joulukuun alkuun asti. Wauto liikkui 57 eri päivänä, noin neljä tuntia / kerta. Wautolla kohdattiin yhteensä 1573 nuorta. Kaikista kävijöistä 89 % Wauton ”fiilikseen” nuoret olivat tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Verkostossa huomattiin heti esimerkiksi huoli-ilmoitusten määrän vähenemisessä, kun Wauto liikkui tietyllä alueella.

Harrastamisen Suomen malli on saanut avustusta lukuvuodelle 2022–2023 166 500 euroa. Kerhoja on käynnistynyt 117. Osallistujamäärissä katsottuna suosituimpia kerhoja ovat olleet laskettelu, keilaus, kokkikerhot, erilaiset sporttikerhot (pallopelit, ulkopelit), kuvis, koodaus-/pelikerho. Uutuuskerhoista eniten ovat kiinnostaneet vesiliikunta, roolipelit, hyvinvointikerhot (esim. PAM - paras, ainutlaatuinen minä), crossfit, sirkus, räppikerho ja sulkapallo.

NYT Nopean nuorisotyöyksikkö sai 35 000 euron avustuksen aluehallintovirastolta jalkautuvan työn kehittämiseen Joensuussa.

Harrastava joensuulainen-hanke sai paikallista harrastustoiminnan kehittämistä rahaa 6500 euroa. Rahoituksella järjestetään kerhotoimintaa Heinävaarassa, Enossa ja Tuupovaarassa.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Kehittämispalvelut				
Toimintatulot	4 905	0	8 000	15 233
Toimintamenot	-314 519	-453 600	-468 600	-548 481
Toimintakate	-309 614	-453 600	-460 600	-533 248
Kehittämishankkeet				
Toimintatulot	3 659 566	3 900 000	4 200 000	3 727 754
Toimintamenot	-3 983 862	-3 900 000	-4 200 000	-3 728 600
Toimintakate	-324 296	0	0	-845
Nuorisopalvelut				
Toimintatulot	197 598	170 600	192 600	206 911
Toimintamenot	-1 705 378	-1 760 200	-1 760 200	-1 817 013
Toimintakate	-1 507 780	-1 589 600	-1 567 600	-1 610 102
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Lasten määrä	467	467	467	468
€/lapsi	-977	-1 250	-1 250	-1 079
Toimintatulot	66 335	215 400	40 400	77 793
Toimintamenot	-522 415	-928 200	-738 200	-582 641
Toimintakate	-456 080	-712 800	-697 800	-504 848

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Kasvun ja oppimisen tuki				
Toimintatulot	553 089	453 000	453 000	516 057
Toimintamenot	-11 166 002	-11 429 000	-11 969 000	-12 232 985
Toimintakate	-10 612 913	-10 976 000	-11 516 000	-11 716 929
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	247	365	365	362
Toimintatulot	4 481 493	4 739 000	4 894 000	4 543 747
Toimintamenot	-17 692 176	-18 471 000	-19 136 000	-18 909 719
Toimintakate	-13 210 682	-13 732 000	-14 242 000	-14 365 972

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 739 000	155 000	4 894 000	4 543 747	-350 253
Toimintakulut	-18 471 000	-665 000	-19 136 000	-18 909 719	226 281
Toimintakate	-13 732 000	-510 000	-14 242 000	-14 365 972	-123 972

Sitovuustason ylityksen selitys:

Hyvinvoinnin edistämisen palveluiden talousarvioylitys vuonna 2022 oli lähes 124 000 euroa, toteuma 100,9 %. Tätä selittää sijaiskustannusten nousu erityisesti vammaisten lasten opetuksessa ja tuessa (mm. koulunkäynninohjaajat). Sijaiskuluja nosti korona ja loppuvuoden 2022 muut koronan takia viivästyneet tautiaallot, mm. influenssa. Kehitysvammaisten opetuksessa sijainen oli aina palkattava.

410 Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: koulutusjohtaja Olli Kauppinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus (pois lukien erityisopetus) ja lukiokoulutus. Tehtävänä on oppilaiden kasvatus ja opetus yhteistyössä kodin kanssa sekä jatko-opintovalmiuksien takaaminen.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Vuonna 2022 koulutuspalvelujen talouden kehittämisen keskiössä on ollut talouden vakauttaminen ja talouden seuranta tukevan budjetoinnin kehittäminen, joissa edistytään huomattavasti. Kehittämistä jatketaan 2023.

Perusopetuksen tuntikehykseen lisättiin 90 vuosiviikkotuntia kaupunginvaltuuston myöntämällä 250 000 euron lisämäärärahalta.

Vuonna 2022 kaupungin peruskouluissa oli yhteensä 5391 oppilasta, joista 79 esioppilasta. Kaupungin lukioissa oli 1392 opiskelijaa sisältäen aikuislukion 154 lukiotutkinnon opiskelijaa, 52 aikuisten perusopetuksen (AIPE) opiskelijaa ja 36 tutkintoon valmentavan koulutuksen (TUVA) opiskelijaa. Peruskouluissa oppilaita oli 54 enemmän ja lukioissa 46 opiskelijaa vähemmän kuin vuonna 2021.

Lukioiden yhteishaun aloituspaikat lautakunta päätti pitää aiempien vuosien tasolla 404 aloituspaikassa. Yhteiskoulun lukion taidelinjan kysynnän supistuttua päätettiin tältä linjalta siirtää neljä paikkaa Yhteiskoulun lukion yleiselle linjalle.

Koulutuspalvelujen opetushenkilöstön määrä oli syksyllä 2022 yhteensä 567. Opetushenkilöstö koostuu lehtoreista, luokanopettajista sekä pää- ja sivutoimisista tuntiopettajista. Opettajien määrä vaihtelee vuosittain etenkin määräaikaisten opettajien osalta (sijaiset, muut määräaikaiset).

Toistaiseksi ja määräaikaisesti palkattavat opettajat lukuvuodelle 2021–2022 rekrytoitiin maaliskuussa. Keväällä 2022 yleis- ja erityisopetuksen toistaiseksi täytettäviä virkatehtäviä oli avoimessa haussa 43, joihin haastateltiin 170 hakijaa. Hakemuksia tehtäviin tuli yhteensä noin 700.

Vuotta leimasi edelleen poikkeusolosuhteet ja niihin varautuminen. Kevätlukukaudella 2022 oli vielä voimassa Koronaan liittyviä terveys- ja turvallisuusohjeita. Syyslukukaudella 2022 varauduttiin sähköpulaan ja mahdollisiin sähkökatkoihin. Lisäksi Venäjän aloittaman sodan takia maahanmuuttajataustaisen oppilaiden määrä kasvoi merkittävästi.

Ukrainan sodan takia valmistavan opetuksen (VALO) oppilasmäärä kasvoi kuukausittain. Syksyllä 2022 valmistavan opetuksen oppilaita oli 140, mikä on 52 oppilasta enemmän kuin syksyllä 2021. Valmistavassa opetuksessa oli syksyllä 2022 yhteensä 12 ryhmää, mikä on kuusi ryhmää enemmän kuin syksyllä 2021. Tilapuutteen takia kolme ryhmää sijoitettiin Lyseon lukion vanhaan rakennukseen. Oman äidinkielen opetuksessa aloitettiin uutena kielenä ukraina viidellä koululla.

Perhekoulussa ja siihen liittyvässä naisille ja lapsille suunnatussa toiminnassa on huomioitu myös Ukrainasta tulleet perheet. Kesätoimintaa järjestettiin kaupungin eri osissa ja ukrainalaiset lapset osallistuivat toimintaan yhdessä muiden lasten kanssa. International House Joensuun (IHJ) kanssa toteutettavien suomen alkeiskurssien (nonstop suomi) määrää lisättiin kesän 2022 ajalle ja lukion päättövaiheen ukrainalaisille opiskelijoille järjestettiin oma kielikurssi kesän aikana. Opiskelijat saivat päättötodistukset kesällä ja kaikki nuoret ovat sijoittuneet jatko-opintoihin tutkintokoulutukseen valmistavaan koulutukseen (TUVA), ammattikorkeakouluun tai etäopintoihin Ukrainan yliopistoihin.

Kieli- ja kulttuuriryhmien (Kieku) henkilöstöä koulutettiin useamman kerran Ukrainan koulujärjestelmästä ja kieku -opetusjärjestelyistä. Lyseon peruskoulun opettajia perehdytettiin joulukuussa valmistavan opetuksen oppilaiden integraatioiden toteuttamiseen. Globaalin kestävän tulevaisuuden -tiimissä suunniteltiin ja toteutettiin koulutuksia ja tapahtumia koko vuoden aikana kaikille kouluasteille, henkilöstölle sekä kuntalaisille.

Tartuntatautilääkärin suosituksesta peruskouluissa ja lukioissa päätettiin lukukauden alkaessa 10.1.2022 ottaa käyttöön Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 22.12.2021 suosittelemat terveys- ja turvallisuusohjeet. Keskiössä olivat käsihygienia, fyysisten kontaktien välttäminen sekä vahva maskisuositus. Siun Sote ei tehnyt karanteeni- ja eristyspäätöksiä 25.1.2022 jälkeisistä tapauksista, joten kouluilla ei enää tehty POL 18 §:n mukaisia päätöksiä erityisistä opetusjärjestelyistä eli etäopetuksesta. Maskisuositus poistettiin 25.4.2022 alkaen. Maskeja kuitenkin jaettiin niille oppilaille ja henkilökunnan jäsenille, jotka kokivat käytön tarpeelliseksi.

Koulujen kyky lähiopetukseen säilyi koko vuoden, mutta henkilökunnan ja oppilaiden poissaolot olivat pandemiasta johtuen normaalia suuremmat.

Joensuun seudun ohjaussuunnitelma hyväksyttiin toukokuussa 2022 lautakunnassa. Ylä- ja yhtenäiskoulut päivittivät koulukohtaiset ohjaussuunnitelmat 2022 loppuun mennessä. Opetushallitus täsmensi opetussuunnitelmien perusteita ja määräyksiä toukokuussa. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan ja opiskelijan oikeusturvaa ja oppimisympäristön turvallisuutta. Kaikki muutokset paikallisiin opetussuunnitelmiin astuivat voimaan 1.8.2022 ja koulut ovat ottaneet ne huomioon lukuvuosisuunnitelmissaan ja koulujen toiminnassa.

Oppivelvollisuuden laajennuksen ja lukioiden päivitettyjen opetussuunnitelmien vaiheittaista toimeenpanoa jatkettiin. Syksyllä 2022 lukioiden kaksi alinta vuosikurssia olivat oppivelvollisuuden laajennuksen ja päivitetyn opetussuunnitelman piirissä. Myös Joensuun aikuislukion nivelvaiheen lisäopetus ("kymppi") ja lukioon valmistava koulutus (LUVA) yhdistettiin tutkintokoulutukseen valmistavaksi koulutukseksi (TUVA).

Joensuun kaupungin digiohjelmaan liittyen Mediakeskus käynnisti koulutuspalvelujen digiopetuksen linjausten päivityksen valmistelun.

Vuoden aikana käynnissä olivat seuraavat hankkeet: Lukemisen ihmeellinen polku, Perusopetuksen ohjauksen kehittäminen, Esi- ja perusopetuksen sekä lukioiden poikkeusolojen tasaaminen. Lisäksi Kieku-tiimi sai Opetushallituksen avustuksen kielitietoiseen opetukseen ja myöhään maahan tulleiden tukeen sekä erilaisten materiaalien tekoon.

Lukemisen Ihmeellinen polku- hanke päättyi 31.7.2022. Hankkeen avulla vahvistettiin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemaan innostamista, tarjottiin koulutusta henkilöstölle,

hankittiin materiaalipaketteja varhaiskasvatukseen, kehitettiin yhteisöllisen lukemisen menetelmiä varhaiskasvatuksessa ja alakoulussa sekä pilotoitiin lukuagenttitoiminta alakoulussa. Vuoden 2022 alussa Seppo.io-pelialustalla suunniteltiin ja toteutettiin kolme peliversiota. Alkuvuodesta tilattiin kirjat päiväkodeille ja perhepäivähoitajille. Päiväkodeille hankittiin myös tablettitietokoneet. Kevään aikana tuotettiin kuusi videotallennetta, joista kolme satutunteja ja kolme vinkkivideota satuhetken pitämiseen. Keväällä pidettiin viimeinen koulutus, jossa esiteltiin hankkeen aikana toteutettuja yhteisöllisen lukemisen kokeiluja. Hankkeessa tuotettu pedagoginen materiaali tallennettiin kaikille avoimen Pedanet -sivujen lisäksi Freed- opettajayhteisöön. Freed -kanavallamme julkaistua materiaalia oli 3.5. mennessä käyty katsomassa 27 218 kertaa ja tallennettu 3961 kertaa. Materiaalikokonaisuuksia palvelussa oli kanavallamme 68 kappaletta. Kolmella koululla oli lukuagenttikokeilut.

Oppivelvollisuuden laajennukseen liittyen perusopetuksen ohjauksen seudullinen kehittämishanke (OHJUS-hanke) päättyi 31.12.2022. Siinä laadittiin Joensuun seudun ohjaussuunnitelma, jossa linjattiin yhteisiä ohjaukseen liittyviä käytänteitä. Thinglinkiin koottiin ohjeet koulukohtaisen ohjaussuunnitelman tekoon vastuiden ja työnjaon selkeyttämiseksi kouluilla. Hankkeessa perustettiin seudun opinto-ohjaajille yhteinen Teams -alusta, johon koottiin yhteisiä käytänteitä ja materiaaleja, ja joka jää seudun opinto-ohjaajien käyttöön. Samalle alustalle koottiin seudun VALPAS-toimijoiden yhteystiedot yhteydenpitoa helpottamaan sekä kehittämään ja yhdenmukaistamaan käytäntöjä asuinkuntien VALPAS-toimijoiden kesken oppivelvollisuuden laiminlyönnin ehkäisemiseksi. Eri-tyistä huomiota kiinnitettiin tiedonsiirtoon sekä peruskoulun ja sen jälkeisten opintojen nivelvaiheeseen. Näiden tiimoilta järjestetyissä seudullisissa tapaamisissa ja koulutuksissa erityisopettajat ja opinto-ohjaajat saivat rakentaa seudulle yhtenäisiä malleja ja näin sujuvoittaa yhteistyötä eri tahojen kesken. Lisäksi lisättiin eri asteiden välistä moniammatillista yhteistyötä. Seudun opinto-ohjaajille järjestetyissä koulutuksissa ja tapaamisissa vahvistettiin ammattitaitoa, työssäjaksamista sekä yhtenäisyyden tunnetta. Ohjauskoordinaattorin koulukiertueella ja seudun kaikille perusasteen opettajille suunnatussa Koko koulu ohjaa -vesossa kerrottiin ohjauksesta sen laajemmassa merkityksessä ja korostettiin jokaisen koulussa toimivan aikuisen tärkeää roolia oppilaiden hyvinvoinnin tukijana. Oppilaita oli mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa Koko koulu ohjaa -vesoa, jossa nuorisovaltuuston jäseniä kävi puhumassa opettajille ohjauksen ja kohtaamisen merkityksestä nuorten hyvinvoinnille.

Opetushallituksen esi- ja perusopetuksen poikkeusolojen tasaamisen (Korona II) jatkohankkeeseen vuodelle 2022 koulutuspalvelut sai hankerahaa 170 000 euroa. Rahoituksella järjestettiin ylimääräistä tukiopetusta sekä palkattiin kielitaitoisia ohjaajia ja lisättiin kiertävien ohjaajien ja opettajien tukea nivelvaiheisiin ja suomi toisena kielenä -opetukseen.

Koulutuspalvelut sai Opetushallituksen esi- ja perusopetuksen poikkeusolojen tasaamisen kolmannen jatkohankkeeseen (Korona III) 300 000 euroa vuosille 2023–2024. Rahoitus suunnataan opinto-ohjaukseen sekä edellä kuvattuun kieku- toimintaan ja tukiopetukseen. Lisäksi hyvinvoinnin edistämisen palvelut käyttävät saamaansa 100 000 euroa avustusta kouluikäikäymättömien oppilaiden opetukseen.

Lukioiden poikkeusolojen tasoittamiseen saatiin vuosille 2021–2023 Opetushallituksen hankerahaa 200 000 euroa. Vuoden 2022 aikana jaettiin opiskelijaryhmiä pienemmäksi ja kokeiltiin yhteisopettajuutta, perustettiin kielten opiskeluun tukikursseja sekä lisättiin tukiopetuksen ja erityisopetuksen resurssia. Lisäksi resurssia suunnattiin opettajalle, joka ohjasi opiskelijoiden fyysisen kunnon ylläpitämistä ja parantamista sekä sen merkityksestä psyykkiseen hyvinvointiin. Opiskelijakunnan

hallituksen kanssa järjestettiin yhteisöllisyyden vahvistamiseksi ja yksinäisyyden vähentämiseksi retkiä, ryhmäytymistoimintaa ja tapahtumia sekä järjestettiin ohjausta työergonomian parantamiseksi.

Marraskuussa 2022 lukiot saivat Opetushallituksen jatkorahoitusta vuosille 2022–2024 poikkeusolojen tasoittamiseen 300 000 euroa. Rahoituksen käyttö aloitetaan 2023. Toimenpiteet ovat pääpiirteissään samat kuin edellä kuvatussa.

Opetushallitus myönsi valtionavustusta hankkeelle Mind the Gap - Kielitietoista tukea 7-9-luokan monikielisille oppilaille ja opetukseen 417 857 euroa. Avustuksella on palkattu syksyllä 2022 hanke-työntekijöitä erityisesti yläkoulun valmistavaan ja nivelvaiheen opetukseen. Saatu rahoitus on vuosille 2022–2024. Kieku-opetuksessa on tehty hankkeessa sekä perustoiminnassa paljon uutta oppimateriaalia. Lisäksi on valmisteltu Ukrainasta paenneesta Winston-koirasta kertovaa kirjaa ja lyhytelokuvaa. Nämä valmistuvat kevään 2023 aikana.

Karsikon uusi koulu valmistui ja luovutettiin käyttäjälle 28.7.2022. Koulutoiminta käynnistyi kalustamisen ja varustamisen jälkeen viikolla 43.

Karsikon koulun siirryttyä uusiin tiloihin, käynnistyi Sirkkalan koulukiinteistössä Karsikon koululta vapautuneissa tiloissa välittömästi II-vaiheen muutostyöt Pielisjoen koulun yläkoulukäyttöön. Muutostöiden aikana Sirkkalan B-osaan tehdään taloteknisiä muutostöitä, tilajakoja muutetaan yläkoulu opetusta palvelevaksi ja rakennukseen lisätään yksi uusi sisäänkäynti ja toista sisäänkäyntiä laajennetaan. Pielisjoen koulun II-vaiheen muutostyöt valmistuvat 30.6.2023 mennessä ja koulutyö käynnistyy laajentuvassa koulussa syyslukukauden alusta alkaen. Tässä yhteydessä Pyhäselän koulun Reijolan ja Niitylahden alueella asuvat oppilaat siirtyvät Pielisjoen koulun oppilaiksi.

Pielisjoen koulun viereistä niin sanottua Riikosen hallia remontoidaan samanaikaisesti Sirkkalan liikuntakeskukseksi, jossa on Pielisjoen koulun liikunnan ja musiikin opetuksen tilat. Liikuntakeskuksessa on lisäksi telinevoimistelusalit, nuoripalveluiden tiloja ja yhteiskäyttöinen black box näyttämötaiteen ja tanssin harrastamista varten. Sirkkalan liikuntakeskus valmistuu 31.8.2023 mennessä, jonka jälkeen tilat kalustetaan ja varustetaan. Opetus tiloissa pääsee käynnistymään arviolta syyslokakuun aikana.

Karhunmäen koululle tuli kesällä 2022 lisää moduulikoulutiloja. Tilojen toimittaja toi tontille kerralla sekä I-vaiheen että II-vaiheen moduulit. I-vaiheen kolmen opetustilan, erityisopetuksen ja ryhmätyötilan kokonaisuus otettiin käyttöön syyslukukauden alusta 2022. II-vaiheen yksi opetustila ja pienryhmätila otetaan käyttöön 1.8.2023.

Enon koulun suunnittelu saatiin valmiiksi vuoden 2022 aikana. Enoon rakennetaan uusi koulu ja vanha lukiorakennus saneerataan käsityöluokiksi. Rakennustyöt alkavat vuoden 2023 aikana ja uusi koulu otetaan käyttöön syksystä 2024. Enoon tuli luokan verran lisää siirtotiloja viikolla 42.

Hammaslahden koulun hankesuunnitelma vahvistettiin syksyllä 2022 ja joulukuussa aloitettiin koulun varsinainen suunnittelu. Uusi koulu ja liikuntahalli valmistuvat syyslukukauden alkuun 2025.

Koulutuspalvelut järjesti yhteistyökumppaneiden kanssa monipuolisia tapahtumia ja koulutuksia vuoden 2022 aikana.

Joensuun nuorisovaltuuston mielenterveysryhmä piti ”Kohtaa nuori kuulemalla”- puheenvuoron seudun vesopäivässä 5.2.2022. Nuorten ajatuksia oli kuulemassa yli 300 opettajaa.

Keväällä Kieku-tiimi toteutti koulutuksen Ukrainan koulujärjestelmästä sekä kesällä monikielisen ja -kulttuurisen kesäteatterin.

Kevään aikana Aluehallintoviraston järjestämässä koulutuksissa Joensuun kaupungin kieku -asiantuntijat kouluttivat laajasti muiden kuntien viranomaisia valmistavan opetuksen järjestämisen erityispiirteisiin.

Perinteinen Suomen suven avaus järjestettiin Laululavalla. Kahtena edellisenä keväänä tapahtuma oli pandemiasta johtuen virtuaalinen.

Koulutuspalvelut järjesti yhteistyössä Opetushallituksen kanssa 10.-11.11.2022 valtakunnalliset XIV Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kansainvälisyyspäivät teemalla Iloisesti Ihmisiksi! – Osaaminen syntyy yhdessä. Joensuuhun kokoontui 200 varhaiskasvatuksen ja koulutuksen ammattilaista sekä Suomessa vierailevat yhdysvaltalaiset Fulbright -opettajat. Työpajoissa esiteltiin monipuolisesti kieku -opetusta ja lisäksi kaikille osallistujille esitettiin monikulttuurisen teatteriyhdistys Rankidsin ja kieku-työntekijöiden yhteistyönä toteutettu Divisions (Raja-aitoja). Opetushallitus valmistelee esityksen toteutusta tulevaisuudessa useampaankin tapahtumaan.

Kaupungintalon Joensuu-päivän tervetulojuhlassa sali oli täynnä uusia maahanmuuttajia. Tilaisuuden toteuttivat koulutuspalvelujen Kieku-tiimi, viestintä ja kulttuuripalvelut. Päivän museokierroksilla sekä kaupungintaloon ja kaupunginteatteriin tutustumisessa koulutuspalvelujen kieku -ohjaajat tulkkasivat eri kielillä.

Marraskuussa koulutuspalvelujen Kieku-tiimi ja ENO-verkkokoulu järjestivät kaikille avoimen valon, tunnelman ja musiikin Rauhan valot! -elämyspolun. Nimensä mukaisesti tapahtumassa huomioitiin myös solidaarisuuden osoittaminen ukrainalaisille ja muille sodan tai kriisin keskeltä paenneille. Kuhuusalossa kävi illan aikana yli 1000 joensuulaista. Tapahtumassa syntyneet valoviestit julkaistiin ENO-verkkokoulun kansainvälisenä tapahtumapäivänä 2.12.2022. Valotapahtuma toteutetaan vuosittain eri puolilla Joensuuta. Viime vuonna se järjestettiin yhteistyössä Utran koulun kanssa Utransaassa.

Perhekoulussa järjestettiin useita tapahtumia, joista merkittävimmäksi nousi itsenäisyyspäivän juhla 5.12. Tapahtumassa sadat uudet joensuulaiset halusivat osoittaa kiitollisuuttaan turva- ja kotipaikan antaneelle Suomelle sekä Joensuulle.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	640 777	600 000	600 000	788 525
Toimintamenot	-6 704 055	-7 113 800	-7 583 800	-7 882 565
Toimintakate	-6 063 279	-6 513 800	-6 983 800	-7 094 040
Perusopetus (sis. esiopetuksen peruskouluissa)				
Esiopetus, omat koulut	82	100	63	79
*Oppilaat, omat koulut	5334	5 370	5 312	5 391
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	1319	1 356	1 356	1 299
€/oppilas, sis. Esiopetuksen	-7 550	-7 319	-7 645	-7 675
Toimintatulot	438 108	638 400	700 000	883 695
Toimintamenot	-51 284 569	-50 600 200	-52 160 200	-52 836 786
Toimintakate	-50 846 461	-49 961 800	-51 460 200	-51 953 091
Lukio				
**Opiskelijat	1 438	1 470	1 472	1 392
€/opiskelija	-6 455	-6 846	-6 837	-7 042
Toimintatulot	126 029	100 000	100 000	144 451
Toimintamenot	-9 407 886	-10 163 400	-10 163 400	-9 947 393
Toimintakate	-9 281 857	-10 063 400	-10 063 400	-9 802 942
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	578	485	485	485
Toimintatulot	1 204 914	1 338 400	1 400 000	1 816 671
Toimintamenot	-67 396 510	-67 877 400	-69 907 400	-70 666 743
Toimintakate	-66 191 596	-66 539 000	-68 507 400	-68 850 072

* Perusopetus sisältää valmistavan opetuksen 129 oppilasta.

** Lukio sisältää aikuisten lukiokoulutuksen varsinaiset (154), aikuisten perusopetuksen (52) ja nivelvaiheen TUVA (36) opiskelijat.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 338 400	61 600	1 400 000	1 816 671	416 671
Toimintakulut	-67 877 400	-2 030 000	-69 907 400	-70 666 743	-759 343
Toimintakate	-66 539 000	-1 968 400	-68 507 400	-68 850 072	-342 672

Sitovuustason ylityksen selitys:

Koulutuspalvelujen toimintakatteen ylitys vuonna 2022 oli lähes 343 000 euroa (100,5 %). Tätä selittää

- Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen tulot eivät kattaneet nousseita henkilöstökuluja, joten toimintakate ylittyi 170 000 euroa. Ukrainan sodan seurauksena valmistavan opetuksen oppilasmäärä kasvoi merkittävästi. Vuoden aikana perustettiin 6 uutta opetusryhmää. Em. puuttuva rahoitus saadaan takautuvasti.
- Opettajien sairauspoissaolot, jotka kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna 3,5 päivää/opettaja, minkä kustannusvaikutus on 120 000 euroa.
- Logistiikan ennakoimaton lisälaskutus 50 000 euroa vuoden 2022 lopussa.

440 Varhaiskasvatuspalvelut

Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja Irja Seppänen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen ja varhaiskasvatukseen osallistumisesta päättävät lapsen huoltajat. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhe-päiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen ryhmissä. Varhaiskasvatusta Joensuussa antavat kunnallisten yksiköiden ohella myös yksityiset palveluntuottajat. Lisäksi perhe voi hakea Kelalta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiasta lasta hoidetaan kotona.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Koronapandemia näkyi ja tuntui varhaiskasvatuspalveluissa vielä vuonna 2022. Taudin tartuntahaiput olivat maaliskuussa ja marras-joulukuussa. Esihenkilöiden sinnikkyyttä ja organisointikykyä tarvittiin viime vuonna sekä alkuvuodesta että loppuvuodesta, kun työntekijöiden sairauspoissaoloihin tuli löytää sijaisia. Varhaiskasvatuksessa kuitenkin pysyttiin säädetyissä henkilöstömitoituksissa vuonna 2022 (laki voimaan 1.8.2021). Avoimen varhaiskasvatuksen ryhmiä jouduttiin kuitenkin valittavasti sulkemaan vuoden aikana useamman kerran, koska avoimen ryhmien työntekijöitä oli siirrettävä päiväkotien muihin ryhmiin niiden toiminnan turvaamiseksi. Koronan ja flunssien vuoksi yksiköistä oli työntekijöitä poissa alkuvuodesta ja loppuvuodesta lähes viikoittain 10–20 % (normaalisti 5 %). Pahimmissa tilanteissa yksiköistä oli poissa 40 % vakituisista työntekijöistä. Joensuu kaupungin varhaiskasvatus luopui kaikista koronarajoituksista perjantaina 22.4.2022.

Tammikuussa Joensuun kaupungin varhaiskasvatus aloitti keskustelut Itä-Suomen yliopiston kanssa tiiviimmästä yhteistyöstä. Keskustelut johtivat siihen, että Joensuun kaupungin 16 päiväkotia ryhtyi Lippulaiva-päiväkodeiksi. Yhteistyöhön kuului laajat kaikkien Lippulaivapäiväkotien työntekijöiden koulutukset (POMPedaSens) sekä osallistuminen erilaisiin Lippulaiva-toimintaan liittyviin tutkimuksiin.

Kunta-alaa koskevat ylityö- ja vuoronvaihtokiellot alkoivat maaliskuun alussa ja ne jatkuivat lokakuun alkuun saakka (Tehy ja SuPer). Huoltajien ilmoittamiin hoidontarpeisiin vastaaminen, henkilöstömitoituksista huolehtiminen sekä aikaisemmin suunnitelluissa työvuoroissa pysyminen asettivat esihenkilöille melkoisia haasteita. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, koska sijaisia ei saatu kaikkiin vuoroihin, tekivät monet päiväkodinjohtajat omien töidensä lisäksi vielä äärivuoroja eli klo 6.00–7.00 ja klo 17.00–18.00.

Alkuvuodesta varhaiskasvatuksen, sekä kunnallisen että yksityisen, kaikki paikat olivat täynnä, sillä erityisesti pienille alle 2-vuotiaille lapsille tarvittiin varhaiskasvatuspaikkoja. Koska paikkoja tarvittiin lisää, jouduttiin muutama päiväkotieihin perustamaan kevään ajaksi lisä- ja saliryhmiä (Jukolan päiväkotie, Hukanpesän päiväkotie ja Pajakadun päiväkotie). Myös Enossa oli tarve lisäpaikoille ja sinne

avattiin kaksi ryhmäperhepäiväkotiä, ensimmäinen 1.3.2022 ja toinen 1.8.2022. Maaliskuussa kaupungin varhaiskasvatukseen tuli nopeasti valmistella ja vastata myös Ukrainasta hyökkäyssotaan paenneiden lasten varhaiskasvatustarpeeseen. Koska kaikki varhaiskasvatuspaikat olivat täynnä, tuli löytää lisätiloja, jotka soveltuisivat mahdollisen ryhmäperhepäiväkodin perustamiseen. Riihisärkänkadun ryhmäperhepäiväkoti eli Riihis aloitti toimintansa 2.5.2022. Riihis perustettiin erityisesti ukrainalaisia lapsia varten.

Huhti-toukokuun aikana varhaiskasvatukseen palkattiin noin sata uutta työntekijää eli loppukeväästä tapahtuva rekrytointi oli iso kuvio. Myös päiväkotien resurssihenkilöiden määrä nousi 28:sta 38:aan, jotta varhaiskasvatukseen saataisiin alas ja yksiköiden työntekijöiden vaihtuvuutta vähennettyä. Toukokuussa valmistauduttiin myös uudistettuun varhaiskasvatuslakiin, joka astui voimaan 1.8.2022. Lakiin lisättiin luku 3 a eli Oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen. Henkilöstölle järjestettiin lakiin liittyviä infotilaisuuksia sekä viimeisteltiin tuen hallinnollista päätöslomaketta.

Varhaiskasvatus teki huoltajille suunnatun Asiakastutkimuksen huhtikuussa ja kyselyn tulokset valmistuivat toukokuussa. Kyselyyn vastasi 471 huoltajaa. Huoltajat antoivat Joensuun kaupungin varhaiskasvatukseen laadulle arvosanaksi 4,5 (ka, vaihteluväli 1–5). Tuloksesta iloittiin niin, että työnantaja tarjosi kaikille työntekijöille laatukahvit kakun kera. Joensuun kaupungin varhaiskasvatus sai erityisesti kiitosta ammattitaitoisesta henkilökunnasta, monipuolisesta lasten eri taitoja kehittävästä toiminnasta sekä tukea tarvitsevien lasten huomioimisesta. Kehittämisehdotuksia annettiin ruokaan ja välipaloihin sekä päiväkotien pihojen viihtyvyyteen ja kuntoon liittyen. Huoltajat kokivat myös henkilökunnan suuren vaihtuvuuden pulmana sekä kaupungin että yksityisessä varhaiskasvatuksessa.

Kesäkuun kasvatus- ja koulutuslautakunnassa hyväksyttiin uusi ja entistä selkeämpi Joensuun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2022, yksityisen varhaiskasvatuksen Sääntökirjan päivitykset sekä yksityisen varhaiskasvatuksen tuen kertoimet ja annettavaan tukeen liittyvä päätöksenteko. Uudistettu varhaiskasvatuslaki haastoi varhaiskasvatuspalveluita erityisesti rakenteellisten tukitoimien osalta (varhaiskasvatuslaki 35 §): Jos päiväkodissa on yksi tai useampi vammaisen tai tehostettua tai erityistä tukea tarvitseva lapsi, on tämä otettava huomioon lapsiryhmän tai ryhmän kasvatusvastuullisten työntekijöiden lukumäärässä, jollei päiväkodissa ole tällaista lasta varten avustajaa. Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa tämä tarkoitti henkilöstömäärän lisäystä, sillä lapsiryhmien lukumäärää ei ollut mahdollista pienentää, koska kaikkien paikkojen tuli olla käytettävissä varhaiskasvatukseen hakeville lapsille.

Elokuun alussa Väisälä-talo avasi ovensa (toimii Utran päiväkodin alaisuudessa) ja sinne tuli kaksi uutta ryhmää eli yhteensä 24 paikkaa. Talon ryhmät oli tarkoitettu erityisesti alle 3-vuotiaille lapsille ja heidän sisaruksilleen. Elokuussa aloitti toimintansa myös Enon toinen ryhmäperhepäiväkoti Ahontielle sekä varhaiskasvatukseen alaiset kolme esiopetusryhmää Karsikon uudessa koulussa (ja täydentävä varhaiskasvatus). Gävlenlinnan päiväkotia suljettiin lopullisesti 17.10.2022.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatus sai vuonna 2022 hankerahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä varhaiskasvatukseen laatuohjaajan sekä kahden varhaiskasvatukseen opettajan palkkaamiseen (opettajien tehtävänä monikielisten lasten suomen kielen oppimisen ja omaan päiväkotiin ryhmäytymisen tukeminen, Äkkiväärän ja Pataluodon päiväkodit). Rahoitusta myönnettiin myös kaksivuotiseen esiopetuksen kokeiluun sekä turvattomista oloista tulleiden lasten eli ukrainalaisten lasten varhaiskasvatukseen järjestämiseen. Lisäksi Joensuun kaupungin varhaiskasvatus hyväksyttiin mukaan Karvin eli Kansallinen koulutuksen arviointikeskuksen kansallisen laadunarviointijärjestelmän

pilottiin (Valssi, toteutetaan keväällä 2023) sekä Väestöliiton hankkeeseen Työkaluja kehotunnekasvatukseen ja turvataitoihin.

Joulukuussa 2022 varhaiskasvatuksessa oli lapsia yhteensä 3 139. Näistä lapsista yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 779 lasta eli 25 %. Kaikista päiväkotien paikoista, joita oli yhteensä 3 008 paikkaa, yksityisiä hoitopaikkoja oli 826 eli 27 %. Esioppilaita varhaiskasvatuksessa oli joulukuussa 2022 yhteensä 679, joista 557 oli kaupungin päiväkodeissa ja 122 yksityisissä päiväkodeissa. Kaikista yksityisten päiväkotien lapsista tehostettua tai erityistä tukea saavia oli joulukuussa alle 2 % (sama luku kuin vuonna 2021), kun taas Joensuun kaupungin päiväkodeissa vastaava luku oli 16 % (2021 luku oli 14 %). Tuen pienryhmiä kaupungin päiväkodeissa toimi yhteensä kahdeksan (noin 100 lasta). Perhepäivähoidossa lapsia oli joulukuussa 253 ja avoimessa varhaiskasvatuksessa 44. Varhaiskasvatuksen erityisopettajia kaupungin päiväkodeissa työskenteli vuonna 2022 yhteensä 22. Varhaiskasvatuksen avustajia oli joulukuussa yhteensä noin 90 (vuoden 2021 luku oli 69). Perheohjaajia varhaiskasvatuksessa työskenteli neljä, joista kaksi oli palkattu hankerahoilla, lumikkeja ja lumiuukkoja oli 6–7, jotka kaikki oli palkattu hankerahoilla. Yhteensä varhaiskasvatuksessa työskenteli joulukuussa 2022 noin 750 työntekijää.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	151 754	8 200	15 000	147 133
Toimintamenot	-2 257 672	-2 454 200	-2 304 200	-2 593 872
Toimintakate	-2 105 918	-2 446 000	-2 289 200	-2 446 739
Avoin varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	72	88	56	51
€/lapsi	-3 490	-3 139	-3 525	-3 749
Toimintatulot	21 905	26 200	15 000	13 599
Toimintamenot	-273 217	-302 400	-212 400	-204 783
Toimintakate	-251 312	-276 200	-197 400	-191 183
Perhepäivähoito				
Lapsia hoidossa	284	270	280	267
€/lapsi	-9 107	-9 533	-8 960	-9 632
Toimintatulot	306 621	302 000	367 000	310 163
Toimintamenot	-2 892 999	-2 875 800	-2 875 800	-2 881 981
Toimintakate	-2 586 378	-2 573 800	-2 508 800	-2 571 818
Päiväkodit				
Lapsia hoidossa	2172	2 113	2 150	2 083
€/lapsi	-12 153	-12 332	-12 823	-13 479
Toimintatulot	2 003 410	1 938 300	1 730 300	1 819 585
Toimintamenot	-28 400 703	-27 995 400	-29 300 000	-29 896 945
Toimintakate	-26 397 293	-26 057 100	-27 569 700	-28 077 359
Kotihoidontuki				
Lapsia hoidossa	738	700	690	702
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-2 281 952	-2 180 000	-2 130 000	-2 286 104
Toimintakate	-2 281 952	-2 180 000	-2 130 000	-2 286 104

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Yksityinen varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	684	730	810	788
€/lapsi	-8 488	-7 727	-8 577	-8 845
Toimintatulot	1 685	1 300	3 000	2 260
Toimintamenot	-5 807 693	-5 642 200	-6 950 000	-6 972 249
Toimintakate	-5 806 008	-5 640 900	-6 947 000	-6 969 989
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	567	562	562	590
Toimintatulot	2 485 374	2 276 000	2 130 300	2 292 741
Toimintamenot	-41 914 236	-41 450 000	-43 772 400	-44 835 933
Toimintakate	-39 428 862	-39 174 000	-41 642 100	-42 543 193

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 276 000	-145 700	2 130 300	2 292 741	162 441
Toimintakulut	-41 450 000	-2 322 400	-43 772 400	-44 835 933	-1 063 533
Toimintakate	-39 174 000	-2 468 100	-41 642 100	-42 543 193	-901 093

Sitovuustason ylityksen selitys:

Varhaiskasvatuspalveluiden talousarvion ylitys vuonna 2022 oli noin 900 000 euroa. Tätä selittää

- Henkilöstökulujen ylitys yhteensä noin 680 000 euroa, josta lomapalkkavelan kasvun osuus on 220 000 euroa. Lisäksi henkilöstökulujen kasvuun vaikutti sairauspoissaolojen kasvu, uusien yksiköiden avaaminen ja niihin henkilöstön palkkaaminen sekä varhaiskasvatuslain muutokset tuen osalta eli kasvatusvastuullisten ja varhaiskasvatuksen avustajien määrän kasvu.
- Kotihoidontuen ylitys noin 150 000 euroa (ennakoitua suurempi määrä alle 3-vuotiaita lapsia hoidettiin kotona).
- Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintojen ylitys noin 70 000 euroa (koronaan liittyvien suojatarvikkeiden hankinta ja sähkölaskujen nousu).

Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	9 391 400	38 400	9 429 800	9 677 299	247 499
Toimintakulut	-129 774 400	-5 077 400	-134 851 800	-136 463 735	-1 611 935
Toimintakate	-120 383 000	-5 039 000	-125 422 000	-126 786 435	-1 364 435

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Strateginen painopiste: Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu				
Tavoitelinjaus: Edistämme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia sekä vahvistamme lasten ja nuorten hyvinvointia ja osallisuutta. Kehitämme ja lisäämme nuorten vapaa-ajanviettopaikkoja.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminta vaikiintuu	Vähintään 26 koulussa toteutetaan mallin mukaista harrastustoimintaa.	HEP, koulutus, liikunta- ja kulttuuri-palvelut	Rahoituspäätös tullut, toiminta käynnistynyt	toteutui
Liikuntapaikkoja koskevan kyselyaineiston tulosten hyödyntäminen	Kyselyn tulokset huomioitu liikuntapaikkasuunnittelussa.	Liikunta-palvelut	Kyselyn tulokset analysoitu ja tuloksia tullaan hyödyntämään liikuntapaikkasuunnittelussa.	toteutui
Liikkumisaktiivisuuden lisäämiseen tähtäävän suunnitelman laatiminen	Liikunta-aktiivisuuskyselyn pohjalta luotu suunnitelma liikkumisaktiivisuuden nostamiseksi.	Liikunta-palvelut	Kyselyn tulokset analysoitu ja suunnitelma laadittu.	toteutui
Liikuntatietoisuuden kasvattaminen	Liikuntapaikkakyselyn, liikunta-aktiivisuuskyselyn ja muiden liikuntapolitiikkaa käsittelevien tulosten saattaminen päätöksenteon pohjaksi.	Liikunta-palvelut	Liikuntapaikka- ja liikunta-aktiivisuuskyselyn yhteenvedot esitellyt Kulttuuri- ja liikuntalautakunnassa.	toteutui

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu				
Tavoitelinjaus: Vahvistamme Joensuun tunnettuutta tapahtumakaupunkina. Luomme mahdollistavan tekemisen meiningin, jossa tekijät ja kokijat kohtaavat. Karjalaisuus näkyy vahvasti. Vieraanvaraisuutemme on voimavara.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Kulttuurin juhlavuoden 2023 suunnittelu	Kulttuurin juhlavuoden suunnittelu toteutettu.	Kulttuuri-palvelut	Juhlavuoden suunnittelu etenee.	toteutui

Tavoitelinjaus: Kulttuuri kuuluu kaikille tuottaen hyvinvointia ja elinvoimaa. Kulttuuri ja luovuus nähdään henkisenä voimavarana, joka lisää ihmisten vuorovaikutusta ja osallisuutta. Kulttuuri vahvistaa kaupunkimme ainutlaatuisuutta sekä tukee yrittäjyyttä, työllisyyttä ja kotoutumista.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Kulttuurista hyvinvointia	Tapahtumien määrät lisääntyvät.	Kulttuuri-palvelut	Tapahtumien määrä on hie-man alhaisempi kuin vuonna 2021, mutta asiakasmäärää on tavoitettu lähes saman verran kuin viime vuonna. Museoissa tapahtumia ja niissä asiakkaita viime vuotta enemmän. Kirjastoissa tapah-tumia on ollut enemmän kuin vuonna 2021.	toteutui
	Toteutetaan kunta-laiskysely.	Kulttuuri-palvelut	Kuntalaiskysely toteutettiin.	toteutui
	Kulttuurin TEA-viisa-rin kokonaispiste-määrä valtakunnan keskitasoa.	Kulttuuri-palvelut	TEA-viisariin kerätään seuraavan kerran tietoja 2023.	
Kulttuurista elinvoi-maa	Ulkoistettujen tapah-tumien määrä kasvaa.	Kulttuuri-palvelut	Joen Yön ulkoistaminen on kil-pailutettu ja tapahtuma toteutui 19.8.2022.	toteutui
	Ulkopuolisten tuo-tantojen määrä kasvaa.	Kulttuuri-palvelut	Vuosi- ja kohdeavustukset mahdollistavat ulkopuolisten tuotantojen määrän kasvun.	toteutui
Mahdollisuuksia kulttuurille	Yleisömäärät lisääntyvät.	Kulttuuri-palvelut	Museoiden kävijämäärä kasva-nut viime vuodesta. Kirjastojen kävijämäärä kasva-nut edellisestä vuodesta. Orkesterin yleisömäärä kasva-nut viime vuodesta.	toteutui
	Avustusten määrä pysyy ennallaan.	Kulttuuri-palvelut	Myönnettyjen avustusten määrä on liki vuoden 2021 määrää.	toteutui

660 Kulttuuripalvelut

Tilivelvollinen: kulttuurijohtaja Katriina Leppänen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Kulttuuripalvelut mahdollistavat toiminnallaan jokaiselle ihmiselle kulttuurin ja taiteen elämyksellisen kohtaamisen ja kokemisen sekä omaehtoisen itsensä kehittämisen. Kulttuuri on tärkeä osa-alue ihmisten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista.

Koronapandemian vuoksi tehtiin kokoontumisrajoituksia vuoden 2022 alkupuolelle, mikä vaikutti kulttuuripalveluiden toimintoihin siten, etteivät ihmiset päässeet nauttimaan konserteista ja taide-elämyksistä kokonaisvaltaisesti. Kulttuuritarjontaa sopeutettiin tilanteessa eri toimintatavoin sekä tapahtumia pyrittiin tarjoamaan etänä streemauksien välityksellä. Asiakaskunta etsiytyi vähitellen kulttuurin pariin ja syyskausi 22 toteutui toiminnoiltaan jo lähes normaalina eri mittareilla mitattuina.

Toimintaa ja taloutta pyrittiin sopeuttaen tasapainottamaan pitkin vuotta.

Kulttuuripalveluiden tulosalue muodostuu seuraavien yksiköiden toiminnoista: Yleinen kulttuurityö, Lastenkulttuurikeskus, Joensuun konservatorio, Joensuun seudun kansalaisopisto, Joensuun seutukirjasto, Joensuun kaupunginorkesteri sekä Joensuun museot sisältäen toimintayksiköt Pohjois-Karjalan museo Hilma, Joensuun taidemuseo Onni, Joensuun bunkkerimuseo ja Tuupovaaran galleria Annamaija.

Seutukunnallinen yhteistyö ja vastuutehtävät ovat osa Joensuun kulttuuripalveluiden toimintaa. Joensuun seudun kansalaisopiston sekä seutukirjaston toimialueeseen kuuluvat Joensuun lisäksi Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Seutukirjasto toimii Pohjois-Karjalan alueellisena kehittämiskirjastona. Joensuun museot toimivat puolestaan Pohjois-Karjalan alueellisena vastuumuseona tarjoten palveluita museoviraston valvonnassa. Seutukunnallista yhteistyötä tekee myös konservatorio myyden musiikkiopistol palveluita Kontiolahdelle. Joensuun konservatorio vastaa musiikin laajan oppimäärän opetuksesta sekä musiikin ammatillisen toisen asteen koulutuksen toteuttamisesta. Taiteen perusopetuksesta sekä yleisestä sivistystyöstä vastaa puolestaan Joensuun seudun kansalaisopisto. Alueellisena toimijana toimii myös Joensuun kaupunginorkesteri, joka saa toimintaansa tukea opetus- ja kulttuuriministeriöltä niin kuin myös muut kulttuurin yksiköt saavat tukea toimintaansa valtiolta mm. Valtionosuusjärjestelmän kautta Yleistä kulttuurityötä lukuun ottamatta.

Lastenkulttuurikeskus koordinoi aktiivisesti maakunnallista lastenkulttuuriverkostoa. Kulttuuripalveluiden yhtenä hyvin tärkeänä tehtävänä on lasten ja nuorten kulttuurikasvatuksellinen työ niin Kulttuurin Puro ja Kulttuurin Virta –ohjelmien kuin kirjastopalveluiden koululaisvierailuiden kautta. Myös yhdistyksien ja järjestöjen sekä taiteilijoiden ja luovan alan työryhmien tukeminen on kulttuuripalveluiden yksi tärkeä tehtävä. Yleisen kulttuurityön kautta tuetaan eri tahoja jakamalla mittava määrä vuosittain kulttuuriavustuksia.

Mittavan Joensuun Kulttuurin unelmavuosi 2023 –hankkeen myönteinen päätös saatiin 19.4.2022 Pohjois-Karjalan Maakuntaliitolta ja hankkeen suunnittelu aloitettiin toukokuussa 2022. Hankkeen projektipäällikkö aloitti tehtävässään 1.6.2022 sekä hankekoordinaattori 1.10.2022.

Museopalvelut ja kaupunginorkesteri saivat OKM:n koronapandemiatukea toiminnan ja saatavuuden turvaamiseen vuonna 2022.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Seutukirjasto

Vuosi 2022 oli kirjastojen osalta vielä kaksijakoinen: kevätpuolella painottui pandemiaan liittyvä asiointin ja tapahtumatoiminnan vähäisyys, syyspuolella tapahtumatoiminta normalisoitui ja asiointi lisääntyi lähelle pandemiaa edeltävää tasoa. Lainaaminen oli koko vuoden jo lähes normaalilla tasolla ja verkkopalveluita käytettiin huomattavasti normaalivuotta enemmän.

Karsikon kirjaston uudet tilat valmistuivat syksyllä ja kirjasto avattiin lokakuussa. Karsikon kirjastosta tuli uusien tilojen myötä myös omatoimikirjasto. Liperin kirjastoonkin saatiin omatoimimahdollisuus. Hammaslahden kirjaston hankesuunnittelu eteni ja Rantakylän kirjaston osalta päästiin kalustesuunnitteluvaiheeseen. Pääkirjaston musiikkiosastolla otettiin käyttöön palvelutarjontaa monipuolistava äänitysstudio.

Kesäkuussa kirjastojärjestelmään tehtiin suuri päivitys, mikä aiheutti kaksi ylimääräistä kirjastojen kiinnioloapäivää. Jatkossa järjestelmää päivitetään vuosittain, mikä aiheuttanee 1-2 kiinnioloapäivää.

Vaara-kirjastot valmisteli vuoden aikana koko henkilökunnan voimin ja alueellisen kehittämistehtävän tukemana yhteistä toimintasuunnitelmaa vuosille 2023-26. Työ saatiin valmiiksi vuoden lopulla. Vaara-kirjastojen yhteinen asiakaspalvelun käsikirja ja kokoelmapolitiikka valmistuivat myös tukemaan toimipisteissä tehtävää perustyötä.

Kesällä toteutettiin Vaara-kirjastojen yhteinen kysely, jolla kartoitettiin asiakkaiden toiveita kirjastojen erilaisiin tapahtumille. Eniten toivottiin kirjallisuuteen, käsitöihin ja musiikkiin liittyviä tapahtumia. Kyselystä saatiin käyttöön sekä toimipistekohtaisia kehittämisideoita että asiakkaiden itse ehdottamia ideoita tapahtumiksi.

Hanketyönä kehitettiin ja otettiin käyttöön Vaara-kirjastojen yhteinen perusopetusikäisten tiedonhaun opetuksen malli. Tiedonhaku liitettiin osaksi perusopetukselle tarjottavia sisältöjä ja kokonaisuudesta muodostui Vaara-kirjastojen kirjastopolku perusopetukselle.

Hanketyönä aloitettiin myös Itä-Suomen laajuista kirjastojen ammattikouluysteistyökartoitusta sekä Vaara-kirjastojen mediakasvatussisältöjen suunnittelua toisen asteen opiskelijoille ja aikuisille.

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston kevätlukukausi vuonna 2022 aloitettiin pandemian edellyttämien rajoitusten johdosta etäopetuksessa. Helmikuun alusta rajoitusten päätyttyä pystyimme kuitenkin aloittamaan lähiopetuksen, jonka kautta opiskelijoita ilmoittautui kurssille mukavasti. Myös kesäkausi pystyttiin toteuttamaan ilman rajoituksia ja yhteensä 109 kurssille osallistui 1237 opiskelijaa.

Lukuvuosi 2022-2023 päästiin aloittamaan lähiopetuksessa huomioiden viranomaisten turvallisuus- ja hygieniaohjeistukset. Kansalaisopisto järjesti peruskurssitarjonnan ohella vuoden 2022 aikana yhteensä 47 kpl kaikille avoimia ja ilmaisia yleisluentoja, jotka toteutettiin joko lähi-, hybridi- tai etäluentona. Jo useamman vuoden toimineen maahanmuuttajien lukuopetuksen lisäksi syyslukukauden aikana opisto järjestänyt Outokummussa, yhteistyössä Outokummun kaupungin kanssa, suomen kielen opetusta ukrainalaisille kahdessa ryhmässä, joissa on ollut yhteensä 24 opiskelijaa.

Vuoden 2022 aikana Joensuun seudun kansalaisopistossa opiskeli 19 304 opiskelijaa (14 331 v. 2021) ja tunteja toteutui 38 265 tuntia (29 524 v. 2021). Opiskelijoita palasi opintojen pariin huomattava määrä, mutta vuoden 2022 aikana ei kuitenkaan ole tavoitettu pandemiaa edeltävää tasoa.

Kansalaisopisto kysyy kurssitoiveita ja asiakaspalautteita jokaisen lukukauden suunnittelun pohjaksi. Opetustarjontaa kehitetään jatkuvasti opiskelijapalautteiden ja kurssitoiveiden perusteella peruskurssitarjonnan ylläpidon sekä muun kehittämistyön ohella. Asiakaspalautteisiin saatiin noin 1900 vastausta, joiden mukaan kansalaisopiston opetustoimintaan oltiin tyytyväisiä (ka. 4,6, arviointi 1-5). Kevätkauden 2023 suunnittelua varten kansalaisopisto pyysi kaikille avoimella kyselylomakkeella opiskelijoiden kurssitoiveita, johon vastauksia tuli 260 kpl ja joiden pohjalta kurssitarjontaa edelleen kehitetään vuoden 2023 aikana vastaten alueelliseen ja paikallisiin sivistys- ja harrastustarpeisiin.

Museot

Museoiden alkuvuoden toimintaan vaikutti koronapandemia niin näyttelyjen avauksiin kuin tapahtumiin ja kävijämääriin. Onnissa vuoden aloitti ”Pia Männikkö”, kesällä tilan valtasivat ”Niina Mantsinen

ja EGS” ja syyskuussa omista kokoelmista koottu ”Rosoisia pintoja ja eloisia muotoja – 1980- ja 1990-lukujen suomalaista taidetta”. Hilmassa vuosi avattiin ”Itä on itä” -näyttelyllä, kesällä oli esillä omista kokoelmista koottu ”Ennennäkemätöntä” ja syksyllä ”Urbaario – kokoelma kaupunkilöytöjä”. Urbaarion yhteyteen tuotettiin koululaisille Kulttuurin virta -kierros. Joensuun Bunkkerimuseo oli avoinna kesällä. Museon apuna avoinna pidossa oli kolme maanpuolustusjärjestöä. Museoiden kävijämäärätavoite, 33 000, ylitettiin ja lopullinen kävijämäärä oli 38 038.

Valtakunnallista museokorttia on kuluneena kesänä käytetty enemmän kuin korona-aikana tai sitä ennen. Pohjois-Karjalassa museokortilla on vierailtu eniten Joensuun taidemuseossa ja Pohjois-Karjalan museossa.

Alueellisen vastuumuseotoiminnan osalta tehtiin OKM:lle selvitys vuosilta 2020–2022 ja suunnitelma vuosille 2023–2026 sekä käytiin neuvottelut Museoviraston kanssa. OKM lisäsi Joensuun museoiden valtionosuutta tulevalle kaudelle erityisesti alueelliseen toimintaan liittyen.

Alueellisen vastuumuseon kulttuuriympäristötoiminnan osalta kirjoitettiin 448 viranomaislausuntoa, joista 337 liittyi arkeologiseen kulttuuriperintöön ja 34 rakennuslupa-asioihin, molempiin liittyviä lausuntoja annettiin 77. Lausuntojen ohella hoidettiin viranomaisneuvotteluita, valvottiin hankeavustusten käyttöä ja tehtiin maakuntaan suuntautuneita maastokatselmuksia. Alueellisen museotoiminnan edistämistehtävään liittyen painopisteinä olivat alueellinen neuvontatyö, kotiseutukasvatuksen edistäminen, sähköinen kokoelmienhallinta sekä alueellisten museopalveluiden kehittäminen. Alueellisessa taidemuseotoiminnassa keskityttiin neuvontaan ja teosten säilyttämiseen sekä julkiseen taiteeseen liittyvien asioiden.

Yhteistyö Venäjän Karjalan museoiden kanssa keskeytyi helmikuussa. Karelia CBC – EU- rahoitteisessa Museums in Focus -hankkeessa suoritettiin tilitarkastus ja viimeisteltiin loppuraportti, vuoden lopussa vastaanotettiin viimeinen maksatuserä. Pienempiä hankkeita olivat Korona 4, Sortavalan ja Suojärven kuvien digitointihankkeet, taiteilijoiden näyttelypalkkiot sekä Osallisuutta ja etsivää kulttuuriperintöä.

Pohjois-Karjalan museon valokuva-arkiston kuvia julkaistiin museoiden, arkistojen ja kirjastojen yhteisessä hakupalvelu Finnassa. Julkaistuja kuvia voi käyttää vapaasti julkaisuissa.

Yleinen kulttuurityö ja lastenkulttuurikeskus

Keväällä aloitettiin kulttuuriavustusten hakuohjeiden uusiminen vuodelle 2023. Uudistuksen pohjaksi haluttiin saada selville laajalti kulttuurin toimijoiden käsityksiä avustuksista ja niitä kartoitettiin avoimissa infoissa, kyselyssä sekä vapaaehtoiselta toimijatiimiltä. Kulttuuriavustusten uudistus linkittyi myös koko kaupungin tasolla tehtyyn avustusten tarkasteluun. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päätti uusista avustusohjeista lokakuun kokouksessa.

Uusi toimintamalli, kulttuurinen yhteistyö käynnistettiin vuonna 2022. Lähtökohtana on lähipalvelu, joka edistää kulttuurihyvinvointia ja asukkaiden osallisuutta. Toimintatapoina ovat pitäjiin ja keskustan alueen laidoille sijoittuvat erilaiset kulttuurin matalan kynnyksen toiminnot. Kulttuurisessa yhteistyössä toteutettiin kulttuuritupsahduksia, työpajoja, alueiden asukkaiden kanssa yhdessä suunniteltuja tapahtumia, määräaikaisen yhteisötaiteilijan tekemää ylisukupolvista työtä ja yhteistyössä kaupunginteatterin kanssa esityksiä hoiva- ja palvelukoteihin sekä terveyskeskusten osastoille. Alkuvuoden aikana järjestettiin myös tempauksena Runopyykejä, joiden suunnittelussa korostui

erityisesti terveysturvallisuus ja matala kynnyks. Loppuvuonna toteutettiin onnistuneesti perinteinen joulukorttikampanja yhdessä Siun Soten ja Taitamon kanssa.

Niin Joensuu-päivän kuin myös kaupungin Itsenäisyyspäivän juhlan koordinaatiovastuu tuli osaksi yleistä kulttuurivaihtoa. Joensuu-päivänä 29.11. järjestettiin paljon erilaista tapahtumatarjoitusta yhdessä kaupungin eri yksiköiden kanssa. Joensuun kulttuuripalkinto jaettiin Joensuu-päivän palkintojensaossa ja palkinto myönnettiin Hannu Tikkaselle. Kaupungin Itsenäisyyspäivän monipuolinen päiväjuhla järjestettiin Konservatorion konserttisalissa, joka keräsi yleisöä lähes salin täyteen. Lisäksi marras-joulukuussa juhlistettiin Joensuun grafiikanpajan 30-vuotista taivalta yhteistyössä Joensuun Taiteilijaseuran kanssa Carelicumissa aulagallerian näyttelyllä, avoimilla ovilla Joensuu-päivän aikana sekä joulukuussa Painamisen yö-tapahtumassa.

Hankintatoimi kilpailutti Joen Yön järjestämisen ja tarjouskilpailun perusteella Joensuun Virta Oy valittiin tapahtuman järjestäjäksi. Aikaisemmin kaupunki on toiminut järjestäjänä ja tuotantopalvelut on hankittu ostopalveluna. Nyt tehty kilpailutus oli kokonaisvaltainen ja tapahtuman järjestäminen ulkoistettiin kokonaan. Joen Yö 19.8. onnistui tapahtumana erinomaisesti ja yleisöä oli arviolta noin 26 000.

Lastenkulttuuri tavoitti 8691 osallistujaa vuonna 2022. Tapahtumia järjestettiin joensuulaisille 242 kappaletta. Lisäksi 6 verkkosisältöä keräsi 805 osallistujaa. Lastenkulttuurikeskus koordinoi maakunnallisen lastenkulttuuriverkoston toimintaa. Oppilaita maakunnan kouluilta osallistui myös kaupunginorkesterin konsertteihin ja Taidemuseon työpajoihin.

Alakoulujen Kulttuurin virta uudistui syyslukukaudella, kun kirjaston toteuttamat kirjavinkkaukset siirtyivät 3. -luokille ja 4. -luokkalaisten saivat uuden sisällön, tanssipajat. Kirjaston kanssa yhteistyössä Kulttuurin virta tarjosi 1.-luokkalaisten Tervetuloa kirjastoon sisällön, kirjavinkkauksia 3.- ja 4.-luokkalaisten sekä kirjastopolun sisältöjä 7.-luokkalaisten. Orkesterin kanssa yhteistyössä toteutettiin kouluille muusikkovierailuja 2.-luokkiin sekä 3.-luokkalaisten konsertit Carelia-salilla. Joensuun museoilla toteutettiin Taidemuseokierrokset 6.-luokkalaisten ja Ubraario -työpajat 5.-luokkalaisten. 4.-luokkalaisten Katrillien kiemurat -työpajoja ohjasivat Motoran kansantanssiopettajat. Yläkouluilla 7.-luokkalaisten osallistuivat mediapajoihin. Vaikuttava video työpajat olivat lastenkulttuurikeskuksen omaa tuotantoa. Kaikki yläkoululaiset saivat kulttuuri- ja liikuntaetuihin oikeuttavat K789-edut, jotka liitettiin nuoripalveluiden toteuttamaan mobiilikorttiin.

Koulujen Kulttuurin virta ohjelmassa oli Dokkino elokuvanäytöksiä ala- ja yläkouluille elokuvateatteri Tapiossa. Vierailevia esityksiä, Race Horse Companyn Keppihevossirkus ja Tallari-yhtyeen esityksiä kuudella koululla. Verkkosisältö Hyvän tahdon tarina oli tarjolla alakouluille. Rääkkyläläisen lapsiteatteri Sekamelskan esitys striimattiin lastenkulttuurin juhlatuokion kunniaksi.

Eskarifestarit järjestettiin vuonna 2022 edelleen ulkona. Tapahtuma Mehtimäen urheilukentällä keräsi kahden päivän aikana 793 osallistujaa vajaan kahden tunnin kestoiseen tapahtumaan. Kansalaisopisto oli mukana suunnittelutyössä ja sisältöjen toteutuksessa. Konservatorion varhaisiän musiikkikasvatustarjonta kouluttivat päiväkotien henkilöstöä kymmenellä päiväkodilla. Musiikkia päivään koulutustuokioissa rohkaistaan ja tuetaan henkilöstöä musiikkikasvatuksen toteutuksessa. Pohjoiskarjalaisten taiteilijoiden Maalarikissat-esitys vieraili kuudella päiväkodilla ja kaksi päiväkotia osallistui Tallarit-konserttiin alueensa koululla.

Kaupunginorkesteri

Kaupunginorkesterin vuosi 2022 alkoi koronapandemiarajoitusten takia verkkokonsertein, joka vaikutti suoraan lipunmyyntiin ja yleisömäärään. Koronapandemian vaikutus näkyi myös koko vuoden lipunmyynnissä sekä kausikorttilaisten määrässä. Myytyjen lippujen lukumäärä nousi kuitenkin 58 % vuoteen 2021 verrattuna ja tavoitimme lisätalousarvioon arvioidun myytyjen lippujen lukumäärän. Myytyjen lippujen lukumäärässä ei ole kuitenkaan saavutettu koronapandemiaa edeltävää aikaa. Kausikorttilaisten määrä väheni 22 %. Ilmaiskonsertit sekä yleisötyöesiintymiset mukaan lukien kuulijamäärämme kasvoi 56 % edellisestä vuodesta.

Yleisenä koronapandemian aiheuttamana uutena trendinä niin Suomessa kuin Euroopassakin on lipunostokulttuurin muutos. Asiakkaat ostavat konserttiliput varsin myöhään, jopa vasta konserttipäivänä. Konserttiyleisön määrän ennakoarviointi on käynyt tästä syystä entistäkin haastavammaksi.

Kaupunginorkesteri oli mukana Karelia CBC – EU- rahoitteisessa Big Music for Small Cities – hankkeessa, joka keskeytyi hankkeen ollessa jo loppusuoralla helmikuussa Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Näin ollen yhteistyö myös Venäjän Karjalan valtionfilharmonian kanssa keskeytyi. Helmikuuksi suunniteltu Joensuun kaupunginorkesterin ja Venäjän Karjalan Valtion Filharmonian yhteistyökonsertti peruuntui jo aiemmin tammikuussa koronapandemian takia. Hankkeessa suoritettiin tilitarkastus sekä viimeisteltiin loppuraportti ja vuoden lopussa vastaanotettiin viimeinen maksatus. Toisena pienempänä hankkeena orkesterilla oli Korona 4 - hanke, johon orkesteri sai OKM:n tukea 60 000 euroa.

Kaupunginorkesterin taiteellinen johtaja Eero Lehtimäki sekä taiteellinen partneri Iiro Rantala lopettivat kautensa orkesterin johdossa heinäkuussa 2022. Orkesterimme taiteelliseen johtoon valittiin Duo Tiksona, Antti Tikkanen ja Minna Pensola, joista Pensola toimi jo taiteellisena partnerina Lehtimäen ja Rantalan aikana. Duo Tiksoloiden sopimukseen taiteellisten partnereiden taiteellista vastuuta lisättiin aiempaan nähden. Joensuun kaupunginorkesteri on ensimmäinen orkesteri, jossa taiteellinen vastuu toimii tavalla ja näin ollen orkesteri on suunnannäyttäjänä kyseisen mallin toimivuudesta orkesterikentällä.

Kaupunginorkesteri toteutti syksyllä Taidetestaajat- konserttikokonaisuudet saaden 1100 Pohjois-Karjalaista 8 –luokkalaista konserttiin. Taidetestaajat on Suomen suurin kulttuurikasvatusohjelma, jota rahoittaa Suomen kulttuurirahasto, Svenska kulturfonden ja opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kaupunki ja muusikot tekivät paikallisen tallennesopimuksen, jonka avulla saamme vakinaistettua myös kaupunginorkesterin omien verkkokonserttien tuotannon. Verkkokonserttien tarkoituksena on lisätä saavutettavuutta esim. syrjäseuduille sekä tunnettuutta, mutta myös hyödyntää tallennettua materiaalia orkesterin ja kaupungin markkinoinnissa.

Konservatorio

Konservatorion toiminnassa keskeinen asia vuonna 2022 oli toiminnan siirtyminen uusiin toimitiloihin yliopiston Carelia-talon yhteyteen. Muutto toteutettiin joulutammikuun vaihteessa ja opetus aloitettiin tammikuun alussa uudessa ympäristössä. Vuoden aikana uudet tilat ovat osoittautuneet erittäin hyvin toimiviksi. Tilat on koettu hyvin viihtyisiksi ja oppilaitoksen yhteisöllisyys niin henkilökunnan kuin opiskelijoiden kesken on lisääntynyt huomattavasti, kun kaikki toiminta on saatu yhteisiin tiloihin. Erityiskiitosta ovat saaneet akustiset ja äänieristykseen liittyvät ratkaisut sekä henkilökunnan että vierailijoiden taholta. Kevätlukukauden aikana toteutettiin laaja "Konservatorion avajaiskeväät" - konserttikokonaisuus, jonka huipentumana oli 25.3. pidetty avajaiskonsertti.

Konserttitoiminta oli aiempien vuosien tapaan aktiivista koko vuoden ajan. Konserteja järjestettiin vuoden aikana yhteensä 184, joissa yleisöä oli yhteensä liki 1800 henkeä. Hanketoimintaa toteutettiin Opetushallituksen (OPH) ja Otsakorven säätiön rahoituksella. OPH:n hankkeena toteutettiin West Side Story – musikaaliproduktio, jossa musiikkiopiston Orkesteri X:n, ammatillisen koulutuksen laulajien ja Cat People – tanssikoulun yhteistyönä toteutettiin lyhennetty versio menestysmusikaalista. Otsakorven säätiön tukemana toteutettiin laaja mestarikurssi-/workshop-vierailujen sarja. Otsakorven säätiön hankkeista Konsa Ensemble – orkesterin Varsovan matka ja James Bond – musiikin konsertti jouduttiin koronan takia siirtämään vuodelle 2023.

Oppilas- ja opiskelijamäärät pysyivät yleisesti ottaen vuonna 2022 edellisvuoden tasolla. Ammatillisen koulutuksen hakijamäärät laskivat jonkin verran. Musiikkileikkikoulun oppilasmäärä kääntyi ilahduttavasti nousuun korona-aikana tapahtuneen laskun jälkeen.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

Yhteiset palvelut	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Kulttuuritapahtumat				
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen lkm	155	40	50	82
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen kävijämäärä	17785	1 500	1 500	2 720
Kulttuuriaavustukset				
Myönnetyt avustukset kpl	75	80	80	79
Avustukset yhteensä	-186 421	-191 000	-191 000	-181 389
Lastenkulttuurikeskus				
Järjestettyjen tapahtumien lukumäärä	212	220	220	242
Järjestettyihin tapahtumiin osallistujat	6 452	7 000	7 000	8 691
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	9	4	4	5
Toimintatulot	62 376	36 000	36 000	30 949
Toimintamenot	-679 053	-662 000	-663 800	-632 176
Toimintakate	0	-626 000	-627 800	-601 227

Museot	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Pohjois-Karjalan museo				
Kävijöiden lkm	18 516	23 000	23 000	24 217
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	3 071	3 000	3 000	3 044
Tapahtumat (työpajat, opastukset jne)	133	50	50	68
Tapahtumat, osallistujat	2 784	2 800	2 800	1 597
Taidemuseo				
Kävijöiden lkm	11 065	10 000	10 000	13 821
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	1 608	500	2 500	2 629
Tapahtumien määrä	80	20	186	158
Tapahtumiin osallistujat	1 352	2 800	2 800	2 578
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	20	18	18	18
Toimintatulot	100 386	140 900	140 900	133 400
Toimintamenot	-1 764 124	-1 710 000	-1 836 500	-1 733 270
Toimintakate	-1 663 738	-1 569 100	-1 695 600	-1 599 870

Kaupunginorkesteri	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Orkesterin tapahtumat				
Konserttien lkm ("isot" konsertit)	48	29	29	29
Esiintymiset pienryhmäkokoontamisissa, lkm	153	25	25	17
Yleisötyö ja avoimet kenraalit	42	50	40	67
Myytyjen lippujen lkm	3 364	9 000	7 500	7 963
Kuulijoiden lkm	27 294	35 000	50 027	61 524
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	40	43	43	39
Toimintatulot	288 444	145 000	200 000	277 206
Toimintamenot	-2 481 813	-2 505 000	-2 528 600	-2 569 959
Toimintakate	-2 193 370	-2 360 000	-2 328 600	-2 292 753

Joensuun seutukirjasto	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Seutukirjasto				
Lainat lkm	2 104 073	2 100 000	2 100 000	2 117 779
Aukiolotunnit	55 572	24 000	24 000	27 144
Aukiolotunnit: omatoimiaukio		41 000	41 000	43 492
Käynnit lkm	845 690	1 050 000	950 000	952 187
Verkkokäyntien lkm	761 590	600 000	750 000	748 954
Tapahtumat	295	1 000	800	889
Käyttäjäkoulutus	545	650	600	526
Aineistohankinnat €/asukas	6	6	6	6
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	87	84	84	85
Toimintatulot	1 731 927	1 788 000	1 795 000	1 773 098
Toimintamenot	-5 742 082	-5 915 000	-5 940 600	-5 952 729
Toimintakate	-4 010 154	-4 127 000	-4 145 600	-4 179 631

Konservatorio	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Musiikkiopisto				
Opiskelijat yhteensä	952	940	940	894
- musiikkiopistotasoa	547	545	545	540
- varhaisiän musiikkikasvatus	365	360	360	306
- avoin osasto	40	35	45	48
Musiikkiopiston opetustunnit	26796	26 400	26 400	26 901
Avoimen osaston opetustunnit	847	750	750	1 031
Musiikin ammatillinen koulutus				
Opiskelijat	65	65	65	67
Konserttien/tapahtumien lkm	135	220	220	184
Konserttien/tapahtumien kuulijamäärä	19374	20 000	20 000	17 824
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	45	55	55	59
Toimintatulot	474 617	485 000	485 000	504 770
Toimintamenot	-3 275 743	-3 879 000	-3 933 600	-3 949 867
Toimintakate	-2 801 126	-3 394 000	-3 448 600	-3 445 097

Joensuun seudun kansalaisopisto	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Vapaa sivistystyö				
Vapaa sivistystyö, opiskelija	14 535	23 500	20 000	19 338
opetustunnit	29 662	45 000	42 000	38 351
Joensuun opetustunnit, joista	20 791	30 500	29 000	26 183
Lapset ja nuoret	4 938	6 000	5 500	5 242
Kuvataide	1 417	2 300	2 300	2 563
Teatteri, sirkus ja ilmaisu	428	900	900	610
Kirjallisuus ja kirjoittaminen	581	400	400	493
Musiikki	2 928	3 450	3 450	3 720
Tieto- ja viestintäteknikka	551	950	950	437
Kielet	3 364	4 700	4 500	3 909
Kädentaidot ja muotoilu	1 470	3 200	3 200	2 793
Hyvinvointi, kauneus ja terveys	209	250	250	353
Puutarha, luonto ja koti	205	600	600	325
Ruoka	247	650	650	373
Liikunta ja tanssi	3 887	7 050	6 250	5 311
Muu koulutus	193	50	50	46
Maksullinen palvelutoiminta	373	0	0	8
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	16	58	58	18
Toimintatulot	1 170 244	1 763 300	1 763 300	1 526 030
Toimintamenot	-2 999 220	-3 858 900	-3 880 500	-3 527 406
Toimintakate	-1 828 976	-2 095 600	-2 117 200	-2 001 377

HTV-toteumassa muutettu kaava KT:n uuden suosituksen mukaiseksi ja lukujen erot johtuvat siitä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 358 200	62 000	4 420 200	4 245 454	-174 746
Toimintakulut	-18 529 900	-253 700	-18 783 600	-18 365 409	418 191
Toimintakate	-14 171 700	-191 700	-14 363 400	-14 119 955	243 445

690 Liikuntapalvelut

Tilivelvollinen: liikuntajohtaja Timo Heinonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Liikuntapalvelujen kokonaisuus muodostuu liikuntapalvelujen hallinnosta, seuroille jaettavista avustuksista, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, kaupungin ylläpitämistä sisä- ja ulkoliikuntapaikoista, Joensuu Areenasta sekä Joensuun Urheiluakatemiasta. Ohjattuja ryhmiä järjestetään yhteistyössä Joensuun seudun Kansalaisopiston kanssa.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Vuonna 2022 liikuntapalvelujen toiminnassa palattiin lähelle koronapandemiaa edeltänyttä aikaa. Uimahallien ja Joensuu Areenan kävijämäärät kasvoivat edellisestä vuodesta, sisäliikuntaa ja ohjattun toiminnan järjestämistä koskevat rajoitukset poistuivat ja tapahtumajärjestäjät palasivat myös liikuntapaikoille. Ulkona liikkumisen suosio säilyi korona-ajan tasolla: ulkoliikuntapaikkojen ylläpitoa ja rakentamista koskevaa palautetta tuli runsaasti ja tulipaikoilla puuta paloi.

Talviliikunnan näkökulmasta vuosi oli hyvä. Talvikaudella 2021–2022 lunta oli paljon ja hiihto-olosuhteet jatkuivat pitkälle kevääseen. Seuraava talvikausi käynnistyi marraskuun 2022 lopulla, jolloin saatiin avattua ensimmäiset jääkentät ja hiihtoladut.

Myös tapahtumien näkökulmasta vuotta voi pitää hyvänä. Alkupalven ja kevään osalta tapahtumia vielä peruuntui, mutta kesän ja syksyn aikana perinteiset tapahtumat palasivat myös Mehtimäelle. Yksi keskeinen ja kansallisesti merkittävä tapahtuma oli elokuun alun Kalevan kisat, jotka järjestettiin yhteistyössä Joensuun Katajan kanssa.

Motonet Areenan valmistuminen ja sen myötä myös käyttöönotto siirtyi tammikuusta keväälle 2022. Viralliset Motonet Areenan avajaiset pidettiin 8.10.2022.

Kuluneen vuoden aikana jatkettiin myös Abloy OS:n lukitussysteemin käytön laajentamista. Syksyn 2022 aikana systeemi saatiin käyttöön kaikkiin keskusta-alueen liikuntasaleihin.

Koronarajoitusten jälkeisestä toiminnan normalisoitumisesta kertovat myös kaupungin liikuntapalveluihin kohdentuvien erilaisten myytyjen ja myönnettyjen korttien määrä. Vuonna 2022 maaseudun kuntosaleille myytyjen korttien määrä jatkoi kasvuaan ollen ensimmäisen kerran korona-aikaa korkeampi eli ylitti vuonna 2019 myytyjen korttien määrän. Seniorikorttien osalta vuoden 2022 määrä oli vuotta 2021 parempi, mutta ei vielä koronaa edeltävällä tasolla. Myös liikuntapalvelujen vammaisliikuntakortteja myönnettiin vuonna 2022 edellistä vuotta enemmän.

Kesällä 2022 uimakouluja toteutettiin sekä uimahalleissa että rannoilla. Rantauimakouluja järjestettiin Kiihtelysbaarassa, Tuupovaarassa, Enossa ja Pyhäselässä. Uimahallien ja –rantojen uimakouluhin osallistui yhteensä 437 lasta. Uimakouluryhmiä järjestettiin seitsemän enemmän kuin edellisenä kesänä.

Erytistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille liikuntaharrastusta etsivää Valtti-ohjelmaa jatkettiin yhteistyössä Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. Joensuussa ohjelmaan mukaan voivat hakea 6–29-vuotiaat.

Urheiluseurojen avustushakemusten määrä ei ole palannut koronaa edeltävien vuosien tasolle. Kuluneena vuonna avustuksia myönnettiin yhteensä 43 eri seuralle tai jaostolle.

Joensuun Urheiluakatemian toiminnassa kulunut vuosi oli akatemian historian menestyksekkäin. Akatemian urheilijat saavuttivat SM-mitaleja 127, kansainvälisiä arvokisamitaleja seitsemän ja lisäksi lukuisia arvokisaedustuspaikkoja. Akatemiatoimintaan osallistui yhteensä 496 perus-, toisella tai korkea-asteella opiskelevaa sekä harjoittelukeskus-statuksen omaavaa urheilijaa. Urheiluakatemian vuoteen mahtui myös mm. toistakymmentä lajitapaamista sekä lukuisia asiantuntija- ja urheilijatapaamisia, joiden keskiössä oli urheilijalähtöinen valmentautumisen ja asiantuntijatoiminnan kehittäminen. Kuluneen vuoden aikana valmisteltiin ampumahiihtohiihdon valmentautumisen ja olosuhteiden kehittämiseen keskittyvää North Karelian Biathlon Academy –hanketta yhteistyössä Ampumahiihtoliiton, Itä-Suomen Liikuntaopiston, Kontiolahden kunnan, Kontiolahden Urheilijoiden ja Maakuntaliiton kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus nousi 100 000 euroon.

Liikuntapaikkarakentamisen osalta vuoden 2022 merkittäviä hankkeita olivat Motonet Areenan valmistumisen ohella Sirkkalan liikuntatilojen edistyminen, Karsikon alakoulun liikuntasalin

valmistuminen sekä Mehtimäen tekonurmen uusinta. Pienempiä kuluneen vuoden hankkeita olivat mm. Repokallion ulkokuntoilulaitteet, Pajakadun kentän valaistus sekä Uimaharjun kuntosalin päivitys. Myös frisbeegolfin olosuhteet paranivat, kun Kiihtelysvaaraan ja Hammaslahteen saatiin uudet radat ja Karsikon rata siirrettiin paremmin kulutusta kestäväälle alueelle. Reitti- ja latupohjien parannuksia tehtiin mm. Uimaharjun valaistulla ladulla, Hammaslahdessa sekä Nepe-Petäikkölä ja Nollakka-Lykymlampi-välisillä latuosuuksilla.

Syksyllä 2021 myyntiin laitettu Lykymlammen maja oli myynnissä myös vuoden 2022 ajan. Maanvuokrasopimuksen ehtoissa säilyi kirjaus, että maa-alue vuokrataan hyvinvointia edistävään ja vapaa-ajan virkistystoimintaa tukevaa palvelutoimintaa varten. Ostajaa majalle ei kuluneen vuoden aikana kuitenkaan löytynyt.

Loppuvuonna 2021 toteutetun liikuntapaikkakyselyn tulosten analysointiin ja hyödyntämiseen päästiin vuoden 2022 alkupuolella. Kyselyyn saatiin yhteensä 1590 vastausta ja kuluneen vuoden aikana tuloksia käsiteltiin mm. kaupungin liikuntapaikka- ja lähiliikuntatyöryhmissä sekä kulttuuri- ja liikuntalautakunnassa. Kyselyn tuloksia tullaan hyödyntämään myös tulevissa liikuntapaikkarakentamista ja -kunnostusta koskevissa ratkaisuissa.

Vuoden 2022 liikuttajaksi Kulttuuri- ja liikuntalautakunta valitsi Pyhäselän urheilijat. Pyhäselän Urheilijoissa on tehty pitkäjänteistä työtä erityisesti lasten ja nuorten liikuttamiseksi.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

Yhteiset palvelut	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Avustukset				
Tuettujen seurojen/järjestöjen määrä	46	55	55	43
Avustukset yhteensä (brutto)	220 390	-220 500	-220 500	-220 200
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen				
Ohjattuun toimintaan osallistuneiden lukum.	790	1 200	1 200	915
Seniorikorttikäynnit uimahalleissa	26 588	40 000	40 000	38 660
Urheiluakatemia				
Opiskelijoiden lkm	470	470	470	496
Toimintatulot	275 330	276 600	276 600	294 487
Toimintamenot *	-1 070 361	-1 079 200	-1 089 200	-687 497
Toimintakate	-795 031	-802 600	-812 600	-393 010

*Toimintamenojen muutos johtuu lomapalkkavelan kirjauskäytäntöjen muutoksesta vastuualueiden välillä (380 te)

Sisäliikuntapaikat	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Uimahallit				
Käynnit lkm	144 246	270 000	270 000	208 837
Toimintatulot	544 152	873 900	873 900	844 819
Toimintamenot	-3 171 049	-3 292 400	-3 292 400	-3 590 999
Toimintakate	-2 626 897	-2 418 500	-2 418 500	-2 746 179

Mehtimäen urheilukeskus	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Joensuun Areena				
Tapahtumien lkm	73	50	60	69
Tapahtumakäyttö vrk	13	16	25	43
Liikuntakäyttö vrk	341	337	337	313
Suljettu vrk	12	12	12	14
Kokonaiskävijämäärä	192 579	250 000	250 000	212 153
Jäähallit				
Käyttöaste %	48 %	70 %	70 %	59 %
Toimintatulot	484 282	1 445 300	1 145 300	1 130 071
Toimintamenot	-5 203 595	-5 980 500	-5 680 500	-6 201 035
Toimintakate	-4 719 313	-4 535 200	-4 535 200	-5 070 964

Maaseutualueiden ulko- ja sisäliikuntapaikat	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Toimintatulot	52 130	92 200	92 200	79 257
Toimintamenot	-1 567 278	-1 730 500	-1 730 500	-1 707 762
Toimintakate	-1 515 148	-1 638 300	-1 638 300	-1 628 504

Liikuntapalvelut yhteensä	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	71	69	69	72
Toimintatulot	1 355 895	2 688 000	2 388 000	2 348 635
Toimintamenot	-11 012 283	-12 082 600	-11 792 600	-12 187 292
Toimintakate	-9 656 388	-9 394 600	-9 404 600	-9 838 658

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 688 000	-300 000	2 388 000	2 348 635	-39 365
Toimintakulut	-12 082 600	290 000	-11 792 600	-12 187 292	-394 692
Toimintakate	-9 394 600	-10 000	-9 404 600	-9 838 658	-434 058

Sitovuustason ylityksen selitys:

- Motonet Areenasta saatiin tuottoja 90 000 euroa oletettua vähemmän, mutta muiden tulojen kasvu korvasi osin tämän.
- Henkilöstökulujen ylitys 200 000 euroa, johon vaikutti eniten sijaisten tarpeen kasvu.
- Yleinen kustannustason nousu, mikä näkyy erityisesti koneiden, kaluston ja laitteiden kunnossapitopalveluissa, poltto- voitelu- ja työaineissa sekä varaosissa (ylitys em. kohdissa yhteensä 150 000 euroa).
- Talousarviossa oli ennakoitu Lykynlammen myynnin kuluja vähentävä vaikutus, mikä ei toteutunut (säästöarvio vuositasolla 60 000 euroa).

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	7 046 200	-238 000	6 808 200	6 594 089	-214 111
Toimintakulut	-30 612 500	36 300	-30 576 200	-30 552 701	23 499
Toimintakate	-23 566 300	-201 700	-23 768 000	-23 958 612	-190 612

Hyvinvoinnin toimiala yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	16 437 600	-199 600	16 238 000	16 271 388	33 388
Toimintakulut	-160 386 900	-5 041 100	-165 428 000	-167 016 436	-1 588 436
Toimintakate	-143 949 300	-5 240 700	-149 190 000	-150 745 048	-1 555 048

Kaupunkiympäristön toimiala

Tilivelvollinen: kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen

Toimialan toiminnan kuvaus

Toimialan keskeisiä tehtäviä on huolehtia kaupungin toimitila-, maa- ja infraomaisuudesta, vastata tilojen ja kaupunkiympäristön käytettävyydestä, turvallisuudesta ja viihtyisyydestä sekä edistää kaupungin kehittämistä. Toimiala tuottaa myös kaupungin sisäisiä kiinteistöpalveluita, katujen-, puistojen- ja metsienhoitopalveluita sekä logistiikka- ja rakentamispalveluita ja vastaa maankäyttö- ja rakennuslain ja ympäristönsuojelulain perusteella kunnalle kuuluvista lupa- ja valvontatehtävistä sekä jätelain mukaisista kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä. Joensuun Vesi -liikelaitos kuuluu myös toimialaan, mutta liikelaitoksen toimintakertomusasiat on esitetty erillisenä.

Kaupunkiympäristön toimialalla kaupungin strategisia painopisteitä edistetään toteuttamalla mm. strategian tavoitelinjausten mukaisia toimenpiteitä, ilmastopolitiikkaa, maapoliittista ohjelmaa ja huolehtimalla omaisuuden kunnosta sekä tonttutuotannon aktiivisesta kehittämisestä.

Kaupunkirakennepalvelujen ja tilakeskuksen investointiohjelmilla varmistetaan toiminnan edellytykset, pyritään estämään korjausvelan kasvu ja toteutetaan kaupungin kehittämisen edellyttämiä hankkeita.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Vuonna 2022 toimintaa ohjasi vuoden 2021 lopulla hyväksytty konsernistrategia ja sen toteuttamiseksi muodostetut tavoitteet. Vuoden aikana asetettuja taloudellisia ja toiminnallisia tavoitteita raportoitiin säännöllisesti toimielimille aiempien vuosien tapaan. Keskeiset toimialan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin pääosin.

Organisaation osalta vuonna 2022 tapahtui vain yksi muutos, kun logistiikka siirtyi hyvinvointialuelainsäädännön vaatimusten takia Polkka Oy:öön. Tämän seurauksena Joensuun seudun joukkoliikenteen tehtävissä toimivat henkilöt siirtyvät kaupunkirakennepalvelujen yhdyskuntasuunnittelun tulosalueelle vuonna 2023.

Vuoden 2022 toimintaan heijastui voimakkaasti Ukrainan sodan ja vielä pieneltä osin koronapandemian aiheuttamat sähköenergiakustannusten ja rakennuskustannuksen nousut, mitkä vaikeuttivat rahoitustarpeen arviointia ja investointikohteiden toteutumista. Koronapandemian muutokset joukkoliikenteeseen kuitenkin käytännössä poistuivat, sillä joukkoliikenteen matkustajamäärä palautui hyvin lähelle vuoden 2019 matkustajamääriä ja joukkoliikenteen matkustajamäärä on edelleen kasvussa. Ukrainan sodan seurauksena myös toimialan valmius- ja varautumistoimintaa kehitettiin erilaisin arjen toimivuutta varmistavin ennakkotoimenpitein.

Symmetrisen kaupungin kehitysvision mukaisesti toimiin panostettiin edelleen ja toimenpiteisiin saatiin myös ulkopuolista rahoitusta. Green Park alueen liikenneverkko valmistui Euroopan aluekehitysrahaston tukemana ja samalta taholta saatiin rahoitusta myös Ukonniemen sataman laajennukseen. Kävelyn ja pyöräilyn investointeihin saatiin Traficommin investointitukea Siltakadun, Karsikonrannan ja Sortavalankadun jalankulku- ja pyörätiehankkeisiin. Myös muihin kohteisiin saatiin erilaisia investointitukia. Näitä olivat aluehallintoviraston myöntämä avustus Noljakan lähivirkistysalueen

kehittämiseen, opetus- ja kulttuuriministeriön avustus Sirkkalan liikkumiskeskukseen ja palosuojelu-
rahaston avustus Pekkalan pelastusasemaan.

Asuntorakentaminen oli hieman edellisvuotta vilkkaampaa, sillä vuonna 2022 valmistui yhteensä 454
asuntoa, mikä on 53 asuntoa enemmän kuin vuonna 2021. Pientalojen rakentaminen väheni kuiten-
kin merkittävästi, sillä valmistuneita pientaloja oli vain 61, mikä oli pienin määrä vuoden 1995 jälkeen.
Myönnettyjen rakennuslupien määrä oli noin 6 % edellisvuotta pienempi ja rakennusten kuutiomäärä
pieneni peräti 24 %, mikä ennakoii rakentamisen hiljenemisen jatkumista. Väestökehitys oli tilasto-
keskuksen ennakkotietojen mukaan positiivinen väestönmuutoksen ollessa + 260 henkeä. Väestö-
määrän kasvu oli seurausta maahanmuuton lisääntymisestä. Sen sijaan nettomuutto muista kun-
nista toteutui ensimmäisen kerran vuoden 2010 jälkeen negatiivisena. Syntyvyys oli jonkin verran
edellisvuotta alhaisempi, sillä vuonna 2022 syntyneiden määrä oli 576, mikä on 37 lasta vähemmän
kuin vuonna 2021.

Sähköisten palveluiden kehittämisessä jatkettiin toimialan sähköisen arkistoinnin projektia ja robotii-
kan avulla tehtävän laskujen käsittelyn kehittämistä. Osana kaupungin digiohjelmää määriteltiin toi-
menpiteet, joilla vastataan lähivuosien digitalisaation edistämistavoitteisiin.

Ilmasto-ohjelmaa toteutettiin toimialalla edelleen määrätietoisesti. Ympäristönsuojelussa toteutettiin
ilmastokumppanuuden kehittämishanke. Syyskuussa alkoi HIKKA (hiilineutraali kiertotalouskau-
punki suunnitellen ja rakentaen) hanke, joka kestää elokuun 2023 loppuun saakka. Lisäksi kaupunki
oli mukana FISU verkoston kautta REETTA hankkeessa, joka keskittyy ilmastovaikutusten huomioi-
miseen taloudenpidossa. Kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimet jatkuivat kohdennettujen investointi-
hankkeiden myötä.

Toimitilainvestoinneista merkittävimmät hankkeet olivat Karsikon alakoulu ja Mehtimäkihalli, jotka
käyttöön otettiin vuoden aikana sekä Sirkkalan yläkouluhankkeen ja Pekkalan pelastusaseman ra-
kentamisen käynnistyminen. Toimitilainvestointeja toteutettiin yhteensä noin 15,4 milj. eurolla ja yh-
dyskuntatekniikan nettoinvestoinnit olivat noin 12,3 miljoonaa euroa. Kaupunkirakennepalveluiden
kehittämishankkeista merkittävimmät hankkeet olivat Haapajoen ja Multimäen asuinalueiden katu-
verkon rakentaminen, Penttilänrannan alueen kehittäminen, Vehkalahdentien, Uutelantien ja Muta-
lan alueen katuverkon peruskorjaukset, Mehtimäen tekonurmen uusinta, Koulukadun peruskorjaus
ja Ratapihan melusuojaustoimet.

Koko toimialan talous toteutui talousarviota paremmin. Koska toimiala jakautuu usean toimielimen
alle, ovat myös tarkemmat tiedot talouden toteutumisesta luettavissa toimielinkohtaisista raporteista

Kaupunkirakennelautakunta

Tilivelvollinen: kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen

Toimielimen toiminnan kuvaus

Kaupunkirakennepalveluista ja tilakeskuksesta vastaava toimielin on kaupunkirakennelautakunta.
Kaupunkirakennelautakunta järjestää tekniset palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. maan-
käyttö- ja rakennuslain, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun
lain, kiinteistönmuodostamislain, kiinteistörekisterilain, lunastuslain, maantielain, tieliikennelain sekä
joukkoliikennettä koskevien säännösten mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä lukuun ottamatta

muille toimielimille ja viranomaisille säädettyjä ja määrättyjä tehtäviä. Kaupunkirakennepalvelujen keskeisimpiä tehtäviä ovat kaavojen valmistelu ja tonttien luovutus sekä vastuu maa- ja vesialueiden, katujen, puistojen, muiden yleisten alueiden, kiinteistö- ja muiden tilapalveluiden hallinnasta, suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Lautakunnan alainen seudullinen joukkoliikennejaosto vastaa joukkoliikennelain tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueella.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintaa ohjaavat strategia ja siitä johdetut tavoitteet, maapoliittinen ohjelma, omistajapolitiikka ja maankäytön toteutusohjelma (MATO-30).

Katsaus toimintavuoteen 2022

Kaupunkirakennelautakunta kokoontui toimintavuoden aikana 18 kertaa. Päätösasioiden lisäksi kaupunkirakennelautakunnan kokouksissa esiteltiin keskeisiä valmistelussa olevia asioita. Tällä pyrittiin varmistamaan valmistelun eteneminen lautakunnan näkemyksen kanssa yhdensuuntaisesti. Joensuun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelusta pidettiin kaupunkirakennelautakunnallekin suunnattu iltakoulu.

Kaupunkirakennelautakunnan käyttötalouden toimintakate toteutui kokonaisuutena noin 2,0 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatulot ja valmistus omaan käyttöön ylittyivät yhteensä noin 1,5 milj. euroa ja suurimmat ylitykset olivat joukkoliikenteen avustuksissa (joukkoliikenteen koronatuki 529 000 euroa ja koulumatkatuki noin 154 000 euroa). Toimintamenot alittuivat noin 501 000 euroa ja suurimmat alitukset olivat henkilöstömenoissa ja palvelujen ostoissa. Valtuuston sitovuustasolla kaupunkirakennepalvelujen toimintakate toteutui noin 1,9 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin ja tilakeskuksen tulostavoite toteutui noin 56 000 euroa muutettua talousarviota heikommin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digikyvykkyyden kehittämiseksi laaditaan digitalisaation kehitysohjelma. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Asiakirjojen siirto sähköiseen arkistoon	Kaupunkirakennepalveluiden asiakirjoista 20 % on siirretty	Kaupunki-ympäristön hallinto ja talous	Tavoitteena ollut määrä on saatu siirrettyä. Pysyvästi säilytettävän aineiston osalta ratkaisun löytäminen on ollut haasteellista, mutta toimintatapa on nyt löydetty.	toteutui
Projektinhallintaa parannetaan kouluttamalla keskeinen henkilöstö M365 ympäristön projektinhallintatyökaluihin	Koulutus on järjestetty	Kaikki tulosalueet	Koulutusta ei toteutettu, koska M365 projektinhallintatyökalujen tulevaisuus osoittautui epävarmaksi.	ei toteutunut

Tavoitelinjaus: Vastuullinen omaisuuden hoito. Toimitilojen käyttöaste pidetään korkealla ja omaisuuden korjausvelka alhaalla ennakoivalla toimitila-, palveluverkko- ja investointisuunnittelulla.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoitetaso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Toimitilojen käyttöaste säilyy korkealla	Käyttöaste 93 % (v.2020 90,7 %)	Tilakeskus	Tilojen vuokrausaste (käyttöaste) vuoden lopussa 94,9.	toteutui
Omien tilojen vuokrataso on ajantasainen	Vuosien 2023–2025 vuokrat on määritetty	Tilakeskus	Vuokrat määritetty keväällä 2022.	toteutui
Toimitilojen korjausvelka pienenee	Korjausvelka enintään 36 milj. euroa	Tilakeskus	Korjausvelka 35,8 milj. euroa. Vuonna 2023 tehdään teknisen arvojen määrittämisen päivittäminen ulkopuolisella konsultilla, jotta kiinteistöomaisuuden tunnusluvut (esim. korjausvelka) vastaavat entistä paremmin tämän päivän tilannetta.	toteutui
Katujen korjausvelka säilyy kohdullisena	Korjausvelka enintään 12,4 milj. euroa (v. 2020 12,5 milj. euroa)	Yhdyskuntatekniikka	Korjausvelkaa ollut vuoden 2021 alussa n. 14,7 milj. euroa. Tavoitetason määrittelyn jälkeen korjausvelan laskentaperusteet ovat tarkentuneet, mikä on muuttanut lähtötilanteen määrääkin. Tehdyillä peruskorjauksilla velan arvioidaan pysyneen ennallaan. Korjausvelan laskentamalli valmistuu vuona 2023.	toteutui osittain

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Joensuun saavutettavuus paranee kaikilla liikennemuodoilla ja kaikkiin ilmansuuntiin sekä henkilö- että tavaraliikenteessä. Lentoliikenteen jatkuvuus turvataan ja Joensuun syväsatamaa kehitetään Saimaan kilpailukykyisimmäksi. Junaliikennettä nopeutetaan ja vuorotarjontaa lisätään. Tieverkolla tavoitteena on sujuva ja turvallinen henkilö- ja pitkämatkainen joukkoliikenne sekä teollisuuden kuljetukset. Venäjän läheisyys hyödynnetään				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoitetaso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Syväsataman kehittämismahdollisuudet on selvitetty ja hankesuunnitelma tehty	Hankesuunnitelma valmis toteutusaikatauluarvioineen	Yhdyskuntatekniikka	Selvitystyö on tehty.	toteutui
Laaditaan Joensuun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma	Suunnitelma on valmistunut lausunto- kierrokselle lähetettäväksi	Kaupunkiympäristöjohtaja	Suunnitelman valmistuminen siirtyi vuoden 2023 alkuun mm. osallisuustilaisuuksien aikataulutuksen takia.	toteutui osittain

Tavoitelinjaus: Tähtäämme Suomen yritysystävällisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntymisen. Vahvuutemme tunnetaan maailmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat.

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Yritysvaikutusten arviointi on käynnissä hankinnoissa, kaavoitus-hankeissa ja yritystonttien luovutuksessa.	Vaikutukset on arvioitu 50 % em. alueiden kohteista	Yhdyskuntatekniikka Tilakeskus Yhdyskuntasuunnittelu Maaomaisuus	Asemakaavojen yritysvaikutukset arvioidaan ja kirjataan kaavaselostukseen, ohjeistuksen tarkentaminen siirtyi vuodelle 2023. Yritysvaikutukset arvioidaan yritystonttien luovutusta koskevien päätösten perusteluissa huhtikuusta 2022 alkaen.	toteutui osittain

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu

Tavoitelinjaus: Olemme ilmastopolitiikan edelläkävijä. Toteutamme hiilineutraaliustavoitteen 2025 mennessä ja huomioimme ilmastovaikutukset kaikessa toiminnassa. Pyrimme ilmastoviisaan rakentamisen mallikaupungiksi ja turvaamme luonnon monimuotoisuutta.

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen bussija kuljetuskalustossa	13 sähkö- ja 7 uusiutuvaa dieseliä (HVO) käyttävää bussia käytössä ja lisäksi raskaat kuorma-autot käyttävät uusiutuvaa dieseliä	Joukkoliikenne- ja logistiikka Yhdyskuntatekniikka	Kaikki 13 sähköbussia ovat aloittaneet liikennöinnin porrastetusti elokuun loppuun mennessä. Uusiutuvan dieselin käyttöönotto siirtyi 7 dieselbusin osalta vuodelle 2023. Kunnossapidon kuorma-autoille ei ole Joensuussa HVO-dieselin tankkauspaikkaa.	toteutui osittain
Joukkoliikenteen käyttäjämäärät kasvavat	Jojo- liikenteessä 2,1 milj. matkaa (tamuutos) (2021e 1,80 milj. matkaa)	Joukkoliikenne- ja logistiikka	Joukkoliikenteen matkamäärä vuonna 2022 oli noin 2,27 milj. matkaa.	toteutui
Pyöräilyreittien viitoituksen parantaminen Joensuun seudun pyöräreitien yleissuunnitelmaan perustuen	Viitoituksen toteutussuunnitelma pyöräilyn pääreittien osalta on valmistunut	Yhdyskuntatekniikka	Suunnitelma toteutetaan vuoden 2023 aikana yhteistyössä Ely:n, Kontiolahden ja Liperin kanssa.	ei toteutunut
Kokonaisselvityksen laatiminen kiertotalouden edistämiseksi rakentamisessa	Selvitys tehty	Tilakeskus Yhdyskuntatekniikka	Hikka hanke (Hiilineutraali kiertotalouskaupunki) käynnistyi 9/2022 ja jatkuu 8/2023 saakka. Kiertotalouden lisäämisen mahdollisuuksien selvittäminen on käynnissä koko kaupunkiympäristön toimialueella.	toteutui osittain

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Ekologisen rakentamisen edistämisen otettu käyttöön kaavamääräyksissä ja tontinluovutusehdoissa	Toteutettu yhdessä asemakaavakohteissa ja yhdessä tontinluovutuskohteissa	Yhdyskuntasuunnittelu Maaomaisuus	Ekologista rakentamista edistävien kaavamääräysten käyttöönotto liittyy Multimäen seuraavan asemakaavan laadintaan, joka jatkuu vuodenvaihteen 2022–23 jälkeen. Asiaa on tarkasteltu useaan otteeseen. Tontinluovutukseen otettavat tarkoituksenmukaiset ekologisen rakentamisen edistämistä koskevat ehdot ovat vielä löytymättä.	ei toteutunut toteutui osittain
Nopeutetaan öljylämmityskohteista luopumista	Öljylämmityskohteiden määrä on pienempi kuin vuonna 2021	Tilakeskus	Muutos kaukolämpöön Onttolan varikolla. Lykynlampi myynnissä ja Ahvenisen toimintakeskuksen valmistelu aloitettu. Ollilan päiväkodin jatkokäyttötarvetta tulee arvioida. Vuoden 2024 aikana toteutetaan loput investoinnit.	toteutui
Hiilijalanjäljen laskenta ja vertailu muihin kuntiin	Hiilijalanjäljenlaskenta on tehty kaikissa tilainvestointikohteissa suunnittelun valmistumisen jälkeen.	Tilakeskus	Toteutetaan laskentaa suunnittelujen valmistumisen jälkeen. Puitesopimus konsultit kilpailutettu.	toteutui

Tavoitelinjaus: Kehitämme Joensuuta kokonaisuutena monimuotoisesti, alueiden erilaisuus ja lähivirkistystarpeet huomioiden. Mahdollistamme turvallisen ja toimivan arjen sekä sujuvan liikenteen kaikenikäisille ja erityisryhmille.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Toteutamme turvallisuussuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet	Vuodelle 2022 määritellyt toimenpiteet toteutettu	Tilakeskus Yhdyskuntatekniikka	Suunnitelmaan kirjatut toimet toteutuivat.	toteutui
Määrittelemme Joensuun seudun yleiskaavan uusimisaikataulun ja prosessin yhteistyössä seudun kuntien kanssa	Määrittely on valmistunut	Yhdyskuntasuunnittelu	Kaikki viisi kuntaa ovat ilmoittaneet lähtevänsä mukaan yleiskaavatyöhön. Samalla on käsitelty myös alustava aikataulu, missä on esitetty prosessin eteneminen.	toteutui
Käynnistämme asemakaavan ajantasaistamisen Kanervalan pientaloalueella ensimmäisenä ”vanhojen” alueiden asemakaavan uusimiskohteena	Asemakaavoitus on käynnistynyt	Yhdyskuntasuunnittelu	Asemakaavan liittyviä selvityksiä on tehty. Varsinainen kaavatyö ei käynnistynyt vuoden 2022 aikana.	toteutui osittain
Toteutetaan luonnon monimuotoisuuden huomioiminen – toimintalinjauksen sekä ilmasto-ohjelman toimenpiteitä	Toimintalinjauksen sekä ilmasto-ohjelman luonnon monimuotoisuutta koskevia toimenpiteitä toteutettu	Kaupunkiympäristöpalvelut	Tehdyissä suunnitelmissa on huomioitu luonnon monimuotoisuuden ylläpito ja lisäämistä tukevia ratkaisuja (mm. kasvillisuus, materiaalit, olevan kasvillisuuden huomiointi). Elovaaran luonnonsuojelualueelle on tehty käyttö- ja hoitosuunnitelma, jonka tarkoitus on luonnon monimuotoisuuden lisääminen. Murtosuolle rakennettiin SOTKA hankkeen avustuksella lintuvesikosteikko. Vieraslajien torjuntaa on tehty hankesuunnitelman mukaisesti.	toteutui

Tavoitelinjaus: Aktiivisella maapolitiikalla turvaamme vetovoimaisen ja monipuolisen tonttivarannon kasvavan kaupungin asuntojen ja yritystonttien tarpeeseen. Yhteensovitamme maa- ja asuntopoliittiset ohjelmat. Toteutamme symmetrisen kaupungin suunnitelman valmiiksi.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Yhdyskuntatekniikan investointiohjelmassa symmetrisen kaupungin hankkeisiin määritellyt toimet toteutetaan	Toimenpiteet ovat toteutuneet suunniteltuun valmiuteen	Yhdyskuntatekniikka	Hankkeet toteutuivat suunnitellusti.	toteutui

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Kerrostalorakentamista ohjataan Penttilänrantaan	Penttilänrantaan toteutetun kerrostalorakentamisen kerrosala on vähintään 30 % kaupungin kerrostalorakentamisen kerrosalasta	Maaomaisuus Yhdyskuntasuunnittelu	Penttilänrannan alueella on jatkuvasti myynnissä ns. sisämaasta tontti heti käynnistyvään kerrostalorakentamiseen. Tontinluovutus mahdollistaa tavoitteen toteutumisen. Markkina ja muualle mahdollistettu kerrostalorakentaminen vaikuttavat toteutumiseen. Vuonna 2022 Joensuuhun valmistui asuinkerrostaloja 19527 k-m2, joista sijoittui Penttilänrantaan 2002 k-m2 (10%).	ei toteutunut

Tavoitelinjaus: Kehitämme kaupunkikeskustaa kaikkien yhteiseksi olohuoneeksi, ympärivuotiseksi kulttuurin ja kohtaamisten paikaksi. Tori ja ydinkeskusta pidetään vetovoimaisena ja haluttuna paikana yrityksille.

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Laaditaan yksilöity kehittämissuunnitelma keskustavision pohjalta	Suunnitelma valmis	Yhdyskuntatekniikka Yhdyskuntasuunnittelu	Suunnitelman laadinta ei toteutunut henkilöstöresurssivajauksen takia.	ei toteutunut

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu

Tavoitelinjaus: Edistämme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden kokemuksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kokeilemme osallistavaa budjetointia.

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Kehitetään viestintää toimialan hankkeista	Joensuu suunnitellee ja rakentaa tiedotuslehti on julkaistu	Yhdyskuntasuunnittelu	Tiedotuslehti on julkaistu alkuvuonna.	toteutui

Tavoitelinjaus: Valmistelemme Urheilukaupunki Joensuu -kehitysohjelman. Mehtimäen aluetta kehitetään Suomen hienoimmaksi keskellä kaupunkia sijaitsevaksi toiminnan ja palvelujen keskittymäksi. Liikunnallista elämäntapaa edistetään.

Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Mahdollistetaan Mehtimäen urheilukeskittymän kehittäminen uusimalla alueen asemakaava.	Asemakaavamuutosehdotus on valmis	Yhdyskuntasuunnittelu	Ehdotus valmistui kaavoitustyön osalta, mutta toimitelinkäsittelyvalmistelu siirtyi vuodelle 2023.	toteutui osittain

210 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto ja talous

Tilivelvollinen: kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Kaupunkiympäristön toimialan hallinto ja talous vastaa koko toimialan yleis- ja taloushallinnosta.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Toimialan talousasioiden osalta jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua toimialakokonaisuuden kehittämistä. Taloustiimin toimintaa heikensi puutteet henkilöresursseissa, mitä osittain korvattiin määräaikaisen henkilön rekrytoinnilla.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Henkilöstömäärä	9,3	10,8	10,8	9,3
Henkilötyövuodet yhteensä	9,3	10,8	10,8	9,3
Toimintatulot	129 136	178 000	168 000	164 811
Toimintamenot	-914 740	-1 437 000	-1 238 000	-1 021 744
Toimintakate	-785 603	-1 259 000	-1 070 000	-856 933

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	178 000	-10 000	168 000	164 811	-3 189
Toimintakulut	-1 437 000	199 000	-1 238 000	-1 021 744	216 256
Toimintakate	-1 259 000	189 000	-1 070 000	-856 933	213 067

240 Yhdyskuntasuunnittelu

Tilivelvollinen: vs. kaavoituspäällikkö 31.5.2022 saakka Juha Pasma, kaavoituspäällikkö 1.6. - 31.8.2022 JP Vartiainen, vs. kaavoituspäällikkö Natalia Musikka 1.9. - 14.12.2022, kaavoituspäällikkö Pauli Sonninen 15.12.2022 alkaen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Yhdyskuntasuunnittelu vastaa kaupunkirakenteen, maankäytön ja liikenteen kehittamisestä ja suunnittelusta sekä seuraa ja ennakoii yhdyskuntarakenteen, rakennustoiminnan, väestön ja liikenteen kehitystä Joensuun alueella.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Vuoden 2022 aikana 10 asema- tai ranta-asemakaavaa sai lainvoiman, samoin kuin Niva-Ohvana osayleiskaava. Keskustan suojelukaava sai osittaisen lainvoiman. Merkittävimpiä vuonna 2022 valmistuneita asemakaavoja ovat olleet Keskustan suojelukaava, Suvantokatu 21 ja Penttilänkatu 7- 9.

Keskustan suojelukaava on Suomen mittakaavassa ainutlaatuinen kaava, jolla suojeltiin yli 30 Joensuun ruutukaava-alueen arvokasta rakennusta.

Vuoden 2022 aikana selvitettiin Joensuun seudun yleiskaava 2020 päivittämistä. Vuonna 2009 hyväksytty kuntien yhteinen yleiskaava koskee Joensuun lisäksi Kontiolahden, Liperin, Outokummun ja Polvijärven kuntien alueita. Kaikilta kunnilta saatiin myönteinen periaatepäätös kaavan päivittämistyöhön osallistumisesta, joten kaavan laadinta on tarkoitus käynnistää keväällä 2023.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Henkilöstömäärä	14,0	14,0	14,0	13,4
Henkilötyövuodet yhteensä	14,0	14,0	14,0	13,4
Toimintatulot	120 532	76 000	76 000	84 400
Toimintamenot	-1 106 031	-1 168 000	-1 100 000	-930 984
Toimintakate	-985 499	-1 092 000	-1 024 000	-846 583

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	76 000	0	76 000	84 400	8 400
Toimintakulut	-1 168 000	68 000	-1 100 000	-930 984	169 016
Toimintakate	-1 092 000	68 000	-1 024 000	-846 583	177 417

245 Joukkoliikenne ja logistiikka

Tilivelvollinen: logistiikkapäällikkö/kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Joukkoliikenne ja logistiikka vastaa kaupungin logistiikkapalveluista ja joukkoliikenteen viranomais-tehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueilla sekä tuottaa Siun Sotelle henkilökuljetuksien suunnittelua ja Polkalle ruokakuljetuksien järjestelyt.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Seudullisen joukkoliikenteen toimintakate toteutui noin 633 000 euroa muutettua talousarviota parempana. Paremman toimintakatteen saavuttamiseen vaikuttivat valtion korona-avustukset, koulumatkatuki ja erityisesti loppuvuodesta tapahtunut vahva matkustajamäärän kasvu. Joukkoliikenteen matkustajamäärä toteutui noin 8 % muutettua talousarviota suurempana.

Hyvinvointialuelainsäädännön vuoksi logistiikka siirrettiin 1.10.2022 alkaen Polkka Oy:öön, koska kaupunki ei jatkossa voi tarjota palveluja suoraan hyvinvointialueelle. Siirron avulla pystytään jatkosakin yhdistelemään koulukyytejä, sosiaalipalvelulain mukaisia matkoja ja vammaispalvelulain mukaisia matkoja yhteiskunnan kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Seudullinen joukkoliikenne				
Tehtyjen matkojen lukumäärä, kpl	1 887 058	1 980 000	2 100 000	2 269 876
Toimintatulot	6 584 394	6 752 950	7 341 000	8 352 641
Toimintamenot	-9 645 512	-10 903 950	-11 710 000	-12 088 797
Toimintakate	-3 061 118	-4 151 000	-4 369 000	-3 736 156
Logistiikka				
Koulukuljetukset	-2 261 446	-2 264 000	-1 638 000	-1 756 158
Asiointiliikenne	-54 267	-78 000	-78 000	-60 888
Ajoneuvopalvelut	-510 116	-510 000	-510 000	-586 681
Muu palvelutuotanto	-2 770 709	-2 814 000	-2 083 000	-2 234 515
Toimintatulot	5 540 789	5 588 000	4 231 000	4 569 531
Toimintamenot	-5 596 538	-5 666 000	-4 309 000	-4 638 242
Toimintakate	-55 749	-78 000	-78 000	-68 711
Henkilöstömäärä	11,9	12,0	2,0	9,5
Henkilötyövuodet yhteensä	11,9	12,0	2,0	9,5
Toimintatulot	12 125 183	12 340 950	11 572 000	12 922 172
Toimintamenot	-15 242 050	-16 569 950	-16 019 000	-16 727 039
Toimintakate	-3 116 867	-4 229 000	-4 447 000	-3 804 867

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	12 340 950	-768 950	11 572 000	12 922 172	1 350 172
Toimintakulut	-16 569 950	550 950	-16 019 000	-16 727 039	-708 039
Toimintakate	-4 229 000	-218 000	-4 447 000	-3 804 867	642 133

270 Maaomaisuus

Tilivelvollinen: kaupungingeodeetti Kalle Sivén

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Maaomaisuus vastaa kaupungin maapolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta, maa- ja vesialueiden hallinnasta, hankinnasta ja luovutuksesta, paikkatietoaineistojen ylläpidosta, kartastotehtävistä ja maastomittaustoiminnasta sekä kiinteistömuodostuksen tehtävistä ja kiinteistörekisterin pidosta.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Taloudellisesti maaomaisuuden tulosalueella vuosi 2022 toteutui noin 672 000 euroa muutettua talousarviota paremmin.

Erillispientalotonttien kysyntä laski alimmilleen ainakin seurantajaksolla 2010 - 2022. Kysyntä on karkeasti puolittunut seurantajakson keskiarvosta. Syitä ja seurauksia on ollut lähivuosina useampia koronapandemiasta ja Ukrainassa käytävästä sodasta johtuen. Tontteja on ollut tarjolla kysyntää enemmän ja tonttien luovutuksella on pystytty turvaamaan kaupungin kehittymisen edellytykset.

Tontteja on luovutettu pääosin vuokraamalla. Yhtiömuotoiseen asumiseen luovutetut tontit on kuitenkin myyty tarjouskilpailujen perusteella. Erillispientalotonttien kysyntä painottui edelleen Karhunmäkeen. Yritystontteja on luovutettu eri puolilta kaupunkia kysynnän ja yritysten tarpeiden mukaisesti. Papinkankaan ja Karhunmäen yritystonttien kysyntä ja niille rakentaminen on ollut positiivinen asia vuoden 2022 osalta.

Vuonna 2022 tehtiin uusia tontinvuokrasopimuksia ja uusittiin päättyviä sopimuksia yhteensä noin 140 kpl. Maanvuokratulot kasvoivat 7,957 milj. eurosta 8,508 milj. euroon. Maakäyttösopimustulot olivat noin talousarvion mukaiset 1,07 milj. euroa vuonna 2022.

Maan myynnille asetettua taloudellista tavoitetta ei saavutettu, koska ostaja ei suorittanut Niinivaaran entisen kirjaston kohdalta myydyin kerrostalotontin loppukauppasumman maksua. Saamatta jäi 1 094 845 euroa.

Metsien kustannuspaikan vuosi sujui taloudellisesti ennakoidusti. Pysty- ja hankintakauppoina myydyistä leimikoiden korjuista saadut korvaukset vastasivat talousarviossa tavoiteltua. Operatiivisesti myrskytuhojen raivaus oli tänä vuonna merkittävästi aiempia vuosia suurempitoinen. Lähimetsien pienpuustoa pyritään hoitamaan kaupunginosittain 10 vuoden kierrolla. Käytössä olevilla resursseilla ja ennakoimattomien myrskytuhojen raivauksen sekä suunnitelluilla työkohteilla jääme tästä kiertoaikataulusta jälkeen.

Kiinteistönmuodostuksen vuosi 2022 saatiin lopulta maaliin taloudellisesti ja toiminnallisesti menestyksekkäästi resurssihaasteista huolimatta.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Luovutetut tontit lkm	84	73	58	47
- joista omakotitalotontteja	68	60	45	36
- joista kerros- ja rivitalotontteja	7	5	5	2
- joista yritystontteja	9	8	8	9
Puun myynti m ³	23 544	31 000	26 000	28 555
Henkilöstömäärä	27,6	27,5	27,5	24,3
Henkilötyövuodet yhteensä	27,6	27,5	27,5	24,3
Toimintatulot	10 442 346	10 513 000	10 733 000	11 235 023
Toimintamenot	-2 311 608	-2 560 000	-2 430 000	-2 259 536
Toimintakate	8 130 738	7 953 000	8 303 000	8 975 487

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	10 513 000	220 000	10 733 000	11 235 023	502 023
Toimintakulut	-2 560 000	130 000	-2 430 000	-2 259 536	170 464
Toimintakate	7 953 000	350 000	8 303 000	8 975 487	672 487

280 Yhdyskuntatekniikka

Tilivelvollinen: kaupungininsinööri Tero Toivanen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Yhdyskuntatekniikka vastaa kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja yleisten alueiden hallinnasta. Lisäksi yhdyskuntatekniikka vastaa muista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen ylä- ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteensovittamiseksi. Yhdyskuntatekniikan keskeisenä tehtävänä on huolehtia katujen ja yleisten alueiden pitämisestä toimivina, turvallisina ja ympäristöltään viihtyisinä sekä varmistaa yhdyskuntarakenteen kehittyminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Yhdyskuntatekniikka vastaa myös yksityistieavustushakemusten käsittelystä.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Yhdyskuntatekniikassa talous toteutui 230 000 euroa muutettua talousarviota parempana. Loppuvuodesta voimakkaasti noussut sähkön hinta nosti katuväläistuksen kuluja 113 000 euroa yli talousarvion mutta vastaavasti muista toiminnoista pystyttiin säästämään.

Kunnossapidossa kustannuksia nosti lumisen talven aiheuttama auroskertojen kasvu sekä lumenajo. Alihankintana hankittavat talvityökonepalvelusopimukset kilpailutettiin uudella 5 + 2 vuotisella sopimuksella. Omaa konekalustoa uusittiin hankkimalla kaksi monitoimipyöräkonetta. Uuden tielikenneläin vaatimusten mukaisten ajoratamaalausten ja liikennemerkkien uusimista jatkettiin. Ajo-neuvojen kustannuksia nostivat vuoden aikana mm. polttoainekustannusten nousu ja siirtyminen HVO-polttoaineen käyttöön. Työturvallisuustoimia parannettiin edelleen mm. hankkimalla mobiilikäyttöön kemikaalinhallintajärjestelmä ja kannustamalla henkilöstöä työturvallisuushavaintojen tekoon. Työtapaturmien määrä on pitkäjänteisen kehitystyön ansiosta kunnossapidossa erittäin alhainen.

Puistojen hoidossa oltiin mukana osallistavan budjetoinnin kokeilussa, jossa kaupunkilaisille suunnatun kyselyn perusteella Rantakylässä ns. lämpölaitoksenmäen mäenlaskupaikkaa tasoitettiin sekä raivattiin kasvillisuutta, lisättiin roskakoreja ja asennettiin kausivalot ostoskeskuksen alueelle. Maaseutualueille hankittiin siirrettävä pump-track - rata. Myös muualla kaupunkialueella lisättiin kaupunkilaisten toivomuksesta roska-astioita ja puistonpenkkejä. Kesäkukkia istutettiin puistoihin, ruukkuihin ja ampeleihin yli 7300 kpl. Puistojenhoito työllisti edellisvuosien tapaan runsaasti kausityöllistettyjä ja koululaisia erilaisissa ympäristönhoidon tehtävissä.

Myönnettyjen katutyölupien määrä on ollut likimain edellisvuosien tasolla (264 kpl) mutta merkittävää on ollut varattujen alueiden aikaisempaa suurempi pinta-ala. Tämä on aiheuttanut jonkin verran ylimääräistä haittaa kaupunkilaisille, mutta kaupungin saamat katulupamaksut olivat noin 100 000 euroa aikaisempaa suuremmat.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Yhdyskuntatekniikan yhteiset				
Toimintatulot	384 398	392 000	392 000	436 361
Toimintamenot	-1 789 694	-2 155 000	-2 055 000	-1 805 190
Toimintakate	-1 405 297	-1 763 000	-1 663 000	-1 368 829
Liikennealueiden hoito				
Liikennealueet, km	814	814	817	819
- joista ajoratoja	434	434	435	436
- joista jalankulku- ja pyöräilyväyliä	348	348	350	351
- joista ruutukaavan jalkakäytäviä	32	32	32	32
Liikennealueiden talvihoito, € vuosi	-2 499 196	-2 370 000	-3 170 000	-3 173 899
€/m ²	-0,59	-0,56	-0,75	-0,74
Liikennealueiden kesähoito, € vuosi	-887 797	-870 000	-927 000	-863 059
€/m ²	-0,15	-0,15	-0,16	-0,15
Liikennealueiden puhtaanapito, € vuosi	-212 357	-183 000	-223 000	-248 795
Hoitokustannukset €/km	-4 603	-4 377	-5 503	-5 446
Liikennealueiden hoito yhteensä	-3 599 349	-3 423 000	-4 320 000	-4 285 753
Viheralueiden hoito				
Kunnossa pidetyt istutukset ja hoidetut viheralueet	185	185	187	188
€/ha	-5 259	-5 032	-5 433	-5 734
Viheralueiden hoito yhteensä	-972 958	-931 000	-1 016 000	-1 077 993
Valaistusjärjestelmä				
Ulkovalopisteiden lkm	21 038	21 000	21 300	21 388
€/valopiste	-38	-38	-38	-43
Energiankulutus MWh	4 025	4 400	3 800	3 847
Valaistusjärjestelmä yhteensä	-801 967	-800 000	-800 000	-913 955
Muu kunnossapito				
Uudelleen päällystys €/m ²	-9,2	-8,5	-12,2	-8,7
Uudelleen päällystys m ²	27 835	56 000	37 000	47 445
Muu kunnossapito yhteensä	-1 213 205	-1 344 000	-1 344 000	-1 400 664
Kunnossapito yhteensä				
Toimintatulot	26 695	3 000	13 000	48 202
Toimintamenot	-6 587 480	-6 498 000	-7 480 000	-7 678 364
Toimintakate	-6 560 785	-6 495 000	-7 467 000	-7 630 162
Rakentaminen				
Toimintatulot	3 589 016	3 272 000	3 272 000	2 898 645
Toimintamenot	-3 643 681	-3 272 000	-3 272 000	-2 910 864
Toimintakate	-54 665	0	0	-12 219
Yhdyskuntatekniikan palvelutuotanto				
Toimintatulot	1 554 052	1 088 000	1 410 000	1 771 057
Toimintamenot	-1 356 744	-1 088 000	-1 360 000	-1 609 469
Toimintakate	197 308	0	50 000	161 588
Liikenne-, viher- ja muiden erityisaluiden investoinnit				
Valmistus omaan käyttöön	3 612 275	4 190 000	4 190 000	3 334 113
Henkilöstömäärä	59,6	59,3	59,3	61,3
Henkilötyövuodet yhteensä	59,6	59,3	59,3	61,3
Toimintatulot	5 555 979	4 755 000	5 087 000	5 155 930
<i>Valmistus omaan käyttöön</i>	3 612 275	4 190 000	4 190 000	3 334 113
Toimintamenot	-16 991 693	-17 203 000	-18 357 000	-17 339 666
Toimintakate	-7 823 439	-8 258 000	-9 080 000	-8 849 623

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	8 945 000	332 000	9 277 000	8 490 043	-786 957
Toimintakulut	-17 203 000	-1 154 000	-18 357 000	-17 339 666	1 017 334,00
Toimintakate	-8 258 000	-822 000	-9 080 000	-8 849 623	230 377

Tulosalueet 210 - 280 yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	32 052 950	-226 950	31 826 000	32 896 450	1 070 450
Toimintakulut	-38 937 950	-206 050	-39 144 000	-38 278 969	865 031
Toimintakate	-6 885 000	-433 000	-7 318 000	-5 382 519	1 935 481

295 Tilakeskus

Tilivelvollinen: tilakeskuksen johtaja Joni Sorjonen

Tilakeskuksen toimintakertomustiedot on esitetty omana liitteenään, koska taseyksikön erillistilinpäätös esitetään kaupungin tilinpäätöksessä kohdassa erillistilinpäätökset.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	49 589 800	497 130	50 086 930	50 488 555	401 625
Toimintakulut	-32 204 800	-793 130	-32 997 930	-33 361 637	-363 707
Toimintakate	17 385 000	-296 000	17 089 000	17 126 918	37 918

Kaupunkirakennelautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	81 642 750	270 180	81 912 930	83 385 005	1 472 075
Toimintakulut	-71 142 750	-999 180	-72 141 930	-71 640 606	501 324
Toimintakate	10 500 000	-729 000	9 771 000	11 744 399	1 973 399

Joensuun alueellinen jätelautakunta

810 Joensuun alueellinen jätelautakunta

Tilivelvollinen: vs. jätehuoltosuunnittelija Essi Hämäläinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Alueellinen jätelautakunta toimii kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena. Se hoitaa jätelaissa kunnille määritellyt jätehuollon viranomaistehtävät. Lautakunnan vastuukuntana toimii Joensuu ja muut yhteistoiminta-alueen kunnat ovat Ilomantsi, Kontiolahti, Liperi ja Polvijärvi. Jätelain, lautakunnan yhteistoimintasopimuksen ja Joensuun kaupungin hallintosäännön mukaisesti lautakunta päättää mm. kunnallisista jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta, seuraa lainsäädännön ja jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueella sekä ylläpitää jätteenkuljetusrekisteriä.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Alueellinen jätelautakunta kokoontui vuonna 2022 kahdeksan kertaa.

Jätelain muutokset tulivat voimaan 19.7.2021. Tarkentavat asetukset annettiin marraskuussa ja ne tulivat voimaan 1.12.2021. Jätelain uudistusten myötä aloitettiin jätelautakunnan suunnittelema jätehuoltomääräysten uudistamistyö keväällä 2022. Jätehuoltomääräykset hyväksyttiin vuoden viimeisessä lautakunnan kokouksessa 15.12.2022 ja ne astuivat voimaan 1.1.2023. Jätehuoltomääräysten lisäksi vuonna 2022 uudistettiin jätehuollon palvelutaso vuosille 2022–2024. Palvelutaso hyväksyttiin jätelautakunnan kokouksessa 16.6.2022.

Lisäksi vuonna 2022 otettiin käyttöön jäteasetuksen edellyttämä kompostirekisteri.

Jätelautakunnan päivittäistä toimintaa on jätehuoltoa koskeva seuranta, viranomaisrekisterin ylläpito ja kehittäminen sekä ilmoitusten ja hakemusten käsittely. Neuvontaa ja ohjeistusta viranomaisasioiden osalta annettiin sähköpostitse ja puhelimitse. Jätehuoltoon liittymisen seurannassa kehoitettiin 294 kiinteistön haltijaa jätehuollon järjestämiseen. Tammikuun 2023 puoleen väliin mennessä kehoitetuista kiinteistöistä 74 % oli liitetty jätehuoltoon. 3 %:n osalta jätemaksu on hakemuksen perusteella kohtuullistettu joko toistaiseksi tai määräaikaisella päätöksellä. 9 %:n osalta kehoitusprosessi on vielä kesken ja 6 %:lla hakemuksen käsittely on vielä kesken jätehuoltoviranomaisessa tai seuranta tiedot on annettu tiedoksi valvontaviranomaiselle. 8 % kehoitetuista asiakkuus on jo päättynyt.

Viranhaltijapäätöksiä jätemaksun kohtuullistamista tai jätehuoltomääräyksistä poikkeamista koskevissa asioissa tehtiin 96 kappaletta. Jätehuoltoa koskevia ilmoituksia käsiteltiin 40 kappaletta. Hakemusten määrä oli vuonna 2022 pienempi aiempiin vuosiin nähden. Jätteenkuljetuksen lakisääteiset tiedot merkittiin jätteenkuljetusrekisteriin.

Vuonna 2022 jätelautakunnan henkilöstössä tapahtui muutoksia, mikä vaikutti esimerkiksi henkilöstömenoihin.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Viranhaltijapäätökset, kpl	165	180	180	96
Henkilöstömäärä	2,6	3,0	2,5	2,8
Henkilötyövuodet yhteensä	2,6	3,0	2,5	2,8
Toimintatulot	203 493	219 000	219 000	172 535
Toimintamenot	-203 493	-219 000	-219 000	-172 535
Toimintakate	0	0	0	0

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	219 000		219 000	172 535	-46 465
Toimintakulut	-219 000		-219 000	-172 535	46 465
Toimintakate	0		0	0	0

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Jukka Hyttinen

Toimielimen toiminnan kuvaus

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tulosalueita ovat yhteiset palvelut, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja pysäköinninvalvonta. Yhteisiin palveluihin on budjetoitu lautakunnan ja koko toimielimen yhteiset kulut. Tulosalueiden tehtävät ovat viranomaistehtäviä, jotka määräytyvät pääasiassa lainsäädännön perusteella

Katsaus toimintavuoteen 2022

Vuonna 2022 lupa- ja viranomaistoimintojen kohdalla ei ole tehty rakenteellisia muutoksia.

Henkilöstön osaaminen on kokeneen henkilökunnan myötä edelleen hyvällä tasolla. Lisäksi voidaan todeta, että lähiaikana on tulossa henkilöstön osalta uudistumista ja osaamisen varmistaminen edellyttää rekrytointien onnistumista. Henkilöstön koulutuksen ja ammattitaidon ylläpitämiseen vaadittaviin tapahtumiin osallistuminen oli aktiivista. Koulutuksiin osallistuttiin paljolti etänä.

Rakennus- ja ympäristölautakunta kokoontui vuoden 2022 aikana 10 kertaa.

Pysäköinninvalvonnan tunnusluvut toteutuivat hieman edellistä vuotta alempina johtuen valvontahenkilöstön vaihtuvuudesta toimintavuoden aikana. Pysäköintivirhemaksujen määrä oli 10 070 kappaletta, mikä oli noin 12 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Toimintatuottoja virhemaksujen pienempi määrä alensi noin 19 prosentilla. Toisaalta henkilöstövajaus alensi myös toimintakuluja. Toimintakate toteutui noin 37 000 euroa talousarviota alempana. Toimintavuoden aikana valittiin avoimena oleviin virkoihin kaksi uutta pysäköinnintarkastajaa, jotka ovat aloittaneet työnsä vuoden 2023 alussa. Yhden pysäköinnintarkastajan osalta toimenkuvaa on muutettu vuoden 2023 alusta siten, että tehtävään sisältyy pysäköinninvalvonnan lisäksi myös rakennusvalvonnan tehtäviä.

Rakentamisen määrä oli vuonna 2022 vähän pienempi kuin muutamina aikaisempina vuosina. Myönnettyjen rakennuslupien määrä oli noin 6 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna. Rakennusten kuutiomäärä pieneni huomattavasti eli 24 prosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että hankkeiden koot olivat aiempaa pienempiä. Rakennusvalvonnan ohjaus- ja neuvonta suuntautuivat edelleen energiatehokkuuden sekä hankkeiden kosteudenhallinnan parantamiseen. Korkean energian hinnan takia rakennusten energiatehokkuuteen vaikuttavia hankkeita kuten esimerkiksi aurinkopaneelien asentamista oli loppuvuodesta aiempaa enemmän vireillä. Kiinteistöverotietojen tarkastamista suoritettiin toimintavuonna suunnitelman mukaisesti. Alueista on käyty läpi Joensuun keskusta sekä osa pitäjien taajama-alueista. Epäselvien tapausten kohdalla on tarkoitus käydä paikan päällä kesän aikana, jolloin esimerkiksi kesämökkien kulkutiet ovat käytössä.

Rakennuslupan sähköisen hakemisen mahdollistava ohjelma ja siihen liittyvä sähköisen arkistoinnin osio on saatu toimintaan ja niiden toimintaa tehostava vaikutus alkaa hiljalleen näkyä. Sähköisen lupajärjestelmän seurauksen lupien käsittelyaika on säilynyt lyhyenä.

Maa-aineslupia käsiteltiin 2 kappaletta. Maa-ainesvalvonta suoritettiin syys-lokakuussa. Ympäristölupien valvonta tehtiin valvontaohjelman mukaisesti (yhteensä 29 kohdetta).

Vuoden aikana tehtiin vesihuoltolain, ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaista valvontaa. Haja-asetuksen jätevesien käsittelyn määräyksiin liittyen käsiteltiin 9 hakemusta liittyen järjestelmien korjaamiseen.

Vieraslajikampanjassa keskityttiin jättipalsamin torjuntaan ja kesän aikana kesäyöntekijät tekivät torjuntaa 6 viikkoa ja lisäksi kunnossapito sekä alueurakka tekivät jättiputken torjuntaa.

Perhosseuranta tehtiin Sillaisilla ja Lykynlammella. Vesistöseurannassa oli mukana 5 järveä.

Toukokuun alussa 2021 alkoi ilmastokumppanuuden kehittämishanke, joka loppui marraskuun lopussa 2022. FISU verkoston kautta Joensuu oli mukana hankkeessa REETTA, joka keskittyi investointien ja käyttötalouden osalta ilmastovaikutusten huomioimiseen taloudenpidossa. Syyskuun alussa alkoi HIKKA (Hiilineutraali kiertotalouskaupunki suunnitellen ja rakentaen) -hanke, joka kestää elokuun 2023 loppuun saakka.

850 Rakennus- ja ympäristölautakunnan yhteiset palvelut

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Jukka Hyttinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii Joensuun kaupungissa lainsäädännön tarkoittamana rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä vastaa muista sille hallintosäännössä määritellyistä tehtävistä.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Henkilöstömäärä	0,6	0,6	0,6	0,6
Henkilötyövuodet yhteensä	0,6	0,6	0,6	0,6
Toimintatulot	389	4 500	4 500	453
Toimintamenot	-99 807	-125 500	-106 500	-105 846
Toimintakate	-99 418	-121 000	-102 000	-105 393

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 500		4 500	453	-4 047
Toimintakulut	-125 500	19 000	-106 500	-105 846	654
Toimintakate	-121 000		-102 000	-105 393	-3 393

860 Pysäköinninvalvonta

Tilivelvollinen: yhdyskuntalakimies Juha Martikainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Pysäköinninvalvonnan tehtävänä on poliisin ohella huolehtia Joensuun kaupungin alueella ajoneuvojen pysäyttämistä, seisottamista ja pysäköimistä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta ja pysäköintivirhemaksujen määräämistä koskevista tehtävistä ja huolehtia tarvittavista ajoneuvojen siirroista.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Pysäköintivirhemaksut kpl	12 603	12 200	11 300	10 070
Henkilöstömäärä	6,0	6,2	6,2	4,7
Henkilötyövuodet yhteensä	6,0	6,2	6,2	4,7
Toimintatulot	672 340	637 000	597 000	541 583
Toimintamenot	-371 433	-391 000	-361 000	-342 867
Toimintakate	300 907	246 000	236 000	198 715

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	637 000	-40 000	597 000	541 583	-55 417
Toimintakulut	-391 000	30 000	-361 000	-342 867	18 133
Toimintakate	246 000	-10 000	236 000	198 715	-37 285

870 Rakennusvalvonta

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Jukka Hyttinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Pidämme verotuksen kilpailukykyisenä tarkalla taloudenpidolla ja verotuloja lisäävällä elinvoimapolitiikalla. Kaupungin toimintamenot ja investoinnit mitoitetaan tulokehitys ja kanto-kyky huomioiden. Lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden taso vakautetaan.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteutuma	Toteuma
Kiinteistöveroselvitys käynnissä	50 % kaupungin alueella olevista rakennuksista selvitetty	Rakennusvalvonta	Kiinteistöveroselvitys on käynnissä, tehtävään on palkattu lupa-assistentti. Yli 10 kaupunginosaa on tarkastettu eli yli 50 % rakennuksista on selvitetty.	toteutui

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Saapuneet lupahakemukset	752	700	630	694
Myönnetyt rakennusluvut kpl	764	670	620	716
- joista asumisen luvat	120	130	100	100
- joista liike- ja teollisuusrakennusten lupia	44	40	40	48
- joista muita lupia	600	500	480	568
Keskim. käsittelyaika vrk	22	22	22	22
Lupa-asioista käsitelty 80 %	10 vrk	12 vrk	12 vrk	10 vrk
Myönnetyt luvat m³	467 390	380 000	368 000	357 182
- joista asuinrakennuksia m ³	177 933	140 000	128 000	120 709
- joista liike- ja teollisuusrakennuksia m ³	205 359	140 000	140 000	157 400
- joista muita rakennuksia m ³	84 098	100 000	100 000	79 073
Valmistuneet rakennukset m³	329 290	340 000	396 000	436 641
- joista asuinrakennuksia m ³	105 542	160 000	96 000	116 733
- joista liike- ja teollisuusrakennuksia m ³	113 219	120 000	190 000	164 745
- joista muita rakennuksia m ³	110 529	60 000	110 000	155 163
€/lupa (brutto)	-1 044	-1 288	-1 382	-1 139
Henkilöstömäärä	10,1	11,2	11,7	10,7
Henkilötyövuodet yhteensä	10,1	11,2	11,7	10,7
Toimintatulot	657 218	712 000	696 000	658 232
Toimintamenot	-797 812	-863 000	-857 000	-815 496
Toimintakate	-140 594	-151 000	-161 000	-157 264

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	712 000	-16 000	696 000	658 232	-37 768
Toimintakulut	-863 000	6 000	-857 000	-815 496	41 504
Toimintakate	-151 000	-10 000	-161 000	-157 264	3 736

880 Ympäristönsuojelu

Tilivelvollinen: ympäristönsuojelupäällikkö Jari Leinonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Ympäristönsuojelun tulosalueen tehtävänä on toimia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja tuottaa ympäristönsuojelun lainsäädäntöön kuuluvat palvelut kuntalaisille. Ympäristönsuojelu neuvoo ja opastaa kuntalaisia ympäristöasioissa sekä tuottaa ympäristövalistukseen liittyviä palveluita.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Henkilöstömäärä	3,6	3,0	3,3	4,5
Henkilötyövuodet yhteensä	3,6	3,0	3,3	4,5
Toimintatulot	60 628	40 000	72 000	53 637
Toimintamenot	-242 192	-256 000	-287 000	-250 021
Toimintakate	-181 563	-216 000	-215 000	-196 384

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	40 000	32 000	72 000	53 637	-18 363
Toimintakulut	-256 000	-31 000	-287 000	-250 021	36 979
Toimintakate	-216 000	1 000	-215 000	-196 384	18 616

Rakennus- ja ympäristölautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 393 500	-24 000	1 369 500	1 253 905	-115 595
Toimintakulut	-1 635 500	24 000	-1 611 500	-1 514 230	97 270
Toimintakate	-242 000	0	-242 000	-260 325	-18 325

Sitovuustason ylityksen selitys:

Pysäköinninvalvonnan tulot alittuivat noin 19 % johtuen valvontahenkilöstön vajauksesta toimintavuoden aikana. Vuoden 2023 alussa kaikissa pysäköinnintarkastajan viroissa on työntekijät, joten vuoden 2023 talousarvion toteutuminen on todennäköistä.

**Koko kaupungin toiminta
(sis. liikelaitoksen ja rahastot)**

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Ed.vuoden toteutuma
Toimintatulot						
Myyntitulot	30 404 845,00	-1 380 950,00	29 023 895,00	28 396 558,80	-627 336,20	27 303 683,03
Maksutulot	7 927 000,00	-157 500,00	7 769 500,00	7 740 476,40	-29 023,60	7 305 032,28
Tuet ja avustukset	7 693 824,00	974 800,00	8 668 624,00	12 898 830,43	4 230 206,43	11 723 870,52
Muut toimintatulot	29 201 593,00	797 400,00	29 998 993,00	29 230 155,27	-768 837,73	28 560 743,11
Toimintatulot yhteensä	75 227 262,00	233 750,00	75 461 012,00	78 266 020,90	2 805 008,90	74 893 328,94
Valmistus omaan käyttöön	5 080 000,00	90 830,00	5 170 830,00	5 096 104,37	-74 725,63	5 522 982,94
Toimintameno						
Henkilöstömenot	-107 911 629,00	-2 387 705,42	-110 299 334,42	-113 286 203,41	-2 986 868,99	-108 372 230,40
Palvelujen ostot	-350 232 278,00	-25 037 085,00	-375 269 363,00	-374 478 177,06	791 185,94	-342 533 168,42
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 068 078,00	-1 352 071,00	-19 420 149,00	-20 129 129,75	-708 980,75	-18 600 323,09
Avustukset	-18 297 932,00	4 000,00	-18 293 932,00	-17 441 213,66	852 718,34	-18 048 406,61
Muut toimintameno	-17 736 538,00	-165 170,00	-17 901 708,00	-17 378 425,37	523 282,63	-15 157 947,07
Toimintameno yhteensä	-512 246 455,00	-28 938 031,42	-541 184 486,42	-542 713 149,25	-1 528 662,83	-502 712 075,59
Toimintakate	-431 939 193,00	-28 613 451,42	-460 552 644,42	-459 351 023,98	1 201 620,44	-422 295 763,71
Verotulot						
Kunnan tulovero	246 000 000,00	7 000 000,00	253 000 000,00	252 224 925,01	-775 074,99	241 728 529,85
Kiinteistövero	21 500 000,00	1 500 000,00	23 000 000,00	22 957 001,82	-42 998,18	21 977 936,92
Osuus yhteisöveron tuotosta	22 300 000,00	13 700 000,00	36 000 000,00	37 901 403,92	1 901 403,92	32 458 182,77
Verotulot yhteensä	289 800 000,00	22 200 000,00	312 000 000,00	313 083 330,75	1 083 330,75	296 164 649,54
Valtionosuudet	174 000 000,00	1 200 000,00	175 200 000,00	175 267 727,00	67 727,00	164 811 937,00
Rahoitustuotot ja -kulut:						
Korkotuotot	185 000,00	60 000,00	245 000,00	386 142,66	141 142,66	319 968,69
Muut rahoitustuotot	8 718 000,00	970 000,00	9 688 000,00	4 140 259,29	-5 547 740,71	13 915 598,41
Korkokulut	-1 600 000,00	200 000,00	-1 400 000,00	-1 245 007,63	154 992,37	-1 086 727,94
Muut rahoituskulut	-5 800 000,00	-5 800 000,00	-11 600 000,00	-8 275 256,04	3 324 743,96	-798 322,01
Rahoitustulot ja -menot	1 503 000,00	-4 570 000,00	-3 067 000,00	-4 993 861,72	-1 926 861,72	12 350 517,15
Vuosikate	33 363 807,00	-9 783 451,42	23 580 355,58	24 006 172,05	425 816,47	51 031 339,98
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-34 120 000,00	400 000,00	-33 720 000,00	-32 970 108,88	749 891,12	-33 277 013,99
Arvonalentumiset	-205 900,00	0,00	-205 900,00	-282 881,89	-76 981,89	-2 085 729,10
Satunnaiset erät						
Tilikauden tulos	-962 093,00	-9 383 451,42	-10 345 544,42	-9 246 818,72	1 098 725,70	15 668 596,89
Poistoeron lisäys	0,00	0,00	0,00	-1 836 131,15	-1 836 131,15	-364 279,89
Poistoeron vähennys	1 900 000,00	0,00	1 900 000,00	2 428 912,54	528 912,54	2 361 402,86
Varausten lisäys					0,00	-8 070 000,00
Varausten vähennys	0,00	0,00	0,00	1 836 131,15	1 836 131,15	364 279,89
Rahastojen lisäys					0,00	-4 425 949,13
Rahastojen vähennys	0,00	0,00	0,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00
Tilikauden yli-/alijäämä	937 907,00	-9 383 451,42	-8 445 544,42	-6 814 406,18	1 631 138,24	5 537 550,62

Koko kaupungin tuloksen muodostuminen (sis. liikelaitoksen ja rahastot)

	Peruskaupunki	Elinkeino- rahasto	Tulevaisuus- rahasto	Joensuun Vesi- liikelaitos	Eliminoinnit	Yhteensä
Toimintatulot						
Myyntitulot	14 466 967,51	0,00	0,00	15 880 733,61	-1 951 142,32	28 396 558,80
Maksutulot	6 492 023,89	0,00	0,00	1 254 511,16	-6 058,65	7 740 476,40
Tuet ja avustukset	12 884 596,31	0,00	0,00	10 998,10	3 236,02	12 898 830,43
Muut toimintatulot	29 455 023,38	0,00	0,00	114 058,08	-338 926,19	29 230 155,27
Toimintatulot yhteensä	63 298 611,09	0,00	0,00	17 260 300,95	-2 292 891,14	78 266 020,90
Valmistus omaan käyttöön	3 910 985,71	0,00	0,00	1 185 118,66	0,00	5 096 104,37
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-110 899 977,62	0,00	0,00	-2 386 225,79	0,00	-113 286 203,41
Palvelujen ostot	-372 106 570,26	-5 383,36	-16 896,92	-3 870 704,89	1 521 378,37	-374 478 177,06
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 527 226,60	0,00	0,00	-3 036 581,73	434 678,58	-20 129 129,75
Avustukset	-17 439 913,66	0,00	0,00	-1 300,00	0,00	-17 441 213,66
Muut toimintamenot	-17 240 804,94	0,00	0,00	-474 454,62	336 834,19	-17 378 425,37
Toimintamenot yhteensä	-535 214 493,08	-5 383,36	-16 896,92	-9 769 267,03	2 292 891,14	-542 713 149,25
Toimintakate	-468 004 896,28	-5 383,36	-16 896,92	8 676 152,58	0,00	-459 351 023,98
Verotulot						
Kunnan tulovero	252 224 925,01	0,00	0,00	0,00	0,00	252 224 925,01
Kiinteistövero	22 957 001,82	0,00	0,00	0,00	0,00	22 957 001,82
Osuus yhteisöveron tuotosta	37 901 403,92	0,00	0,00	0,00	0,00	37 901 403,92
Verotulot yhteensä	313 083 330,75	0,00	0,00	0,00	0,00	313 083 330,75
Valtionosuudet	175 267 727,00	0,00	0,00	0,00	0,00	175 267 727,00
Rahoitustuotot ja -kulut:						
Korkotuotot	441 892,31	6 170,33	243 142,27	26 717,85	-331 780,10	386 142,66
Muut rahoitustuotot	2 094 168,33	342 001,65	2 516 227,41	5 560,98	-817 699,08	4 140 259,29
Korkokulut	-1 261 787,73	0,00	0,00	-315 000,00	331 780,10	-1 245 007,63
Muut rahoituskulut	-13 719,14	-828 731,48	-7 432 804,07	-817 700,43	817 699,08	-8 275 256,04
Rahoitustulot ja -menot	1 260 553,77	-480 559,50	-4 673 434,39	-1 100 421,60	0,00	-4 993 861,72
Vuosikate	21 606 715,24	-485 942,86	-4 690 331,31	7 575 730,98	0,00	24 006 172,05
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 319 748,66	0,00	0,00	-5 650 360,22	0,00	-32 970 108,88
Arvonalentumiset	-282 881,89	0,00	0,00	0,00	0,00	-282 881,89
Satunnaiset erät						
Tilikauden tulos	-5 995 915,31	-485 942,86	-4 690 331,31	1 925 370,76	0,00	-9 246 818,72
Poistoeron lisäys	-1 836 131,15	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 836 131,15
Poistoeron vähennys	2 158 044,63	0,00	0,00	270 867,91	0,00	2 428 912,54
Varausten lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Varausten vähennys	1 836 131,15	0,00	0,00	0,00	0,00	1 836 131,15
Rahastojen lisäys		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahastojen vähennys	3 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 500,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 834 370,68	-485 942,86	-4 690 331,31	2 196 238,67	0,00	-6 814 406,18

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	246 000 000,00	7 000 000,00	253 000 000,00	252 224 925,01	-775 074,99
Osuus yhteisöveron tuotosta	22 300 000,00	13 700 000,00	36 000 000,00	37 901 403,92	1 901 403,92
Kiinteistövero	21 500 000,00	1 500 000,00	23 000 000,00	22 957 001,82	-42 998,18
	<u>289 800 000,00</u>	<u>22 200 000,00</u>	<u>312 000 000,00</u>	<u>313 083 330,75</u>	<u>1 083 330,75</u>

	Tuloveroprosentti Verotettava tulo, milj. euroa		Muutos	
2016	20,50	1 161,0		1,20 %
2017	20,50	1 160,0		-0,09 %
2018	20,50	1 194,0		2,98 %
2019	20,50	1 229,9		2,96 %
2020	20,50	1 263,0		2,69 %
2021	20,50	1 315,5		3,99 %
2022	20,50			
	2022	2021	2020	2019
Kiinteistövero-%:				
Yleinen	1,10	1,10	1,10	1,10
Vakituinen asunto	0,45	0,45	0,45	0,45
Muut asuinkiinteistöt	1,00	1,00	1,00	1,00
Voimalaitosrakennukset	2,85	2,85	2,85	2,85

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet ja verotulojenmenetysten korvaus

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valt.os., ml. tasaukset	135 420 000,00		135 420 000,00	135 529 889,00	109 889,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 180 000,00		-1 180 000,00	-1 129 493,00	50 507,00
Verotulomenetysten korvaus	39 760 000,00	1 200 000,00	40 960 000,00	40 867 331,00	-92 669,00
	<u>174 000 000,00</u>	<u>1 200 000,00</u>	<u>175 200 000,00</u>	<u>175 267 727,00</u>	<u>67 727,00</u>

6.2.2 Investointien toteutuminen

Toimielin/tulosalue	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Sivovat erät esitetty vahvennettuna					
Myyntituloihin sisällytetty myyntivoitot ja -tappiot					
Kaupunginhallitus					
120 Yleishallinto					
Hankinnat	-2 390 000,00	50 000,00	-2 340 000,00	-1 281 055,04	1 058 944,96
Myynnit	400 000,00	0,00	400 000,00	1 383 340,10	983 340,10
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-1 990 000,00	50 000,00	-1 940 000,00	102 285,06	2 042 285,06
150 Konsernipalvelut					
Hankinnat	0,00	-50 000,00	-50 000,00	-49 300,00	700,00
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	0,00	-50 000,00	-50 000,00	-49 300,00	700,00
Kaupunginhallitus yhteensä					
Hankinnat	-2 390 000,00	0,00	-2 390 000,00	-1 330 355,04	1 059 644,96
Myynnit	400 000,00	0,00	400 000,00	1 383 340,10	983 340,10
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-1 990 000,00	0,00	-1 990 000,00	52 985,06	2 042 985,06
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta					
310 Osallisuus- ja vetovoimapalvelut					
Hankinnat	-20 000,00	-27 000,00	-47 000,00	-43 320,19	3 679,81
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-20 000,00	-27 000,00	-47 000,00	-43 320,19	3 679,81
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta yhteensä					
Hankinnat	-20 000,00	-27 000,00	-47 000,00	-43 320,19	3 679,81
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-20 000,00	-27 000,00	-47 000,00	-43 320,19	3 679,81

Toimielin/tulosalue	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kasvatus- ja koulutuslautakunta					
410 Koulutuspalvelut					
Hankinnat	-1 296 000,00	0,00	-1 296 000,00	-1 210 702,71	85 297,29
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-1 296 000,00	0,00	-1 296 000,00	-1 210 702,71	85 297,29
440 Varhaiskasvatuspalvelut					
Hankinnat	-66 000,00	0,00	-66 000,00	-52 808,15	13 191,85
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-66 000,00	0,00	-66 000,00	-52 808,15	13 191,85
Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä					
Hankinnat	-1 362 000,00	0,00	-1 362 000,00	-1 263 510,86	98 489,14
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-1 362 000,00	0,00	-1 362 000,00	-1 263 510,86	98 489,14
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta					
660 Kulttuuripalvelut					
Hankinnat	-87 000,00	-313 000,00	-400 000,00	-351 589,28	48 410,72
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-87 000,00	-313 000,00	-400 000,00	-351 589,28	48 410,72
690 Liikuntapalvelut					
Hankinnat	-300 000,00	-189 000,00	-489 000,00	-382 108,91	106 891,09
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-300 000,00	-189 000,00	-489 000,00	-382 108,91	106 891,09
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä					
Hankinnat	-387 000,00	-502 000,00	-889 000,00	-733 698,19	155 301,81
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-387 000,00	-502 000,00	-889 000,00	-733 698,19	155 301,81

Toimielin/tulosalue	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kaupunkirakennelautakunta					
210 Kaupunkirakennelautakunnan hallinto ja talous					
Hankinnat	-493 000,00	0,00	-493 000,00	-492 961,41	38,59
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-493 000,00	0,00	-493 000,00	-492 961,41	38,59
280 Yhdyskuntatekniikka					
Hankinnat	-13 159 000,00	0,00	-13 159 000,00	-12 632 104,60	526 895,40
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	139 000,00	0,00	139 000,00	375 919,54	236 919,54
Netto	-13 020 000,00	0,00	-13 020 000,00	-12 256 185,06	763 814,94
295 Tilakeskus					
Hankinnat	-13 322 000,00	-3 290 000,00	-16 612 000,00	-15 371 662,15	1 240 337,85
Myynnit	50 000,00	554 000,00	604 000,00	604 062,42	62,42
Rah.osuudet	0,00	225 000,00	225 000,00	330 000,00	105 000,00
Netto	-13 272 000,00	-2 511 000,00	-15 783 000,00	-14 437 599,73	1 345 400,27
Kaupunkirakennelautakunta yhteensä					
Hankinnat	-26 974 000,00	-3 290 000,00	-30 264 000,00	-28 496 728,16	1 767 271,84
Myynnit	50 000,00	554 000,00	604 000,00	604 062,42	62,42
Rah.osuudet	139 000,00	225 000,00	364 000,00	705 919,54	341 919,54
Netto	-26 785 000,00	-2 511 000,00	-29 296 000,00	-27 186 746,20	2 109 253,80
Kaupungin oma toiminta yhteensä:					
Hankinnat	-31 133 000,00	-3 819 000,00	-34 952 000,00	-31 867 612,44	3 084 387,56
Myynnit	450 000,00	554 000,00	1 004 000,00	1 987 402,52	983 402,52
Rah.osuudet	139 000,00	225 000,00	364 000,00	705 919,54	341 919,54
Netto	-30 544 000,00	-3 040 000,00	-33 584 000,00	-29 174 290,38	4 409 709,62
Joensuun Vesi -liikelaitos:					
Hankinnat	-7 810 000,00	0,00	-7 810 000,00	-8 322 530,73	-512 530,73
Myynnit	0,00	0,00	0,00	287,50	287,50
Rah.osuudet	210 000,00	0,00	210 000,00	516 233,28	306 233,28
Netto	-7 600 000,00	0,00	-7 600 000,00	-7 806 009,95	-206 009,95
Koko kaupunki yhteensä:					
Hankinnat	-38 943 000,00	-3 819 000,00	-42 762 000,00	-40 190 143,17	2 571 856,83
Myynnit	450 000,00	554 000,00	1 004 000,00	1 987 690,02	983 690,02
Rah.osuudet	349 000,00	225 000,00	574 000,00	1 222 152,82	648 152,82
Netto	-38 144 000,00	-3 040 000,00	-41 184 000,00	-36 980 300,33	4 203 699,67

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
Hankeryhmä/Projekti										
Kaupunkirakennelautakunta										
280 Yhdyskuntatekniikka										
1. Uudisrakentaminen										
Hankinnat			-4 290 000,00	0,00	-4 290 000,00	-4 785 857,53	-495 857,53	-4 785 857,53		
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet			88 000,00	0,00	88 000,00	107 834,00	19 834,00	107 834,00		
Netto			-4 202 000,00	0,00	-4 202 000,00	-4 678 023,53	-476 023,53	-4 678 023,53		
2. Peruskorjaus										
Hankinnat			-4 089 000,00	0,00	-4 089 000,00	-4 122 785,27	-33 785,27	-4 122 785,27		
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet			0,00	0,00	0,00	118 510,00	118 510,00	118 510,00		
Netto			-4 089 000,00	0,00	-4 089 000,00	-4 004 275,27	84 724,73	-4 004 275,27		
3. Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeet										
Hankinnat			-1 060 000,00	0,00	-1 060 000,00	-1 317 282,82	-257 282,82	-1 317 282,82		
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet			0,00	0,00	0,00	7740,00	7740,00	7740,00		
Netto			-1 060 000,00	0,00	-1 060 000,00	-1 309 542,82	-249 542,82	-1 309 542,82		
4. Kehittämishankkeet										
Koulukadun kehittäminen yhteensä (Symmetrinen kaupunki-hanke) **										
Hankinnat *	3 348 000	-1 555 200,00	-970 000,00	0,00	-970 000,00	-903 749,69	66 250,31	-923 462,34	27,6	2023
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-1 555 200,00	-970 000,00	0,00	-970 000,00	-903 749,69	66 250,31	-923 462,34		
- 2673 Koulukatu välillä Yläsatamakatu-Sairaalakatu										
Hankinnat	495 000	-10 061,65	-470 000,00	0,00	-470 000,00	-399 983,43	70 016,57	-410 045,08	82,8	2022
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-10 061,65	-470 000,00	0,00	-470 000,00	-399 983,43	70 016,57	-410 045,08		

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
Hankeryhmä/Projekt										
- 2674 Koulukatu välillä Sairaalakatu-Pohjoiskatu										
Hankinnat	495 000	-9 651,00	-470 000,00	0,00	-470 000,00	-462 206,70	7 793,30	-471 857,70	95,3	2022
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-9 651,00	-470 000,00	0,00	-470 000,00	-462 206,70	7 793,30	-471 857,70		
- 2705 Koulukatu välillä Pohjoiskatu-Rauhankatu										
Hankinnat	685 000	0,00	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-16 620,35	3 379,65	-16 620,35	2,4	2023
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-16 620,35	3 379,65	-16 620,35		
- 2706 Koulukatu välillä Rauhankatu-Vanamokatu										
Hankinnat	138 000	0,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-24 939,21	-14 939,21	-24 939,21	18,1	2023
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-24 939,21	-14 939,21	-24 939,21		
2707 Papinkadun liikennejärjestelyt ja Rantakatu*										
Hankinnat*	1 240 000	0,00	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-3 497,90	36 502,10	-3 497,90	0,28	2026
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-3 497,90	36 502,10	-3 497,90		
Joensuun asemanseutu yhteensä (Symmetrinen kaupunki-hanke) **										
Hankinnat	8 154 000	-5 538 100,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-161 411,85	-61 411,85	-5 699 511,85	69,90	2025
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-5 538 100,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-161 411,85	-61 411,85	-5 699 511,85		
- 2648 Asemanseutu jatko										
Hankinnat	1 565 000	-1 397 182,44	0,00	0,00	0,00	-132 740,04	-132 740,04	-1 529 922,48	97,76	2022
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-1 397 182,44	0,00	0,00	0,00	-132 740,04	-132 740,04	-1 529 922,48		

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
Hankeryhmä/Projekti										
- 2708 Siltakadun sillat										
Hankinnat	1 900 000	0,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-28 671,81	71 328,19	-28 671,81	1,51	2022
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-28 671,81	71 328,19	-28 671,81		
2593 ja 9088, Green Park (Symmetrinen kaupunki-hanke)**										
Hankinnat *	1 650 000	-1 484 149,53	-110 000,00	0,00	-110 000,00	-136 923,84	-26 923,84	-1 621 073,37	98,2	2022
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		877 900,34	51 000,00	0,00	51 000,00	79 099,61	28 099,61	956 999,95		
Netto		-606 249,19	-59 000,00	0,00	-59 000,00	-57 824,23	1 175,77	-664 073,42		
2676 Kukkosensaarentie, Kuhasalo										
Hankinnat*	165 000	-17 294,50	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-16 669,93	133 330,07	-33 964,43	20,58	2022
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-17 294,50	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-16 669,93	133 330,07	-33 964,43		
2625 Siltakatu-Länsikatu kiertoliittymä (Yliopiston kehittämistä tukeva hanke)										
Hankinnat*	281 000	-238 261,75	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-42 674,99	-32 674,99	-280 936,74	100,0	2022
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-238 261,75	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-42 674,99	-32 674,99	-280 936,74		
2650 Ratapihan melusuojaus*										
Hankinnat*	2 137 000	-11 952,66	-1 800 000,00	0,00	-1 800 000,00	-942 275,46	857 724,54	-954 228,12	44,7	2023
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-11 952,66	-1 800 000,00	0,00	-1 800 000,00	-942 275,46	857 724,54	-954 228,12		
2905 Kukkilinnunpuisto*										
Hankinnat*	2 020 000	-42 107,84	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-66 842,46	-26 842,46	-108 950,30	5,4	2025
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-42 107,84	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-66 842,46	-26 842,46	-108 950,30		

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
Hankeryhmä/Projekti										
2888 Penttilänrannan venesataman rantarakenteet*										
Hankinnat*	1 820 000	-1 033 403,79	-500 000,00	0,00	-500 000,00	0,00	500 000,00	-1 033 403,79	56,8	2023
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-1 033 403,79	-500 000,00	0,00	-500 000,00	0,00	500 000,00	-1 033 403,79		
5201 Ukonniemen sataman laajennus*										
Hankinnat*	2 500 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-132 132,86	-132 132,86	-132 132,86	5,3	2023
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	62 735,93	62 735,93	62 735,93		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-69 396,93	-69 396,93	-69 396,93		
4. Kehittämishankkeet yhteensä										
Hankinnat	23 315 000	-9 920 470,07	-3 720 000,00	0,00	-3 720 000,00	-2 406 178,98	1 313 821,02	-10 791 161,70	46,3	
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		877 900,34	51 000,00	0,00	51 000,00	141 835,54	90 835,54	1 019 735,88		
Netto		-9 042 569,73	-3 669 000,00	0,00	-3 669 000,00	-2 264 343,44	1 404 656,56	-9 771 425,82		
280 Yhdyskuntatekniikka yhteensä										
Hankinnat			-13 159 000,00	0,00	-13 159 000,00	-12 632 104,60	526 895,40			
Myynnit			0,00	0,00	0,00		0,00			
Rah.osuudet			139 000,00	0,00	139 000,00	375 919,54	236 919,54			
Netto			-13 020 000,00	0,00	-13 020 000,00	-12 256 185,06	763 814,94			

* Kustannusarviot on päivitetty KV 12.12.2022 mukaisiksi

** Kustannusarvio ja edellisten vuosien käyttö yhteensä sisältää ko. ryhmään kuuluneet jo aikaisempina vuosina päättyneet projektit.

Talousarvion investointiosan toteutumisvertailu 2022

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus arviosta käytetty	Valm. vuosi
9103 Muut rakennukset										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	-156 227,10	156 227,10	-156 227,10		
Myynnit		0,00	50 000,00	554 000,00	604 000,00	0,00	604 000,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	50 000,00	554 000,00	604 000,00	-156 227,10	760 227,10	-156 227,10		
9105 Muut koneet ja kalusto										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9107 Osakkeet ja osuudet										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	604 062,42	-604 062,42	604 062,42		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	604 062,42	-604 062,42	604 062,42		
9108 Rakennukset/asuinrakennukset										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Nimetyt hankkeet										
1580 Rantakylän kirjaston ja nuorisotoimen tilojen peruskorjaus KH 19.4.2021 § 170 (1 200 000 €), KH 26.9.2022 § 341 (1 696 000 €, ta 2022 muutos 120 000 €), KV 3.10.2022 § 109										
Hankinnat	1 696 000,00	0,00	-100 000,00	-20 000,00	-120 000,00	-100 539,74	-19 460,26	-100 539,74	5,9	2023
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-100 000,00	-20 000,00	-120 000,00	-100 539,74	-19 460,26	-100 539,74		
1581 Kaupungintalon muutos museoksi KV 3.10.2022 § 112 (6 500 000 €)										
Hankinnat	6 500 000,00	0,00	-100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	2025
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus arviosta käytetty	Valm. vuosi
1583 Pekkalan pelastusasema KH 20.9.2021 § 374 (1 519 000 €)										
Hankinnat	1 519 000,00	0,00	-700 000,00	0,00	-700 000,00	-693 286,23	-6 713,77	-693 286,23	45,6	2023
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	105 000,00	-105 000,00	105 000,00		
Netto		0,00	-700 000,00	0,00	-700 000,00	-588 286,23	-111 713,77	-588 286,23		
1584_1582 Mehtimäen jääurheilukeskuksen peruskorjaus ja laajennus KV 13.12.2021 § 136 (12 800 000 €), KV 12.12.2022 § 145 (15 096 000 €)										
Hankinnat	15 096 000,00	0,00	-300 000,00	0,00	-300 000,00	-318 393,11	18 393,11	-318 393,11	2,1	2024
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-300 000,00	0,00	-300 000,00	-318 393,11	18 393,11	-318 393,11		
1586 Hallinnon tilojen kalustamisen suunnittelu KV 7.12.2020 § 120 (50 000 €)										
Hankinnat	50 000,00	-24 238,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-24 238,00	48,5	2021
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-24 238,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-24 238,00		
1587 Enon alakoulu uudisrakennus Kv 13.12.2021 § 135 (6 850 000 €),KV 13.12.2021 § 137, KH 23.5.2022 § 205, KH 26.9.2022 § 341 (ta-muut. 2022 150 000 €), KV 3.10.2022 § 109, KV 12.12.2022 § 145 (7 020 000 €)										
Hankinnat	7 020 000,00	0,00	0,00	-150 000,00	-150 000,00	-165 344,18	15 344,18	-165 344,18	2,4	2024
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	-150 000,00	-150 000,00	-165 344,18	15 344,18	-165 344,18		
1590 Wärtsilätalo, C-siiven peruskorjaus KV 13.12.2021 § 133 (3 700 000 €), KH 26.9.2022 § 341 (4 440 000 €), KV 3.10.2022 § 109, , KV 12.12.2022 § 145 (3 900 000 €)										
Hankinnat	3 900 000,00	0,00	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-138 709,40	-61 290,60	-138 709,40	3,6	2023
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-138 709,40	-61 290,60	-138 709,40		
1592 Karsikon uusi alakoulu KV 13.12.2021 § 137 (17 850 000 €), KH 26.9.2022 § 341 (ta 2022 muutos, 8 948 000 €), KV 3.10.2022 § 109										
Hankinnat	17 850 000,00	-8 552 141,19	-7 600 000,00	-1 348 000,00	-8 948 000,00	-8 817 558,61	-130 441,39	-17 369 699,80	97,3	2022
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-8 552 141,19	-7 600 000,00	-1 348 000,00	-8 948 000,00	-8 817 558,61	-130 441,39	-17 369 699,80		
1593 Sirkkalan liikuntatilat KV 7.12.2020 § 119 (4 057 000€) , KV 13.12.2021 § 137, KV 28.3.2022 § 34 (2 155 000 €), KH 26.9.2022 § 341 (ta-muutos 3 119 000 €), KV 3.10.2022 § 109										
Hankinnat	6 633 000,00	-149 579,62	-1 722 000,00	-1 397 000,00	-3 119 000,00	-2 299 229,88	-819 770,12	-2 448 809,50	36,9	2023
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	225 000,00	225 000,00	225 000,00	0,00	225 000,00		
Netto		-149 579,62	-1 722 000,00	-1 172 000,00	-2 894 000,00	-2 074 229,88	-819 770,12	-2 223 809,50		

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus arviosta käytetty	Valm. vuosi
1594 Sirkkalan muutos yläkouluksi vaihe 1 ja 2 KV 13.12.2021 § 137 (5 598 000 €)										
Hankinnat	5 598 000,00	-3 674 843,46	-600 000,00	0,00	-600 000,00	-416 628,79	-183 371,21	-4 091 472,25	73,1	2023
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-3 674 843,46	-600 000,00	0,00	-600 000,00	-416 628,79	-183 371,21	-4 091 472,25		
1596 Mehtimäkihalli KH 9.12.2019 § 489 (10 724 000 €), KH 26.9.2022 § 341 (ta-muutos 475 000 €), KV 3.10.2022 § 109										
Hankinnat	10 724 000,00	-10 799 613,84	0,00	-475 000,00	-475 000,00	-498 455,68	23 455,68	-11 298 069,52	105,4	2022
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		750 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	750 000,00		
Netto		-10 049 613,84	0,00	-475 000,00	-475 000,00	-498 455,68	23 455,68	-10 548 069,52		
1884 Enon palvelupisteen muutostyöt TKJ 7.1.2021 § 1 (300 000 €), KH 19.4.2021 § 171 (617 000 €), KH 15.11.2021 (183 000 €). Nimetyt hankkeen toteutus pienten hankkeiden määrärahasi										
Hankinnat	800 000	-135 387,87	0,00	0,00	0,00	-688 787,84	688 787,84	-824 175,71	103,0	2022
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-135 387,87	0,00	0,00	0,00	-688 787,84	688 787,84	-824 175,71		
Nimetyt hankkeet yhteensä										
Hankinnat	76 586 000,00	-23 200 416,11	-11 322 000,00	-3 290 000,00	-14 612 000,00	-13 448 145,62	-1 163 854,38	-36 648 561,73		
Myynnit	0,00	0,00	0,00	554 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rahoitusosuudet	0,00	750 000,00		225 000,00	225 000,00	330 000,00	-105 000,00	1 080 000,00		
Netto	76 586 000,00	-22 450 416,11	-11 322 000,00	-2 511 000,00	-14 387 000,00	-13 118 145,62	-1 268 854,38	-35 568 561,73		
Pienet hankkeet										
Hankinnat			-2 000 000,00	0,00	-2 000 000,00	-1 767 289,43	-232 710,57			
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Rahoitusosuudet			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Netto			-2 000 000,00	0,00	-2 000 000,00	-1 767 289,43	-232 710,57			
Yhteensä										
Hankinnat			-13 322 000,00	-3 290 000,00	-16 612 000,00	-15 371 662,15	-1 240 337,85			
Myynnit			50 000,00	554 000,00	604 000,00	604 062,42	-62,42			
Rahoitusosuudet			0,00	225 000,00	225 000,00	330 000,00	-105 000,00			
Netto			-13 272 000,00	-2 511 000,00	-15 783 000,00	-14 437 599,73	-1 345 400,27			

6.2.3 Rahoitusosan toteutuminen

Kaupungin toiminta (ilman liikelaitoksen ja rahastojen yhdistelyä)

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	22 594	-4 383	18 210	21 607	3 397
Tulorahoituksen korjauserät	-2 250	-9 585	-11 835	-143	11 692
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-31 133	-3 819	-34 952	-31 868	3 084
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	139	225	364	706	342
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	2 700	304	3 004	1 987	-1 017
Toiminta ja investoinnit, netto	-7 950	-17 258	-25 209	-7 711	17 498
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	-500		-500	-440	60
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille					
Antolainasaamisten lisäykset sis.taseyksiköille					
Antolainasaamisten vähennykset muilta	1 000		1 000	1 450	450
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksilta					
Antolainasaamisten vähennykset sis.taseyksiköiltä					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	44 000	-5 000	39 000	35 000	-4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-34 900		-34 900	-35 007	-107
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)				254	254
Oman pääoman muutokset				-5 419	
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 650	-22 258	-20 609	-11 871	14 156

6.2.4 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta on esitetty toimintakertomuksessa.

7 Tilinpäätöslaskelmat

7 Tilinpäätöslaskelmat

7.1 Tuloslaskelma

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhdistelmä, sisäiset ja keskinäiset erät eliminoitu

	2022	2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	28 396 558,80	27 303 683,03
Maksutuotot	7 740 476,40	7 305 032,28
Tuet ja avustukset	12 898 830,43	11 723 870,52
Muut toimintatuotot	29 230 155,27	28 560 743,11
Toimintatuotot yhteensä	78 266 020,90	74 893 328,94
Valmistus omaan käyttöön	5 096 104,37	5 522 982,94
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-89 487 218,52	-85 773 128,02
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-20 140 870,13	-19 345 022,70
Muut henkilösivukulut	-3 658 114,76	-3 254 079,68
Palvelujen ostot	-374 478 177,06	-342 533 168,42
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 129 129,75	-18 600 323,09
Avustukset	-17 441 213,66	-18 048 406,61
Muut toimintakulut	-17 378 425,37	-15 157 947,07
Toimintakulut yhteensä	-542 713 149,25	-502 712 075,59
Toimintakate	-459 351 023,98	-422 295 763,71
Verotulot		
Kunnan tulovero	252 224 925,01	241 728 529,85
Kiinteistövero	22 957 001,82	21 977 936,92
Osuus yhteisöveron tuotosta	37 901 403,92	32 458 182,77
Verotulot yhteensä	313 083 330,75	296 164 649,54
Valtionosuudet	175 267 727,00	164 811 937,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	386 142,66	319 968,69
Muut rahoitustuotot	4 140 259,29	13 915 598,41
Korkokulut	-1 245 007,63	-1 086 727,94
Muut rahoituskulut	-8 275 256,04	-798 322,01
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-4 993 861,72	12 350 517,15
Vuosikate	24 006 172,05	51 031 339,98
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-32 970 108,88	-33 277 013,99
Arvonalentumiset	-282 881,89	-2 085 729,10
Tilikauden tulos	-9 246 818,72	15 668 596,89
Poistoeron lisäys	-1 836 131,15	-364 279,89
Poistoeron vähennys	2 428 912,54	2 361 402,86
Varausten lisäys	0,00	-8 070 000,00
Varausten vähennys	1 836 131,15	364 279,89
Rahastojen lisäys	0,00	-4 425 949,13
Rahastojen vähennys	3 500,00	3 500,00
Tilikauden ali-/ylijäämä	-6 814 406,18	5 537 550,62

7.2 Rahoituslaskelma

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhdistelmä, sisäiset ja keskinäiset erät eliminoitu

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	24 006 172,05	51 031 339,98
Tulorahoituksen korjaukset	-145 010,80	-365 431,95
	<u>23 861 161,25</u>	<u>50 665 908,03</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-40 190 143,17	-37 293 234,33
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	1 222 152,82	2 270 658,70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	1 989 741,23	3 745 925,67
	<u>-36 978 249,12</u>	<u>-31 276 649,96</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 117 087,87	19 389 258,07
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-440 002,00	-596 815,00
Antolainasaamisten vähennys	1 450 376,74	1 469 669,09
	<u>1 010 374,74</u>	<u>872 854,09</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	35 000 000,00	30 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-35 006 530,43	-34 399 701,06
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	237 358,11	771 974,67
	<u>230 827,68</u>	<u>-3 627 726,39</u>
Oman pääoman muutokset	-5 418 634,00	536 832,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-634 107,05	-179 070,41
Saamisten muutos	-204 661,16	-4 476 322,73
Korottomien velkojen muutos	18 879 174,55	3 116 824,57
	<u>18 040 406,34</u>	<u>-1 538 568,57</u>
Rahoituksen rahavirta	13 862 974,76	-3 756 608,87
Rahavarojen muutos	745 886,89	15 632 649,20
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	122 096 492,89	121 350 606,00
Rahavarat 1.1.	121 350 606,00	105 717 956,80
	<u>745 886,89</u>	<u>15 632 649,20</u>

7.3 Tase

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhdistelmä, sisäiset ja keskinäiset erät eliminoitu

Vastaavaa	2022	2021
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	229 187,89	452 063,10
Muut pitkävaikutteiset menot	1 552 516,64	1 811 758,58
	<u>1 781 704,53</u>	<u>2 263 821,68</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	70 797 561,32	70 341 752,89
Rakennukset	190 380 387,11	172 717 430,61
Kiinteät rakenteet ja laitteet	148 643 722,25	147 702 941,05
Koneet ja kalusto	5 927 185,05	6 130 094,21
Muut aineelliset hyödykkeet	6 030 724,20	6 030 724,20
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	11 274 781,01	24 569 274,17
	<u>433 054 360,94</u>	<u>427 492 217,13</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	70 892 380,23	71 532 615,74
Muut lainasaamiset	18 622 471,79	19 637 136,53
Muut saamiset	703 909,90	699 619,90
	<u>90 218 761,92</u>	<u>91 869 372,17</u>
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	3 191 805,37	3 690 761,55
Lahjoitusrahastojen varat	1 669 794,47	1 542 249,43
Muut toimeksiantojen varat	742 133,12	150 000,00
	<u>5 603 732,96</u>	<u>5 383 010,98</u>
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	1 300 000,00	2 000 000,00
	<u>1 300 000,00</u>	<u>2 000 000,00</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	9 584 382,83	7 849 586,61
Lainasaamiset	1 442 030,73	1 999 029,35
Muut saamiset	1 854 097,42	2 885 054,49
Siirtosaamiset	8 821 880,59	8 064 059,96
	<u>21 702 391,57</u>	<u>20 797 730,41</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	244 454,67	244 454,67
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	12 478 262,16	13 240 756,87
Joukkovelkakirjalainasaamiset	57 516 751,96	56 749 229,30
Muut arvopaperit	29 749 227,90	34 920 151,53
	<u>99 988 696,69</u>	<u>105 154 592,37</u>
Rahat ja pankkisaamiset	22 107 796,20	16 196 013,63
Vastaavaa yhteensä	<u>675 757 444,81</u>	<u>671 156 758,37</u>

Vastattavaa**2022****2021**

Oma pääoma

Peruspääoma	223 036 735,88	223 036 735,88
Arvonkorotusrahasto	4 733 033,89	4 733 033,89
Muut omat rahastot	64 973 255,12	64 976 755,12
Edellisten tilikausien ylijäämä	31 301 023,39	31 182 106,77
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 814 406,18	118 916,62
	<u>317 229 642,10</u>	<u>324 047 548,28</u>

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero	27 260 258,65	27 853 040,04
Vapaaehtoiset varaukset	17 426 588,96	19 262 720,11
	<u>44 686 847,61</u>	<u>47 115 760,15</u>

Pakolliset varaukset

Muut pakolliset varaukset	10 154 522,00	15 003 634,00
	<u>10 154 522,00</u>	<u>15 003 634,00</u>

Toimeksiantojen pääomat

Valtion toimeksiannot	3 191 805,37	3 689 804,47
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 383 466,72	2 296 331,94
Muut toimeksiantojen pääomat	2 510 479,25	2 513 000,00
	<u>8 085 751,34</u>	<u>8 499 136,41</u>

Vieras pääoma

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	176 393 866,12	174 589 913,92
Saadut ennakot	2 275 000,00	2 700 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	3 482 612,49	3 482 612,49
Siirtovelat	46 805,16	
	<u>182 198 283,77</u>	<u>180 772 526,41</u>

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 196 047,80	35 006 530,43
Lainat muilta luotonantajilta	25 570 695,43	25 333 337,32
Saadut ennakot	1 490 693,50	319 834,91
Ostovelat	12 634 010,19	13 356 852,26
Liittymismaksut ja muut velat	1 915 960,82	1 951 911,82
Siirtovelat	38 594 990,25	19 749 686,38
	<u>113 402 397,99</u>	<u>95 718 153,12</u>

Vastattavaa yhteensä**675 757 444,81****671 156 758,37**

7.4 Konsernilaskelmat

7.4.1 Konsernituloslaskelma

	2022	2021
Toimintatuotot	394 704 695,42	377 919 374,55
Toimintakulut	-877 432 362,36	-819 074 669,19
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-193 267,18	-27 474,77
Toimintakate	-482 920 934,11	-441 182 769,41
Verotulot	313 083 330,75	296 164 649,54
Valtionosuudet	230 630 997,47	220 252 235,43
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	705 397,11	786 067,18
Muut rahoitustuotot	4 644 694,33	14 627 832,00
Korkokulut	-4 229 187,17	-4 103 524,72
Muut rahoituskulut	-10 162 374,67	-662 285,77
Vuosikate	51 751 923,71	85 882 204,24
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-72 159 679,23	-64 711 589,27
Arvonalentumiset	-308 922,08	-3 854 152,26
Tilikauden tulos	-20 716 677,60	17 316 462,71
Tilinpäätössiirrot	352 478,22	-4 372 358,99
Tilikauden verot	-815 896,50	-931 385,89
Laskennalliset verot	-96 936,71	-264 611,55
Vähemmistöosuudet	-52 623,08	73 898,33
Tilikauden yli-/alijäämä	-21 329 655,67	11 822 004,62

7.4.2 Konsernirahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	2022	2021
Vuosikate	51 751 923,71	85 882 204,24
Tilikauden verot	-815 896,50	-931 385,89
Tulorahoituksen korjaukset	7 793 847,44	-1 207 148,22
	<u>58 729 874,65</u>	<u>83 743 670,13</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-76 219 948,20	-74 641 103,75
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	4 296 905,80	5 678 090,34
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	2 837 093,76	4 320 094,94
	<u>-69 085 948,64</u>	<u>-64 642 918,47</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 356 073,98	19 100 751,66
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-106 725,09	-23 382,78
Antolainasaamisten vähennys	91 295,63	121 962,64
	<u>-15 429,46</u>	<u>98 579,86</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	64 140 117,66	63 580 205,76
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-52 211 940,33	-56 107 378,07
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	-4 531 711,40	-4 397 311,97
	<u>7 396 465,93</u>	<u>3 075 515,72</u>
Oman pääoman muutokset	-5 515 551,99	905 368,65
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 032 058,07	-1 116 708,26
Vaihto-omaisuuden muutos	1 158 353,86	-283 408,10
Saamisten muutokset	-1 163 928,40	-7 161 712,71
Korottomien velkojen muutokset	12 687 346,36	5 583 951,69
	<u>11 649 713,76</u>	<u>-2 977 877,38</u>
Rahoituksen rahavirta	13 515 198,24	1 101 586,85
Rahavarojen muutos	3 159 124,26	20 202 338,51
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	177 808 069,18	174 648 944,92
Rahavarat 1.1.	174 648 944,92	154 446 606,41
	<u>3 159 124,26</u>	<u>20 202 338,51</u>

7.4.3 Konsernitase

Vastaavaa	2022	2021
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	4 705 248,23	3 426 348,80
Muut pitkävaikutteiset menot	5 857 895,15	6 409 948,09
	<u>10 563 143,38</u>	<u>9 836 296,90</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	89 771 899,02	89 830 258,29
Rakennukset	525 066 291,22	519 664 816,09
Kiinteät rakenteet ja laitteet	154 962 454,65	153 825 138,52
Koneet ja kalusto	25 898 425,86	25 243 410,38
Muut aineelliset hyödykkeet	6 407 619,64	6 420 401,34
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	24 342 082,75	36 691 189,06
	<u>826 448 773,13</u>	<u>831 675 213,68</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	8 157 043,37	9 024 012,81
Muut osakkeet ja osuudet	7 970 905,30	5 468 271,17
Muut lainasaamiset	2 985 897,22	2 974 757,76
Muut saamiset	798 620,71	794 330,71
	<u>19 912 466,60</u>	<u>18 261 372,44</u>
Toimeksiantojen varat	4 284 388,19	3 695 281,41
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	1 752 074,90	2 910 428,76
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	2 185 119,41	2 302 265,74
Lyhytaikaiset saamiset	58 896 928,32	57 509 070,44
Rahoitusarvopaperit	118 241 771,80	127 134 946,70
Rahat ja pankkisaamiset	59 566 297,39	47 513 998,22
Vastaavaa yhteensä	<u>1 101 850 963,11</u>	<u>1 100 838 874,29</u>

Vastattavaa	2022	2021
Oma pääoma		
Peruspääoma	223 036 735,88	223 036 735,88
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma	21 783,77	21 783,77
Arvonkorotusrahasto	6 591 580,00	6 591 580,00
Muut omat rahastot	80 109 410,37	79 533 077,91
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	75 143 958,25	69 009 425,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-21 329 655,67	11 822 004,62
	<u>363 573 812,60</u>	<u>390 014 607,52</u>
Vähemmistöosuudet	10 287 089,98	11 186 773,16
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	45 648,65	50 777,42
Muut pakolliset varaukset	22 223 344,75	13 697 851,32
	<u>22 268 993,40</u>	<u>13 748 628,74</u>
Toimeksiantojen pääomat	9 447 269,13	9 890 220,42
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	505 282 084,57	491 504 981,24
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	6 029 234,14	6 243 947,19
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	53 449 259,93	59 723 114,19
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	131 513 219,36	118 526 601,84
	<u>696 273 798,00</u>	<u>675 998 644,46</u>
Vastattavaa yhteensä	<u>1 101 850 963,11</u>	<u>1 100 838 874,29</u>

8 Konsernin ja kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot

8 Konsernin ja kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot

8.1 Kunnan ja konsernin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

8.1.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu verohallinnon tilitysjankohdan mukaan kalenterikuukausittain tilikauden verotuloksi.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Pysyvät vastaavat on pääsääntöisesti aktivoitu välittömään hankintamenoon. Hankkeissa, joissa kiinteiden kulujen osuus kokonaishankintamenoista on olennainen, myös kiinteät kulut on aktivoitu Kirjanpitolautakunnan antaman yleisohjeen mahdollistamissa puitteissa.

Kuluvien pysyvien vastaavien poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu pysyvien vastaavien hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Mikäli poistonalainen hyödyke on tuhoutunut tai hyödykkeen tulonodotukset ovat muuttuneet olennaisesti tai poistuneet kokonaan käyttötarkoituksen muutoksesta johtuen, on kulukirjaus esitetty tuloslaskelmassa erikseen arvonalentumisena.

Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi kaupungin toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Ne tytäryhteisöt, jotka kirjanpitolain mukaan voivat poistaa pysyvät vastaavat ilman ennalta laadittua suunnitelmaa, ovat omien tilinpäätöstensä liitetiedoissa ilmoittaneet suunnitelman mukaisten poistojen kertyneet määrät sekä pysyvät vastaavat suunnitelman mukaan poistamatta olevat määrät tilivuoden lopussa. Mikäli suunnitelmapoistojen mukaan laskettu kuluvien pysyvien vastaavien poistamaton määrä yhteensä on alittanut yhteisön taseeseen aktivoitujen määrän, suunnitelman mukaisen jäännösarvon ylittävä osa on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Sama määrä on vähennetty tytäryhteisön vapaasta omasta pääomasta.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuus on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia sekä sähkönhintaan liittyviä suojauksia. Kaupungilla ei ollut 31.12.2022 voimassa olevia koronvaihtosopimuksia.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Takausvastuu Maitoa Markkinoille -säätö

Kaupunginvaltuusto päätti 27.8.2012 § 108 Maitoa Markkinoille säätöön perustamisesta yhdessä alueen kuntien kanssa ja antoi Maitoa Markkinoille säätölle takaustappioiden vastaamisesta euromääräisen sitoumuksen 2 769 500 euron määrään saakka. Säätö on perustettu 6.11.2014 ja varsinainen toiminta alkoi vuoden 2015 alusta. Kaupunki on maksanut säätölle peruspääoman 12 000 euroa ja lisäpääoman 20 880 euroa 15.1.2015. Säätöllä oli 31.12.2022 kaksi voimassa olevaa takausta. Vuonna 2016 allekirjoitettu takaussitoumus oli 250 000 euroa ja siitä oli 31.12.2022 jäljellä 100 000 euroa. Vuonna 2018 allekirjoitettu takaussitoumus oli 500 000 euroa ja siitä oli 31.12.2022 jäljellä 300 000 euroa. Uusia takauspäätöksiä ei tehty vuoden 2022 aikana.

Oikeusprosessit

Osaan pelastustoimen varallaoloa koskeissa korvausvaateissa on saatu työtuomioistuimen ratkaisu vuoden 2022 aikana, ja osasta työtuomioistuimessa vireillä olevista vaatimuksista on tehty sopimus. Tähän asiaan ei liity enää avoinna olevia riitoja. Korvausvaatimukseen liittynyt taloudellinen riski on siten toteutunut. Vaatimuksista on tehty pakollinen varaus kaupungin tilinpäätökseen jo vuonna 2019, jota on purettu vuonna 2022 toteutuneita korvauksia vastaan, joten maksetut korvaukset eivät vaikuttaneet kaupungin vuoden 2022 tulokseen.

Vireillä olevista prosesseista myös yhteen työsuhderiitaan on tammikuussa saatu 2023 ratkaisu, jonka mukaan kaupunki veloitettiin maksamaan korvausta työsuhteen päättämisestä. Oikeudenkäynneistä kesken on käräjäoikeudessa edelleen korttelia 40 koskeva vahingonkorvausriita. Kaupunki on osapuolena myös yhdessä kesken olevassa työsuhteen päättämistä koskevassa oikeudenkäynnissä. Näiden lisäksi on vireillä joitakin hallintopäätöksistä tehtyjä valituksia hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Tuloslaskelma ja tase ovat vertailukelpoiset laadintaperiaatteiden näkökulmasta. Koronapandemia, siihen liittyvät rajoitustoimet sekä valtion tukitoimet ovat vaikuttaneet vuosien 2021 ja 2022

tuloslaskelman eri tiliryhmien toteutumiin, eivätkä yksittäisten tiliryhmien toteutumat ole kaikilta osin vertailukelpoisia keskenään.

Siun Soten palkkaharmonisaatio vuoden 2021 osalta 5,4 milj. euroa on kirjattu olennaisen virheen korjauksena taseen kertyneen yli-/alijäämätilin oikaisuksi. Siun soten alijäämän kirjausten perusteena on kirjanpitolautakunnan sekä kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue – ja kuntajaoston ja sitä edeltäneen kuntajaoston yleisohjeet ja lausunnot (mm. lausunto 133 takautuvasti maksettavien palkkojen kirjanpitokäsittelystä). Kirjaustavan arvioinnissa keskeisenä perusteena on selvittää, onko kyseessä kirjanpidollisen arvion muutos vai aikaisempia kausia koskeva virheen oikaisu. Arvioinnin perusteella vuoden 2021 palkkaharmonisaatiota koskeva osuus on kirjattu virheen oikaisuksi. Ohjeiden mukaan tilinpäätösperiaatteiden muutokset sekä aikaisempia tilikausia koskevien virheiden oikaisu tulee tehdä yksinomaan omaa pääomaa (Edellisten tilikausien voitto/tappio) oikaisemalla. Oikaisuja ei siten tehdä tulosvaikutteisesti vaan takautuvasti. Vuoden 2022 tilinpäätös antaa näin menetellen myös kuntalain edellyttämällä tavalla oikean ja riittävän kuvan kaupungin taloudesta ja etenkin tilikaudesta 2022, kun vuodelle 2022 ei ole kirjautunut aiemmille vuosille kohdistuvia olennaisia menoja. Vuoden 2021 tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa ei ole kirjanpito-ohjeistuksen mukaisesti korjattu tältä osin, mutta taseen erät tilikauden yli-/alijäämä ja pakollinen varaus sekä taseen tunnusluvut on korjattu vastaamaan oikaisukirjausta.

Vuoden 2022 tilinpäätökseen on kirjattu pakollista varausta Siun soten, Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän palkkaharmonisaatiotilien menojen kattamiseksi. Vuoden 2021 osuus on 5,4 milj. euroa ja vuoden 2022 osuus 4,7 milj. euroa, eli yhteensä pakollinen varaus on 10,15 milj. euroa.

Konsernitilin käsittely

Konsernitiliosoitukseen liitettyjen tytäryritysten konsernitilille talletetut rahavarat 25 570 695,43 euroa (ed. vuonna 25 333 337,32 euroa) esitetään kaupungin taseessa lainana muilta luotonantajilta. Vastavasti tytäryhteisöjen negatiiviset tilien saldot esitetään kaupungin lyhytaikaisena lainasaamisena tytäryhteisöiltä.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Kaupungin konserniin kuuluu 14 tytäryhtiötä, viisi tytäryhtiön tytärtä, yksi kommandiittiyhtiö, jossa tytäryhtiön tytär on vastuunalainen yhtiömies, sekä kolme kuntayhtymää. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 13 tytäryhtiötä, 5 tytäryhtiön tytärtä ja kuntayhtymät. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Vuoden 2021 aikana tehtiin KOY Enon Jäähallin toimintaan järjestelyitä siten, että kaupunki lunasti Enon jäähallirakennuksen 34 853,37 eurolla ja päätettiin, että KOY Enon Jäähalli puretaan. Purkautuminen toteutuu vuoden 2023 alkupuolella. Koska yhtiöllä ei ole enää toimintaa, yhtiötä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen huomioiden tilinpäätöksen laatimista ohjaava olennaisuusperiaate.

Muutokset konsernirakenteessa

Vuoden aikana myytiin Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:n osakkeita yhtiön osakkaaksi haluaville muille Pohjois-Karjalan kunnille. Järjestelyn seurauksena Joensuun kaupungin omistusosuus yhtiötä on 32,6 %, kun se aiemmin oli 40 %. Muutoksella ei ollut vaikutusta yhtiön osakkuusyhteisöasemaan Joensuun konsernissa.

Vuoden aikana myytiin KOY Torisuvannon osakkeet, joka oli kaupungin osakkuusyhteisö. Näin ollen osakkuusyhteisöjä on 31.12.2022 tilanteessa 10.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tytäryhteisön osakkeiden hankintameno on eliminoitu tilikauden päättyessä olevaa konsernin omistuksen mukaista osakepääomaa vastaan. Eliminoinnissa syntynyt eliminointiero on vähennetty konsernin muusta omasta pääomasta.

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän ja Karelia ammattikorkeakoulu Oy:n yksikköhintarahoituksen mukainen valtionosuus on yhdistelty konsernituloslaskelmassa riville Valtionosuudet vastaamaan emon tuloslaskelman laatimisperiaatteita. Kuntayhtymien tase- ja liitetiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa.

Kaikkien konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Konsernita-seessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pää-omaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähem-mistöosuuksien erottamisessa.

Kaikkien osakkuusyhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Osakkuusyritysten yhdistelyssä ei ole huomi-oitu poistojen oikaisua eikä poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksia.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu tytäryhteisöjen taseiden mukaisista oikaistuista omista pääomista. Ty-täryhtiöiden tyttärien konserni- ja vähemmistöosuuksien laskenta on tarkistettu tarkoilla tiedoilla ja Nis-kaaparkki Oy:n osalta konserni- ja vähemmistöosuuksiin tuli pieniä muutoksia. Tämän vuoksi vuoden 2022 tilinpäätöksessä konserni- ja vähemmistöosuudet ovat erilaiset kuin vuoden 2021 tilinpäätök-sessä.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Olennaiset pysyvien vastaavien kaupoista syntyneet konsernin sisäiset katteet on eliminoitu. Liittymismaksuja ei ole eliminoitu, koska liittymismaksuista ei ole kattavia luetteloita. Aiempina vuosina rakennettujen kiinteistöjen liittymismaksut sisältyvät kiinteis-töjen hankintahintaan, niitä ei ole kirjattu eikä luetteloitu erikseen.

Konsernitilinpäätökseen yhdistettyjen yhteisöjen kaupungille maksamia kiinteistöveroja ei ole elimi-noitu.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät ovat 1.1.2013 alkaen:

Poistosuunnitelma on päivitetty kv. 26.11.2012 § 163 ja 16.12.2013 § 201. Taseeseen aiemmin akti-voidut erät poistetaan aiemman poistosuunnitelman mukaisesti loppuun saakka.

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Muut aineettomat oikeudet	3 vuotta	tasapoisto
Tietokoneohjelmat	3 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Muut pitkävaikutteiset menot*	3 vuotta	tasapoisto
Vuokrahuoneiston perusparannus	5 vuotta	tasapoisto
Osakehuoneiston perusparannus	5 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Rakennukset		
Asuinrakennukset		
Asuinrakennukset	30 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	5 vuotta	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Muut rakennukset		
Muut rakennukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	5 vuotta	tasapoisto
Tilapäiset rakennelmat	Käyttöaika	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, muut väylät, liikennelaitteet, sillat	15%	menojäännösp.
Puistot, urheilu- ja virkistysalueet	15%	menojäännösp.
Vedenjakeluverkko	8%	menojäännösp.
Viemäriverkko	8%	menojäännösp.
Hulevesiviemäriverkko	8%	menojäännösp.
Sähköjohdot ja ulkovalaistus	15%	menojäännösp.
Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset	20%	menojäännösp.
Kiinteistöjen välinen tietoliikenneverkko	20%	menojäännösp.
Vesihuoltolaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet	10%	menojäännösp.
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20%	menojäännösp.
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet		
Autot	30%	menojäännösp.
Kuorma-autot, traktorit ja muut raskaat työkoneet	25%	menojäännösp.
Muut koneet ja laitteet		
Laituskoneet ja laitteet	30 %	menojäännösp.
Muut koneet, laitteet ja kalusteet	30%	menojäännösp.
Muut liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	30%	menojäännösp.
Tietokone-laitteet		
Atk-laitteet	40%	menojäännösp.
Viestintälaitteet		
Televiestintä-, audio-, video- ja muut ICT-laitteet	30%	menojäännösp.
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	20%	menojäännösp.
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen	
Taide- ja arvoesineet	Ei poistoa	
Muut hyödykkeet	Ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Ennakkomaksu	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat (pysyvät vastaavat)	Ei poistoa	
Pysyvät vastaavat arvopaperit ja muut		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	

* KV 18.6.2012 § 92 vt 6 parantaminen Joensuun kohdalla välillä Reijola-Repokallio –hankkeen kaupungin taseeseen kirjattavien muiden pitkävaikutteisten menojen poistoaikana käytetään 20 vuotta

8.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6) Toimintatuotot tehtävälueittain

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Kaupunginvaltuusto	173 923,20	89 591,60	173 923,20	89 591,60
Kaupunginhallitus	311 984 450,62	300 483 406,71	11 788 918,36	11 851 057,44
Osallisuus- ja vetoimialautakunta	79 870,52	90 210,26	80 708,76	90 547,91
Kasvatus- ja koulutuslautakunta	19 812 929,14	17 977 389,44	8 593 682,58	8 156 825,63
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	8 197 370,18	6 618 164,11	6 389 151,85	5 009 853,92
Kaupunkirakennelautakunta	38 629 283,89	36 644 169,15	33 363 486,87	31 638 122,36
Jns alueellinen jätelautakunta	172 384,64	203 492,64	172 384,64	203 492,64
Rakennus- ja ympäristölautakunta	1 152 900,36	1 350 837,58	1 194 385,72	1 377 538,36
Joensuun Vesi -liikelaitos	14 501 582,88	14 462 113,05	16 509 378,92	16 476 299,08
Toimintatuotot yhteensä	<u>394 704 695,42</u>	<u>377 919 374,55</u>	<u>78 266 020,90</u>	<u>74 893 328,94</u>

Liitetieto 7) Verotulojen erittely

Verotulojen erittely kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon on esitetty tuloslaskelmassa luvussa 7.

Liitetieto 8) Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	135 529 889,00	131 358 087,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	46 358 484,00	45 418 872,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 129 493,00	-2 048 162,00
Verotulomenetysten korvaus	<u>40 867 331,00</u>	<u>35 502 012,00</u>
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	<u>175 267 727,00</u>	<u>164 811 937,00</u>

Liitetieto 9) Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	306 503 254,57	281 471 399,80
Muiden palvelujen ostot	<u>67 974 922,49</u>	<u>61 061 768,62</u>
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	<u>374 478 177,06</u>	<u>342 533 168,42</u>

Liitetieto 10) Valtuustoryhmille annetut tuet

	Kunta	
	2022	2021
Joensuun Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	6 280,51	4 153,31
Keskustan Joensuun valtuustoryhmä	6 605,00	5 903,12
Kokoomuksen Joensuun valtuustoryhmä	4 317,82	4 276,00
Joensuun Perussuomalaiset valtuustoryhmä	3 678,22	0,00
Joensuun Vihreiden valtuustoryhmä	3 117,44	2 005,90
Joensuun Vasemmiston valtuustoryhmä	2 540,00	1 306,67
Joensuun KD-valtuustoryhmä	0,00	223,20
Liike Nyt Joensuun valtuustoryhmä	336,00	508,00
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	<u>26 874,99</u>	<u>18 376,20</u>

Liitetieto 11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Esitetty luvussa 8.1

Liitetieto 12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuuvaraus 1.1	50 777,42	56 766,49		
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	5 128,77	5 989,07		
Eläkevastuuvaraus 31.12.	<u>45 648,65</u>	<u>50 777,42</u>		
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	2 735 227,94	3 473 148,66		
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	654 027,51	737 920,72		
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12	<u>2 081 200,43</u>	<u>2 735 227,94</u>		
Muut vastuuvaukukset 1.1.	10 962 623,37	8 958 817,32	9 585 000,00	7 470 000,00
Lisäykset tilikaudella	24 977 009,18	2 003 806,05	10 154 522,00	2 115 000,00
Vähennykset tilikaudella	15 797 488,23	0,00	9 585 000,00	0,00
Muut vastuuvaukukset 31.12.	<u>20 142 144,32</u>	<u>10 962 623,37</u>	<u>10 154 522,00</u>	<u>9 585 000,00</u>

Liitetieto 13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	936 809,23	2 231 276,53	936 809,23	2 231 276,53
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	287 425,10	0,00	287 425,10
Osakkeiden/kuntayhtymäosuusien luovutusvoitot	0,00	0,00	42 773,47	0,00
Muut luovutusvoitot	60 214,06	435 052,52	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	<u>12 434,59</u>	<u>0,00</u>	<u>2 060,35</u>	<u>94 296,98</u>
	<u>1 009 457,88</u>	<u>2 953 754,15</u>	<u>981 643,05</u>	<u>2 612 998,61</u>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0,00	1 450,06	0,00	0,00
Rakennusten luovutustappiot	4 841,64	241 393,82	4 841,64	0,00
Osakkeiden luovutustappiot	262 259,47	248 620,17	262 259,47	132 566,66
Muut luovutustappiot	15 839,54	2 268,54	9,14	0,00
Luovutustappiot yhteensä	<u>282 940,65</u>	<u>493 732,59</u>	<u>267 110,25</u>	<u>132 566,66</u>

Liitetieto 14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Ei ole

Liitetieto 15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 419 845,76	864 522,64
	<u>1 419 845,76</u>	<u>864 522,64</u>

Liitetieto 16) Erittely poistoeron muutoksista

	Kunta	
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	592 781,39	1 997 122,97
Poistoeron muutokset yhteensä	<u>592 781,39</u>	<u>1 997 122,97</u>

8.3 Tasetta koskevat liitetiedot

8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 17) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ole

Liitetieto 18) Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	711 965,45	711 965,45		
Arvonkorotukset	0,00	0,00		
Arvonkorotuksen purku	0,00	0,00		
Arvo 31.12.	711 965,45	711 965,45		
Muut aineelliset hyödykkeet				
Arvo 1.1.	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94
Arvo 31.12.	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94
Rakennukset				
Arvo 1.1.	1 146 580,66	1 388 604,70		
Arvonkorotuksen muutos	0,00	-242 024,04		
Arvo 31.12.	1 146 580,66	1 146 580,66		
Sijoitukset/Osakkeet ja osuudet				
Arvo 1.1.	469 469,95	469 469,95	469 469,95	469 469,95
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	469 469,95	469 469,95	469 469,95	469 469,95
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	<u>6 591 580,00</u>	<u>6 591 580,00</u>	<u>4 733 033,89</u>	<u>4 733 033,89</u>

Taidemuseon lahjoituksena saamat kokoelmat on otettu taseeseen tilinavauksessa 1.1.1997 museon asiantuntijan laatiman laskelman perusteella. Erä sisältyy taseen vastaavissa kohtaan "Muut aineelliset hyödykkeet"

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä on kirjannut lisää peruspääomaa tilinpäätöksessään 31.12.1998. Kaupungin osuus peruspääoman lisäyksestä esitetään arvonkorotuksena. Erä sisältyy taseen vastaavissa kohtaan "Sijoitukset / osakkeet ja osuudet".

Taseen vastattavissa sisältyvät kohtaan 'Arvonkorotusrahasto'.

Toimintaperiaatteena on pääsääntöisesti pidättäytyä arvonkorotusten kirjaamisesta.

Pysyvät vastaavat/Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Liitetieto 19)	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet			Muut aineell. hyödykkeet	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik. menot	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto		kesk.er.hankinnat Ennakkomaksut	
Poistamaton hankintameno 1.1.	452 063,10	1 811 758,58	70 341 752,89	172 717 430,61	147 702 941,05	6 130 094,21	6 030 724,20	24 569 274,17	429 756 038,81
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	176 970,69	495 562,20	10 691 338,48	18 298 962,36	1 495 795,28	0,00	8 360 661,01	39 519 290,02
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	-710 906,89	0,00	0,00	-511 245,93	-1 222 152,82
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	-39 753,77	-161 068,74	0,00	-287,50	0,00	0,00	-201 110,01
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	18 799 207,43	2 108 875,55	235 825,26	0,00	-21 143 908,24	0,00
Tilikauden poisto	-222 875,21	-436 212,63	0,00	-11 620 629,02	-18 756 149,82	-1 934 242,20	0,00	0,00	-32 970 108,88
Arvonlenn. ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	-45 891,65	0,00	0,00	0,00	0,00	-45 891,65
Poistamaton hankintameno 31.12.	229 187,89	1 552 516,64	70 797 561,32	190 380 387,11	148 643 722,25	5 927 185,05	6 030 724,20	11 274 781,01	434 836 065,47
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	229 187,89	1 552 516,64	70 797 561,32	190 380 387,11	148 643 722,25	5 927 185,05	6 030 724,20	11 274 781,01	434 836 065,47

Muut pitkäaikaiset sijoitukset

Liitetieto 19)

	Osakkeet ja osuudet		Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			Saamiset muut yhteisöt sis.kuntayhtymät	Sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt			Vaihtovelka- kirjalaina- saamiset	Pääoma- laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt		
Hankintameno 1.1.	40 071 395,99	8 203 954,01	19 713 516,89	3 543 748,85	0,00	3 166 170,90	15 785 452,87	1 385 132,66	91 869 372,17
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	670 853,15	0,00	0,00	435 712,00	4 290,00	1 110 855,15
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-756 838,95	0,00	-317 259,47	0,00	-545 454,56	-899 876,55	-5 045,63	-2 524 475,16
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	40 071 395,99	7 447 115,06	19 713 516,89	3 897 342,53	0,00	2 620 716,34	15 321 288,32	1 384 377,03	90 455 752,16
Arvonlennukset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-236 990,25	0,00	0,00	0,00	0,00	-236 990,25
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	40 071 395,99	7 447 115,06	19 713 516,89	3 660 352,28	0,00	2 620 716,34	15 321 288,32	1 384 377,03	90 218 761,91

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Liitetieto 20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus-%	Konsernin omistus- osuus-%	Kuntakonsernin osuus, €		tilikauden voitosta / tappiosta
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	
Tytäryhteisöt						
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	0167924-6	100,00	100,00	497 209,82	315 649,10	-14 046,73
Jns Kodit Oy	0168143-4	100,00	100,00	13 884 884,74	160 594 535,98	-306,91
* Ki Oy Jokikadun Pysäköinti	2264168-5	0,00	63,83	316 266,93	2 604,56	-25 781,13
Jns Pysäköinti Oy	0347890-7	67,00	82,02	7 860 187,28	1 355 696,33	107 774,24
**Joensuun Niskaparkki Oy	2889476-3	43,18	57,45	3 166 952,03	49 801,87	-223 901,44
Joensuun Satama Oy	2473936-0	100,00	100,00	519 590,02	93 540,93	-93 462,31
***Jns Satamarakennus Oy	0656596-9	0,00	54,81	239 219,69	1 806,81	24,25
Puhas Oy	1067047-0	68,50	68,50	7 564 624,53	838 366,74	496 761,05
Business Joensuu Oy	2921270-1	89,89	90,74	17 946 704,67	15 924 730,41	864 883,85
***Joensuun Startup Kehitys Oy	2924512-4	0,00	90,74	73 619,65	8 557,50	26 922,47
****Photonics Center Oy	3219594-9	0,00	90,74	16 628,39	230 746,86	-72 629,27
****Startup -Rahasto Joensuu Ky	3093233-5	0,00	67,91	738 357,78	34 025,08	-42 884,47
Jns Yrityskiinteistöt Oy	0168064-2	100,00	100,00	8 734 777,08	13 636 597,27	-248 442,10
Ki Oy Heinävaaran Liikekulma	0659780-5	55,85	55,85	259 927,06	879,20	147,97
Opisk. asunnot Oy Jns Elli	0167853-4	100,00	100,00	478 924,81	97 541 018,41	-0,82
Ki Oy Uimaharjunhaka	01675333-3	100,00	100,00	62 276,85	508 143,22	1 619,51
As Oy Enon Tuuliharju	2056674-9	42,43	79,29	1 023 999,05	2 883,98	-8 796,22
Kesk. Ki Oy Uimaharjun lähipalvelukeskus	1728549-5S	55,79	55,79	292 797,93	2 943,63	-17 591,71
Ki Oy Enon Jäähalli	1027359-8	50,61	50,61	77,15	0,00	-546,71
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	2454377-1	100,00	100,00	10 112 688,87	7 680 573,31	-1 672 946,33
*Jns Kodit Oy:n tytäryhteisö						
** Jns Pysäköinti Oy:n tytäryhteisö						
*** Saimaan Satamat Oy:n tytäryhteisö						
**** Business Joensuu Oy:n tytäryhteisö						
***** Business Joensuun Oy:n hallinnoima ky						
Kuntayhtymät						
P-K:n koulutus ky	0212371-7	55,50	55,50	46 354 339,22	5 082 018,02	39 754,29
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	0927140-5	42,56	42,56	784 152,78	449 750,61	44 351,72
P-K:n sosiaali- ja terv.palv.ky	2732095-2	43,57	43,57	12 532 380,28	138 322 223,74	7 615 298,47
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Juhannusmorsian	0832811-5	39,04	39,04	241 640,63	515,63	0,00
As Oy Suvituuli	0590346-0	37,22	37,22	623 089,02	6 715,30	8 979,17
As Oy Pikku-Ukko	0656600-5	23,14	23,14	177 863,48	821,35	0,00
Jns Kuivakenkä Oy	1613789-6	38,55	38,55	343 278,42	46 198,65	-5 983,13
Jns Rantaparkki Oy	2139023-9	30,07	30,07	862 553,71	2 484,58	1 078,15
Jns Ravirata Oy	0365190-9	24,82	24,82	319 868,50	30 807,25	-3 432,94
Kiint Oy P-K:n Maakuntatalo	0568790-5	38,53	38,53	4 366 287,04	322 347,66	-2 300,80
Kiint Oy Enon Kauppakeskus	0664620-8	29,38	29,38	135 242,28	846,09	0,00
Polkka - P-K:n tukipalvelut Oy	2775939-1	32,60	32,60	693 928,21	1 823 150,15	-150 347,00
Visit Karelia Oy	0932125-7	45,40	45,40	139 572,27	52 011,36	8 946,34

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	4 556 349,83	43 758 600,94	2 193 577,70	38 303 178,14
Muut maa- ja vesialueet	85 215 549,19	46 071 657,35	68 603 983,62	32 038 574,75
Yhteensä	89 771 899,02	89 830 258,29	70 797 561,32	70 341 752,89

Liitetieto 23) Saamisten erittely

	2022	2022	2021	2021
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		263 517,64		298 549,52
Lainasaamiset		1 442 030,73		1 999 029,35
Muut saamiset		277,48		449,23
Siirtosaamiset		18 005,78		21 809,09
Yhteensä	0,00	1 723 831,63	0,00	2 319 837,19
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		786 723,25		467 132,22
Lainasaamiset				0,00
Muut saamiset				0,00
Siirtosaamiset				231 265,17
Yhteensä	0,00	786 723,25	0,00	698 397,39
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		25 353,93		74 730,23
Lainasaamiset		0,00		0,00
Muut saamiset		0,00		0,00
Siirtosaamiset		0,00		0,00
Yhteensä	0,00	25 353,93	0,00	74 730,23
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		8 508 788,01		7 009 174,64
Lainasaamiset		0,00		0,00
Muut saamiset	1 300 000,00	1 853 819,94	2 000 000,00	2 884 605,26
Siirtosaamiset	0,00	8 803 874,81	0,00	7 810 985,70
Yhteensä	1 300 000,00	19 166 482,76	2 000 000,00	17 704 765,60
Saamiset yhteensä	1 300 000,00	21 702 391,57	2 000 000,00	20 797 730,41

Liitetieto 24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Siirtyvät korot	118 113,98	9 645,40	18 005,78	9 645,40
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	1 828 962,85	1 930 499,86	433 374,47	381 196,23
EU-tuet ja -avustukset	6 835 165,96	6 118 527,59	1 416 799,67	2 507 414,81
Vaana-yksityisen päivähoiton palvelusetelit	11 529 973,36	13 766 240,86	2 651 981,73	971 385,33
Muut siirtosaamiset	-5 566 033,96	11 567 066,42	4 301 718,94	4 194 418,19
Siirtosaamiset yhteensä	14 746 182,19	33 391 980,13	8 821 880,59	8 064 059,96

8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	223 036 735,88	223 036 735,88	223 036 735,88	223 036 735,88
Peruspääoma 31.12.	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 1.1.	21 783,77			
Lisäys		21 783,77		
Vähennys				
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 31.12.	<u>21 783,77</u>	<u>21 783,77</u>		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	6 591 580,00	6 833 604,04	4 733 033,89	4 733 033,89
Lisäys				
Vähennys		-242 024,03		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	<u>6 591 580,00</u>	<u>6 591 580,01</u>	<u>4 733 033,89</u>	<u>4 733 033,89</u>
Muut omat rahastot 1.1.	79 533 077,91	76 312 901,58	64 976 755,12	60 554 305,99
Lisäys	1 046 167,78	3 815 205,21		4 425 949,13
Vähennys	-469 835,32	-595 028,88	-3 500,00	-3 500,00
Muut omat rahastot 31.12.	<u>80 109 410,37</u>	<u>79 533 077,91</u>	<u>64 973 255,12</u>	<u>64 976 755,12</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	80 831 429,95	68 132 872,14	36 719 657,39	30 645 274,77
Edellisten tilikausien oikaisu	-5 687 471,70	876 553,19	-5 418 634,00	536 832,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	<u>75 143 958,25</u>	<u>69 009 425,33</u>	<u>31 301 023,39</u>	<u>31 182 106,77</u>
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	<u>-21 329 655,67</u>	<u>11 822 004,62</u>	<u>-6 814 406,18</u>	<u>5 537 550,62</u>
Oma pääoma yhteensä	<u>363 573 812,60</u>	<u>390 014 607,52</u>	<u>317 229 642,10</u>	<u>329 466 182,28</u>

Kunnan kertynyt yli-/alijäämä 31.12., jossa huomioitu tuloksenkäsittelyerät

	Kunta	
	2022	2021
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1. *	31 301 023,39	25 763 472,77 *
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 814 406,18	5 537 550,62
Muut omat rahastot 31.12.	64 973 255,12	64 976 755,12
Investointivaraukset	17 426 588,96	19 262 720,11
Kertynyt poistoero	<u>27 260 258,65</u>	<u>27 853 040,04</u>
Yhteensä	134 146 719,94	143 393 538,66

* Siun Soten vuoden 2021 osuus palkkaharmonisaatiokustannuksista (5,4 milj. euroa) on kirjattu pakollisena varauksena aikaisempaa tilikautta koskevan olennaisen virheen oikaisuna oman pääoman erään edellisten tilikausien yli/alijäämä

Investointivaraukset

	Kunta
Investointivaraukset 1.1.2022	19 262 720,11
Lisäys 2022	<u>0,00</u>
Vähennys 2022	
Ratapihan melusuojaus	-954 228,12
Koulukadun kehittäminen	<u>-881 903,03</u>
Investointivaraukset 31.12.2022	<u>17 426 588,96</u>

Liitetieto 26) Erittely poistoerosta

	Kunta	
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	27 260 258,65	27 853 040,04
Poistoero yhteensä	<u>27 260 258,65</u>	<u>27 853 040,04</u>

Liitetieto 27) Pitkäaikaiset velat

Tarkoitetaan velkoja, jotka erääntyvät 1.1.2028 tai sen jälkeen.

	Kunta	
	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	65 470 102,92	66 845 772,72
	<u>65 470 102,92</u>	<u>66 845 772,72</u>

Liitetieto 28) Joukkovelkakirjalainat

	Kunta	
	2022	2021
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Liitetieto 29) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus	45 648,65	50 777,42	0,00	0,00
Potilasvakuutusvaraus	2 081 200,43	2 762 977,94	0,00	0,00
Ympäristövastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	20 142 144,32	10 934 873,38	10 154 522,00	9 585 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä	<u>22 268 993,40</u>	<u>13 748 628,74</u>	<u>10 154 522,00</u>	<u>9 585 000,00</u>

Liitetieto 30) Vieras pääoma

	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot		0,00		0,00
Ostovelat		136 801,49		80 021,61
Muut velat		0,00		0,00
Siirtovelat		4 437,40		4 220,78
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>141 238,89</u>	<u>0,00</u>	<u>84 242,39</u>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				0,00
Ostovelat		267 002,81		696 815,94
Muut velat				0,00
Siirtovelat		16 847 730,80		0,00
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>17 114 733,61</u>	<u>0,00</u>	<u>696 815,94</u>
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				0,00
Ostovelat		14 677,96		13 948,69
Muut velat				0,00
Siirtovelat		28 558,51		0,00
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>43 236,47</u>	<u>0,00</u>	<u>13 948,69</u>
Velat muille				
Saadut ennakot	2 275 000,00	1 490 693,50	2 700 000,00	319 834,91
Ostovelat	0,00	12 215 527,93	0,00	12 566 066,02
Muut velat	3 482 612,49	1 915 960,82	3 482 612,49	1 951 911,82
Siirtovelat	46 805,16	21 714 263,54	0,00	19 745 465,60
Yhteensä	<u>5 804 417,65</u>	<u>37 336 445,79</u>	<u>6 182 612,49</u>	<u>34 583 278,35</u>
Vieras pääoma yhteensä	<u>5 804 417,65</u>	<u>54 635 654,76</u>	<u>6 182 612,49</u>	<u>35 378 285,37</u>

Liitetieto 31) Sekkitililimiitti

	Kunta	
	2022	2021
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	3 000 000,00	3 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	3 000 000,00	3 000 000,00

Liitetieto 32) Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	3 585 421,96	3 445 249,21	3 482 612,49	3 482 612,49
Muut velat	12 253 885,87	12 670 132,33	1 915 960,82	1 951 911,82
Muut velat yhteensä	<u>15 839 307,83</u>	<u>16 115 381,54</u>	<u>5 398 573,31</u>	<u>5 434 524,31</u>

Liitetieto 33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut menoajämät	46 805,16		46805,16	
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot		4 815 806,14		
Menoajämät				
Lomapalkkavelan/muiden palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	11 840 684,02	43 661 069,35	10 105 035,88	10 557 568,10
Korjojaksotukset	970 866,83	642 160,49	329 832,83	183 865,54
Muut menoajämät	59 992 992,10	11 605 679,83	28 160 121,54	9 008 252,74
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	<u>72 804 542,95</u>	<u>60 724 715,81</u>	<u>38 594 990,25</u>	<u>19 749 686,38</u>
Siirtovelat yhteensä	<u>72 851 348,11</u>	<u>60 724 715,81</u>	<u>38 641 795,41</u>	<u>19 749 686,38</u>

8.3.3 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Liitetieto 34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	100 673 909,74	92 429 380,68		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	146 406 997,74	138 313 777,76		
Lainat julkisyhteisöiltä	14 897 969,71	18 771 703,66		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	92 763 301,48	104 692 583,26		
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	<u>239 170 299,22</u>	<u>243 006 361,02</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Liitetiedot 35-37) Vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 250 000,00	1 250 000,00		
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä	<u>1 250 000,00</u>	<u>1 250 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Vakuudet yhteensä	<u>1 250 000,00</u>	<u>1 250 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Liitetieto 38) Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Toimitilojen vuokravastuut*	157 103 194,35	146 996 811,75	143 284 232,14	130 482 653,03
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	3 414 757,08	4 228 901,83	1 143 416,64	1 342 035,91
Maa-alueiden vuokravastuut	655 371,48	648 880,57	9 278,88	278,88
Muut vuokravastuut	3 285 846,29	3 549 159,40	3 269 195,06	3 540 510,43
Vuokravastuut yhteensä	164 459 169,20	155 423 753,55	147 706 122,72	135 365 478,25
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	20 591 157,47	21 276 438,38	12 581 129,10	13 268 849,10
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet	16 128 274,96	15 648 168,72	16 128 274,96	15 648 168,72

* Sisältää kiinteistöleasingisopimuksiin sisältyvän jäännösarvovastuun. Sopimusten mukaan kaupungilla on oikeus ostaa kohde vuokrasopimuksen päättyessä tai mikäli kaupunki ei käytä osto-oikeutta, kaupungilla on velvollisuus osoittaa kohteelle ostaja. Vastuu jäännösarvosta esitetty lunastusveloitteiden kohdassa. Vuoden 2022 kunnan vuokravastuu sisältää 19 957 894,28 euroa hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtynyttä vuokravastuuta.

Liitetieto 39-40) Vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset saman konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta*)				
Alkuperäinen pääoma			218 148 272,79	226 083 338,79
Jäljellä oleva pääoma			149 743 336,80	156 267 853,41
Takaukset muiden puolesta*)				
Alkuperäinen pääoma	2 644 600,00	2 644 600,00	2 644 600,00	2 644 600,00
Jäljellä oleva pääoma	2 067 644,70	2 151 099,44	2 067 644,70	2 151 099,44

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			Kunta	
			2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			584 913 535,00	543 947 328,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.			0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12			338 246,00	356 315,00

Liitetieto 41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Maankäyttösop. aiheutuvat veloitteet	600 000,00	778 000,00	600 000,00	778 000,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	600 000,00	0,00	600 000,00	0,00
Sitoumukset avustukseen	1 159 166,41	243 932,71	1 159 166,41	243 932,71
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	654 770,00	110 000,00	654 770,00	110 000,00
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset*	37 195 449,16	36 026 736,65	36 637 933,18	35 564 706,17
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	19 101 752,62	16 163 001,67	18 748 006,56	15 901 397,66
Sopimusvastuut yhteensä	38 954 615,57	37 048 669,36	38 397 099,59	36 586 638,88
Arvonlisäveron palautusvastuu	12 013 194,75	10 431 277,97		0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä		0,00		0,00
Muut vastuut		0,00		0,00

* sisältää tilinpäätösvouden jälkeen voimaantulevien tilavuokrasopimusten mukaisen vuokratuun

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Tytäryritysten koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimus, jolla vaihtuvakorkoisen lainan korko on muutettu kiinteäksi. Sopimuksen jatko-osa astui voimaan 21.11.2017 ja se päättyi marraskuussa 2022.				
Nimellisarvo		6 090 000,00		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		-169 106,00		
Koronvaihtosopimus, jolla vaihtuvakorkoisten lainojen korko on muutettu kiinteäksi. Sopimusta jatkettu vuonna 2016 vuoteen 2021 asti. Sopimus päättyi 15.6.2021.				
Nimellisarvo		0,00		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		0,00		
Kuntayhtymien koronvaihtosopimukset*				
Koronvaihtosopimuksia, joilla on on suojattu lainasalkkuun liittyvää korkoriskiä.				
Nimellisarvo	68 540 300,97	62 655 641,59		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-2 882 590,74	-4 493 609,12		

Kuntayhtymien koronvaihtosopimusten osalta nimellisarvosta ja käyvästä arvosta ilmoitettu kaupungin omistussuutta vastaava osuus, johdannaisopimusten nimellisarvosta eliminoitu ns. peilikuvasopimukset. Vuoden 2021 luvut korjattu.

8.3.4 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetieto 42) Henkilöstön lukumäärä toimielimittäin 31.12.2022

	Kunta	
	2022	2021
Kaupunginvaltuusto	6	8
Kaupunginhallitus*	267	286
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta	21	
Kasvatus- ja koulutuslautakunta**	1749	1689
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	352	373
Kaupunkirakennelautakunta	172	188
Jns alueellinen jätelautakunta	4	4
Rakennus- ja ympäristölautakunta	23	23
Joensuun Vesi -liikelaitos	47	49
Yhteensä	2 641	2 620

*Kaikki työllisyystoimin palkatut työntekijät ovat kaupunginhallituksen alla.

** Kasvatus- ja koulutuslautakunnan yhteislukuihin sisältyy hyvinvoinnin hallintohenkilöstö.

Vuoden 2021 vertailutiedot korjattu samaa raporttipohjaa käyttäen pöimituksi.

Liitetieto 43) Henkilöstökulut

	Kunta	
	2022	2021
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot	90 389 379,21	86 811 972,60
Henkilöstökorvaukset ja muut henk.menojen korj.erät	-1 220 621,69	-1 088 540,87
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	20 088 086,41	19 360 335,75
Muut henkilösivukulut	3 644 258,59	3 239 728,26
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	112 901 102,52	108 323 495,74
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	576 146,89	591 967,85
Henkilöstökulut yhteensä	113 477 249,41	108 915 463,59

Liitetieto 44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2022	2021
Joensuun Keskustan kunnallisjärjestö	18 138,00	18 062,50
Kokoomuksen Joensuun kunnallisjärjestö	16 227,00	15 702,50
SDP:n Joensuun kunnallisjärjestö	20 181,00	20 539,50
Joensuun vasemmistoliiton kaupunkijärjestö	6 018,00	6 947,50
Joensuun Vihreät ry	10 782,41	11 834,50
Suomen Kristillisdemokraattinen puolue	987,50	1 112,50
Keskustan P-K:n piiri	350,00	173,00
Joensuun perussuomalaisten paikallisjärjestö	6 136,50	4 482,50
Pohjois-Karjalan Kokoomus	240,00	
Savo-Karjalan Vihreät		60,00
Liike Nyt	773,00	853,00
		50,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	79 833,41	79 817,50

Liitetieto 45) Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2022	2021
Tilintarkastuspalkkiot		
BDO Audiator Oy	33 674,53	20 438,40
KPMG Julkishallinnon Palvelut		17 255,94
Tilintarkastajan lausunnot		
BDO Audiator Oy	20 685,77	8 469,59
KPMG Julkishallinnon Palvelut	3 090,00	34 064,84
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		
KPMG Julkishallinnon Palvelut		29 755,00
Palkkiot yhteensä	<u>57 450,30</u>	<u>109 983,77</u>

Liitetieto 46) Selvitys kunnan ja sen intressitahojen välisistä liiketoimista

Kaupunki on antanut 100 %:sti omistamalleen Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy:lle 150 000 euron avustuksen.

Kaupunginjohtajan kanssa on 30.10.2010 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu mm. korvauksesta virkasuhteen päättyessä.

Kaupunki on antanut 100 %:sti omistamilleen Joensuun Kodit Oy:lle ja Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Ellille sekä 89,89 % omistamalleen Business Joensuu Oy:lle pääoma-, kolmassija- sekä osakaslainoja, joissa lainojen takaisinmaksua on sidottu rahalaitoslainojen/valtion lainojen takaisin maksuun tai yhtiön tilikauden tulokseen.

Kaupunki on vuokrannut toimitiloja sekä autopaikkoja tytäryhtiöilleen ja tytäryhtiöiltään. Vuokrasopimukset on tehty tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Kaupunki on tehnyt tytäryhtiöiden kanssa maanvuokrasopimuksia, jotka on tehty tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Kaupungin ja intressitahojen välisten liiketoimien tarkastusten perusteella ei ole havaittu olennaisia liiketoimia, joita ei olisi toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

9 Erillistilinpäätökset

9.1 Liikelaitosten erillistilinpäätökset

Joensuun Vesi -liikelaitos

Tilinpäätös 2022

Joensuun Vesi -liikelaitos

Joensuun Veden tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesti kaupungin vesihuollosta, joka sisältää vedentuotannon ja johtamisen talousvetenä käytettäväksi sekä jäteveden johtamisen ja puhdistuksen. Huleveden viemärointi ei kuulu lain mukaan vesihuollon käsitteeseen, vaan se on määritelty erikseen. Huleveden viemäroinnillä tarkoitetaan huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista vesihuoltolaitoksen hulevesiviemärissä ja käsittelyä. Hulevesien hallinnan järjestäminen kokonaisuudessaan kuuluu maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnalle, mutta kunta voi kuitenkin vesihuoltolain mukaan päättää vesihuoltolaitoksen kanssa neuvoteltuaan, että laitos huolehtii huleveden viemäroinnistä.

Joensuun Vesi huolehtii hulevesien ja perustusten kuivatusvesien poisjohtamisen viemäreissään kaupunkirakenneyksikön kanssa sovitun mukaisesti ja on perinyt tältä osin korvausta kaupunkirakenneyksiköltä vuoden 2016 alusta lukien. Kirjanpidossa hulevedet on eriytetty 1.1.2015 alkaen.

Laitos toimittaa sopimusperusteisesti muille vesihuoltolaitoksille vettä ja vastaanottaa vastaavasti jätevesiä. Laitos tuottaa jossain määrin myös toimialaansa liittyviä muita palveluja.

Laitos toimii kuntalain 9 luvun mukaisena liikelaitoksena niin, että sen toiminta on itsekannattavaa ja kaupunginvaltuuston asettama tulostavoite saavutetaan. Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokuntana toimii Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta.

Laitoksen arvot ovat laadukkaat vedet, luotettavuus ja hyvä palvelu.

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Vuosi 2022 oli Joensuun Veden 95. toimintavuosi. Liikelaitoksena Joensuun Vesi on toiminut vuodesta 1997 alkaen ja vuodesta 2009 alkaen kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena.

Veden laadun pysyttäminen hyvänä

Veden laadun pysyttäminen hyvänä oli edelleen tärkein toiminnan tavoite. Talousvesi täytti sille asetetut laatuvaatimukset.

Veden tuotannon toimintavarmuutta turvaavista hankkeista saatiin toteutettua liitosyhteyden rakentaminen Jaamankankaan-Onttolan väliseen runkovesijohtoon liittyen Kontiolahden kunnan valmistelussa olevaan Ukko-Puhakan alueen pohjaveden koepumppaukseen. Niinivaaran uuden vesitornin suunnitteleminen jatkui ja loppuvuodesta hankkeelle saatiin lainvoimainen rakennuslupa. Vesitornin rakentaminen ajoittuu vuosille 2023–24. Lisäksi suunniteltiin Tuupovaaran vesitornin saneerausta toteutuksen ajoittuessa vuodelle 2025. Myös Kiihtelysvaaran paineenkorotusaseman ja vesisäiliön saneerausta suunniteltiin.

Kontiolahden puolella sijaitseva Kulhon pohjavesialue ja Kerolan vedenottamo ovat Joensuun Veden vedentuotannolle erittäin tärkeitä. Pohjavesialueen tilaa on seurattu huolestuneena ja tehty erittäin paljon tutkimuksia pohjaveden kohonneiden nikkelpitoisuuksien johdosta. Pohjavesivarojen kestävä hyödyntämisen ja veden laadun turvaamisen takia päädyttiin vaatimaan ELY-keskukselta toimia pohjavesialueella tapahtuvan vedenoton ja maa-ainesten otton yhteensovittamiseksi. Pohjois-Karjalan ELY-keskus keskeytti 9.5.2022 tehdyillä viidellä eri päätöksellä maa-ainesten ottotoiminnan useilla

kiinteistöillä kyseisellä pohjavesialueella. Maa-ainestenottajat valittivat ELY-keskuksen tekemistä keskeyttämissä päätöksistä ja vaativat, että päätökset on kumottava. Heti alkuvuodesta 2023 Itä-Suomen Hallinto-oikeus kumosi ELY-keskuksen tekemät päätökset. Päätöksiin on kuitenkin jäänyt huomattava epäselvyyttä eikä asiasta ole valtakunnallista oikeuskäytäntöä. Hallinto-oikeuden päätösten takia valvontaviranomaisen toimivalta sekä sitä kautta Joensuun Veden vaikutusmahdollisuudet pohjaveden laatua vaarantavaan toimintaan heikentyvät merkittävästi, joten asian käsittely jatkuu vuoden 2023 aikana korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Kuhasalon jätevedenpuhdistamon puhdistustulos oli kokonaisuudessaan hyvä. Se täytti kaikki ympäristölupaviranomaisen asettamat vaatimukset. Lisäksi täytyivät valtioneuvoston asetuksen yhdyskuntajätevesistä (888/2006) mukaiset vaatimukset. Puhdistamolta lähtevä biologisen hapenkulutuksen (BHK₇) ainekuorma oli tarkastelujakson pienin. Kokonaisfosforin ainekuorma oli edellisvuosien tasolla. Kokonaistypikuorma oli 19 % alhaisempi kuin neljänä edellisvuotena. Puhdistamolla ei ollut jätevesien ohijuoksutuksia. Vuoden aikana oli kolme jätevesipumppaamoiden ylivuotoa. Imatrantien varressa oleva paineviemäri rikkoutui toukokuussa ja maastoon valui 85 m³ jätevettä. Kiihtelysvaara-Joensuu välisessä paineviemäriputkessa oli 150 m³:n ylivuoto marraskuussa. Yhteisviemäröintisopimuksen piiriin kuuluvan Liperin kunnan alueella oli 24.–29.11. välisenä aikana 280 m³:n ylivuoto.

Enon jätevedenpuhdistamon puhdistustulos oli kokonaisuudessaan hyvä. Se täytti ympäristöluvan asettamat pitoisuus- ja puhdistustehovaatimukset muilta osin, paitsi kokonaisfosforin puhdistustehon osalta, joka jäi ensimmäisellä puolivuotisjaksolla hieman vaatimustasoa heikommaksi. Puhdistamo saavutti valtioneuvoston asetuksen 888/2006 mukaiset vaatimukset CODCr:n ja kiintoaineen osalta. Ohijuoksutuksia tehtiin 19.4.–13.5.-22 välisenä aikana yhteensä 8 962 m³. Hallituilla ohituksilla pyrittiin säilyttämään biologisen prosessin toimintakyky.

Tuupovaaran jätevedenpuhdistamon puhdistustulos oli kokonaisuudessaan hyvä. Kaikki ympäristöluvan asettamat pitoisuus- ja puhdistustehovaatimukset täytyivät molemmilla laskentajaksolla. Ohituksia ei ollut eikä jätevedenpumppaamoilla ylivuotoja.

Toimintavarmuuden säilyttäminen ja parantaminen

Talousveden toimintavarmuuden osalta onnistuttiin tarkasteltaessa koko laitoksen toiminta-alueella, vaikka vesijohtovuotoja oli päälle parikymmentä eri puolilla kaupunkia. Korjaustöiden aikaiset vedenjakelukatkokset pystyttiin pääsääntöisesti tiedottamaan asiakkaille etukäteen. Ennakoon tiedossa olleet verkoston liitostyöt pyrittiin tekemään mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavina. Lisäksi vuoden aikana sattui muutamia jätevesiviemäreiden putkirikkoja.

Rukaveden (välillä Huosiolampi-Uimaharju) vesijohtojen vesistöalitus saatiin valmiiksi ja loppuvuodesta aloitettiin vanhojen putkien poisto. Pielisjoen vesijohdon vesistöalituksen (välillä Karsikko-Mutala) rakentaminen saatiin myös pääosin valmiiksi. Lisäksi Pielisjoen (Sirkkalan kohdalla) vesijohtojen vesistöalitus saatiin viimeisteltyä. Ahvenisen alkalointilaitoksen saneeraus sekä Hammaslahden junaradan vesijohtovalitus valmistuivat. Lisäksi jatkettiin valvomoympäristön kehittämistä. Valliniemen alkalointilaitoksen saneerauksen toteuttaminen siirrettiin myöhempään ajankohtaan.

Joensuun kaupungin kaupunkirakennepalvelujen kanssa yhdessä rakennettavista hankkeista laajimpina toteutuivat uudiskohteista Karhunmäen sekä Multimäen alueiden jatkorakentaminen. Yhteisiä peruskorjauskohteita toteutettiin mm. Vehkalahdentiellä, Koulu- ja Kurjenkadulla sekä Eeron- ja Timonpuistikossa. Verkostosaneerausohjelman kohteista jatkettiin ratapihan jätevesilinjan sekä Kiihtelysvaaran jäteveden siirtolinjan saneerausta. Harjunraitin putkisillan siirtoon liittyvät vesihuoltotyöt ja Haukilammentien jätevesiviemäröinti saatiin valmiiksi. Lisäksi rakennettiin Niittylahden Rantatien haja-

asutusalueen vesihuoltoa ja suunniteltiin Kuvaniemen ranta-alueen vesihuoltoa, joka on tarkoitus toteuttaa vuonna 2024. Hasanniemen jäteveden vesistöalutusta suunniteltiin ja lupahakemus toimitettiin aluehallintovirastoon.

Kuhasalon jätevedenpuhdistamolla jatkui rakenteiden peruskorjaus. Lisäksi kunnostettiin piha-alue lietteenkäsittelyn siirryttyä Kontiosuolle sekä uusittiin mm. teknisen veden pumppaamo ja hankittiin ilmastuskompressoreja ja varavoimakalustoa.

Kalustoon hankittiin kaksi pakettiautoa vedentuotannon sekä verkoston tarpeisiin.

Kuntien välinen yhteistyö

Jätevesien keskitetty käsittely Kuhasalon jätevedenpuhdistamolla jatkui sopimusten mukaisesti Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kuntien kanssa.

Loppuvuodesta saatiin Kontiolahden, Liperin sekä Outokummun kanssa laskutus- ja asiakashallintajärjestelmän uusimiseen ja yhdenmukaistamiseen liittyvä kilpailutus päätökseen. Uudeksi järjestelmäksi valikoitui Suomen Vesitieto Oy:n Vesitieto-ohjelmisto ja ensimmäisenä järjestelmämuutos toteutetaan Joensuussa käyttöön otton ajoituksessa arviolta syksyyn 2023.

Kehittäminen

Laitoksen johdosta, tulosityksiköiden vastaavista ja henkilöstön edustajista koostuva johtoryhmä käsiteli kokouksissaan kuukausittain henkilökunnan yhteisiä asioita, laitoksen taloutta ja kehittämistä.

Vuonna 2022 Joensuun Vesi oli mukana Joensuun kaupungin kaupunkirakennepalvelujen hankkimassa Yhdyskuntatekniset palvelut 2022-asiakastytyväisyyskyselyssä. Tulosten perusteella veden laadun suhteen Joensuu kuuluu maan kärkiluokkaan. Lisäksi jätevedenpuhdistamojen toiminnassa on tapahtunut parannusta verrattuna vuoteen 2020, jolloin vastaava kysely viimeksi Joensuussa toteutettiin.

Valvomoympäristön kehittämiseen liittyen asennettiin mitta-asemien prosessiohjelmiä sekä rakennettiin itse mitta-asemia. Lisäksi otettiin käyttöön varastonhallintamoduuli. Myös aluemittausjärjestelmän kehittäminen aloitettiin. Aluemittausjärjestelmän rakentamisessa tullaan hyödyntämään koneälypohjaista laskentaa. Tällä järjestelmällä pyritään havaitsemaan talousvesiverkossa tapahtuvat poikkeamat, kuten esimerkiksi piilevät ja alkavat vesijohtovuodot.

Etäluettavia vesimittareita oli vuoden lopussa asennettu noin 5 030 kappaletta, joka on noin 36 % 14 000 mittarin kokonaismäärästä. Etäluentajärjestelmän kattavuus on nyt noin 40 %. Järjestelmän rakentaminen on hidastunut lupaprosesseista johtuen. Etäluennassa pilotoitiin NB-IoT-tiedonsiirtoa hyödyntäviä vesimittareita.

Joensuun kaupungin kanssa tehtyyn ilmastositoumukseen liittyen toteutetun aurinkoenergiaselvityksen perusteella vuonna 2022 toteutettiin aurinkosähkövoimala Onttolan alkalointilaitokselle sekä Erolanniemen vedenottamolle. Kerolan alkalointilaitokselle vuonna 2020 rakennetun aurinkosähkövoimalan sähköntuotanto oli noin 76 000 kWh, joka vastaa vuositasolla lähes neljän sähkölämmitteisen omakotitalon kuluttamaa sähköenergian määrää.

Etäasiointi sekä -työskentely kuuluvat päivittäisenä osana toimintaan. Vuonna 2019 laadittu viestintäsuunnitelma päivitettiin ja muuttuneen maailman tilanteen vuoksi kiinnitettiin erityishuomiota varautumisasioihin mm. mahdollisten sähköhäiriöiden takia.

Kuhasalon jätevedenpuhdistamo on ollut edelleen mukana Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tutkimuksessa, jolla kartoitetaan koronaviruksen esiintymistä Suomen yhdyskuntajätevesissä. THL tutki jätevesinäytteistä, kuinka paljon koronavirusta alueella esiintyi. Kuhasalosta näytteitä otettiin viikon välein ja koronavirusta todettiin jätevedessä koko vuoden ajan. Lisäksi käynnistyi Kuhasalon jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan päivittäminen.

1.2 Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Juonsuun Veden liikevaihto oli 17,14 milj. euroa ja liikeylittäjä 3,03 milj. euroa. Tilikauden ylijäämäksi ennen satunnaisia eriä ja varauksia muodostui 1,93 milj. euroa. Kaupungin laitokselle asettama 2,65 milj. euron tulostavoite alittui 0,72 milj. eurolla. Maailman tilanteen muutokset vaikuttivat pääosin siihen, että tulostavoitteesta jäätii. Mm. sähkön, materiaalien, polttoaineiden sekä kuljetuskustannusten hinnannousu näkyi niin käyttötalouden kuin investointien puolella. Lisäksi energiaverotuksen muutos eräiden polttoaineiden osalta (biokaasu) lisäsi Kuhasalon jätevedenpuhdistamoon liittyen välillisten verojen osuutta. Toimintavarmuuden parantaminen ja varautumiseen liittyvät toimenpiteet lisäsivät osaltaan kustannuksia. Positiivisena asiana voidaan pitää asiakkaiden vedensäätämistä, joka toisaalta vaikutti liikevaihtoon. Vettä myytiin n. 80 000 m³ ja jätevetttä laskutettiin n. 50 000 m³ edellisvuotta vähemmän.

Kaupungille tuloutettiin sijoitetun pääoman korkoina 1,13 milj. euroa, joka koostuu peruspääoman korvauksesta ja 7 milj. euron 31.12.2025 erääntyvästä bullet-lainan korosta. Bullet-lainasta maksetaan kiinteää 4,5 % korkoa.

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Ed.vuoden toteutuma
Toimintatulot	18 090 200,00		18 090 200,00	18 546 219,61	456 019,61	18 868 761,79
Liikevaihto	17 180 200,00		17 180 200,00	17 235 844,77	55 644,77	17 278 312,38
Valmistus omaan käyttöön	890 000,00		890 000,00	1 185 118,66	295 118,66	1 548 800,11
Muut liiketoiminnan tulot	20 000,00		20 000,00	114 258,08	94 258,08	31 562,28
Muut tuet ja avustukset			0,00	10 998,10	10 998,10	10 087,02
Toimintamenot	-8 593 000,00		-8 593 000,00	-9 870 067,03	-1 277 067,03	-9 319 587,13
Materiaalit ja palvelut	-5 679 900,00		-5 679 900,00	-7 008 086,62	-1 328 186,62	-6 581 795,54
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 408 400,00		-2 408 400,00	-3 036 581,73	-628 181,73	-2 482 606,55
Palvelujen ostot	-3 271 500,00		-3 271 500,00	-3 971 504,89	-700 004,89	-4 099 188,99
Henkilöstökulut	-2 483 100,00		-2 483 100,00	-2 386 225,79	96 874,21	-2 318 677,31
Palkat ja palkkiot	-1 977 500,00		-1 977 500,00	-1 879 214,80	98 285,20	-1 838 106,34
Henkilösivukulut	-505 600,00		-505 600,00	-507 010,99	-1 410,99	-480 570,97
Muut liiketoiminnan menot	-430 000,00		-430 000,00	-475 754,62	-45 754,62	-419 114,28
Toimintakate	9 497 200,00	0,00	9 497 200,00	8 676 152,58	-821 047,42	9 549 174,66
Rahoitustulot ja -menot	-1 127 000,00		-1 127 000,00	-1 100 421,60	26 578,40	-1 128 016,83
Korkotulot (sisäiset)			0,00	16 780,10	16 780,10	0,00
Korkotulot			0,00	9 937,75	9 937,75	0,00
Muut rahoitustulot	6 000,00		6 000,00	5 560,98	-439,02	4 682,56
Korkomenot (sisäiset)	-315 000,00		-315 000,00	-315 000,00	0,00	-315 000,00
Korvaus peruspääomasta	-818 000,00		-818 000,00	-817 699,08	300,92	-817 699,08
Muut rahoituskulut				-1,35	-1,35	-0,31
Vuosikate	8 370 200,00	0,00	8 370 200,00	7 575 730,98	-794 469,02	8 421 157,83
Poistot ja arvonalentumiset	-5 720 000,00		-5 720 000,00	-5 650 360,22	69 639,78	-5 545 035,37
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 720 000,00		-5 720 000,00	-5 650 360,22	69 639,78	-5 545 035,37
Tilikauden tulos	2 650 200,00	0,00	2 650 200,00	1 925 370,76	-724 829,24	2 876 122,46
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00	0,00	270 867,91	270 867,91	-1 372 942,04
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	270 867,91	270 867,91	298 057,96
Varausten lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,00	0,00		0,00	-1 671 000,00
Tilikauden ylijäämä	2 650 200,00	0,00	2 650 200,00	2 196 238,67	-453 961,33	1 503 180,42

Talousarvion rahoitusosan toteutusvertailu, 1000 euroa

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Toiminnan rahavirta	8 370	0	8 370	7 574	-796
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 810	0	-7 810	-8 322	-512
Rahoitusosuudet investointimenoihin	210	0	210	516	306
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)				2	2
Toiminnan ja investointien rahavirta	770	0	770	-230	-1 000
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					0
Vaikutus maksuvalmiuteen	770	0	770	-230	-1 000

Investoinnit

Investointeihin käytettiin 8,32 milj. euroa, josta verkostojen uudisrakentamiseen 2,90 milj. euroa ja saneeraukseen 4,06 milj. euroa. Verkostojen uudisrakentamisen puolella merkittävin projekti oli Multimäen alue 1,34 milj. euroa ja saneerauksen osalta Kurjen- ja Sirkkatu sekä Eeron- ja Timonpuistikko Mutalassa 0,67 milj. euroa. Lisäksi vesistöalituksien toteuttamisen kustannukset olivat v. 2022 osalta yhteensä 1,10 milj. euroa. Hulevesiviemäriverkoston osuus verkostoinvestoinneista oli 1,31 milj. euroa. Vedenhankintaan ja -käsittelyyn investoitiin 0,61 milj. euroa ja jätevedenpuhdistamoihin 0,55 milj. euroa. Investointituloja kertyi kaikkiaan 0,52 milj. euroa. Tulot muodostuivat lähinnä yhteisviemärointisopimuskumppaneiden rahoitusosuuksista sekä aurinkoenergiaprojekteille (Onttolan alkaintilailtos ja Erolanniemen vedenottamo) myönnetystä energiatuesta. Rahoitusosuudet olivat yhteensä 0,516 milj. euroa ja pysyvien vastaavien myyntivoitot 2 339 euroa. Investointien toteutusvertailussa pysyvien vastaavien myyntivoitot esitetään tase-arvoina, minkä vuoksi toteutusvertailun mukaan myyntitulot olivat 287 euroa. Nettoinvestoinneiksi jäi 7,8 milj. euroa. Nettoinvestoinnit ylittivät alkuperäiseen budjettiin verrattuna noin 0,2 milj. euroa Multimäen rakentamisen etupainotteisuuden, kustannusten nousun ja kustannusarvioiden tarkentumisen myötä.

Talousarvion investointiosan toteutumisvertailu

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot %	Valm.
Yhteishankkeet (vesi) Kaupunkirakennepalvelut/Joensuun Vesi v. 2022										
Hankinnat	-1 012 000	-	-1 012 000		-1 012 000	-1 743 193,33	-731 193,33	-1 743 193,33	172,3	2022
Netto			-1 012 000		-1 012 000	-1 743 193,33	-731 193,33	-1 743 193,33		
Yhteishankkeet (jätevesi) Kaupunkirakennepalvelut/Joensuun Vesi v. 2022										
Hankinnat	-1 012 000	-	-1 012 000		-1 012 000	-1 260 108,90	-248 108,90	-1 260 108,90	124,5	2022
Rahoitusosuudet					0	210 133,60	210 133,60	210 133,60		
Netto			-1 012 000		-1 012 000	-1 049 975,30	-37 975,30	-1 049 975,30		
Hulevesiviemäriverkosto v. 2022										
Hankinnat	-1 011 000	-	-1 011 000		-1 011 000	-1 308 870,81	-297 870,81	-1 308 870,81	129,5	2022
Netto			-1 011 000		-1 011 000	-1 308 870,81	-297 870,81	-1 308 870,81		
Mitta-asetat v. 2022										
Hankinnat	-150 000	-	-150 000		-150 000	-379 843,55	-229 843,55	-379 843,55	253,2	2022
Netto			-150 000		-150 000	-379 843,55	-229 843,55	-379 843,55		
Verkostosaneeraukset v. 2022										
Hankinnat	-195 000	-	-195 000		-195 000	-95 791,23	99 208,77	-95 791,23	49,1	2022
Netto			-195 000		-195 000	-95 791,23	99 208,77	-95 791,23		
Pielisj.vesistöalitus Sirkkala										
Hankinnat	-300 000	-267 497,93	-10 000		-10 000	-9 593,67	406,33	-277 091,60	92,4	2022
Netto			-10 000		-10 000	-9 593,67	406,33	-277 091,60		
Pielisjoen jv-vesistöal.Hasann										
Hankinnat	-450 000	-	-450 000		-450 000	-21 761,67	428 238,33	-21 761,67	4,8	2023
Netto			-450 000		-450 000	-21 761,67	428 238,33	-21 761,67		
Rukavesi/Uimaharju vesistöalit										
Hankinnat	-650 000	-157 352,31	-650 000		-650 000	-656 030,76	-6 030,76	-813 383,07	125,1	2022
Netto			-650 000		-650 000	-656 030,76	-6 030,76	-813 383,07		
Etäluentajärjestelmän rakentaminen										
Hankinnat	-120 000	-108 681,26	-10 000		-10 000	-25 616,33	-15 616,33	-134 297,59	111,9	2023
Netto			-10 000		-10 000	-25 616,33	-15 616,33	-134 297,59		
Haukilammentien viemäröinti										
Hankinnat	-60 000	-11 130,83	-60 000		-60 000	-40 011,90	19 988,10	-51 142,73	85,2	2022
Netto			-60 000		-60 000	-40 011,90	19 988,10	-51 142,73		
Kiihtelysvaaran jv-siirtolinjan saneeraus v. 2022										
Hankinnat	-400 000	-	-400 000		-400 000	-572 546,87	-172 546,87	-572 546,87	143,1	2022
Netto			-400 000		-400 000	-572 546,87	-172 546,87	-572 546,87		

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot %	Valm.vuosi
Ratapihan jv-linjan saneeraus										
Hankinnat	-300 000	-	-150 000		-150 000	-53 389,88	96 610,12	-53 389,88	17,8	2023
Netto			-150 000		-150 000	-53 389,88	96 610,12	-53 389,88		
Harjunraitin putkisilta, vj+jv										
Hankinnat	-20 000	-	0		0	-21 121,90	-21 121,90	-21 121,90	105,6	2022
Netto			0		0	-21 121,90	-21 121,90	-21 121,90		
Valliniemi-Eno vj- ja jv-vesistöalitus										
Hankinnat	-280 000	-	-20 000		-20 000	-10 734,50	9 265,50	-10 734,50	3,8	2024
Netto			-20 000		-20 000	-10 734,50	9 265,50	-10 734,50		
Pielisjoen vesijohto-vesistöalitus Karsikko-Mutala										
Hankinnat	-315 000	-378 824,06	0		0	-391 517,71	-391 517,71	-770 341,77	244,6	2022
Netto			0		0	-391 517,71	-391 517,71	-770 341,77		
Hammaslahden vesijohto-junaradan alitus										
Hankinnat	-65 000	-	-10 000		-10 000	-65 427,95	-55 427,95	-65 427,95	100,7	2022
Netto			-10 000		-10 000	-65 427,95	-55 427,95	-65 427,95		
Höytiäisen kanavan alitus										
Hankinnat	-260 000	-	-20 000		-20 000	-5 425,00	14 575,00	-5 425,00	2,1	2024
Netto			-20 000		-20 000	-5 425,00	14 575,00	-5 425,00		
Rantatien alue, Niittylahti										
Hankinnat	-160 000	-	-160 000		-160 000	-116 652,81	43 347,19	-116 652,81	72,9	2022
Netto			-160 000		-160 000	-116 652,81	43 347,19	-116 652,81		
Hiekkalahdenpolku,vj+jv-rak.										
Hankinnat	-30 000	-	0		0	-28 148,45	-28 148,45	-28 148,45	93,8	2022
Netto			0		0	-28 148,45	-28 148,45	-28 148,45		
Suhmuran paineenkorottamon saneeraus										
Hankinnat	-20 000	-	-20 000		-20 000	-9 491,88	10 508,12	-9 491,88	47,5	2022
Netto			-20 000		-20 000	-9 491,88	10 508,12	-9 491,88		
Kiihtelysvaaran paineenkorottamo										
Hankinnat	-20 000	-	-20 000		-20 000	-23 279,93	-3 279,93	-23 279,93	116,4	2022
Netto			-20 000		-20 000	-23 279,93	-3 279,93	-23 279,93		
Jokikadun jv-pumppaam.mitta-asema										
Hankinnat	-20 000	-	0		0	-20 353,09	-20 353,09	-20 353,09	101,8	2022
Netto			0		0	-20 353,09	-20 353,09	-20 353,09		
Pienet pumppaamot/koneisto v. 2022										
Hankinnat	-210 000	-	-210 000		-210 000	-66 506,32	143 493,68	-66 506,32	31,7	2022
Netto			-210 000		-210 000	-66 506,32	143 493,68	-66 506,32		
Liitosyhteys Jaamankankaalle										
Hankinnat	-60 000	-	0		0	-62 025,30	-62 025,30	-62 025,30	103,4	2022
Netto			0		0	-62 025,30	-62 025,30	-62 025,30		
Tuupovaaran vesitorin saneeraus										
Hankinnat	-460 000	-26 624,15	-20 000		-20 000	-44 709,08	-24 709,08	-71 333,23	15,5	2023
Netto			-20 000		-20 000	-44 709,08	-24 709,08	-71 333,23		

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot %	Valm.vuosi
Vallinninmenen alkaloitilaitoksen saneeraus										
Hankinnat	-300 000	-	-300 000		-300 000	0,00	300 000,00	0,00	0,0	2027
Netto			-300 000		-300 000	0,00	300 000,00	0,00		
Enon vesitornin saneeraus/alavesisäiliö										
Hankinnat	-400 000	-21 709,76	-400 000		-400 000	-85,00	399 915,00	-21 794,76	5,4	2024
Netto			-400 000		-400 000	-85,00	399 915,00	-21 794,76		
Ahvenisen alkaloitilaitoksen saneeraus										
Hankinnat	-250 000	-294 986,95	0		0	-10 148,86	-10 148,86	-305 135,81	122,1	2022
Netto			0		0	-10 148,86	-10 148,86	-305 135,81		
Niinivaaran ylavesisäiliö										
Hankinnat	-4 700 000	-119 677,23	-400 000		-400 000	-269 658,89	130 341,11	-389 336,12	8,3	2024
Netto			-400 000		-400 000	-269 658,89	130 341,11	-389 336,12		
Kuhasalon jätevedenpuhdistamo, koneisto v. 2022										
Hankinnat	-300 000	-	-500 000		-500 000	-328 508,72	171 491,28	-328 508,72	109,5	2022
Rahoitusosuudet			210 000		210 000	174 673,12	-35 326,88	174 673,12		
Netto			-290 000		-290 000	-153 835,60	136 164,40	-153 835,60		
Kuhasalon jätevedenpuhdistamo, rakenteet v. 2022										
Hankinnat	-200 000	-	0		0	-215 102,82	-215 102,82	-215 102,82	107,6	2022
Rahoitusosuudet			0		0	114 320,95	114 320,95	114 320,95		
Netto			0		0	-100 781,87	-100 781,87	-100 781,87		
Kuhasalon jätev.puhd. pk, rak v. 2022										
Hankinnat	-3 000	-	0		0	-2 395,00	-2 395,00	-2 395,00	79,8	2022
Rahoitusosuudet			0		0	1 160,61	1 160,61	1 160,61		
Netto			0		0	-1 234,39	-1 234,39	-1 234,39		
Valvomoympäristön kehittäminen v. 2022										
Hankinnat	-480 000	-	-200 000		-200 000	-98 078,34	101 921,66	-98 078,34	20,4	2024
Netto			-200 000		-200 000	-98 078,34	101 921,66	-98 078,34		
Aurinkoenergiaselv. muk.kohteet v. 2022										
Hankinnat	-100 000	-	-100 000		-100 000	-170 062,48	-70 062,48	-170 062,48	170,1	2022
Rahoitusosuudet			0		0	15 945,00	15 945,00	15 945,00		
Netto			-100 000		-100 000	-154 117,48	-54 117,48	-154 117,48		
Laskutus- ja as.tietojärj.uud.										
Hankinnat	-400 000	-	-200 000		-200 000	-80 124,80	119 875,20	-80 124,80	20,0	2023
Netto			-200 000		-200 000	-80 124,80	119 875,20	-80 124,80		
Kalusto v. 2022										
Hankinnat	-120 000	-	-120 000		-120 000	-116 213,00	3 787,00	-116 213,00	96,8	2022
Myynnit			0		0	287,50	287,50	287,50		
Netto			-120 000		-120 000	-115 925,50	4 074,50	-115 925,50		
Investoinnit yhteensä										
Hankinnat			-7 810 000,00	0,00	-7 810 000,00	-8 322 530,73	-512 530,73			
Myynnit (ei sis.voitto/tappio)			0,00	0,00	0,00	287,50	287,50			
Rahoitusosuudet			210 000,00	0,00	210 000,00	516 233,28	306 233,28			
Netto			-7 600 000,00	0,00	-7 600 000,00	-7 806 009,95	-206 009,95			

1.3 Henkilöstö

Joensuun Veden palveluksessa oli kertomusvuoden lopussa 44 henkilöä vakituisessa ja yksi henkilö määräaikaisessa työsuhteessa. Kuhasaloon sekä verkostopuolelle palkattiin molempiin laitasantaja eläköitymisiin liittyen. Henkilöstön määrän odotetaan pysyvän aikaisemmalla tasolla. Uudet rekrytoinnit toteutetaan edelleen erikseen laaditun henkilöstösuunnitelman mukaisesti.

1.4 Tavoitteiden toteutuma

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen teema jota tuetaan	Tavoite	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2022 lopussa	Toteutuma	
Vakaan talouden Joensuu	Hinnat pidetään kilpailukykyisinä muihin vastaaviin laitoksiin nähden.	Valtakunnallisen vertailuhintalaskelman perusteella hinnat ovat valtakunnan keskitasoa ja verrokkaupunkeja alhaisemmat.	Vertailu valtakunnalliseen vertailuhintalaskelmaan on tehty ja sen perusteella hinnat ovat valtakunnan keskitasoa ja verrokkaupunkeja alhaisemmat.	
Vakaan talouden Joensuu	Valtuuston asettama tulostavoite saavutetaan.	Tulostavoite on saavutettu sekä sijoitetun pääoman ja lainan korot kaupungille on tulotettu.	Maailman tilanteen muutokset vaikuttivat pääosin siihen, että tulostavoitteesta jäätin n. 0,72 milj. euroa. Mm. sähkön, materiaalien, polttoaineiden sekä kuljetuskustannusten hinnannousu näkyi niin käyttötalouden kuin investointien puolella. Lisäksi energiakriisi vaikutti asiakkaiden veden kulutustottumukseen vähentäen myydyin veden ja laskutetun jäteveden määrää.	
Vakaan talouden Joensuu	Etäluentateknologiaa otetaan käyttöön vaihteittain suunnitelman mukaisesti.	Etäluettavia vesimittareita on vaihdettu n. 1 700 kpl/vuosi.	Etäluettavia vesimittareita on tänä vuonna asennettu n. 1 530 kappaletta ja niitä on käytössä tällä hetkellä n. 5 030 kappaletta, joka on n. 36 % kokonaismäärästä (n. 14 000 kpl).	
Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu	Asiakkaidemme mukaan veden laatu kokonaisuutena arvioitessa on maailman parasta.	Asiakastyytyväisyyden säilyttäminen hyvällä tasolla, palvelun kokonaislaatu.	Asiakastyytyväisyyskysely on toteutettu Kaupunkirakennepalvelujen kanssa yhdessä ja analyysin tiedot on saatu. Asiakastyytyväisyys ja palvelun kokonaislaatu on säilynyt hyvällä tasolla.	
Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu	Oman sähköenergia-tuotannon kasvattaminen.	Aurinkoenergiaselvityksen mukaiset investoinnit. Oman energiatuotannon kasvattaminen 80 000 kWh/vuosi.	Aurinkoenergiahankkeet (Onttolan alkaloitilaitos ja Erolanniemen vedenottamo) saatiin toteutettua. Niiden arvioitu energiantuotanto on yhteensä n. 80 000 kWh/vuosi.	
Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu	Viemäriverkoston vuotovesimäärien vähentäminen.	Vuotovesianalyysin toteuttaminen Mutalan alueella ennen peruskorjausta ja sen jälkeen.	Saneeraus vesihuollon osalta on saatu toteutettua ja vuotovesitilanne analysoitua.	

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet	TA	Toteutunut
Taloudellinen tulostavoite, milj. euroa	2,65	1,93
Liikevaihto, milj. euroa	17,08	17,14
Investoinnit, milj. euroa (netto)	7,60	7,81
Vesijohtoverkosto (km)	958	958
Viemäriverkosto (km)	1003	1007
- jätevesiviemäriverkosto	664	665
- hulevesiviemäriverkosto	339	342
Veden myynti (1 000 m ³ /a)	4 170	4 048
Veden hinta €/m ³ (sis. alv)	2,06	2,06
Laskutettu jätevesi (1 000 m ³ /a)	3 415	3 359
Jäteveden hinta €/m ³ (sis. alv)	2,69	2,69

1.5 Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2023 tulostavoite on 2,30 milj. euroa. Tulostavoite sisältää kaupunkirakenneyksikön Joensuun Vedelle maksaman 265 000 euron korvauksen hulevesien viemäroinnin hoitamisesta yleisillä alueilla. Talousarvion kehityksen mukainen noin 4,8 % hintojen korotus vuodelle 2023 johtuu ensisijaisesti yleisen kustannustason noususta (mm. sähköenergia, materiaalit, polttoaineet ja palkat). Lisäksi siihen vaikuttavat investointien osalta verkoston peruskorjaustarpeen kasvu, vedenjakelun turvaavien hankkeiden toteuttaminen (mm. Niinivaaran uusi vesitorni) sekä jätevedenpuhdistamon toiminnan turvaaminen Kuhasalossa myös tulevaisuudessa.

Investointeja tehdään verkoston laajetessa yhdyskuntatekniikan kanssa laaditun yhteisohjelman mukaisesti. Yhteisohjelma sisältää myös suunnitelmallisen etenemisen verkoston saneerausinvestointien osalta. Nämä saneeraukset tehdään katutöiden ja vesihuollon osalta lähtökohtaisesti samanaikaisesti. Lisäksi toteutetaan Joensuun Veden oman verkostosaneerausohjelman mukaisia toimenpiteitä. Jätevesipumppaamojen saneerauksissa huomioidaan energiaa säästävät ratkaisut ja varastosäiliörakentamisessa toteutuvat verkostomallinnuksen mukaiset toimenpiteet. Vesimittareiden etäluentaan liittyvät toimenpiteet jatkuvat. Lisäksi jatketaan aurinkoenergiaselvityksen mukaisten kohteiden toteuttamista. Niinivaaran uuden vesitornin rakentamisurakka kilpailutetaan kevään 2023 aikana, jolloin kustannukset tarkentuvat. Niiden mahdollisesti kasvaessa muokataan investointiohjelmaa tarpeen mukaan siirtämällä osa hankkeista myöhempään ajankohtaan.

1.6 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Joensuun Vesi -liikelaitoksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on laitoksella järjestetty.

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Joensuun Veden toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus turvataan.

Valvontaympäristö

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta ohjaa ja valvoo Joensuun Veden toimintaa. Johtokunta vastaa Joensuun Veden hallinnon ja talouden toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta kehittämisestä. Tehtävät määräytyvät kuntalain 9-luvun ja hallintosäännön mukaan. Johtokunta kokoontuu noin kerran kuukaudessa käsittelemään toimialaansa kuuluvia asioita. Johtokunnan puheenjohtaja käsittelee kuitenkin viikoittain Joensuun Veden johtajan päätökset, ettei päätöksenteosta johtuvia viiveitä pääse syntymään. Tehdyt viranhaltijapäätökset tuodaan johtokunnalle tiedoksi heti julkaisuvaiheessa. Joensuun Veden näkemyksen mukaan johtokunnan työskentely on tehokasta, joustavaa ja hyvän hallintotavan mukaista.

Joensuun Veden johtaja johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena Joensuun Veden toimintaa, huolehtii liikelaitoksen hallinnosta sekä talouden ja sisäisen valvonnan järjestämisestä. Niin johtajan kuin koko organisaation toimintaa ohjaavat hallintosäännöt, toimialaan ja kunnalliseen toimintaan liittyvät lait ja asetukset sekä ohjeet. Tehokkaan ja taloudellisen toiminnan takaamiseksi laitoksen organisaatio on matala, jokaiselle yksikölle on määritetty selkeät vastuualueet ja tehtäviä hoitavat itseohjautuvat työryhmät.

Tilien käyttäjä on koko laitoksen osalta johtaja johtokunnan päätöksellä. Laskujen tiliöinnin ja asiatarkastuksen hoitavat osa-alueiden vastuuhenkilöt. Johtokunta on delegoinut toimivaltaansa johtajalle ja johtaja edelleen muulle henkilöstölle asianmukaisen ja joustavan toiminnan takaamiseksi. Esimiesten tehtävät ja vastuut käydään läpi vuosittain pidettävissä kehityskeskusteluissa.

Henkilökunnan riittävyyden, osaamisen ja ammattitaidon varmistamiseksi on Joensuun Vedelle tehty osana kaupungin henkilöstösuunnitelmaa oma rekrytointiohjelma, joka päivitetään vuosittain ja jossa huomioidaan uuden henkilöstön osalta vallitsevat tarpeet koulutuksen suhteen. Henkilöstön koulutuksesta huolehditaan niin, että ammattitaito kaikilla osa-alueilla on ajantasaista ja uusien henkilöiden perehdyttämisessä hyödynnetään kaupungin perehdyttämisohjeita varsinaisen ammatillisen perehdyttämisen lisäksi.

Talousarvioon kirjatut tavoitteet perustuvat pääsääntöisesti pitkäaikaiseen seurantaan, tulosvastuuta on noudatettu eikä toimivaltaa ole ylitetty. Johtokunnan päätöksellä on tarvittaessa korjattu talousarvioon kohdistuneet muutokset.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on laitoksen ja sen henkilöstön toiminnan, omaisuuden ja maineen puolustamista. Joensuun Vedellä riskienhallinnan keinoina on käytetty sisäistä raportointia, johtoryhmätyöskentelyä, kehityskeskustelua ja erillisiä riskikartoituksia.

Joensuun Vedellä riskienhallinnan johtaminen kuuluu johtajan vastuulle. Johtoryhmän jäsenet vastaavat omilla vastuualueillaan operatiiviseen toimintaan liittyvästä riskienhallinnasta. Koko laitoksen henkilökunta sitoutuu vastuunjakoon omalta osaltaan. Päämääränä on tukea liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista ja ennen kaikkea varmistaa toiminnan jatkuvuutta kaikissa olosuhteissa.

Riskikartoitukset suoritetaan yksiköittäin ja määräjain. Arviointivälineinä käytetään Joensuun kaupungin riskienarviointityökaluja.

Vesihuollon erityistilanteisiin pyritään varautumaan vesihuollon valmiussuunnitelmassa esitetyillä erityistilanteiden toimintaohjeilla. Joensuun Veden valmiussuunnitelma toimii normaaliolojen ja kriisinajan

johtamisen apuna ja on osa koko kaupungin valmiussuunnitelmaa. Laitoksen valmiussuunnitelman päivitys on selkeästi vastuutettu tehtäväksi kerran vuodessa tai aina tarvittaessa. Vesihuollon toimintavarmuuden parantamiseen tähtäävän riskienhallintatyön (WSP/SSP) mukaiset toimenpiteet ovat ohjelman mukaisesti käynnissä. Vuoden 2022 riskienhallintatoimenpiteitä jouduttiin alkuvuodesta priorisoimaan hyvin vahvasti laitoksen varavoimakaluston kunnossapitoon, kohteiden laitosturvallisuuteen (aitaukset, kameravalvonnat ja kulunvalvonta) ja yleiseen huoltovarmuuden ylläpitoon (varaosat, kemikaalit ja henkilöstö).

Kontrollitoimenpiteet ja lainmukaisuus

Joensuun Veden omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja hoidon valvonnassa ei ole havaittu menetyksiä, arvon alennuksia eikä laitoksen taholta ole jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Hankintamenettelyn oikeellisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota, ettei mahdollinen virheellinen menettely aiheuta viivästyksiä hankkeiden aikatauluihin tai tuo korvausvastuita oikeuskäsittelyistä. Huomattavaa on, että vesihuoltolaitos noudattaa hankinnoissa erityisalan hankintalakia, jonka mukaisesti hankintalain mukaisia kynnysarvoja ylittäviä hankintoja on harvoin. Lähes kaikki hankinnat ovat kynnysarvot alittavia ns. pienhankintoja, joiden menettelytavat on kaupunkikonsernilla erikseen ohjeistettu.

Joensuun Veden sopimushallinta on vastuutettu. Laitoksella noudatetaan alan yleisiä hyväksi havaittuja sopimuskäytäntöjä ja yleisiä sopimusehtoja, eikä laitoksen johdolla ole tiedossa sopimuksista aiheutuvia mahdollisia negatiivisia seuraamuksia laitoksen toiminnalle.

Joensuun Vedellä muuttuneesta lainsäädännöstä, ohjeista ja määräyksistä tiedotetaan sähköpostitse, työyksikkökokouksissa, johtoryhmässä ja vuosi-infoissa. Toimivaltuuksien noudattamista seurataan ja otto-oikeutta hyödynnetään tarvittaessa. Tehdyistä päätöksistä tiedotetaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Oman sisäisen tarkastussuunnitelman mukaan jatkuvassa seurannassa ovat viranhaltijapäätökset ja hankinnat. Työajanseurannat, ylitöiden kertymät, työtaturmat ja läheltä piti -tilanteet sekä poissaolot raportoidaan johtoryhmässä säännöllisesti. Palkkausasioiden, kaluston huolehtimiset ja rakentamishankkeiden seurannat tapahtuvat pistokokein.

Joensuun Vedelle tulevien valitusten ja korvausvaatimusten määrää ja aiheellisuutta seurataan ja niistä aiheutuvat toimenpiteet hoidetaan osana laitoksen normaalia toimintaa.

Joensuun Veden toimintaprosessit ovat selkeät ja vastuutetut. Talouden seuranta tapahtuu prosesseittain. Toimintaprosesseja seurataan käyttötarkkailuin, analyysituloksin ja viranomaisraportein. Taloudesta, hallinnosta ja toiminnasta yleensä raportoidaan kuukausittain johtokunnalle ja neljännesvuosittain lisäksi konsernipalveluille.

1.7 Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen johtokunta esittää tilikauden 1 925 370,76 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- poistoeron vähennystä tehdään suunnitelman mukaan 270 867,91 euroa
- tilikauden ylijäämä 2 196 238,67 euroa siirretään taseen ylijäämätilille.

2 Tilinpäätöslaskelmat

2.1 Tuloslaskelma

	2022	2021
Liikevaihto	17 135 044,77	17 177 512,38
Valmistus omaan käyttöön	1 185 118,66	1 548 800,11
Liiketoiminnan muut tuotot	114 258,08	31 562,28
Muut tuet ja avustukset	10 998,10	10 087,02
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 036 581,73	-2 482 606,55
Palvelujen ostot	-3 870 704,89	-3 998 388,99
	<hr/>	<hr/>
	-6 907 286,62	-6 480 995,54
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 879 214,80	-1 838 106,34
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-430 997,54	-411 211,24
Muut henkilösivukulut	-76 013,45	-69 359,73
	<hr/>	<hr/>
	-2 386 225,79	-2 318 677,31
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 650 360,22	-5 545 035,37
Liiketoiminnan muut kulut	-475 754,62	-419 114,28
Liikeylijäämä	3 025 792,36	4 004 139,29
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot muilta	9 937,75	
Korkotuotot kunnalta	16 780,10	
Muut rahoitustuotot	5 560,98	4 682,56
Kunnalle maksetut korkokulut	-315 000,00	-315 000,00
Korvaus peruspääomasta	-817 699,08	-817 699,08
Muut rahoituskulut	-1,35	-0,31
	<hr/>	<hr/>
	-1 100 421,60	-1 128 016,83
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	1 925 370,76	2 876 122,46
Ylijäämä ennen varauksia	1 925 370,76	2 876 122,46
Poistoeron vähennys (+)	270 867,91	298 057,96
Investointivarausten lisäys (-)		-1 671 000,00
Tilikauden ylijäämä	2 196 238,67	1 503 180,42
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,5	6,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,5	6,2
Voitto, %	11,2	16,6

Sijoitetun pääoman tuotto, %

=100* (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

=100* (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset). Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto prosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuotto prosenttin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

= 100* (Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

2.2 Rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä	3 025 792,36	4 004 139,29
Poistot ja arvonalentumiset	5 650 360,22	5 545 035,37
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 100 421,60	-1 128 453,86
Tulorahoituksen korjauserät	-2 051,21	
	<hr/> 7 573 679,77	8 420 720,80
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-8 322 530,73	-6 484 975,70
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	516 233,28	192 290,30
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	2338,71	
	<hr/> -7 803 958,74	-6 292 685,40
Toiminnan ja investointien rahavirta	-230 278,97	2 128 035,40
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle		
Antolainasaamisten lisäykset muilta		
	<hr/>	
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-7 037,29	-3 235,22
Saamisten muutos muilta	-757 181,22	-10 030,96
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-158 118,62	143 309,73
Korottomien velkojen muutos muilta	378 416,84	181 706,42
	<hr/> -543 920,29	311 749,97
Rahoituksen rahavirta	-543 920,29	311 749,97
Rahavarojen muutos	-774 199,26	2 439 785,37
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 612 310,38	5 386 509,64
Rahavarat 1.1.	5 386 509,64	2 946 724,27
	<hr/> -774 199,26	2 439 785,37
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta , 1000 €	2 001,43	3 255,18
Investointien tulorahoitus, %	97,0	133,8
Laskennallinen lainanhoitokate	6,6	7,3
Lainanhoitokate	25,0	27,7
Kassan riittävyys, pv	93,3	128,6
Kassan riittävyys, pv,huomioituna konsernitili	179,2	229,6
Quick ratio	4,4	4,7
Current ratio	4,4	4,7

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

=100* (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset – Tuloverot) / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate

=(Vuosikate + korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja laskennallisten lainanlyhennysten maksuun sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tunnusluvun laskennassa käytettävät laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat.

Lainanhoitokate

=(Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo liikelaitoksen tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus on riittävä lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla.

Kassan riittävyys (pv) , huomioituna konsernitili

= 365 pv * (Rahavarat 31.12 + Konsernitili 31.12) / Kassasta maksut tilikaudella

Quick ratio

= (Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieraspääoma – Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio –tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1.

2.3 Tase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	217 028,38	428 820,20
Muut pitkävaikutteiset menot	81 599,29	21 714,79
	<u>298 627,67</u>	<u>450 534,99</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	296 539,97	296 539,97
Rakennukset	77 969,11	88 368,78
Kiinteät rakenteet ja laitteet	59 015 240,63	55 828 259,54
Koneet ja kalusto	373 348,66	373 827,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	620 405,76	1 488 951,71
	<u>60 383 504,13</u>	<u>58 075 947,08</u>
Sijoitukset		
Muut saamiset	519 215,00	519 215,00
	<u>519 215,00</u>	<u>519 215,00</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 728 452,63	4 334 950,63
Saamiset kunnalta	4 250 610,41	4 243 573,12
Muut saamiset	162 680,35	66 315,96
Siirtosaamiset	279 543,54	12 228,71
	<u>9 421 286,93</u>	<u>8 657 068,42</u>
Rahat ja pankkisaamiset	4 612 310,38	5 386 509,64
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>75 234 944,11</u>	<u>73 089 275,13</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	13 628 317,64	13 628 317,64
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	38 241 053,86	36 737 873,44
Tilikauden yli-/alijäämä	2 196 238,67	1 503 180,42
	<u>54 065 610,17</u>	<u>51 869 371,50</u>
POISTOERO JA VARAUKSET		
Poistoero	2 794 087,21	3 064 955,12
Vapaaehtoiset varaukset	4 671 000,00	4 671 000,00
	<u>7 465 087,21</u>	<u>7 735 955,12</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	7 000 000,00	7 000 000,00
Liittymismaksut ja Muut velat	3 482 612,49	3 482 612,49
	<u>10 482 612,49</u>	<u>10 482 612,49</u>
Lyhytaikainen		
Ostovelat	1 887 616,98	1 612 119,80
Korottomat velat kunnalta	267 725,23	425 843,85
Muut velat/Liittymismaksut ja Muut velat	621 077,16	518 662,72
Siirtovelat	445 214,87	444 709,65
	<u>3 221 634,24</u>	<u>3 001 336,02</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>75 234 944,11</u>	<u>73 089 275,13</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	81,8	81,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	79,4	78,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	40 437	38 241
Lainakanta 31.12., 1000 €	7 000	7 000
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	7 022	7 009
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	90,58	90,71
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Omavaraisuusaste, %

=100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100* (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta/kuntayhtymältä. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrää. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainasaamiset

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

2.4 Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot

2.4.1 Hulevesiviemäriminta

Hulevedellä tarkoitetaan maan pinnalta, rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta pois johdettavaa sade- ja sulamisvettä. Huleveden viemäroinnillä tarkoitetaan huleveden ja perustusten kuivausveden poisjohtamista vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin ja käsittelyä.

Viemäriverkoston hankinta-arvo on sisältänyt 31.12.2014 saakka sekä jätevesi- että hulevesiviemäriverkoston. Hulevesiviemäriverkoston hankinta-arvo on vuoden 2015 tilinpäätöstä varten määritetty avaavan taseen 1.1.2009 ja 31.12.2014 väliseltä ajalta laskennallisena prosenttiosuutena koko viemäriverkoston. Prosenttiosuudet perustuvat vuosittain tilastoituihin jätevesi- ja hulevesiviemäriverkostopituuksiin. Näin saatujen hankinta-arvojen perusteella on laskettu hulevesiviemäriverkoston kohdistuvat poistot. Vuoden 2015 alusta alkaen hulevesiviemäriverkoston investointimenot on kirjattu omalle kustannuspaikalleen.

Huleveden toimintamenot on kirjattu 1.1.2015 alkaen omalle kustannuspaikalleen. Pitkäaikaisesta kaupungin sisäisestä bullet-lainasta maksetuista korkokuluista on hulevedelle määritetty laskennallinen prosenttiosuus poistojen suhteessa.

Hulevesimaksutulot sisältyvät vuoden 2022 osalta jätevesimaksutuloihin ennen vesihuoltolain muutosta olleen käytännön mukaisesti. Vuoden 2016 alusta alkaen otettiin käyttöön huleveden liittymismaksu ja kaupungilta perittiin sovittu mukainen korvaus yleisten alueiden hulevesien viemäroinnistä.

Hulevedestä on laadittu tulos-, tase- ja rahoituslaskelma.

2.4.2 Eriytetyt laskelmat

Tuloslaskelma

	2022	2021
Liikevaihto	316 832,24	317 672,84
Valmistus omaan käyttöön	462 971,18	723 529,86
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 672,94	-5 503,83
Palvelujen ostot	-565 803,99	-771 944,16
	<u>-567 476,93</u>	<u>-777 447,99</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-839 077,43	-809 093,99
Liiketoiminnan muut kulut		
Liikeylijäämä	-626 750,94	-545 339,28
Rahoitustuotot ja -kulut		
Kunnalle maksetut korkokulut	-54 810,00	-54 495,00
Korvaus peruspääomasta	-142 279,64	-141 461,94
	<u>-197 089,64</u>	<u>-195 956,94</u>
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-823 840,58	-741 296,22
Ylijäämä ennen varauksia	-823 840,58	-741 296,22
Poistoeron vähennys (+)	6 815,70	7 408,37
Tilikauden alijäämä	-817 024,88	-733 887,85

Tase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 336 474,29	9 866 680,91
	<u>10 336 474,29</u>	<u>9 866 680,91</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	75 013,09	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>10 411 487,38</u>	<u>9 866 680,91</u>
VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	14 035 134,30	12 767 442,07
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-5 565 566,34	-4 831 678,49
Tilikauden yli-/alijäämä	-817 024,88	-733 887,85
	<u>7 652 543,08</u>	<u>7 201 875,73</u>
POISTOERO JA VARAUKSET		
Poistoero	592,67	7 408,37
	<u>592,67</u>	<u>7 408,37</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	1 330 000,00	1 330 000,00
	<u>1 330 000,00</u>	<u>1 330 000,00</u>
Lyhytaikainen		
Ostovelat	221 265,36	13 072,80
Korottomat velat kunnalta	1 206 993,04	1 311 793,79
Muut velat	93,23	2 530,22
	<u>1 428 351,63</u>	<u>1 327 396,81</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>10 411 487,38</u>	<u>9 866 680,91</u>

Rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Liikealijäämä	-626 750,94	-545 339,28
Poistot ja arvonalentumiset	839 077,43	809 093,99
Rahoitustuotot ja -kulut	-197 089,64	-195 956,94
	<u>15 236,85</u>	<u>67 797,77</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-1 308 870,81	-1 056 831,27
	<u>-1 308 870,81</u>	<u>-1 056 831,27</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 293 633,96	-989 033,50
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-75 013,09	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	60 937,47	-163 378,03
Korottomien velkojen muutos muilta	205 755,57	6 594,24
	<u>191 679,95</u>	<u>-156 783,79</u>
Rahoituksen rahavirta	191 679,95	-156 783,79
Rahavarojen muutos	-1 101 954,01	-1 145 817,29

3 Tilinpäätöksen liitetiedot

3.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatettavat arvostusperiaatteet ja menetelmät

Liitetieto 1) Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Mikäli poistonalainen hyödyke on tuhoutunut tai hyödykkeen tulonodotukset ovat muuttuneet olennaisesti tai poistuneet kokonaan käyttötarkoituksen muutoksesta johtuen, on kulukirjaus esitetty tuloslaskelmassa erikseen arvon alentumisena

Sovellettaessa menojäätännöspoistoa hyödykkeen poistamaton arvo (menojäätännös) on kirjattu kertapoistona menojäätännöksen alittaessa 1.000 euroa kaupunginvaltuuston 26.11.2012 § 163 ja 16.12.2013 § 201 hyväksymän Joensuun kaupungin pysyvien vastaavien kirjanpito-ohjeen mukaisesti.

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi liikelaitoksen toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet			
Tietokoneohjelmat	3	vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot			
Muut pitkävaikutteiset menot	3	vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset			
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	vuotta	tasapoisto
Muut rakennukset	20	vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Vedenjakeluverkko	8	%	menojäätännöspoisto
Jätevesiviemäriverkko	8	%	menojäätännöspoisto
Hulevesiviemäriverkko	8	%	menojäätännöspoisto
Vesihuoltolaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet	10	%	menojäätännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20	%	menojäätännöspoisto
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet			
Autot	30	%	menojäätännöspoisto
Kuorma-autot, traktorit ja muut raskaat työkoneet	25	%	menojäätännöspoisto
Muut liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	30	%	menojäätännöspoisto
Muut koneet, laitteet ja kalusteet	30	%	menojäätännöspoisto
Tietokonelaitteet	40	%	menojäätännöspoisto
Viestintälaitteet	30	%	menojäätännöspoisto

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Liitetieto 4) Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Hulevesiviemäritoiminnan rahoitusaliäämä on esitetty taseen kohdassa Korottomat velat kunnalta.

3.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6) Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksittain

	2022	2021
Liikevaihto		
Vesimaksut	6 634 457,92	6 771 926,37
Jätevesimaksut	7 310 966,31	7 403 626,29
Perusmaksut	921 340,23	918 012,81
Liittymismaksut	314 747,82	329 015,64
Yhteisviemäröintisopimukset	1 254 511,16	1 042 917,09
Muut liikevaihtoon sisältyvät tuotot	699 021,33	712 014,18
Liikevaihto yhteensä	<u>17 135 044,77</u>	<u>17 177 512,38</u>
Liiketoiminnan muut tuotot		
Pysyvien vastaavien myyntituotot		
Saadut vakuutuskorvaukset		
Liiketoiminnan muut tuotot	114 258,08	31 562,28
	<u>114 258,08</u>	<u>31 562,28</u>
Muut tuet ja avustukset		
Muut tuet ja avustukset	10 998,10	10 087,02
	<u>10 998,10</u>	<u>10 087,02</u>
Tuotot yhteensä	<u>17 260 300,95</u>	<u>17 219 161,68</u>

	2022	2021
Liitetieto 9) Palvelujen ostojen erittely		
Muiden palvelujen ostot	<u>3 870 704,89</u>	<u>3 998 388,99</u>

Liitetieto 13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	2022	2021
Liiketoiminnan muut tuotot		
Koneet ja kaluston luovutusvoitot	2 060,35	437,03
	<u>2 060,35</u>	<u>437,03</u>

Liitetieto 16) Erittely poistoeron muutoksista

	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	270 867,91	298 057,96
Poistoeron muutokset yhteensä	<u>270 867,91</u>	<u>298 057,96</u>

3.3 Tasetta koskevat liitetiedot

3.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19) Pysyvät vastaavat/Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					Ennakkomaksut ja kesk.er.hank.	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Maa- ja vesial./kiint.liittymismaksut	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto			
Poistamaton hankintameno 1.1.	428 820,20	21 714,79	296 539,97	88 368,78	55 828 259,54	373 827,08	1 488 951,71	58 526 482,07	
Lisäykset tilikauden aikana		98 078,34			7 691 899,95	116 213,00	416 339,44	8 322 530,73	
Rahoitusosuudet tilikaudella					-516 233,28			-516 233,28	
Vähennykset tilikauden aikana						-287,50		-287,50	
Siirrot erien välillä					1 284 885,39		-1 284 885,39	0,00	
Tilikauden poisto	-211 791,82	-38 193,84		-10 399,67	-5 273 570,97	-116 403,92		-5 650 360,22	
Poistamaton hankintameno 31.12.	217 028,38	81 599,29	296 539,97	77 969,11	59 015 240,63	373 348,66	620 405,76	60 682 131,80	
Kirjanpitoarvo 31.12.	217 028,38	81 599,29	296 539,97	77 969,11	59 015 240,63	373 348,66	620 405,76	60 682 131,80	

Maa- ja vesialueet erittely

	2022	2021
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	103 274,65	103 274,65
Muut maa- ja vesialueet	193 265,32	193 265,32
	<u>296 539,97</u>	<u>296 539,97</u>

Muut pitkäaikaiset sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet		Muut saamiset		Yhteensä
	Osakkeet	Osakkeet	Muut osakkeet	Saamiset muut yhteisöt	
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	519 215,00	519 215,00
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	519 215,00	519 215,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	519 215,00	519 215,00

Liitetieto 23) Saamisten erittely

	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kunnalta ja liikelaitoksilta				
Lainasaamiset		4 246 304,53		4 229 809,98
Muut saamiset				25,04
Siirtosaamiset		4 305,88		13 738,10
		<u>4 250 610,41</u>		<u>4 243 573,12</u>
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		223 397,01		233 399,61
		<u>223 397,01</u>		<u>233 399,61</u>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		81 460,19		76 204,61
		<u>81 460,19</u>		<u>76 204,61</u>
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		12 619,28		9 964,46
		<u>12 619,28</u>		<u>9 964,46</u>
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		4 410 976,15		4 015 381,95
Muut saamiset		162 680,35		66 315,96
Siirtosaamiset		279 543,54		12 228,71
		<u>4 853 200,04</u>		<u>4 093 926,62</u>
Saamiset yhteensä		9 421 286,93		8 657 068,42

Liitetieto 24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2022	2021
Aurinkoenergia -hankkeen rah.osuus Business Finlandilta	15 945,00	
Kela/korvaus työterveyshuollon kustannuksista v. 2021	10 998,10	10 548,26
Pohjola Vakuutus Oy/v. 2022 vakuutusmaksu	51 684,91	518,82
Muut siirtosaamiset	871,13	1 161,63
Valion rahoitusosuus Sortavalankatu -viemäriverkosto	200 044,40	0,00
	<u>279 543,54</u>	<u>12 228,71</u>

3.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25) Oman pääoman erittely

	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	13 628 317,64	13 628 317,64
Peruspääoma 31.12.	<u>13 628 317,64</u>	<u>13 628 317,64</u>
Kertyneet yli- / alijäämät 1.1.	38 241 053,86	36 737 873,44
Tilikauden tulos	2 196 238,67	1 503 180,42
Kertyneet yli- / alijäämät 31.12.	<u>40 437 292,53</u>	<u>38 241 053,86</u>
Oma pääoma yhteensä	<u>54 065 610,17</u>	<u>51 869 371,50</u>

Liikelaitoksen kertynyt yli-/alijäämä 31.12., jossa huomioitu tuloksenkäsittelyerät

	2022	2021
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	38 241 053,86	36 737 873,44
Tilikauden tulos	2 196 238,67	1 503 180,42
Investointivaraukset	4 671 000,00	4 671 000,00
Kertynyt poistoero	2 794 087,21	3 064 955,12
Yhteensä	<u>47 902 379,74</u>	<u>45 977 008,98</u>

Investointivaraukset

	2022	2021
Investointivaraukset 1.1.	4 671 000,00	3 000 000,00
Lisäys 2021 Niinivaaran ylävesisäiliö	4 671 000,00	1 671 000,00
Investointivaraukset 31.12.	<u>9 342 000,00</u>	<u>4 671 000,00</u>

Liitetieto 26) Erittely poistoerosta

	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	2 794 087,21	3 064 955,12
Poistoero yhteensä	<u>2 794 087,21</u>	<u>3 064 955,12</u>

Liitetieto 27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2022	2021
Tarkoitetaan velkoja, jotka erääntyvät 1.1.2026 jälkeen		
Lainat kunnalta (Bullet-laina)	0,00	0,00

Liitetieto 30) Vieras pääoma	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Lainat kunnalta				
Lainat kunnalta	7 000 000,00		7 000 000,00	
	<u>7 000 000,00</u>		<u>7 000 000,00</u>	
Korottomat velat kunnalta				
Ostovelat		264 813,66		420 577,90
Muut velat				449,54
Siirtovelat		2 911,57		4 816,41
		<u>267 725,23</u>		<u>425 843,85</u>
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		2 702,23		2 133,44
		<u>2 702,23</u>		<u>2 133,44</u>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat				228,00
		<u>0,00</u>		<u>228,00</u>
Velat muille				
Ostovelat		1 884 914,75		1 609 758,36
Muut velat	3 482 612,49	621 077,16	3 482 612,49	518 662,72
Siirtovelat		445 214,87		444 709,65
	<u>3 482 612,49</u>	<u>2 951 206,78</u>	<u>3 482 612,49</u>	<u>2 573 130,73</u>
Vieras pääoma yht.	10 482 612,49	3 221 634,24	10 482 612,49	3 001 336,02

Liitetieto 32) Muiden velkojen erittely	2022		2021	
Muut velat				
Liittymismaksut		3 482 612,49		3 482 612,49
Muut velat		621 077,16		518 662,72
		<u>4 103 689,65</u>		<u>4 001 275,21</u>

Liitetieto 33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2022		2021	
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkajaksotus/palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotus		367 075,13		397 828,13
Muut erät		78 139,74		46 881,52
		<u>445 214,87</u>		<u>444 709,65</u>

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Liitetieto 38) Leasingvastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)	2022		2021	
Seuraavalla tilikaudella maksettavat		7 705,40		5 274,75
Muut velat		14 034,95		3 363,70
		<u>21 740,35</u>		<u>8 638,45</u>

Liitetieto 41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	2022		2021	
Arvonlisäveron palautusvastuu		87 086,74		116 115,66
		<u>87 086,74</u>		<u>116 115,66</u>

3.4 Henkilöstöä ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetieto 42) Henkilöstön lukumäärä	2022	2021
Vakinaiset	44	46
Määräaikaiset	1	1
Yhteensä	45	47

Liitetieto 43) Henkilöstökulut	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot	1 894 414,43	1 845 455,47
Henkilöstökorvaukset ja muut henkilöstömenojen korjaukset	-15 199,63	-7 349,13
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	430 997,54	411 211,24
Muut henkilösivukulut	76 013,45	69 359,73
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 386 225,79	2 318 677,31
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	191 046,00	178 839,78
Henkilöstökulut yhteensä	2 577 271,79	2 497 517,09

Liitetieto 45) Tilintarkastajan palkkiot	2022	2021
Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy		
Tilintarkastajan palkkiot	0,00	834,46
Palkkiot yhteensä	0,00	834,46

Liitetieto 46) Selvitys liikelaitoksen ja sen intressitahojen välisistä liiketoimista

Kaupungin konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

4 Allekirjoitukset ja merkinnät

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Joensuussa ____ . ____ .2023

BDO Oy

Ulla-Maija Tuomela, Partner, KHT, JHT

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Eero Bogdanoff	Suomi.fi	23.03.2023 17:33:33 UTC+02:00
Pekka Kukkonen	Suomi.fi	23.03.2023 17:35:23 UTC+02:00
Tuomas Kinnunen	Suomi.fi	23.03.2023 17:33:20 UTC+02:00
Aino Lampi	Suomi.fi	23.03.2023 17:33:08 UTC+02:00
Jaana Puranen	Suomi.fi	23.03.2023 17:33:26 UTC+02:00
Teppo Tarnanen	Suomi.fi	23.03.2023 17:33:52 UTC+02:00
Juha Lemmetyinen	Suomi.fi	23.03.2023 17:33:35 UTC+02:00
Mikko Honkanen	Suomi.fi	23.03.2023 17:34:22 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (34 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Ulla-Maija Tuomela	Suomi.fi	12.05.2023 08:26:43 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (33 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

5 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätös		Sidottuna
Päiväkirja		Sähköinen arkistointi
Pääkirja		Sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot		Sähköinen arkistointi
Tase-erittelyt		Sähköinen arkistointi
Tositeaineisto		
Kirjanpito		
Avaava tase	ALKUSA-	Sähköinen arkistointi
Muistiotositteet	MUIST1-	Sähköinen arkistointi
Ulkoiset muistiot Rondosta	MUIRO2	Sähköinen arkistointi
Pankkien tiliotteet	PANKKI-	Sähköinen arkistointi
Sisäiset muistiotositteet	MUISIS-	Sähköinen arkistointi
Vesilaskutus	VESIKP-	Sähköinen arkistointi
Talousarvio	BUD-	Sähköinen arkistointi
Lisätalousarvio	BUDL-	Sähköinen arkistointi
Palkat		
Muistio, palkat	MUIPAL-	Sähköinen arkistointi
Palkkatositteet	PALKAT-	Sähköinen arkistointi
Matkalaskut	MATKAT-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra		
Ostolaskut, Rondo	OSTOT-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontramaksut	OMAKSU-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra, käsinmaksu	OMAKSU-	Sähköinen arkistointi
Käyttöomaisuus		
Hankinnat, myynnit/romutukset	KOMTOS	Sähköinen arkistointi
Suunnitelman mukaiset poistot,poistoero	KOMTOS	Sähköinen arkistointi
Käyttöomaisuusmuistiot	KOMMUI	Sähköinen arkistointi
Irtaimisto	IRTAIN-	Sähköinen arkistointi
Tilinpäätöksen liitetietositteet	LTTOS-	Sähköinen arkistointi

9.2 Rahastojen erillistilinpäätökset

Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama	Ed.vuoden toteuma
Materiaalit ja palvelut						
Palvelujen ostot	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-22 280,28	7 719,72	-32 998,38
Liikelylijäämä	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-22 280,28	7 719,72	-32 998,38
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	100 000,00	30 000,00	130 000,00	249 312,60	119 312,60	208 028,40
Muut rahoitustuotot	2 630 000,00	370 000,00	3 000 000,00	2 858 229,06	-141 770,94	13 105 016,24
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00	0,00		0,00	-47,29
Muut rahoituskulut	-300 000,00	-5 800 000,00	-6 100 000,00	-8 261 535,55	-2 161 535,55	-789 391,00
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 430 000,00	-5 400 000,00	-2 970 000,00	-5 153 993,89	-2 183 993,89	12 523 606,35
Ylijäämä (alij.) ennen satun.eriä	2 400 000,00	-5 400 000,00	-3 000 000,00	-5 176 274,17	-2 176 274,17	12 490 607,97
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	2 400 000,00	-5 400 000,00	-3 000 000,00	-5 176 274,17	-2 176 274,17	12 490 607,97
Rahastopääoman lisäys (-)	0,00	0,00	0,00		0,00	-4 425 949,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 400 000,00	-5 400 000,00	-3 000 000,00	-5 176 274,17	-2 176 274,17	8 064 658,84

Talousarvion rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Poikkeama
1 000 euroa					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-30	0	-22	8
Rahoitustuotot- ja kulut		2 430	-5 400	-5 154	-2 184
Investointien rahavirta					
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 400	-5 400	-5 176	-2 176
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset muilta					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen		2 400	-5 400	-5 176	-2 176

Elinkeinorahasto

Elinkeinorahasto on perustettu kaupunginvaltuuston päätöksellä vuonna 2000. Rahaston pääomaksi siirrettiin 11,77 milj. euroa Joensuun Energia Oy:n osakkeista saatua kauppahintaa. Rahasto on eriytetty kaupungin muusta toiminnasta ja sillä on erilliskirjanpito. Elinkeinorahaston tarkoituksena on edistää kaupungin elinkeinopolitiikan tavoitteita ja työllisyyttä. Elinkeinorahaston varojen sijoittaminen tapahtuu kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti.

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Varainhoitajana toimi koko vuoden Nordea Investment Management.

Elinkeinorahaston varojen sijoittamista on ohjannut kaupunginhallituksen 1.3.2021 hyväksymä sijoituspolitiikka. Sijoituspolitiikan mukaan osakesijoitusten vaihteluväli on 0-35 % neutraaliallokaation ollessa 30 % ja korkosijoitusten 45 -100 % neutraaliallokaation ollessa 60 %. Lisäksi muiden sijoituskohteiden vaihteluväli on 0-20 % neutraaliallokaation ollessa 10 %.

Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2022 oli historiallisen heikko. Osakekurssit laskivat vuoden aikana selvästi ja myös korkosijoituksille vuosi oli erittäin vaikea. Erityisesti valtionlainojen kehitys oli heikko. Kaikkien keskeisten omaisuuslajien arvojen laskun myötä sijoitusten hajauttamisella eri omaisuuslajeihin ei vuoden aikana saavutettu aiemman kaltaista suojaa.

Sijoitusmarkkinoiden kehityksen taustalla oli vuoden aikana kiristynyt rahapolitiikka, korkojen nopea nousu sekä inflaation kiihtyminen. Myös kasvunäkymät heikkenivät ja Ukrainan sota syvensi talouden kehitykseen ja inflaatiopaineisiin liittyviä haasteita. Euroopassa talouskasvu hidastui ennen kaikkea korkeiden energian hintojen, Yhdysvalloissa kotimaisen kysynnän hidastumisen ja Kiinassa nol-lakoronapolitiikan seurauksena.

Myös vuosi 2023 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa johtuen lisääntyneistä korko- ja inflaatiope-loista, kasvaneista geopoliittisista riskeistä ja markkinoiden laskusta. Maaliskuussa 2023 nähty yksittäisten yhdysvaltalaisien pankkien kaatuminen ja sveitsiläisen pankin kriisitilanne ovat vaikutta-neet epävarmuutta lisäävästi. Heikentyvät kasvunäkymät aiheuttavat edelleen epävarmuutta osake-markkinoilla. Kasvunäkymien heikentyminen on kasvattanut osakkeiden volatiliteettia. Korkojen nou-sun myötä korkosijoitusten tuotto-odotukset ovat aiempaa houkuttelevammat, mutta korkonäkymiin liittyy edelleen epävarmuutta. Talouskehityksen ja sijoitusmarkkinoiden kannalta merkittävimmät ris-kit liittyvät inflaation pitkittymiseen, mahdolliseen taantumaa ja korkeamman korkotason aiheutta-miin ongelmiin rahoitusmarkkinoilla. Mikäli inflaatio ei hidastu riittävän nopeasti ja keskuspankit jou-tuvat jatkamaan kireää rahapolitiikkaa pitkään, lisää se riskiä syvemmästä ja pidempikestoisesta taantumasta.

Vuoden 2023 talousarviossa kaupungin rahastojen markkina-arvon arvioitiin kasvavan 4,0 % vuo-den 2022 heikon lähtötason johdosta. Kuten sijoitusmarkkinoiden kehitykseen yleisesti, myös kau-pungin sijoitusten osalta vuodelle 2023 asetetun tavoitteen saavuttamiseen liittyy kuitenkin epävar-muutta.

1.2 Elinkeinorahaston talous ja sen toteutuminen

Rahaston markkina-arvo oli vuoden 2022 lopussa 23,72 milj. euroa (ed. vuonna 26,95 milj. euroa). Omaisuudenhoitajalla hoidettavana olevien varojen markkina-arvo laski vuoden 2022 aikana 3,2 milj. euroa, -12,0 %.

Tilikauden kirjanpidollinen tulos oli 0,49 milj. euroa alijäämäinen. Vuonna 2021 ylijäämä oli 2,06 milj. euroa.

Korkotuottoja kertyi 6 170,33 euroa (ed. vuonna 6 536,09 euroa) ja muita rahoitustuottoja 342 001,65 euroa (ed. vuonna 2 066 635,89 euroa). Rahoituskulujen toteutuma oli -828 731,48 euroa (ed. vuonna -3 206,80 euroa). Rahoituskuluja kasvatti markkina-arvojen laskun johdosta tehdyt arvonalennuskirjaukset.

Rahastossa oli kertynyttä ylijäämää vuoden 2022 lopussa 7,5 milj. euroa.

Varojen jakauma osake- ja korkosijoituksiin milj. euroa, 31.12.2022:

	NORDEA	%-osuus
Osakesijoitukset	8,02	34
Korkosijoitukset	13,38	56
Muut sijoitukset	2,31	10
Yhteensä	23,72	100

1.3 Tavoitteiden toteutuminen

Talousarvio	Toteutuma
Rahastojen pitkän aikavälin tuottotavoite on 5 %:n tasolla. Korkosijoitusten tuotto-odotus markkinatilanteesta johtuen on tällä hetkellä heikko, mistä johtuen realistinen, lyhyen aikavälin tuotto-odotuksiin perustuva tavoite rahastojen markkina-arvojen kehityksestä vuodelle 2022 on 2,5 %. Tilikauden tulostavoitteeksi asetettiin talousarviossa 2,4 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukainen tilikauden tulostavoite oli -3,0 milj. euroa.	Rahastojen tavoitteet eivät toteutuneet. Elinkeinorahaston osalta omaisuudenhoitajalla hoidettavana olevien varojen markkina-arvo laski vuoden 2022 aikana 12 %. Rahastojen yhteen laskettu tilikauden tulos oli -5,18 milj. euroa, josta elinkeinorahaston osuus oli -0,49 milj. euroa.

1.4 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden 2022 tulos -485 942,86 euroa on kirjattu rahaston tilikauden yli-/alijäämätilille.

2 Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	2022	2021
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	-5 383,36	-5 738,50
Liikelylijäämä	-5 383,36	-5 738,50
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	6 170,33	6 536,09
Muut rahoitustuotot	342 001,65	2 066 635,89
Muut rahoituskulut	-828 731,48	-3 206,80
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-480 559,50	2 069 965,18
Ylijäämä (alij.) ennen satun.eriä	-485 942,86	2 064 226,68
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	-485 942,86	2 064 226,68
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-485 942,86	2 064 226,68

Rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-5 383,36	-5 738,50
Rahoitustuotot- ja kulut	-480 559,50	2 069 965,18
Investointien rahavirta		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-485 942,86	2 064 226,68
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	225,89	-311,64
Korottomien velkojen muutos	-188,17	-106 848,22
Rahoituksen rahavirta	37,72	-107 159,86
Rahavarojen muutos	-485 905,14	1 957 066,82
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	22 104 156,28	22 590 061,42
Rahavarat 1.1.	22 590 061,42	20 632 994,60
	<u>-485 905,14</u>	<u>1 957 066,82</u>

Tase

Vastaavaa	2022	2021
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Muut saamiset	286,56	322,98
Siirtosaamiset	1 492,33	1 681,80
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 501 196,67	1 937 936,12
Joukkovelkalinensaamiset	13 963 931,24	14 210 024,85
Muut arvopaperit	6 629 639,33	6 433 536,10
	<u>22 094 767,24</u>	<u>22 581 497,07</u>
Rahat ja pankkisaamiset	9 389,04	8 564,35
Vastaavaa yhteensä	<u>22 105 935,17</u>	<u>22 592 066,20</u>

Vastattavaa	2022	2021
Oma pääoma		
Rahastopääoma	14 588 626,94	14 588 626,94
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 001 770,55	5 937 543,87
Tilikauden yli-/alijäämä	-485 942,86	2 064 226,68
	<u>22 104 454,63</u>	<u>22 590 397,49</u>
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	1 480,54	1 668,71
Vastattavaa yhteensä	<u>22 105 935,17</u>	<u>22 592 066,20</u>

Tulevaisuusrahasto

Tulevaisuusrahasto on perustettu kaupunginvaltuuston päätöksellä vuonna 2000. Rahaston pääomaksi siirrettiin 37,00 milj. euroa Joensuun Energia Oy:n osakkeista saatua kauppahintaa. Rahasto on eriytetty kaupungin muusta toiminnasta ja sillä on erilliskirjanpito. Tulevaisuusrahaston tarkoituksena on lisätä kaupungin ja sen asukkaiden hyvinvointia edistämällä pääasiassa korkeaan osaamiseen perustuvien työpaikkojen lisäämistä ja niiden säilyttämistä. Tulevaisuusrahaston varojen sijoittaminen tapahtuu kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti.

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Tulevaisuusrahaston varoja hoiti koko vuoden Evli Varainhoito Oy ja OP Varainhoito Oy.

Tulevaisuusrahaston varojen sijoittamista on ohjannut kaupunginhallituksen 1.3.2021 hyväksymä sijoituspolitiikka. Sijoituspolitiikan mukaan osakesijoitusten vaihteluväli on 0-35 % neutraaliallokaation ollessa 30 % ja korkosijoitusten 45 -100 % neutraaliallokaation ollessa 60 %. Lisäksi muiden sijoituskohteiden vaihteluväli on 0-20 % neutraaliallokaation ollessa 10 %.

Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2022 oli historiallisen heikko. Osakekurssit laskivat vuoden aikana selvästi ja myös korkosijoituksille vuosi oli erittäin vaikea. Erityisesti valtionlainojen kehitys oli heikko. Kaikkien keskeisten omaisuuslajien arvojen laskun myötä sijoitusten hajauttamisella eri omaisuuslajeihin ei vuoden aikana saavutettu aiemman kaltaista suojaa.

Sijoitusmarkkinoiden kehityksen taustalla oli vuoden aikana kiristynyt rahapolitiikka, korkojen nopea nousu sekä inflaation kiihtyminen. Myös kasvunäkymät heikkenivät ja Ukrainan sota syvensi talouden kehitykseen ja inflaatiopaineisiin liittyviä haasteita. Euroopassa talouskasvu hidastui ennen kaikkea korkeiden energian hintojen, Yhdysvalloissa kotimaisen kysynnän hidastumisen ja Kiinassa nol-lakoronapolitiikan seurauksena.

Myös vuosi 2023 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa johtuen lisääntyneistä korko- ja inflaatiope-loista, kasvaneista geopoliittisista riskeistä ja markkinoiden laskusta. Maaliskuussa 2023 nähty yksittäisten yhdysvaltalaisien pankkien kaatuminen ja sveitsiläisen pankin kriisitilanne ovat vaikutta-neet epävarmuutta lisäävästi. Heikentyvät kasvunäkymät aiheuttavat edelleen epävarmuutta osake-markkinoilla. Kasvunäkymien heikentyminen on kasvat-tanut osakkeiden volatiliteettia. Korkojen nousun myötä korkosijoitusten tuotto-odotukset ovat aiempaa houkuttelevammat, mutta korkonäky-miin liittyy edelleen epävarmuutta. Talouskehityksen ja sijoitusmarkkinoiden kannalta merkittävim-mät riskit liittyvät inflaation pitkittymiseen, mahdolliseen taantumaa ja korkeamman korkotason ai-heuttamiin ongelmiin rahoitusmarkkinoilla. Mikäli inflaatio ei hidastu riittävän nopeasti ja keskuspan-kit joutuvat jatkamaan kireää rahapolitiikkaa pitkään, lisää se riskiä syvemmästä ja pidempikestoi-sesta taantumasta.

Vuoden 2023 talousarviossa kaupungin rahastojen markkina-arvon arvioitiin kasvavan 4,0 % vuo-den 2022 heikon lähtötason johdosta. Kuten sijoitusmarkkinoiden kehitykseen yleisesti, myös

kaupungin sijoitusten osalta vuodelle 2023 asetetun tavoitteen saavuttamiseen liittyy kuitenkin epävarmuutta.

1.2 Tulevaisuusrahaston talous ja sen toteutuminen

Rahaston markkina-arvo oli vuoden 2022 lopussa 79,30 milj. euroa (ed. v. 88,22 milj. euroa), muutos edellisvuoteen nähden -8,92 milj. euroa, -10,1 %.

Tilikauden kirjanpidollinen tulos oli 4,69 milj. euroa alijäämäinen. Vuonna 2021 tulos oli 10,43 milj. euroa ylijäämäinen. Vuoden 2021 tulosta paransi tulevaisuusrahaston varainhoitajan vaihdon seurauksena kirjautunut kertaluontoinen noin 8 milj. euron arvopapereiden luovutusvoittotulo.

Tulevaisuusrahaston sääntöjen mukaisesti rahaston pääomaa kartutetaan lisäämällä aloittavan taaseen rahastopääomaan rakennuskustannusindeksin muutosprosentin verran tilikauden tuloksesta tai koko tuotto, jos tuotto on laskennallista summaa pienempi, mikäli rahaston ja kunnan kokonaistulos sen mahdollistaa ja sen ylimenevä osuus tuloksesta jää rahaston tulokseksi. Koska rahaston tilikauden tulos on alijäämäinen, ei rahastosääntöjen mukaista rahastosiirtoa ole tehty.

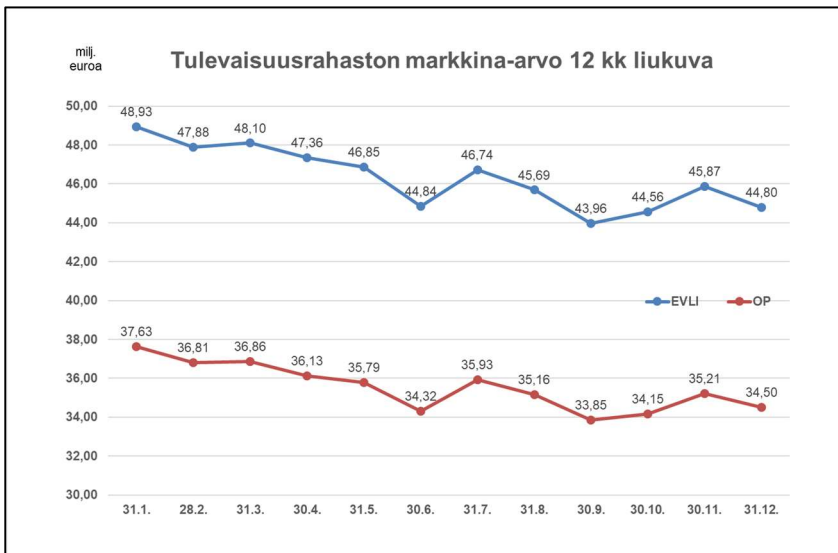
Korkotuottoja kertyi 243 142,27 (ed. vuonna 201 492,31 euroa) ja muita rahoitustuottoja 2 516 227,41 euroa (ed. vuonna 11 038 380,35 euroa). Rahoituskulujen toteutuma oli 7 432 804,07 euroa (ed. vuonna oli 786 184,20 euroa). Rahoituskuluja kasvatti markkina-arvojen laskun johdosta tehdyt arvonalennuskirjaukset. Korkokuluja ei ollut (ed. vuonna 47,29 euroa).

Rahastossa on kertynyttä ylijäämää vuoden 2022 lopussa 27,95 milj. euroa.

Vuoden 2022 lopussa Evlin hoidossa olevan osan markkina-arvo oli 44,80 milj. euroa (ed. vuonna 49,89 milj. euroa) ja OP Varainhoito Oy:n hoidossa olevan osan 34,50 milj. euroa (ed. vuonna 38,33 milj. euroa). Kokonaisuudessaan tulevaisuusrahaston markkina-arvo on kasvanut toiminnan aloittamisesta lukien runsas 42 milj. euroa, noin 115 %.

Varojen jakauma osake-, korko- ja muihin sijoituksiin milj. euroa, 31.12.2022:

	EVLI	%-osuus	OP	%-osuus	Yhteensä euroa	Yhteensä %
Osakesijoitukset	11,32	25	8,58	25	19,90	25
Korkosijoitukset	32,45	72	22,86	66	55,31	70
Muut sijoitukset	1,03	2	3,06	9	4,09	5
Yhteensä	44,80	100	34,50	100	79,30	100

1.3 Tavoitteiden toteutuminen

<p>Rahastojen pitkän aikavälin tuottotavoite on 5 %:n tasolla. Korkosijoitusten tuotto-odotus markkinatilanteesta johtuen on tällä hetkellä heikko, mistä johtuen realistinen, lyhyen aikavälin tuotto-odotuksiin perustuva tavoite rahastojen markkina-arvojen kehityksestä vuodelle 2021 on 2,5 %. Tilikauden tulostavoitteeksi asetettiin talousarviossa 2,4 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukainen tilikauden tulostavoite oli -3,0 milj. euroa.</p>	<p>Rahastojen tavoitteet eivät toteutuneet, Tulevaisuusrahaston osalta omaisuudenhoitajilla hoidettavana olevien varojen markkina-arvo laski vuoden 2022 aikana 10,1 %. Rahastojen yhteen laskettu tilikauden tulos oli -5,18 milj. euroa, josta tulevaisuusrahaston osuus oli -4,69 milj. euroa.</p>
---	---

1.4 Tilikauden tuloksen käsittely

Tulevaisuusrahaston sääntöjen mukaisesti rahaston pääomaa kartutetaan lisäämällä aloittavan taseen rahastopääomaan rakennuskustannusindeksin muutosprosentin verran tilikauden tuloksesta tai koko tuotto, jos tuotto on laskennallista summaa pienempi, mikäli rahaston ja kunnan kokonaistulos sen mahdollistaa ja sen ylimenevä osuus tuloksesta jää rahaston tulokseksi. Rakennuskustannusindeksin suhteellinen muutos lasketaan vertaamalla indeksin marraskuun lukuja peräkkäisinä vuosina.

Koska rahaston tilikauden tulos on alijäämäinen, ei rahastosääntöjen mukaista rahastosiirtoa ole tehty.

Rahaston tilikauden 2022 tulos – 4 690 331,31 euroa kirjataan taseen yli-/alijäämätillille.

2 Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	2022	2021
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	-16 896,92	-27 259,88
Liikeylijäämä	-16 896,92	-27 259,88
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	243 142,27	201 492,31
Muut rahoitustuotot	2 516 227,41	11 038 380,35
Muille maksetut korkokulut		-47,29
Muut rahoituskulut	-7 432 804,07	-786 184,20
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	<u>-4 673 434,39</u>	<u>10 453 641,17</u>
Ylijäämä (alij.) ennen satun.eriä	-4 690 331,31	10 426 381,29
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	-4 690 331,31	10 426 381,29
Rahastopääoman lisäys (-)		-4 425 949,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 690 331,31	6 000 432,16

Rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	-16 896,92	-27 259,88
Rahoitustuotot- ja kulut	-4 673 434,39	10 453 641,17
Investointien rahavirta		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 690 331,31	10 426 381,29
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	21 979,81	-54 152,24
Korottomien velkojen muutos	328,84	-962,71
Rahoituksen rahavirta	<u>22 308,65</u>	<u>-55 114,95</u>
Rahavarojen muutos	-4 668 022,66	10 371 266,34
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	78 202 526,49	82 870 549,15
Rahavarat 1.1.	<u>82 870 549,15</u>	<u>72 499 282,81</u>
	<u>-4 668 022,66</u>	<u>10 371 266,34</u>

Tase

Vastaavaa	2022	2021
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	2 293,08	3 350,88
Siirtosaamiset	89 099,31	110 021,32
	<u>91 392,39</u>	<u>113 372,20</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	10 977 065,49	11 302 820,75
Joukkovelkainasaimiset	43 552 820,72	42 539 204,45
Muut arvopaperit	23 119 588,57	28 486 615,43
	<u>77 649 474,78</u>	<u>82 328 640,63</u>
Rahat ja pankkisaamiset	553 051,71	541 908,52
Vastaavaa yhteensä	<u>78 293 918,88</u>	<u>82 983 921,35</u>

Vastattavaa	2022	2021
Oma pääoma		
Rahastopääoma	50 343 703,88	50 343 703,88
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	32 635 445,78	26 635 013,62
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 690 331,31	6 000 432,16
	<u>78 288 818,35</u>	<u>82 979 149,66</u>
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	5 100,53	4 771,69
Vastattavaa yhteensä	<u>78 293 918,88</u>	<u>82 983 921,35</u>

9.3 Taseyksiköiden erillistilinpäätökset

295 Tilakeskus

Tilivelvollinen: tilakeskuksen johtaja Joni Sorjonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä. Tilakeskus kuuluu kaupunkirakennelautakunnan alaisuuteen, mutta toimitilainvestointien osalta vastaava luottamustoimielin on kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto.

Tilakeskuksen tehtävänä on hankkia kaupunkikonsernille tarkoituksenmukaiset toimitilat ja niiden käyttäjien tarvitsemat kiinteistö- ja muut tilapalvelut. Tilakeskus vastaa kaupungin omistaman tilaomaisuuden ylläpidosta, arvon säilymisestä, hoidosta ja kunnossapidosta, tuottavuudesta, monikäyttöisyydestä ja tehokkaasta käytöstä.

Tilakeskuksen investoinnit ovat pitkävaikutteisia, joissa pyritään varmoihin ratkaisuihin. Näin kaupunkilaisten palveluille taataan turvalliset ja elinkaarikustannuksiltaan edulliset tilat. Tilakeskus vastaa toimialansa palvelujen tehokkaasta ja taloudellisesta järjestämisestä lähtökohtana asiakkaiden tarpeet ja omistajaetu.

Katsaus toimintavuoteen 2022

Tilakeskus on vastannut talousarvion toimenpideohjelman toteuttamisesta toimitilojen osalta osana kaupunkiympäristötoimialaa.

Toimenpideohjelman mukaisesti Joensuun kaupungille kannattamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä ja purkua jatkettiin.

Toimintavuonna myytiin seuraavat kohteet:

– KOy Torisuvanto, osakehuoneistot	1 065,0 h-m ²
– KOy Uimaharjun Liikekulma, osakkeet	182,0 h-m ²
– Hukanhaudan koulu	635,0 h-m ²
– Uimaharjun paloasema	500,0 h-m ²
○ Yhteensä	2 382,0 h-m ²

Myyntitoimeksitoimenpiteet olivat käynnissä seuraavissa kohteissa:

– Asunto Oy Enon Onnenpesä, osakehuoneisto	74,0 h-m ²
– Nuutilantie 11, osakehuoneisto	108,0 h-m ²
– Gävlenlinnan päiväkot	452,0 h-m ²
– Oksatie 3	480,0 h-m ²
– Kotilahden rakennukset	8 734,0 h-m ²
– Rantakatu 30, konservatorio, ent.kirjasto	2 031,0 h-m ²
– KOy Enon Kauppakeskuksen osakkeet	203,0 h-m ²
– Keskikaupungin lääkäriasema ja Kahilan talo	1 065,0 h-m ²
– Lykynlammen rakennukset	730,0 h-m ²
○ Yhteensä	13 877,0 h-m ²

Lisäksi Rantakatu 31 (konservatorion talo B) kilpailutettiin tontteineen vuoden 2022 lopussa.

Toimintavuonna purettiin seuraavat rakennukset:

– Kanervalan koulu	2 885,0 h-m ²
– Sortavalankatu 4 opetus- ja liikuntarakennukset	7 130,0 h-m ²
– Sirkkalan teollisuushallin kylmäkatos	3 300,0 h-m ²
Yhteensä	13 315,0 h-m ²

Toimintavuonna hankittiin tiloja kaupungin toimialojen käyttöön vuokraamalla ja rakentamalla seuraavasti:

Toimintavuonna kaupungin toimialoille vuokratut kohteet:

- Adapteo Finland Oy:ltä on vuokrattu 353,0 h-m² siirtotilat osoitteessa Karhunkaari 28, 80230 Joensuu
- Adapteo Finland Oy:ltä on vuokrattu 140,5 h-m² lisäsiirtotilat osoitteessa Alapappilantie 6, 81200 Joensuu.
- Niinivaaran siirtopäiväkodin vuokrasopimusta jatkettiin 31.8.2022, 1.6.2023 alkaen hyvinvointipalveluille.
- Noljaikan koulun siirtotilojen jatkovuokrasopimus 4.7.2022, 6.7.2023-5.7.2024 väliseksi ajaksi
- Kiinteistö Oy Joensuun Vuokrapääsky, Päiväkoti Pääsky 180,0 h-m² vuokrasopimus 4.10.2022, 1.1.2023-30.6.2023 väliseksi ajaksi
- Suomen Hoiva ja Asunto Oy Noljaikantie 6, Joensuu asumispalveluyksikkö 3165,0 h-m² 7.3.2022 alkaen edelleenvuokrattavaksi asuntotoimelle, Siun Sotelle ja Polkalle
- Joensuun Kodit Oy Riihisärkänkatu 8, Joensuu asumispalveluyksikkö 3172,50 h-m² 15.8.2022 jälleen vuokrattavaksi asuntotoimelle, Siun Sotelle ja Polkalle
- Nuorisotoimen keskittyminen Torikatu 17 osoitteesta Isoon Myyhyn 1.1.2023 alkaen, uudet tilat Isoon Myyhyn Kauppakatu 8, Joensuu 520,0 h-m², vuokranantajana Pielisensuun teollisuushallit Oy
- Niittylahdentie 297, Joensuu olevia Hammaslahden koulun siirtotiloja jatkettu 30.6.2023 asti, Riverialta Hammaslahden koululle vuokrattua maanvuokrasopimusta jatkettu 30.6.2023 saakka.
- Karsikon uusi koulu aloitti toimintansa kaupungin taseeseen rakennetussa koulurakennuksessa 24.10.2022 7172,0 h-m².

Toimintavuoden aikana toteutetut merkittävimmät ulkoiset tilajärjestelyt:

- Enon uudet terveysaseman tilat valmistuivat Siun Soten käyttöön 1.6.2022 1393,0 h-m²
- Siun sote irtisanoi Enon terveyskeskuksen tilat 31.05.2022, vuodeosasto jatkaa toimintaansa, vähennystä 1883,0 h-m²
- Hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtyvät vuokrasopimukset kaupunginhallituksen päätöksen § 374, 24.10.2022 mukaisesti
- Idän Metsäkone Oy:n kanssa tehty lunastusvuokrasopimus os. Asemantie 2 päättyi 30.6.2022 ja rakennukset siirtyivät Idän Metsäkone Oy:n omistukseen vuokrasopimuksen mukaisesti 1.7.2022 alkaen.

Toimintavuoden aikana tapahtuneet muut toimintaan vaikuttaneet tapahtumat:

- Kettuvaarantien moduulipäiväkodissa havaittiin laaja vesivahinko heinäkuun 2021 lopussa. Vuokrasopimus päättyi 30.6.2022, jonka jälkeen moduulipäiväkotia on korjattu tilakeskuksen johtamana ja vakuutusyhtiön vastatessa osaltaan korjauskustannuksista. Korjauksen arvioidaan päättyvän vuonna 2023 helmikuussa.
- Kaupungin omistamien valittujen sote- ja palvelukiinteistöjen myynti valmisteltiin ja kilpailutettiin. Kohteita olivat Siilaisen terveysasema, Siilaisen keskuskeittiö, Siilaisen paloasema,

Linnunlahden Pieneläinklinikka ja Koivupihan hoivakoti. Tiedot kerättiin tilakeskuksen henkilöstön ja taloustiimin toimesta, mutta toimeksiannossa (arvonmääritys ja myynti) käytettiin ulkopuolista konsulttia. Tarjousaikana ei saatu tarjouksia, jotka olisivat johtaneet kiinteistöjen myyntiin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Vastuullinen omaisuuden hoito. Toimitilojen käyttöaste pidetään korkealla ja omaisuuden korjausvelka alhaalla ennakoivalla toimitila-, palveluverkko- ja investointisuunnittelulla.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Toimitilojen käyttöaste säilyy korkealla	Käyttöaste 93 % (v.2020 90,7 %)	Tilakeskus	Tilojen vuokrausaste (käyttöaste) vuoden lopussa 94,9.	toteutui
Omien tilojen vuokrataso on ajantasainen	Vuosien 2023–2025 vuokrat on määritetty	Tilakeskus	Vuokrat määritetty keväällä 2022.	toteutui
Toimitilojen korjausvelka pienenee	Korjausvelka enintään 36 milj. euroa	Tilakeskus	Korjausvelka 35,8 milj. euroa. Vuonna 2023 tehdään teknisen arvojen määrittämisen päivittäminen ulkopuolisella konsultilla, jotta kiinteistöomaisuuden tunnusluvut (esim. korjausvelka) vastaavat entistä paremmin tämän päivän tilannetta.	toteutui

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Tähtäämme Suomen yritysystävällisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntymisen. Vahvuutemme tunnetaan maailmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Yritysvaikutusten arviointi on käynnissä hankinnoissa, kaavoitus-hankkeissa ja yritystonttien luovutuksessa.	Vaikutukset on arvioitu 50 % em. alueiden kohteista	Yhdyskuntatekniikka Tilakeskus Yhdyskuntasuunnittelu Maaomaisuus	Asemakaavojen yritysvaikutukset arvioidaan ja kirjataan kaavaselostukseen, ohjeistuksen tarkentaminen siirtyi vuodelle 2023. Yritysvaikutukset arvioidaan yritystonttien luovutusta koskevien päätösten perusteluissa huhtikuusta 2022 alkaen.	toteutui osittain

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu				
Tavoitelinjaus: Olemme ilmastopolitiikan edelläkävijä. Toteutamme hiilineutraaliustavoitteen 2025 mennessä ja huomioimme ilmastovaikutukset kaikessa toiminnassa. Pyrimme ilmastoviisaan rakentamisen mallikaupungiksi ja turvaamme luonnon monimuotoisuutta.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Kokonaisselvityksen laatiminen kiertotalouden edistämässä rakentamisessa	Selvitys tehty	Tilakeskus Yhdyskuntatekniikka	Hikka hanke (Hiilineutraali kiertotalouskaupunki) käynnistyi 9/2022 ja jatkuu 8/2023 saakka. Kiertotalouden lisäämisen mahdollisuuksien selvittäminen on käynnissä koko kaupunkiympäristön toimialueella.	toteutui osittain
Nopeutetaan öljylämmityskohteista luopumista	Öljylämmityskohteiden määrä on pienempi kuin vuonna 2021	Tilakeskus	Muutos kaukolämpöön Onttolan varikolla. Lykynlampi myynnissä ja Ahvenisen toimintakeskuksen valmistelu aloitettu. Ollilan päiväkodin jatkokäyttötarvetta tulee arvioida. Vuoden 2024 aikana toteutetaan loput investoinnit.	toteutui
Hiilijalanjäljen laskenta ja vertailu muihin kuntiin	Hiilijalanjäljenlaskenta on tehty kaikissa tilainvestointikohteissa suunnittelun valmistumisen jälkeen.	Tilakeskus	Toteutetaan laskentaa suunnittelujen valmistumisen jälkeen. Puitesopimus konsultit kilpailutettu.	toteutui
Tavoitelinjaus: Kehitämme Joensuuta kokonaisuutena monimuotoisesti, alueiden erilaisuus ja lähivirkistystarpeet huomioiden. Mahdollistamme turvallisen ja toimivan arjen sekä sujuvan liikenteen kaikenkäisille ja erityisryhmille.				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoite-taso 2022	Vastuu-taho	Toteuma	Toteuma
Toteutamme turvallisuussuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet	Vuodelle 2022 määritellyt toimenpiteet toteutettu	Tilakeskus Yhdyskuntatekniikka	Suunnitelmaan kirjatut toimet toteutuivat.	toteutui

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma
Tulostavoite, euroa	-449 907	110 000	-157 000	-213 354
Korvaus peruspääomasta, milj. euroa	5,49	5,49	5,49	5,49
Investoinnit, milj. euroa (brutto)	14,06	13,32	16,61	15,37
Kaupungin omistamien rakennusten ja osakehuoneistojen huoneistoala (htm ²)	324 218	317 728	319 274	316 282
Kaupungille vuokrattujen tilojen huoneistoala (htm ²)	87 719	93 225	94 783	85 914
Kaupungin hallinnassa ja käytössä olevien tilojen huoneistoala (htm ²)	274 085	306 821	288 196	328 586
Kaupungin omien rakennusten keskimääräinen sisäinen vuokra (€/hm ² /kk)	10,86	11,40	11,65	12,46
Keskimääräinen ulkoisten vuokrasopimusten vuokra (€/hm ² /kk)	12,03	10,80	13,01	13,25
Tilojen vuokrausaste (%)	91,0 %	93,00 %	90,5 %	94,9 %
Hoidettavien kiinteistöjen pinta-ala h-m ² /kk	249 346	266 759	264 324	264 324
Lämmön ominaiskulutus kwh/rm ³ /a	37,2	43,8	39,8	32,7
Kiinteistöhoito €/m ²	10,9	10,7	10,9	11,2
Rakennustekninen kunnossapito €/m ²	6,6	5,28	5,5	5,0
Talotekninen kunnossapito €/m ²	7,2	5,29	7,2	7,5
Henkilöstömäärä	61,4	64,2	64,2	62,9
Henkilötyövuodet yhteensä	61,4	64,2	64,2	62,9
Toimintatulot	47 103 923	49 589 800	49 996 100	49 918 132
<i>Valmistus omaan käyttöön</i>	361 907	0	90 830	570 423
Toimintamenot	-28 912 454	-32 204 800	-32 997 930	-33 361 637
Toimintakate	18 553 376	17 385 000	17 089 000	17 126 918

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	49 589 800	497 130	50 086 930	50 488 555	401 625
Toimintakulut	-32 204 800	-793 130	-32 997 930	-33 361 637	-363 707
Toimintakate	17 385 000	-296 000	17 089 000	17 126 918	37 918

Sitovuustason ylityksen selitys:

Valtuuston asettama tulostavoite toteutui 56 354,19 euroa tavoitetta heikommin. Vakuutuskorvauskirjaus Kettuvaarantien siirtopäiväkotimoduulin vesivahingosta oli noin 105 000 euroa pienempi kuin haettu määrä, mutta asian selvittely jatkuu vuonna 2023.

Tilakeskuksen investointihankkeet

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Investointimenot	-13 322 000	-3 290 000	-16 612 000	-15 371 662	1 240 338
Investointitulot	50 000	779 000	829 000	934 062	105 062
Nettoinvestoinnit	-13 272 000	-2 511 000	-15 783 000	-14 437 600	1 345 400

Vuoden 2022 toimitilarakentamisen menokehyykseen tehtiin tilikaudella yksi talousarvion muutos (KV 3.10.2022 § 109), muutetun talousarvion määrärahavaraus oli 16,61 milj. euroa, alkuperäisen talousarviossa esitetyn määrärahan ollessa 13,32 milj. euroa.

Toimitilojen investointimenoihin käytettiin vuonna 2022 yhteensä 15,37 milj. euroa, josta pienten hankkeiden osuus oli 1,77 milj. euroa. Merkittävimmät poikkeamat on käsitelty hankkeiden kuvauksissa.

Investointien työohjelmaan 2022 sisältyneet merkittävimmät hankkeet (nimetyt hankkeet)

Mehtimäkihalli otettiin käyttöön huhtikuussa, avajaisottelu pelattiin 22.4.2022. Hankkeessa siirtyi maksueriä ja kuluja vuodelta 2021 viivästymisen takia (mm. siirtokatsomoiden hankinta), jonka vuoksi haettiin talousarvion muutoksen yhteydessä määrärahaa vuodelle 2022 yhteensä 475 000 euroa. Toteutuneet kustannukset vuonna 2022 olivat yhteensä 498 456 euroa. Hankkeen kokonaiskustannus oli 11,299 milj. euroa, mikä on noin 5,35 % hankesuunnitelmaa arvioitua suurempi. Hankkeelle saatiin valtionavustusta 750 000 euroa.

Sirkkalan liikkumiskeskus -hankkeen suunnittelu valmistui loppuvuodesta 2021 ja hankkeen urakakilpailu käytiin talvella 2022. Hankkeelle haettiin ja myönnettiin lisämäärärahaa (KV 28.03.2022 § 34) 2,155 milj. euroa, niin että hankkeen muutettu kustannusarvio nousi 6,212 milj. euroa. Rakennustyöt käynnistyivät kylmän hallin purkutöillä toukokuussa ja rakennustyöt kesäkuussa 2022. Rakentamisen käynnistyttyä havaittiin vanhoissa rakenteissa lisäkorjaustarpeita, joilla oli vaikutusta hankkeen kustannuksiin ja aikatauluun. Hankkeen kustannusennuste on 6,633 milj. euroa ja rakennustöiden on määrä valmistua elokuun 2023 loppuun mennessä. Hankkeelle on saatu päätös valtionavustuksesta, yhteensä 750 000 euroa, jonka ensimmäinen maksuerä 225 000 euroa on maksettu vuoden 2022 aikana. Hankkeelle oli varattu vuodelle 2022 muutetun talousarvion mukaan 3 119 000 euroa, toteuma 2 299 229,88 euroa, käyttämättä jäi 819 770,12 euroa. Tämä johtuu pääosin yläpohjamuutoksesta, mikä aiheutti urakoiden ja urakan maksuerien viivästymistä niin, että maksuerät siirtyvät vuodelle 2023 maksettavaksi.

Sirkkalan muutos yläkouluksi -hankkeen suunnittelu valmistui pääosin vuoden 2021 loppuun mennessä ja rakennustyöt kilpailutettiin jaettuna urakkana talven 2022 aikana. Rakennustyöt käynnistyivät kesällä 2022 tehtävillä muutoksilla käytössä oleviin tiloihin (koulun kesätauon aikana) ja pääosa korjaus- ja muutostöistä aloitettiin marraskuun alussa, kun Karsikon koulu muutti uusiin tiloihin. Korjaus- ja muutostöiden on tarkoitus valmistua heinäkuun loppuun mennessä. Hankkeen muutunut kustannusarvio on 5,598 milj. euroa, alkuperäinen kustannusarvio oli 4,23 milj. euroa. Hankkeen muutettu kustannusarvio on hyväksytty talousarvion käsittelyn yhteydessä ensimmäisen keran 13.12.2021 §137. Hanke etenee muutetun kustannusarvion puitteissa.

Karsikon koulu valmistui heinäkuun lopulla ja otettiin käyttöön lokakuussa 2022. Alkusyöksen aikana tilat kalustettiin ja varusteltiin sekä tuuletettiin. Hankkeen muutettu kustannusarvio (KV 13.12.2021 §137) oli 17,85 milj. euroa, alkuperäinen kustannusarvio oli 21,2 milj. euroa. Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat 17,370 milj. euroa.

Rantakylän kirjaston ja nuorisotilan peruskorjauksen suunnittelu valmistui loppukesästä 2022 ja hankkeen urakkakilpailutus käytiin jaettuna urakkana syksyllä 2022. Suunnittelun yhteydessä hankkeen kustannusarvio tarkentui niin että hankkeen muutettu kustannusarvio on 1,696 milj. euroa, alkuperäisen arvion ollessa 1,2 milj. euroa. Kustannusarviota kasvattivat hintatason merkittävä nousu ja suunnitteluratkaisun tarkentuminen. Hankkeelle myönnettiin lisämäärärahaa (KV 3.10.2022 §109). Rakennustöiden on tarkoitus valmistua heinäkuun 2023 loppuun mennessä. Hanke etenee muutetun kustannusarvion puitteissa.

Wärtsilä-talon C-siiven peruskorjauksen suunnittelu valmistui syksyllä 2022. Hankkeen kustannusarvio tarkentui ensin suunnittelun yhteydessä ja sen jälkeen urakkatarjoustensa avaamisen jälkeen niin, että hankkeen hyväksytty (KV 12.12.2022 § 145) kustannusarvio on 3,9 milj. euroa. Hanke etenee hyväksytyn kustannusarvion puitteissa ja rakennustöiden on tarkoitus valmistua elokuun 2023 loppuun mennessä.

Pekalan pelastuslaitoksen urakka kilpailutettiin KVR-urakkana alkuvuodesta 2022. Rakennustyöt käynnistyivät kesäkuussa. Kohteen hyväksytty kustannusarvio on n. 1,519 milj. euroa. Rakennustöiden on määrä valmistua toukokuun 2023 loppuun mennessä. Kohteelle haettiin ja on myönnetty palosuojelurahaston rakennushankeavustusta 0,21 milj. euroa.

Enon uuden koulun toteutussuunnittelu käynnistettiin alkuvuodesta 2022. Suunnittelu valmistuu tammikuun 2023 aikana urakkalaskentaa varten. Hankkeen kustannusarvio on tarkentunut ja uusi kustannusarvio on 7,805 milj. euroa, alkuperäisen hankesuunnitelmassa hyväksytyn arvion ollessa 6,85 milj. euroa. Kustannusten kasvun syynä ovat rakennuskustannusten yleinen nousu ja suunnitteluratkaisun tarkentuminen (mm. kerroskorkeus, saattoliikennetarkaisu). Kustannusarvion muutos on käsitelty talousarvion muutoksen yhteydessä (KV 12.12.2022 §145). Rakennustyöt on tarkoitus aloittaa keväällä 2023 ja valmistua kesän 2024 aikana.

Mehtimäen jääurheilukeskuksen laajennuksen ja peruskorjauksen toteutussuunnittelu käynnistettiin alkuvuodesta 2022. Suunnittelu valmistuu tammikuun 2023 aikana urakkalaskentaa varten. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio oli 12,8 milj. euroa. Kohteesta on laadittu toteutussuunnittelu-vaiheessa rakennusosa-arvio, jonka mukaan hankkeen kustannusarvio on n. 15,1 milj. euroa, mikä on huomioitu investointisuunnitelmassa. Investoinnin kustannusten nousu syynä on yleisen kustannustason nousu. Hankkeelle on haettu 750 000 euron avustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Siirtotilat

Enon koululle vuokrattiin opetustiloiksi 2 luokkatilaa erillisenä siirtotilarakennuksena käyttäjän tilatarpeisiin. Tilat ovat ns. kuivia, eli niissä ei ole vesi- eikä viemäripisteitä. Tilat ovat käytössä, kunnes uuden koulun tilat ovat valmiit.

Pienet hankkeet

Pienten hankkeiden vuoden 2022 määrärahavaraus oli 2,0 milj. €. Hankkeisiin käytettiin 1,767 milj. € euroa. Merkittävin valmistunut korjaus- ja muutostyö pienissä hankkeissa oli Enon palvelupisteen muutostyöt terveysaseman tiloiksi, johon käytettiin määrärahaa vuonna 2022 yhteensä 688 788 euroa. Hanke käynnistettiin kaupunginhallituksen hyväksynnällä (19.4.2021 §171).

Pieniin hankkeisiin myönnettiin energia-avustusta ARA:lta Onttolan varikon lämmitysjärjestelmämuutokseen, avustuksen määrä tarkentuu, kun hanke valmistuu tammikuussa 2023.

Vuonna 2022 pieniin hankkeisiin käytettiin määrärahaa seuraavasti:

– Enon palvelupisteen muutostyöt perusterveydenhuollolle	699 788	€
– Joensuun urheilutalon paloilmottimen uusinta	17 009	€
– Reijolan kirjaston valaistuksen uusinta	45 004	€
– Onttolan varikon lämmitysjärjestelmän muutos*	208 851	€
– Harjoitusjäähalli 1:n kuivauksen muutokset ja kylmäkonehuoneen jäähdytyksen lisäys	37 518	€
– Niittylahden koulun hulevesimuutokset	172 120	€
– Noljakan koulun rakenteiden tiivistäminen ja ulkoseinäosan korjaus	29 650	€
– Joensuun lyseon peruskoulun luokkien av-tekniikan uusinta	13 841	€
– Harjoitusjäähalli 2:n akustiikkalevyjen hankinta ja asennus	97 829	€
– Hammaslahden pvk aurinkokatos ja jäähdytyslaitteisto	32 189	€
– Linnunlahden pvk aurinkokatos ja jäähdytyslaitteisto	26 525	€
– Niinivaaran pvk aurinkokatos ja jäähdytyslaitteisto	38 860	€
– Pataluodon pvk aurinkokatos ja jäähdytyslaitteisto	27 549	€
– Penttilä pvk aurinkokatos ja jäähdytyslaitteisto	20 179	€
– Koivupihan palvelukeskuksen asukaskerrosten oleskelutilojen jäähdytyksen rakentaminen	50 930	€
– Kiihtelyspirtin lämmitysjärjestelmän muutos kaukolämpöön*	136 077	€
– Uimaharjun koulun piha-aidan uusiminen*	15 175	€
– Pienet hankkeet, liittymismaksut	109 196	€

*) hanke jatkuu vuonna 2023.

Selvityskohteita 2022

Vuonna 2022 valmistuivat hankesuunnitelmat seuraaviin kohteisiin:

- Hammaslahden uusi koulu
- Kaupungintalon muutos museoksi
- Niinivaaran ulkoliikkumiskeskuksen uusi huoltorakennus

Reijolan uuden koulun ja päiväkodin hankesuunnittelua ei aloitettu vuonna 2022, koska kouluverkon laajuutta ei ole päätetty.

Lisäksi suunnittelijoita työllistivät muun muassa seuraavat selvitystyöt ja tehtävät

- Hallinnon uusien tilojen sisustus- ja kalustesuunnittelu
- Pääkirjaston piha-alueen tarveselvityksen ja yleissuunnittelu, joka jatkuu vuonna 2023.
- Museon kokoelmakeskuksen (vuokrakohde) suunnittelun ohjaus.

Tilakeskuksen talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Ed.vuoden toteutuma
Toimintatulot	49 589 800,00	497 130,00	50 086 930,00	50 488 555,05	401 625,05	46 426 143,02
Liikevaihto	49 339 800,00	406 300,00	49 746 100,00	49 834 799,77	88 699,77	46 134 577,03
Valmistus omaan käyttöön	0,00	90 830,00	90 830,00	570 423,10	479 593,10	245 660,74
Muut liiketoiminnan tulot	250 000,00	0,00	250 000,00	65 204,31	-184 795,69	33 860,49
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	18 127,87	18 127,87	12 044,76
Toimintamenot	-32 204 800,00	-793 130,00	-32 997 930,00	-33 361 637,26	-363 707,26	-27 326 569,70
Materiaalit ja palvelut	-13 707 004,00	-692 543,00	-14 399 547,00	-14 789 712,02	-390 165,02	-12 032 280,55
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 322 005,00	-347 330,00	-8 669 335,00	-8 682 901,62	-13 566,62	-6 923 378,04
Palvelujen ostot	-5 384 999,00	-345 213,00	-5 730 212,00	-6 106 810,40	-376 598,40	-5 108 902,51
Henkilöstökulut	-3 299 379,00	-40 287,00	-3 339 666,00	-3 206 603,07	133 062,93	-3 191 277,72
Palkat ja palkkiot	-2 563 652,00	-33 313,00	-2 596 965,00	-2 490 975,57	105 989,43	-2 500 375,75
Henkilösivukulut	-735 727,00	-6 974,00	-742 701,00	-715 627,50	27 073,50	-690 901,97
Muut liiketoiminnan menot	-15 198 417,00	-60 300,00	-15 258 717,00	-15 365 322,17	-106 605,17	-12 103 011,43
Toimintakate	17 385 000,00	-296 000,00	17 089 000,00	17 126 917,79	37 917,79	19 099 573,32
Rahoitustulot ja -menot	-5 486 000,00	0,00	-5 486 000,00	-5 485 656,43	343,57	-5 485 531,16
Muut rahoitustulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	89,56
Korvaus peruspääomasta	-5 486 000,00	0,00	-5 486 000,00	-5 485 620,72	379,28	-5 485 620,72
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0	-35,71	-35,71	
Vuosikate	11 899 000,00	-296 000,00	11 603 000,00	11 641 261,36	38 261,36	13 614 042,16
Poistot ja arvonalentumiset	-11 789 000,00	29 000,00	-11 760 000,00	-11 854 615,55	-94 615,55	-17 581 766,14
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 743 100,00	29 000,00	-11 714 100,00	-11 808 723,90	-94 623,90	-12 518 056,25
Arvonalentumiset	-45 900,00	0,00	-45 900,00	-45 891,65	8,35	-5 063 709,89
Tilikauden tulos	110 000,00	-267 000,00	-157 000,00	-213 354,19	-56 354,19	-3 967 723,98
Tilinpäätössirrot	0,00	0,00	0,00	1 254 527,20	1 254 527,20	-745 233,37
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	1 254 527,20	1 254 527,20	2 561 766,63
Varausten lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-3 307 000,00
Tilikauden ylijäämä	110 000,00	-267 000,00	-157 000,00	1 041 173,01	1 198 173,01	-4 712 957,35

**Tilakeskus
Tuloslaskelma**

	2022	2021
Liikevaihto	49 834 799,77	46 699 708,38
Valmistus omaan käyttöön	570 423,10	361 907,46
Liiketoiminnan muut tuotot	65 204,31	392 925,11
Muut tuet ja avustukset	18 127,87	11 289,20
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 682 901,62	-7 774 123,71
Palvelujen ostot	-6 106 810,40	-4 726 339,66
	<u>-14 789 712,02</u>	<u>-12 500 463,37</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 490 975,57	-2 408 018,47
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-614 064,04	-620 660,82
Muut henkilösivukulut	-101 563,46	-91 820,85
	<u>-3 206 603,07</u>	<u>-3 120 500,14</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 808 723,90	-11 516 817,29
Arvonalentumiset	-45 891,65	-2 000 844,81
Poistot ja arvonalentumiset	-11 854 615,55	-13 517 662,10
Liiketoiminnan muut kulut	-15 365 322,17	-13 291 490,36
Liikeylijäämä	5 272 302,24	5 035 714,18
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot		0,00
Korvaus peruspääomasta	-5 485 620,72	-5 485 620,72
Muut rahoituskulut	-35,71	0,00
	<u>-5 485 656,43</u>	<u>-5 485 620,72</u>
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-213 354,19	-449 906,54
Ylijäämä ennen varauksia	-213 354,19	-449 906,54
Poistoeron vähennys (+)	1 254 527,20	1 258 441,49
Investointivarausten lisäys (-)		-2 499 000,00
Investointivarausten vähennys		0,00
Tilikauden ylijäämä	1 041 173,01	-1 690 465,05

Tilakeskus
Rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä	5 272 302,24	5 035 714,18
Poistot ja arvonalentumiset	11 854 615,55	13 517 662,10
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 485 656,43	-5 485 620,72
Tulorahoituksen korjaukset	-27 381,83	-245 013,66
	<u>11 613 879,53</u>	<u>12 822 741,90</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-15 371 662,15	-14 057 648,95
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	330 000,00	806 069,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	604 062,42	420 326,00
	<u>-14 437 599,73</u>	<u>-12 831 253,95</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 823 720,20	-8 512,05
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset muilta	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	78,81	26 492,19
Saamisten muutos muilta	745 363,37	-766 960,92
Korottomien velkojen muutos kunnalta	2 849 533,78	-943 549,34
Korottomien velkojen muutos muilta	-771 255,76	1 692 530,12
	<u>2 823 720,20</u>	<u>8 512,05</u>
Rahoituksen rahavirta	2 823 720,20	8 512,05
Rahavarojen muutos	0,00	0,00

**Tilakeskus
Tase**

Vastaaavaa	2022	2021
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	1 126 597,62	1 333 683,67
	<u>1 126 597,62</u>	<u>1 333 683,67</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 765 538,12	1 656 341,64
Rakennukset	189 193 260,56	171 264 711,32
Koneet ja kalusto	14 449,73	25 931,85
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 420 982,10	19 057 954,69
	<u>195 394 230,51</u>	<u>192 004 939,50</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	6 561 312,42	7 133 151,37
Muut saamiset	129 365,90	129 365,90
	<u>6 690 678,32</u>	<u>7 262 517,27</u>
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	135 174,45	46 601,16
Muut saamiset		866 165,01
Saamiset kunnalta	538 766,92	78,81
Siirtosaamiset	645 591,37	1 152 129,94
	<u>1 319 532,74</u>	<u>2 064 974,92</u>
Vastaavaa yhteensä	<u>204 531 039,19</u>	<u>202 666 115,36</u>
Vastattavaa	2022	2021
Oma pääoma		
Peruspääoma	91 427 011,19	91 427 011,19
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 808 504,98	15 498 970,03
Tilikauden yli-/alijäämä	1 041 173,01	-1 690 465,05
	<u>106 276 689,18</u>	<u>105 235 516,17</u>
Poistoero ja varaukset		
Poistoero	18 453 188,20	19 707 715,40
Vapaaehtoiset varaukset	5 806 000,00	5 806 000,00
	<u>24 259 188,20</u>	<u>25 513 715,40</u>
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	2 857 936,19	3 929 238,34
Korottomat velat kunnalta	70 210 586,77	67 361 052,99
Liittymismaksut ja muut velat	44 295,91	64 593,41
Siirtovelat	882 342,94	561 999,05
	<u>73 995 161,81</u>	<u>71 916 883,79</u>
Vastattavaa yhteensä	<u>204 531 039,19</u>	<u>202 666 115,36</u>

9.4 Eriytetyt tuloslaskelmat

9.4.1 Kirjanpidollisesti eriytettyjen toimintojen tuloslaskelmien laadintaperiaatteet

Kilpailulainsäädäntö muuttui kesäkuussa 2019 kuntien markkinoilla toimimisen osalta. 1.1.2020 voimaan astuneen säännöksen mukaan kunnan yksikön, joka harjoittaa kilpailluilla markkinoilla toimimista eli myy palveluita kunnan oman organisaation ulkopuolelle, tulee eriyttää tähän toimintaan kohdistuva kirjanpito. Kilpailulainsäädännön mukaan kunta ei saa alihinnoitella palveluita tai tuotteita eikä subventoida toisista palveluista saamallaan tuotoilla markkinoilla tarjottavien palveluiden hintaa ja siten vääristää kilpailua. Tätä kutsutaan markkinaperusteisuudeksi. Markkinaperusteisuudesta varmistuminen edellyttää käytännössä sitä, että kilpailullisesta toiminnasta syntyvät tuotot ja sen aiheuttamat kustannukset voidaan luotettavasti erottaa yhteisön muuhun toimintaan liittyvistä vastaavista eristä. Eriyttäminen on tehtävä, mikäli yksikön eriytettävän toiminnan liikevaihto on yli 40 000 euroa vuodessa.

Kirjanpidon eriyttäminen on Joensuun kaupungissa toteutettu siten, että kilpailluilla markkinoilla harjoitettavat palvelut on kirjattu omille kustannuspaikoilleen tai toiminnoilleen ja niihin on kohdistettu kaikki toiminnasta aiheutuvat tulot ja kulut. Tilakeskuksen eriytettävä toiminta poikkeaa kirjaustapansa osalta muista kaupungin eriytettävistä toiminnoista. Tilakeskuksen eriyttäminen on toteutettu siten, että eriyttämisen kohteena olevien tilakohteiden tulot on eroteltu toiminnolla kirjanpidossa ja kirjanpitoon kirjatut menot jyvitetään Koki-ohjelmassa rakennuksen huoneistoryhmille (R0810) vuokrasopimusten neliöiden perusteella ja sitä kautta saadaan eriytettävän toiminnan menot. Menot suhteutetaan koko kiinteistönhoidon kustannuksiin (% kokonaismenoista) ja Kokista saadut menot kohdistetaan laskennallisesti tuloslaskelman tiliryhmille eriytetyn toiminnan menojen suhteessa.

Eriytettyjen toimintojen kirjanpitoon on kohdistettu välittömät kustannukset joko aiheuttamisperiaatteella tai esimerkiksi työaika-arvion perusteella. Palveluihin on pääsääntöisesti kohdistettu myös välilliset kustannukset, kuten keskitetyt tukipalvelut.

Toimialoille on laadittu keskitetysti eriytettyä kirjanpitoa ja näiden palveluiden hinnoittelua koskevat ohjeet. Eriytetyt toiminnot esitetään tilinpäätöksessä liikelaitoksen tuloslaskelmakaavaa käyttäen. Tilinpäätöksessä on esitetty myös vertailuvuoden luvut.

Hinnoittelussa on huomioitu useamman vuoden toimintakulujen ja -tuottojen taso, ei vain yksittäisen vuoden tilanne. Lisäksi vuosien välinen vaihtelu vaikuttaa eriytettyjen toimintojen toteutumiseen. Vuosina 2021 ja 2022 toteutumiin on vaikuttanut myös koronapandemia, mikä on vähentänyt esimerkiksi Vesikon kahvion myyntiä.

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä esitettiin useampia eriytettyjä toimintoja kuin vuoden 2022 tilinpäätöksessä esitetään. Muutos johtuu siitä, että logistiikan ruokakuljetustoiminta siirtyi Pohjois-Karjalan tukipalvelut Polkka Oy:lle vuoden 2022 aikana, joten sitä ei enää esitetä.

Eriyttämisvelvoite koskee myös kaupungin omistamia konserniyhtiöitä. Konserniyhtiöille on annettu ohjeistus eriyttää omassa toiminnassaan kilpailulainsäädännön tarkoittama toiminta, mikäli yhtiöllä sellaista on. Jokainen tytäryhtiö raportoi asiasta omassa tilinpäätöksessään.

9.4.2 Hyvinvoinnin toimialan eriytetyt toiminnot

6924 Vesikon kahvio	2022	2021
Liikevaihto	38 684	26 470
Liiketoiminnan muut tuotot	989	919
Materiaalit ja palvelut	-32 064	-22 635
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 754	-20 631
Ostot tilikauden aikana	-27 754	-20 631
Palvelujen ostot	-4 310	-2 004
Henkilöstökulut	-34 430	-40 275
Palkat ja palkkiot	-28 485	-33 424
Henkilöstösivukulut	-5 945	-6 851
Eläkekulut	-4 761	-5 586
Muut	-1 185	-1 265
Liiketoiminnan muut kulut	-7 354	-7 190
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-34 174	-42 711
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-34 174	-42 711

9.4.3 Kaupunkiympäristön toimialan eriytetyt toiminnot

Yhdyskuntatekniikan palvelutuontanto, muun palvelun myynti		
	2022	2021
Liikevaihto	114 920	131 518
Liiketoiminnan muut tuotot	100	
Muut tuet ja avustukset	221	219
Materiaalit ja palvelut	-7 537	-16 065
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-441	-1 819
Ostot tilikauden aikana	-441	-1 819
Palvelujen ostot	-7 096	-14 246
Henkilöstökulut	-33 726	-43 165
Palkat ja palkkiot	-27 525	-35 054
Henkilöstösivukulut	-6 200	-8 111
Eläkekulut	-4 961	-6 640
Muut	-1 239	-1 471
Liiketoiminnan muut kulut	-26 428	-48 620
Liikelylijäämä (-alijäämä)	47 551	23 886
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	47 551	23 886
Tilakeskus		
	2022	2021
Liikevaihto	894 421	838 723
Materiaalit ja palvelut	-188 018	-203 398
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-110 384	-126 495
Ostot tilikauden aikana	-110 384	-126 495
Palvelujen ostot	-77 634	-76 903
Henkilöstökulut	-40 765	-50 774
Palkat ja palkkiot	-31 667	-39 181
Henkilöstösivukulut	-9 098	-11 593
Eläkekulut	-7 806	-10 099
Muut	-1 291	-1 494
Poistot ja arvonalentumiset	-150 705	-219 949
Liiketoiminnan muut kulut	-195 336	-216 269
Liikelylijäämä (-alijäämä)	319 598	148 332
Rahoitustuotot ja -kulut	-69 738	-89 258
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	249 860	59 074

10 Allekirjoitukset ja tilinpäätös- merkinnät

10 Allekirjoitukset ja merkinnät

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Joensuussa ____ . ____ . 2023

BDO Oy

Ulla-Maija Tuomela, KHT, JHT

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Kari Karjalainen	Suomi.fi	03.04.2023 16:04:39 UTC+03:00
Jere Nuutinen	Suomi.fi	03.04.2023 16:25:06 UTC+03:00
Seppo Eskelinen	Suomi.fi	03.04.2023 16:06:07 UTC+03:00
Sari Koskinen	Suomi.fi	03.04.2023 16:03:47 UTC+03:00
Jenni Mainonen	Suomi.fi	03.04.2023 16:05:09 UTC+03:00
Heli Hjälmi	Suomi.fi	03.04.2023 16:05:09 UTC+03:00
Helena Hulmi	Suomi.fi	03.04.2023 16:04:20 UTC+03:00
Anni Järvinen	Suomi.fi	03.04.2023 16:09:02 UTC+03:00
Virve Mikkonen	Suomi.fi	03.04.2023 16:46:44 UTC+03:00
Jussi Wihonen	Suomi.fi	03.04.2023 16:04:44 UTC+03:00
Matti Väistö	Suomi.fi	03.04.2023 16:05:56 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (293 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Ulla-Maija Tuomela	Suomi.fi	12.05.2023 08:27:29 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (293 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

11 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

11 Luettelo käytetyistä tilikirjoista ja tositelajeista

Tilinpäätös		Sidottuna
Päiväkirja		Sähköinen arkistointi
Pääkirja		Sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot		Sähköinen arkistointi
Tase-erittelyt		Sähköinen arkistointi
Tositeaineisto		
Kirjanpito		
Avaava tase	ALKUSA-	Sähköinen arkistointi
Muistiotositteet	MUIST1-	Sähköinen arkistointi
Muistiotositteet, rahastot	MUIRAH-	Sähköinen arkistointi
Ulkoiset muistiot rondosta	MUIRO2	Sähköinen arkistointi
Kassatositteet	KASSA2-	Sähköinen arkistointi
Sisäinen tilimyynni, CPU	KASSAS-	Sähköinen arkistointi
Tiliotteet	PANKKI-	Sähköinen arkistointi
Verkkokauppa	VERKKO	Sähköinen arkistointi
Sisäiset siirrot ja oikaisut	MUISIS-	Sähköinen arkistointi
Sisäiset muistiot Rondosta	MUIRS2	Sähköinen arkistointi
Vesilaskutus	VESIKP-	Sähköinen arkistointi
Käyttösuunnitelma	BUD-	Sähköinen arkistointi
Talousarvion muutosten tallennus	BUDL-	Sähköinen arkistointi
Palkat		
Manuaaliset palkat	MUIPAL-	Sähköinen arkistointi
Atk-palkkatositteet	PALKAT-	Sähköinen arkistointi
Matkalaskut	MATKAT-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra		
Ostoreskontra, Rondo	OSTOT-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontramaksut	OMAKSU-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra, käsinmaksu	OMAKSU-	Sähköinen arkistointi
Sisäiset laskut Rondosta	SISROP-	Sähköinen arkistointi
Myyntireskontra		
Laskulajit	MRP01-MRP99	Sähköinen arkistointi
MR Laskulajit	YMR10-YMR99	Sähköinen arkistointi
Hyvityslask. kuittaukset	MRPHYV	Sähköinen arkistointi
Kuittaukset	YMRHYV	Sähköinen arkistointi
MRP Manuaalisuoritukset	MRPMAN	Sähköinen arkistointi
Manuaaliset suoritukset	YMRMAN	Sähköinen arkistointi
MRP Viitesuoritukset	MRPVII	Sähköinen arkistointi
Viitesuoritukset	YMRVII	Sähköinen arkistointi
Käyttöomaisuus		
Hankinnat, myynnit/romutukset	KOMTOS	Sähköinen arkistointi
Suunnitelman mukaiset poistot	KOMTOS	Sähköinen arkistointi
Käyttöomaisuusmuistiot	KOMMUI	Sähköinen arkistointi
Irtaimisto	IRTAIN-	Sähköinen arkistointi
Konserni		
Alkusaldot	KLALKU-	Sähköinen arkistointi
Tytär/kuntayhtymät	KLYHT-	Sähköinen arkistointi
Konsernikirjaukset	KLKIRJ-	Sähköinen arkistointi
Tilinpäätöksen liitetietositteet	LTTOS-	Sähköinen arkistointi